מספר 2175 שנה 43 המחיר: 20.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)
80 עמודים
י"ב אייר תשל"ט, 9.5.79

העולם הזה

האם נפגע המפגין הערבי מהכדור שנורה על־ידי

הפרופסור לרפואה - שהסתלק מהמקום מבלי לטפל בפצוע?

מדוע ברח עזרה זוהר ?

רשת חנויות פולגת מציגה:

בגיר Lee

Van Dyke
OF LONDON

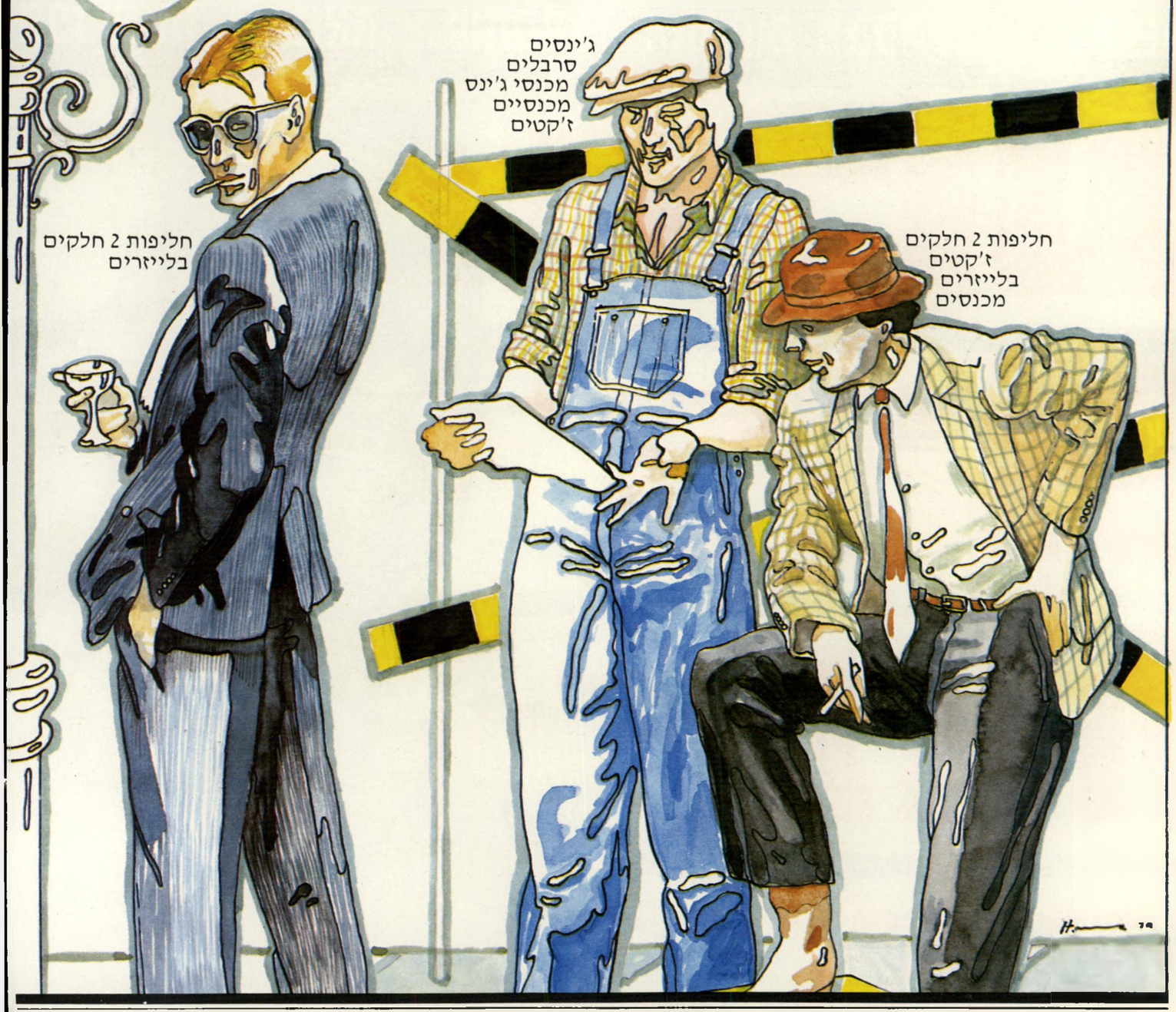

תל־אביב: אומן – אלנבי 100. בוטיק ואן־דייק/ליידי בגיר – אלנבי 32. בוטיק ואן־דייק/ליידי בגיר – דיזנגוף סנטר. **חיפה:** אומן – הרצל 18. **ירושלים:** אומן – יפו 42, ככר־ציון.

פתוח רצוף מ: 08.30 עד 19.00

עם פולגת אתה תמיד לבוש טוב.

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גליונות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבניות: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קריאת יקיר

את אחד מיולות שבת של חודש פברואר 1961, ביליתי בעליית־הגג של אולם תיאטרון אהל בתל־אביב. שהיתי שם במשך כל הלילה. בדרך זו ביקשתי לקרנות לעצמי זכות נוכחות במעמד שעמד להתרחש שם למחרת היום: ישיבה סגורה של מרכז מפא"י, שעמדה להחליט על הדחתו של מזכיר־ההסתדרות פנחס לבון.

היה זה השבוע העשירים לפריצתה של פרשת לבון, שהסעירה את המדינה. שבוע קודם לכן נקט יריבו של לבון במאבק, ראש־הממשלה דויד בן־גוריון, בצעד דרמתי: הוא הגיש הודעת התפטרות מראשות־הממשלה. היה זה טכסיס שנועד לליחוץ על חברי מיפלגתו לקבל את דעתו, בניגוד למצפונם, ולמלא את מבוקשו להדיח את פנחס לבון מתפקידו כמזכיר־הכללי של ההסתדרות. ישיבת ההדחה נקבעה לבוקר יום השבת. בחששם מזעם הציבור ביקשו מנהיגי מפא"י לערוך את ישיבת ההדחה בחשאיות, אסרו על נוכחותם של עיתונאים באולם.

בהתייעצות של המערכת שנערכה בבוקר יום השישי, שקדם לישיבת ההדחה, החלטנו לשבור את קשר ההשתקה. תיכננו תוכניות לחדור אל האולם ולהיות נוכחים בעת ישיבת המרכז, על מנת שנוכל לדווח לקוראי העולם הזה מי מחברי המרכז נתן ידו לעריפת ראשו של לבון.

על פי התוכנית הוטל עלי להסתתר במשך הלילה באולם האהל, אחרי שנותרתי במקום בתום הצגה שנערכה שם ערב קודם לכן. מצאתי מקום מחבוא אידיאלי בתא האיוורור, בדיוק מעל הבמה, מקום משם ניתן היה לצפות על המתרחש באולם ולשמוע את הדברים הנישאים בו.*

על חבר מערכת נוסף הוטל לנסות להיכנס אל האולם בדרך אחרת: להצטייד במיקרופונים וחוטי־חשמל ולהתחזות כחשמלאי מפעיל מיקרופונים. ברגע מסויים אף תיכננו לחבר את המיקרופונים שבידו לרמקול שיוצב מחוץ לאולם, כדי שקהל ההמונים, שהצטופף בחוץ להפגנת־מחאה, יוכל להאזין לנאומים אותם ביקשו להעלים ממנו.

האיש עליו הוטל להיכנס לאולם כשהמיקרופונים בידו היה שלמה („חיסה") אלינב. חיסטה הצטרף למערכת העולם הזה לפני כעשרים שנה, עשה בתחילה את הדרך הקשה של כתב מתחיל, באיסוף סיפורים למדור אנשים. הצעיר, שזה עתה עזב את קיבוץ השומר־הצעיר שובל שבגבול, שבו חי שנים רבות, הסתובב בלבוש של קיבוצניק משלומפר בין כסית לקליפורניה של אייבי נתן, אסף סיפורים על החוג הנוצץ של תל־אביב וכל המי ומי.

חדירה בכניסה הראשית

איש אינו זוכר כיום כיצד דבק ב־שלמה אלינב (אלנסבלום) הכינוי חיסטה, ומה היה הקשר בין הנחש שבספרי טרזן, שלא היתה עלולה לעורר שאלות מצד הסדרנים.

„בעוד מועד הכנתי לעצמי שני מיקרופונים ישנים — אחד מיקרופון שולחן והשני מיקרופון־ניצב — מווסת קול („אמפליפייר") — וסליל של חוטי־חשמל בתוך קופסת סרטים ישנה. לבשתי בגדי־עבודה ועם ציוד זה המתנתי במערכת, מרחק שני בתים בלבד מאולם האהל, שבו התכנס המרכז.

„כחצי שעה לפני הישיבה הזמנתי מונית, נכנסתי לתוכה עם כל האביזרים וביקשתי מהנהג הנדהם שיביאני לבניין האהל. ,איזה אהל?' הוא לא הבין. ,האהל הזה!' הצבעתי בידי לעבר הבניין בפינת הרחוב. הנהג התחיל לנסוע. אולם הוא לא היה עדיין משוכנע לחלוטין. ,לאן אתה צריך?' שאל אותי שוב. ,לבניין האהל... אני צריך להביא לשם מיקרופונים,' עניתי.

„הוא הביא אותי עד לפתח הבניין. רק אנשים בודדים התהלכו על המידרכה. לפני שער הכניסה הצטופפו אחדים מחברי המרכז. הנהג יצא בעצמו ועזר לי לשאת את הציוד אל הפתח. נדחפתי עם הציוד בין חברי המרכז ונכנסתי למיסדרון. משני הצדדים היו שולחנות ועליהם רשימות חברי המרכז. כל מי שנכנס היה חייב להזדהות ואף לרשום את שמו. באמצע, בין שני השולחנות, הותקן מעבר צר, שהספיק למעבר אדם אחד. מסביב עמדו חבורות של סדרנים ואנשי־ביטחון.

„ליד אחד השולחנות ניצב אחד מחברי המרכז והזדהה. בניסיוני להיכנס פנימה הזזתי אותו מעט. הסדרן שהבחין בכך ניגש אלי ואמר: ,רגע, אל תדחוף, תיכף תיכנס!' הוא פינה לי דרך בין האנשים והייתי בטוח שהנה אני נכנס לאולם. באותו רגע תפסה יד בצווארון חולצתי. ,יש לך תעודות?' הצגתי בפניו את תעודה־העיתונאי שלי. אז תפס הצחוק את ארשת־הרצינות על פני השוטרים. ,עכשיו הכל מובן,' אמר אחד מהם.

„רק כשהורידו אותי להובילני לתחנת הנפה הצפונית, שם שוחררתי, הבנתי מה הקרוי בכינוי זה, לבין חניך השומר־הצעיר. אבל בשם זה היה אלינב מפרסם את מאמריו האידיאולוגיים בבטאון תנועת השומר־הצעיר על החומה. בשם זה גם פעל מטעמה של ההנהגה הראשית.

על מה שאירע לניסיון החדירה הנועז שלו לישיבת מרכז מפא"י, דיווח חיסטה בגליון העולם הזה (1220), שהופיע אחרי אותה שבת שחורה: „ניסיתי להיכנס לישיבת מרכז מפא"י בדרך הפשוטה ביותר — דרך השער הראשי. אולם מכיוון שעדיין אינני חבר המרכז, ניסיתי לגלם דמות שמעתי קול: ,החוצה!' מישהו משך אותי אחורנית, אל מחוץ לכניסה.

„ניסיתי להעמיד אותו על טעותו ולהיכנס חזרה, אולם זה לא עזר. מסביבי התקהלו כל מיני אנשים, לבושי אזרחית, שזיהו את עצמם כקציני־משטרה. לא היה להם דבר נגדי. הם רק רצו לדעת מי אני.

„אמרתי להם שאני רוצה להתקין מיקרופונים באולם. כנראה שלא שיכנעתי אותם. הם חיטטו בקופסה שבידי, בתוכה הונחו חוטי־חשמל ולקחו אותי הצידה. שני אנשי מישטרה לבושי אזרחית, הסמל יונה סירקיס והקצין יצחק רונן, תפסו אותי בכתפי ודחפוני בגסות לג'יפ שחנה ליד המערכת. היה זה הג'יפ של הקצין שלום ירקוני, שב. שב' הוא הציע לי, הציק להם. ,בינינו לבין עצמנו,' אמר אחד מהלווי, ,איפה מכשירי־ההאזנה? איך רציתם להקליט בפנים?'"

שלמה אלינב 1978
התקף־לב אחרי ריו

שלמה אלינב מוצא בידי המישטרה מכניון ה„אהל" (1961) •
מקיבוץ שובל לחברת מחשבים בניו־יורק

מוח מתימטי מעולה

כשנים כהן עבר במערכת העולם הזה השלים חיסטה במקביל את לימודיו האוניברסיטאים בפילוסופיה ומתימטיקה. בהשפעת ספריה של איין ראנד החליט לנטוש את העיתונות, לעבור לעולם העסקים ולעסוק במחשבים. הוא הקים חברה לעיבוד נתונים וחיש־קל הסתבר כי הוא מסוגל לפתור בעיות בתכנות מחשבים, שמומחים אחרים לא הצליחו לפותרן. היה לו מוח מתימטי מעולה.

תוך כמה שנים בעסקי המחשבים רכש חיסטה שם שהגיע עד ארצות־הברית. לפני כחמש שנים הציעה לו קבוצת אנשי־עסקים מפילדלפיה לבוא ולהקים עבורם שם חברה שתעשה מה שעשה כאן.

חיסטה נטל את אשתו, רינה, וילדיו (אז שניים, כיום ארבעה) ועבר להתגורר בניו־יורק, שם הפך ליועץ פרטי בענייני מחשבים, שהעניק את שירותיו ללקוחות נבחרים, בעיקר בנקים אמריקאים וחברות פיננסיות. הוא היה נקרא לעזור במקומות שמומחים אמריקאים נכשלו.

הטיפול במחשבים העסיקו זמן רב. אולם מחלת הסכרת החמורה, ממנה סבל, ריתקה אותו יותר ויותר למיטה. המחלה גרמה להחלשת שרירי־הלב וחיסטה החל לשהות תקופות ממושכות בבתי־חולים.

מצבו היה ידוע לו היטב. בשנה האחרונה השתדל לשהות עם מישפחתו ולטייל עימה ברחבי אמריקה ככל שיכול. לאחרונה, כאילו ידע את המצפה לו, נסע עם כל מישפחתו לקארניבל בריו. היתה זו שימחתו האחרונה.

לפני שבועיים נפטר בפתאומיות מהתקף־לב והוא בן 42.

מישפחת העולם הזה מרכינה ראש על קיברו.

אלי תבור

את יודעת מה את רוצה, אבל את רוצה יותר מדי. התמורות לטובה שחלו בשבוע הקודם לא השפיעו עלייך אף כהוא זה. לא יפה, בת טלה. ה־שבוע המצב יישאר סטאטי. שלא תחשבי שהכוכבים ישחקו לך כל החיים. אז תחשבי פעמיים כי, לידיעתך, את חיה רק פעם אחת, וד"ל.

* * *

זה פשוט לא מתאים לך, בן־שור. קשה להבין כיצד הרשית לעצמך ל־הידרדר עד כדי כך ש־לא תבחין בין שונא ל־אוהב. רצוי שתעשה חשבון־נפש מחודש — בסך תגיע למסקנה ש־צלילות הדעת חשובה, אך אין כמו הרגש ל־יופי. אז נא לא להגזים בהפעלת הראש, כי הוא פועל אצלך בלאו הכי ללא כל מאמץ.

* * *

התעיד שלך צפון ב־שור! אין כל סיבה שתפגיני צניעות שלא במקומה. היי ישירה וחביבה כלפיו ונסי לעורר בו את הרגשות. השבוע יש סיכוי ש־סוף־סוף תצליחי. יש לו טמפרמנט לא נורמלי אם רק יודעים על איזה כפתור ללחוץ. ואתה, התאום, אל לך להתייחס לשקשוקיה של בת דלי.

הבריחה אולי נטימה ל־רגעים, אבל בח־ים לא תגיע באמצעותה לפית־רון כלשהו. ובבקשה ממך, אל תתחיל לטעון שוב שאתה לא מעוניין בפיתרונות; מה יהיה, לדעתך, סופם של כש־רונותיך האמנותיים (ב־עיקר בתחום הכתיבה)? אתה הולך ומתרחק מהאולימפוס, אבל האו־לימפוס קורא לך! אז אל תהיה אגואיסט.

* * *

אם את לא עומדת בפני מסע או טיול או משהו כזה, אז הכוכ־בים עושים טעות פא־טאלית. אבל הם דוו־קא לא מתבלבלים, לביאה. נא לארוז את הפקלאות ולגמור את כל החשבונות. רצוי שלא תסתבכי בחרפת־קאת האחבים הנוכחית. אל תתפתי, חי־כן החגיון שלך? השבוע טוב לעסקים!

* * *

אתה אגוז קשה לפיצוח ואתה יודע שזה ה־„שארם" שלך. השתדל לא להגיע למצב שבו תהיה בלתי ניתן לפי־צוח כלל. העוקץ של בנות עקרב הוא אמנם רב־עוצמה, אבל השי־ניים שלהן חלשות, והרי בתוככי ליבך אתה שו־אף בעצם להתפצח. כשרונותיך בשטח ה־ציור אינם מתפתחים בזמן האחרון כלל.

רצוי שתתחילי לחסוך ברצינות, בת מאז־ניים. קשה להאמין איך את, המתכננת כל צעד בדייקנות (מוג־זמת), מרשה לעצמך לבזבז כספים דווקא כעת. הרי את יודעת היטב שיהיו נחוצים לך מאד בעתיד הלא רחוק. בן מאזניים — התבל־בלת כהוגן. אין עדיין סיבה מספקת להי־כנס לדפרסיה, אם תח־זור לחושיך בהקדם ה־אפשרי. אם לא תחזור — הדפרסיה מוצדקת בהחלט. סכומי כסף קטנים יפלו לידך באקראי בסוף השבוע.

* * *

מצבך טעון שיפור. אתה הולך ושוקע ב־בעיותיך ומגדיל את חשיבותן מעבר לכל פרופורציה. דבר רא־שון — הפסק לשתות לשכרה. מצא לך תח־ליפים כמו הליכה מ־רובה ברגל, שחייה ואכילת אשכוליות. ח־גיע חזמן שתבין ש־אתה לא שום גיבור באפוס חיסטורי בן שלושה כרכים. כשה־מקום צר יותר, החוו־יות נפלאות יותר. בת עקרב, שמרי על „פאסון", ביחוד כלפי השתלטן הגבוה.

* * *

האינטליגנציה שלך אינה מוטלת בספק. זו דווקא הסיבה שקשה להבין מדוע אתה מת־קוטט איתה כל שני וח־מישי. כדאי לך להק־דיש השבוע זמן רב ל־מחשבה, תיכנון העתיד והסקת מסקנות, מה ש־יהפוך אותך לאדם מאו־זן יותר. כדאי שתפסיק לצפות כל ערב בסל־וויזיה ותצא פעם ב־שבוע לאוויר צח. בת קשת, כל העתיד לפניך. אז התחילי להזיז דברים. אם החץ עדיין חסר, הרי זה רק משום שאת לא רצינית.

* * *

מה זה, בן גדי? היום זו, מחר אחרת? מוטב שתשחק ברידג' במקום להתפרפר. כמו כן, הגיע תזמן שתמצא לך עבודה מכניסה ותשתחרר מן התלות בגורמים חי־צוניים. זה יעזור לך ללא צל של ספק. גד־יה — את חביבה ו־סימפטית, אבל איפה הפילפל? פעם היית אחרת; אבל אל יאוש — הכוכבים צופנים עבורך עתיד לא רע בתחום המיקצועי עתיד מצויין ובטוח בתחום האישי.

* * *

פעם דלי, תמיד דלי. אבל, למזלך, זה לא המזל הגרוע ביותר. להיפך, מיום ליום נו־טים הכוכבים את חסדם יותר ויותר כלפיך. כל התוכניות שלך נכונות ואל תשנה אותן למרות הלחץ שיופעל עליך מכיוונים שאינם דווקא דורשי טובתך. אילו היית נשמע קצת יותר לקולן של אדם לא סימ־פטי, אבל ריאליסטי — היית יוצא מן הבוץ ש־אליו נקלעת — ובאשמתך. לעומת זאת, הימורים על סכומים קטנים יצליחו בידיך.

* * *

יש לך קסם אישי אך לעיתים את משתמשת בו לרעה. רצוי שתח־שבי פעמיים לפני ש־את פורשת את סנפי־ריייך לראווה. ואתה, בן דג, עם כל הצל־חתך בעבודה ובלימו־דים, קשה לומר שה־פלירטים שלך הם מה שאתה באמת רוצה בחיים. אתה מנסה לשכנע את עצמך שאינך אוהב אותה. למעשה, אתה מת עליה; רצוי שתכיר בעובדה חשובה זו. אל תצא מהבית ב־יום רביעי — זה עלול להזיק לבריאות.

מכתבים

חזרה לגרדומים

עמלק היה בעד עונש־מוות. המן היה בעד עונש־מוות. פטלורה היה בעד עונש־מות. אייכמן היה בעד עונש־מוות. מנחם בגין הוא בעד עונש־מוות.

יוסף שריק, תל־אביב

אם הממשלה כבר החליטה לחדש את עונש־המוות למחבלים, אז מדוע שלא יילכו עד הסוף? מאחר שעונש־המוות בא לספק את תאוות הנקם, בואו ונספק אותה עד תום, עד זיכוך הנפש. במקום עונש־מוות בתליה בתא מבודד וחשוך במיס־תרים, הבה נוציא את המחבלים להורג

בתליה בכיכרות עירנו, כפי שעושים ה־עיראקים, או במכת־חרב על הצוואר ב־אחד האיצטדיונים. או אולי נחזור לשיטת האוטו דה־פה, כפי שעשו לאבותינו ה־אנוסים?!

אברהם קוצר, תל־אביב

תמיכתו של סגן ראש־הממשלה, הפרו־פסור יגאל ידין, בחידוש עונש־המוות, מצדיקה סוף סוף את דגל השינוי והדמוק־רטיה שחרת על דגלו. אכן, יש שינוי.

גיורא הוכמן, ירושלים

אינני מבין על מה יצא קיצפכם. מה הפסול שמצאתם בהיתר שנתנה הממשלה ליועץ־המישפטי לבקש עונש־מוות למחב־לים על ביצוע מעשי־זוועה? האם לא מוטב שדינם של אלה ייחרץ על ידי בתי־מישפט מוסמכים, מאשר בידי כיתות יורים בשדה, הדוגלות באימרה ש„מחבל טוב הוא מחבל הרוג", ובידיעה שמי שנתפס חי נשלח רק למאסר, מטילים עליו עונש־מוות מייד?

ז. מאירי, חולון

● ● ●

שדום מצחיק

כקורא ותיק, המכבד את העולם הזה ודיעותיו, מרגיש אני את עצמי מחוייב להביע את דעתי על השלום מעל דפי העיתון. אחרי שחוזה־השלום הישראלי־מצרי פורסם, לא ראיתי אפילו חמישה אחוזים מהסיכסוך המזרח־תיכוני בא על פתרונו. כל אשר ראיתי וכולם ראו, הוא חוזה־שלום נפרד, המרדים את לב ליבה של הבעייה לחמש שנים נוספות.

ההצגה נמשכה 16 חודש. אבל לא היה בה זכר לפתרון הבעייה הפלסטינית שהיא ליבו של הסיכסוך. הדברים ישתנו בסיני, אבל יהיה המשך הכיבוש הישראלי ו־שליטה אוטונומית על מיליון ערבים, באי־שורה והסכמתה של מצרים.

קיוויתי שהמשא־ומתן יתמשך ויהיה גם על נסיגה מהגדה, על הבירה החדשה למדינה חדשה ולא על שדות־נפט, שאף פעם לא היו מיכשול לשלום. איפה השכל

(המשך בעמוד 6)

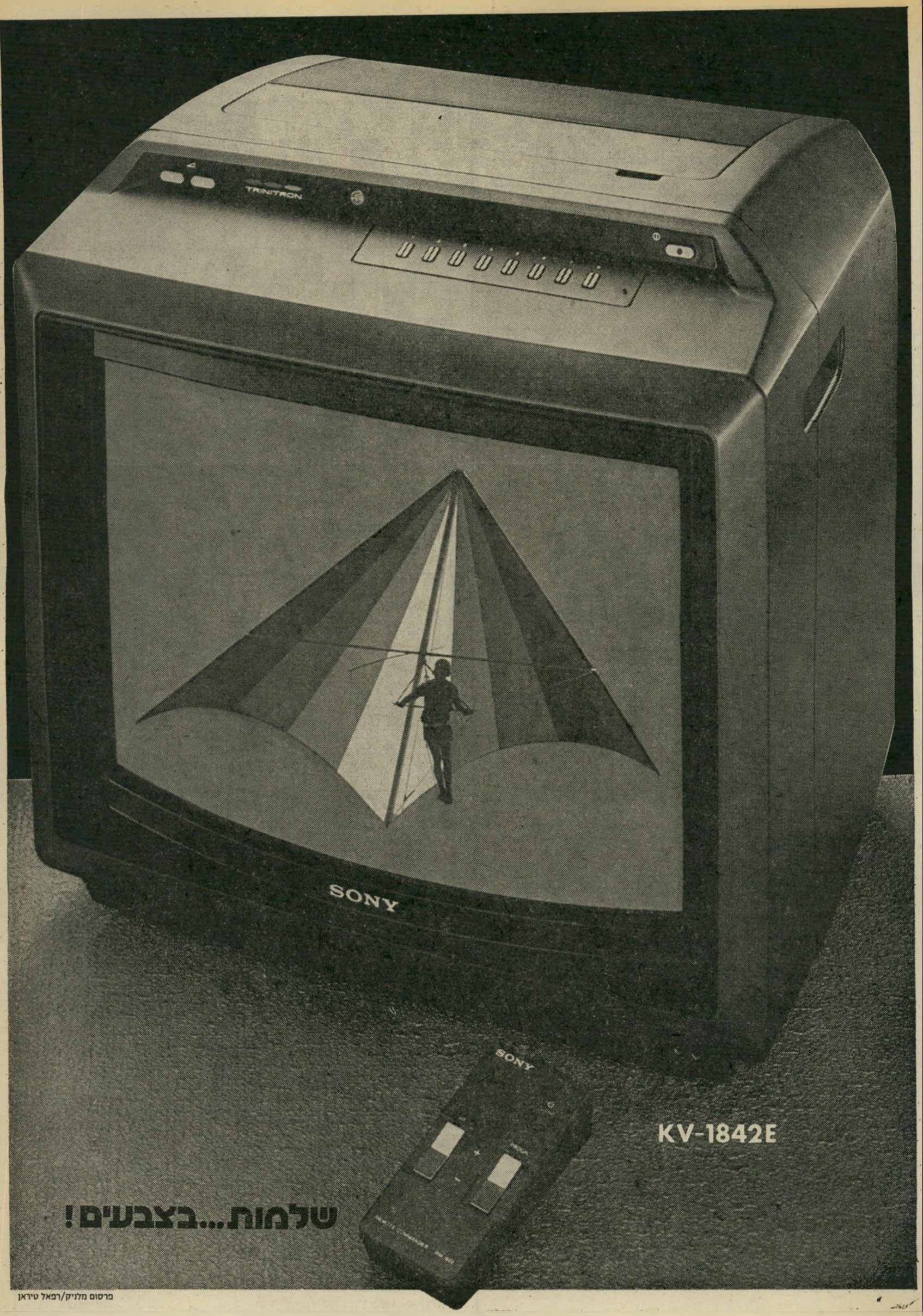

פרסום מלניק/רפאל טיראן

תשבץ העולם הזה 2175

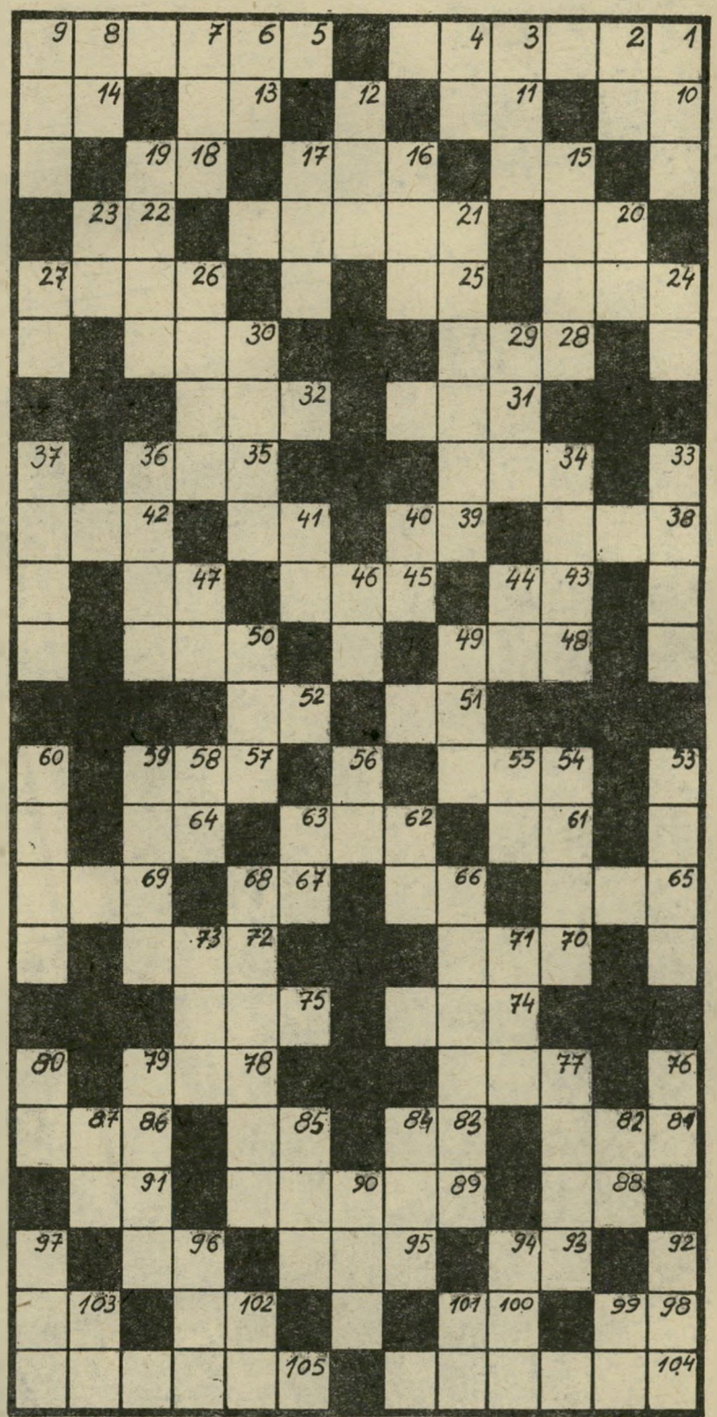

מאוזן:

1) התערטלות; 2) מן היבשות; 10) זכר בבקר; 11) שם דורכים את הענבים; 13) מן השבטים; 14) קידומת הולנדית; 15) עצם בפה; 16) קצה חד; 18) אדם; 20) בתוכם; 21) אבן קשה ביותר; 22) כלי בשחמט; 24) ללא; 25) מסולם הצלילים; 26) כינוי לירושלים; 28) מחלקת עבודות ציבוריות (ר"ת); 30) עירעור; 31) מידבר באסיה; 32) לגמרי; 33) מעמסה; 35) מחלקי הרגל; 38) זוהר; 39) בת־קול; 41) מזל; 42) עם־הארץ; 43) אבין; 45) דווי; 47) יבשה מוקפת ים; 48) מידת לח; 50) חרדה; 51) בלוטת־הנקה; 52) צונן; 54) כותל; 57) סוללה נמוכה; 61) מיקווה־מים ענקי; 62) עיר גדולה; 64) מילת־קריאה; 65) מעונות השנה; 66) שקט!; 67) בהשאלה: מרכז; 69) תוצרת הדבורה; 70) חודש ב־שנה האזרחית; 72) סופו של חושם; 74) מחוטי האריג; 75) פעוט; 77) פי הנחר; 78) צאצא; 81) שימחה; 83) אדמה המצויה בנגב; 85) גם אותה כבש יהושע; 86) אצילים; 88) מופע, באנגלית; 89) פנה דרומה; 91) אות בא"ב העברי; 93) רקב; 95) צינה; 96) כעס גדול; 89) גדול בתור־רה; 100) שופט; 102) כלי־קיבול גדול; 103) בהשאלה: פתי; 104) בקבוקון; 105) רעת־מראה.

מאונך:

1) רצון; 2) מיניסטר; 3) מחברי התזמורת; 4) סיומת לרבות; 6) מן הגפיים; 7) שירה; 8) נהר באיטליה; 9) לכאן; 12) תעגית; 15) רקיע; 16) לחם השבת; 17) עוף דורס; 19) אבר־תנועה; 20) מילת־שלילה; 21) קיבוץ בארץ; 32) פקודה מפורשת; 24) תבואה; 26) חבילה; 27) מאור קטן; 29) החוליה התחתונה בעמוד־השדרה; 30) הרגע הבא; 33) אוכל; 34) הגשם הראשון; 36) דרך סלולה; 37) קורה גדולה; 40) עלוב־נפש; 41) אחורי הגוף; 44) מתת; 46) לאן?; 47) נור; 49) מלך העופות; 50) מפחד; 53) מטוס חסר־מנוע; 54) הווייה; 55) מיקווה־מים ענקי; 56) שטעמו לא־נעים; 58) מכינויי האלוהות; 59) לפני־כן; 60) שימחה גדולה; 62) כיסא־כבוד; 63) כלל הדברים; 66) הביטה; 68) אגוזי־אדמה; 71) שביב; 73) גדיל; 76) חי במים; 77) מילת־ברכה; 79) שאחיזתו קלושה; 80) תרגילי־סדר (ר"ת); 82) מציאות; 84) חרך; 85) קרת; 87) מילת־שלילה; 90) עדינות; 92) מדינה; 94) נקב חור; 96) עז־הבר; 97) אמיתה; 99) אליל הפלישתים; 101) נרו יאיר (ר"ת); 102) קוץ; 103) מסייר.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

וההיגיון שבשלום מצחיק זה? איפה האחדים הקבועים לאל־סאדאת בגדה שטרחו ובירכו אותו בעת מסעו לירושלים? אפילו המתונים שבמנהיגים הפלסטיניים לא הסכימו לשלום זה.

לפי עניות דעתי לא יהיה שלום בלי מדינה פלסטינית לצד מדינת־ישראל. יש למצוא פיתרון לבעיית הגבולות הבטוחים ובני־ההגנה לישראל וליתר המדינות שבאזור. רק שלום כזה יבורך על־ידי כל העמים.

אינני מבין גם איך שלי ואורי אבנרי תמכו בשלום זה, שלא מימש את זכויותיו הצודקות של העם הפלסטיני? תמיד דגלתם ודרשתם מדינה פלסטינית: האם מדינה כזו קמה?

עלי כיארסה, מג'אר, טבריה

● ● ●

מידת הרחמים

אורי אבנרי מרהיב עוז בנפשו להטיף מוסר לרמטכ"ל, על שנקט במידת הרחמים והקל בעונשו של חייל הג"א ישראל לדרמן, שנשפט בידי בית־משפט צבאי לעשר שנות מאסר על רצח ערבי בירושלים. אבל מדוע לא שמעתי את קולו של אורי אבנרי בעת ששר־הביטחון החליט לשחרר 76 ערבים ולשלחם לחופשי תמורת החזרתו של חייל המילואים אברהם עמרם? האם שם לא היה זה מעשה שעמד בניגוד למה שקבעו שופטי בתי־הדין הצבאיים? או שמא מותר במדינת־ישראל לחון ולהקל רק בעונשם של ערבים, ויהודי אינו זכאי לזכות זו?

יצחק פרידמוטר, הרצליה

● ● ●

עם כל הכ"ב

בערב יום העצמאות היה למעריב סקופ לא נורמאלי: על פני מיספר עמודים פורסם כי עומדים לחוג את יום העצמאות ה ל"ב של מדינת־ישראל. האם צריך להבין מכך שמנחם בגין הכריז על הקמתה של מדינת־ישראל שנה לפני שהכריז עליה דוויד בן־גורין?

משה אנגלנדר, תל־אביב

● ● ●

יא יחים על חסיה!

האישיות הישראלית הבכירה ביותר שהיתה במצרים, ומשום מה הוזכרה רק דרך אגב, בכך שלא רצתה לדרוך על השטיח האדום אלא הלכה לצידו, היא כמובן חסיה — בתו של בגין, ובעלה. מי עוד כמוכם „מטפס" על כל מיני דברים „לא הוגנים", כמו נסיעתה של חסיה למצרים. האם רק בזכות היות אביה ראש ממשלת ישראל מגיעה לה הפריבילגיה הזו? האם זה מעלה אותה מעל עמך ישראל ומגיע לה לנסוע עם בעלה למצרים, כשהטיסה היא במטוס חיל־האוויר והיא למעשה טיסה רשמית?

לפי שני הגיליונות האחרונים שהוצאתם, אתם ממש מלאי הערצה למר בגין. אולי תדפדפו בגיליונות עיתונכם לפני שנה ושנתיים. האם האיש כל כך השתנה, או אתם אולי השתניתם?

האם לדעתכם היתה נסיעתה של הגברת חסיה בתפקיד, או הגיעה לה בזכות מעשיה הגדולים לקידום השלום או לקידום הקשרים עם מצרים? אולי אני טועה, אדרבה תקנו אותי.

שרית דויטש, חולון

● ● ●

המיבזים לשינאה

במדור פורום בעיתונכם (העולם הזה 2170), פורסמה רשימתו של ארתור בראונר בנושא „להיות יהודי בגרמניה". בין היתר כותב בראונר: „אין עוד ההשתייכות הבולטת ליהדות מהווה מיכשול לעשיית קאריירה חברתית או פוליטית. אפשר להביא כדוגמאות את הנרי קיסינג'ר ורונו קרייסקי. בתחום המדע יש דוגמאות ללא ספור של אישים יהודים המגיעים לפיסגת ההישגים. גם במיגזרים התרבותי והאמנותי היהודים הם המובילים."

על פיסקה זו אי אפשר שלא להגיב. מר בראונר הנכבד, גם לפני עלות היטלר לשילטון לא היו מיכשולים בפני יהודים. די אם נזכיר את שלושת אבותיה־מולידיה של המאה העשרים: איינשטיין, מרקס ופרויד. היו גם רבים אחרים. הדבר לא מנע שואה ושינאת יהודים וגם לא ימנע בעתיד.

אבישי לבנה, רמת־גן

● ● ●

חמאה על הראש

ובכן, מה שלא העזו לעשות היועצים־המישפטיים של ממשלת ישראל, עושים סוף־סוף הצרפתים. הם לא התרשמו ביותר מהעובדה שסמואל פלאטו־שרון הוא ח"כ בישראל, והעמידו אותו לדין באחד ממישפטי ההונאה והרמאות הגדולים ביותר שנפתחו בצרפת. פלאטו בטח יסתן שזו

קנוניה אנטישמית. אבל מי שהולך עם חמאה על הראש, שלא יסתובב בשמש. מצד שני לא אתפלא אם כל המישפט הרעשני אינו, אלא תעלול פירסומת נוסף של האיש. אם יורשע בדין בצרפת, יוכל שוב לצאת במסע בחירות כדי למנוע את הסגרתו לצרפתים האנטישמים.

יומי צפדיה, רחובות

● ● ●

הפחד מהאמת

זה לא היה קשה להיות נביא. הדבר היה מוכרח לקרות: הצנזורה של ההונגרים תוך קנוניה עם הריאקציונרים הפרו־לגים. אני מתכוון להדחתו של יעקב אגמון מתוכניתו בירה ומצב־רוח ברדיו.

אמר השופט האמריקאי העליון, הוגו בלייק: „חופש הדיבור פירושו שלא תעשה דבר לאנשים, לא בגלל הדיעות שהם מחזיקים בהם או הדיעות שהם מבטאים, או מילים שהם אומרים או כותבים."

אם טומי לפיד ייחלץ ממעשה זה, הוא יכול להיחלץ גם ממעשה רצח, בפחדו מהחושש והאמת, למשל, לגבי הצגותיו שהועלו בקאמרי.

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

מי האחראי?

בעקבות הפעולות הבלתי־חוקיות של ביצעה הממשלה נגד הבדואים בנגב, התעוררו כולם לחפש את האשם. האם טחו כולם מראות שמשרד־החקלאות והעומד בראשו אחראים לנעשה בשטח? וואת על סמך ההצהרות החוזרות ונישנות של השר שרון בזכות נישול הבדואים מאדמותיהם.

שאול דותן, רמת־גן

● ● ●

כרטיס למקסיקו

למאמרכם המאלף הנ"ל שפורסם בעיתונכם הנכבד (העולם הזה 2172) ברצוני

(המשך בעמוד 10)

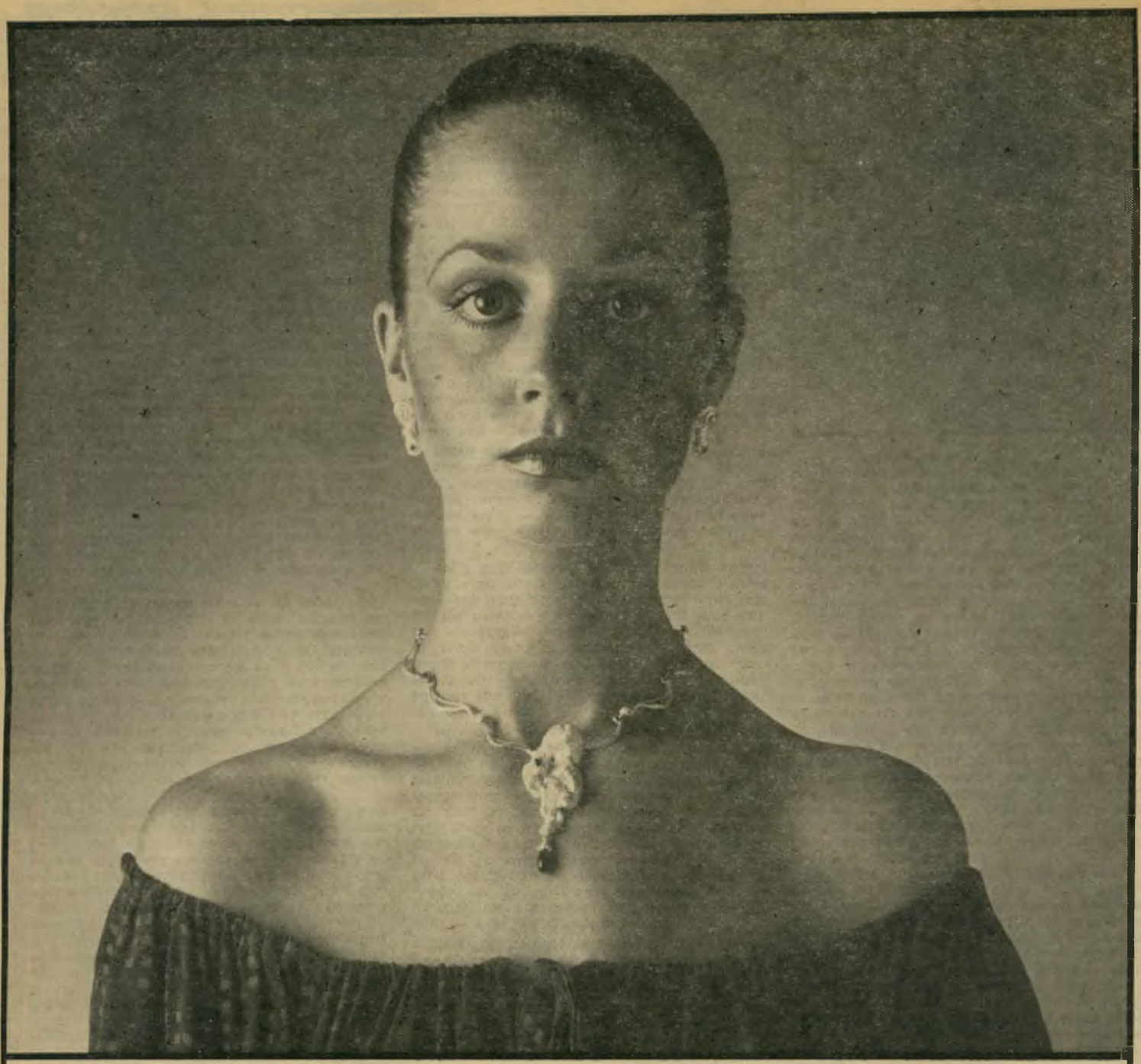

„אתה יוצא הלילה?"

,,אני מקווה שזה לא יהיה כמו בפעם הקודמת
שנשארנו פתאום בלי כסף מזומן
ויתרנו על סרט, וויתרנו גם על מועדון לילה...
כשיצאתי עם אורי, לא היו בעיות.
היה לו כרטיס כספומט.
הוא עצר על יד אחד הכספומטים,
,,ניגן" על הכפתורים
וחזר שמח עם אלף לירות".

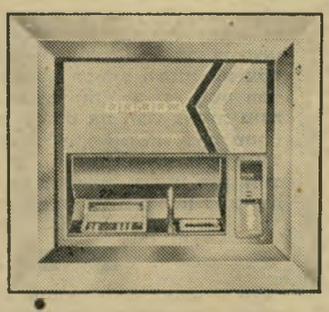

בנק לאומי
בנק דיסקונט
בנק איגוד
בנק כרקליס-דיסקונט
בנק ערבי ישראלי

כספומט

– אם אין לך עדיין כרטיס כספומט,
היכנס לסניפך, אחד מ-600 סניפי
בנק לאומי ובנק דיסקונט ברחבי הארץ,
ובקש את כרטיס הכספומט שלך,
שמוסיף לך – שרות בנקאי – 24 שעות ביממה.

שרות משותף של בנק לאומי • בנק דיסקונט

סוב־יודיצה

„הכל מודים שבמישטר דמוקרטי נחשב אדם כחף מפשע כל עוד לא הורשע בדין, אבל אצל רבים, ובתוכם גם, לפעמים, מעצבי דעת הקהל, אין זאת אלא הצהרה בעלמא. שאין נוהגים על פיה."
(השופט אשר בע"פ 325/76, אלברט סיבוני נגד מדינת־ישראל)

מתחת לציור האריה השואג, הנדפס ב„העולם הזה" מדי שבוע, מופיע הכיתוב „בלי מורא, בלי משוא פנים" — המסמל, לדעת המערכת, את מילחמתה בשחיתות, במגמתיות ובהעדפת אינטרס אחד על מישנהו, ללא כל צדק. דומה, כי בגליון „העולם הזה" (2171) שבו נדרש העיתון לנושא בג"צ אדמות אל־לגייה, מעל העיתון בעיקרון המשמש נר לרגליו, שלפיו תוצג האמת לאמיתה בלא כל מורא ובלי כל משוא פנים, גם אם אין הדיעה נוחה לכותבה ואינה לרוחו כלל ועיקר.

הקורא את התייחסות העיתון לעניין בג"צ אדמות אל־לגייה אמור להגיע למסקנה, כי אין בפירסום עיתואי כדי להשפיע על שופט מיקצועי, וכי על כן אין למנוע ויכוח ציבורי על ענייניים שהם בחינת „סוב־יודיצה". עוד עולה מהכתוב, כי אין כל קשר בין הדיון שביקשו המערך וש"י לקיים בכנסת בעניין בג"צ אדמות אל־לגייה, שהרי — לדעת העיתון — מהרגע שבו ביטל העותר הבדואי, אבו־קרן, את עתירתו בפני בית־המישפט הנכבד, ב־28 בפברואר, אין כל הליך מישפטי שלא נסתיים, ולכן אין מדובר בהליך תלוי ועומד המונע דיון חוצה לבית־המישפט.

כמו־כן מצויין בכתבה זו, כי גם אם מדובר בהליך תלוי ועומד, אין הדבר מונע את הכנסת מלדון בו מב־חינת היבטיו הציבוריים (להבדיל מאותם המישפטיים שבהם דן בית־המישפט) וכך החליטה גם ועדת־החכ־סת. הנחות אלה ואחרות מהוות בסיס לקביעה, שלא היה מקום למנוע דיון לגופו בעניין בג"צ אל־לגייה וכלשון הכתבה: „את זאת ידע שמיר (בתפקידו כיו"ר הכנסת — ח. ש.), או לפחות היה צריך לדעת. שמיר יודע, כי כאשר נתן יד לקשר ההשתקה שיצרו תמיר את זמיר, הוא פגע במעמדה של הכנסת." עם הנחות אלה ואחרות הרשומות מעלה, מבקש אני להתמודד אחת לאחת, אם לא מבחינת צידקתן, הרי מבחינת אמיתותן בלבד.

המילים „סוב־יודיצה" שמשמעותן בלטינית „תחת לשופט" באו לגלם בתוכן את הרעיון, כי נושא המצוי בדיון מישפטי אין לעסוק בו מחוץ לבית־המישפט, מא־חר שכל עיסוק כזה בראש חוצות עלול להשפיע על השופטים ולמנוע דיון נכון והוגן בבית־המישפט. הרעיון מצא את ביטויו בספר החוקים הישראלי, בחוק בתי־המישפט, תשי"ז—1957, אשר סעיף 41 בו קובע דברים בזו הלשון:

„(א) לא יפרסם אדם דבר על עניין התלוי ועומד בבית־מישפט, אם יש בפירסום כדי להשפיע על מהלך המישפט או תוצאותיו; ואולם אין איסור זה חל על פירסום ידיעה בתום לב על דבר שנאמר או שאירע בישיבה פומבית של בית־המישפט.

(ב) העובר על הוראות סעיף זה, דינו — מאסר שנה אחת או קנס אלפיים לירות."

ויכוחים רבים נתקיימו סביב נוסחו של סעיף 41 הנ"ל. היו שטענו, כי אין בפירסום ידיעה בדבר עניין תלוי ועומד, כדי להשפיע על שופט מיקצועי, כדעת השופט העליון, חיים כהן, המובאת בכתבתו הנדונה של „העולם הזה", ועל כן אין למנוע ויכוח ציבורי על ענייניים שהם בגדר „סוב־יודיצה". אולם דעתו של כבוד השופט חיים כהן, לא היתה בחינת מייצגת את דעת הכלל, וחיו וקיימות דיעות הנוגדות דיעה זו. השופט העליון, ד"ר אלפרד ויתקון, סבר, דווקא, כי עיתון המפרסם ידיעה בדבר הליך התלוי ועומד בבית־מישפט עשוי גם עשוי להשפיע על שופט מיקצועי בפירסום כגון דא.

„העולם הזה" חסך מעצמו ומקוראיו מידע זה, והסתפק בהבאת דעתו של כבוד השופט חיים כהן ת־מהווה „תנא דמסייע" לכל התומך בדיון ציבורי, גם שעה שתלוי ועומד לדיון עניין בבית־המישפט, אולם מידת ההגינות והיושר העיתונאי מחייבת להביא גם את הדיעה ההפוכה. והרי ידוע לכל בר־בי־רב, כי חצאי אמת גרועים מן השקר כלשון הפיתגם העממי. לא מקו־בלת עלי הטענה, כי „העולם הזה" לא ידע גישה הפו־כה ונוגדת זו, שהרי מי ששופט את חברו באמות מידה מחמירות וכותב (בעניינו של יו"ר הכנסת, יצחק שמיר) כי על פלוני לדעת מידע מסויים, אם לא ידעו בפועל ממש — חייב לחחמיר גם עם עצמו. וכלשונו הוא, חייב הוא לדעת (אם לא ידע מחמת בורות גרידא) כי קיימת דיעה נוגדת את זו שלו.

■ ■ ■

למען אותם קוראים שנמנעה מהם האפשרות מלש־פוט שיפוט הוגן ואובייקטיבי מחמת מידע לקוי וחסר, מבקש אני להביא את דבריו של כבוד השופט העליון, ד"ר אלפרד ויתקון, אשר אמר בע"פ 325/76 סיבוני נגד מדינת ישראל (שנושאו אינו לענייננו) בפד"י לא(2) עמ' 928 דברים בזו הלשון: „מוטב לחקדים ולומר מייד כי זהו אחד מן המישפטים שהסעירו, בשעתו, את דעת הקהל. כלי התיקשורת עקבו אחריו ואף מעל במת הכנסת נשמעו הדיו. הציבור ראה בפרשה זו סימן לסיג־נון חדש באורח חיינו, סיגנון האלימות והתפרחה. ת־דאגה מובנת כשלעצמה ואיש לא יציע למנוע את מעצבי דעת הקהל מלעשות את שליחותם ולחוקיע תופעות שליליות הפשות בחברתנו.

אך בכך נוצרת גם אווירה המקשה על בית־המישפט לעשות את מלאכתו: לעשות דין וצדק עם הנאשם המיוחד העומד לפניו, ללא נטיה וללא דעה קדומה. (ההדגשות שלי — ח. ש.) חוזרים על הכלל שאדם בחז־קת זכאי עד שתוכח אשמתו בהליך מישפטי תקין, אך גם הכלל המקודש הזה עלול להפוך נוסחה שגורה חס־רת תוכן. היום אין אני מוכן לומר (כפי שאמרתי פעם) שלעולם אין סכנה זו אורבת לשופט, שמיקצועו ומאו־מנתו במלאכת השפיטה. ואני מלא חרדה. (ההדגשות שלי — ח. ש.) סבור אני שאם רצוננו לשפיטה הראויה לשמה, עלינו לשפוט, לקולה או לחומרה, את המיקרה שלפנינו לפי נסיבותיו. זה ותו לא. שיקולים שמחוץ או מעבר למיקרה, רצוי להיזהר מהם. הם עלולים להביא לידי יצירת שעירים לעזאזל, ומכך לא תצמח לנו שום תועלת מוסרית, ציבורית או חינוכית."

בדבריו אלה חזר בו כבוד השופט ויתקון מדברים שהשמיע בבג"צ 14/51 היועץ המישפטי נגד עורך „דבר", אשר הואשם על פי סעיף 4 לפקודת בזיון בית־המישפט (שרעיונה זהה בעיקרו לסעיף 41 לחוק בתי־המישפט, תשי"ז — 1957) על כך שפירסם ידיעה בקשר למישפט שהיה תלוי ועומד בבית־המישפט המחוזי ב־חיפה.

בפד"י ה(2) עמ' 1029 אמר כבוד השופט ויתקון: „שופט חזקה עליו שלא יהא נתון להשפעות חיצוניות ושלא יהא רגיש לכל רוח חנושבת בדעת־הקהל, כש־המישפט מעורר עניין ציבורי." ובעמ' 1032 אומר השו־פט: „המאמר, שאנו עוסקים בו, לא הכיל דברי איום או הסתה. השופט הישראלי אינו נתון להיפגע בחופש שיקולו על־ידי מאמר כזה. אל לנו למעט את דמותו ולפרוש עליו חסות שאינו זקוק לה. עניין המישפט במדינתנו אינו עומד על בסיס רעוע, עד כדי שמאמר יכול לערער אותו."

מדברים נחרצים אלה של ראשית שנות החמישים, חזר בו השופט ויתקון בשלהי שנות השבעים. דומה עלי, בכל הכבוד הראוי, כי גורם נכבד לחזרה זו של כבוד השופט ויתקון מדעתו, כי אין פירסום מאמר מש־פיע על שופט מיקצועי, נבע מתוך חכרת העובדה כי גבר כוחה של העיתונות, משודרת ומודפסת כאחת, ועתה אפשר גם אפשר, בימינו אנו, להשפיע, באמצעות כלי התיקשורת גם על שופט מיקצועי. יודעים אנו כו־לנו, מה רב כוחה של כתבה, המשודרת בטלוויזיה, ברדיו ואפילו בעיתונות, שעה שעוסקת היא בתחקיר חושפני. ומה לנו ראיה טובה יותר לעליית כוחה של העיתונות, מאשר הפלתו של נשיא ארצות־הברית בידי עיתון — הלא היא פרשת ווטרגייט הידועה.

לדבריו של כבוד השופט ויתקון בעניין סיבוני שנפ־סק, כאמור, בשלהי שנות השבעים, מצטרפים גם שני חבריו לשפיטה, כבוד השופטים העליונים, שלמה אשר ודויד בכור. ואומר השופט אשר (בעמ' 834 לפסק־הדין): „אני מסכים לתוצאה שאליה הגיע חברי הנכ־בד השופט ויתקון ואני מצטרף ללא הסתייגות לדבריו המאלפים בעניין הסיכון שביצירת דעת־קהל עויינת ו־אווירה של לינץ' נגד נאשמים שדינם טרם נחרץ על־ידי בית־המישפט. אין זה חשוב מיהם העוסקים בכך — דוברים או מדליפים, במהלך חקירה מישטרתית, ע־תונאים זריזים או אפילו חברי־כנסת העורכים חקירות פרטיות משלהם — כולם כאחד מתנכרים לזכותו ה־אלמנטרית של נאשם, למישפט הוגן בפני בית־מישפט מוסמך. הכל מודים שבמישטר דמוקרטי נחשב אדם כחף־מפשע כל עוד לא הורשע בדין, אבל אצל רבים, ובתוכם לפעמים גם מעצבי דעת־הקהל, אין זאת, אלא הצהרה בעלמא שאין נוהגים על־פיה."

והשופט דויד בכור מחרה־מחזיק אחריהם ומציין (בעמ' 835 לפסק־הדין) כי: „אני שותף לדאגה שהביע חברי הנכבד בפיסקה הראשונה של פסקו (בעניין הש־פעת פירסומים על הליך התלוי ועומד בבית־מישפט — ח.ש.) ובשופט, שעד לפני ימים מעטים ישב בדיון בער־כאת ראשונה, קרה לי שהיה עלי להזהיר את עצמי שלא להיות מושפע מהיסטריות שמתפשטות לפעמים בצורה מדאיגה מעל ומעבר לכל צורך סביר. אנו חיים במדינה קטנה וקורה שדברים, אשר במדינות גדולות היו נראים כאירועים מקומיים, מקבלים אצלנו ממדים של אירוע לאומי או סנסציוני שחלק זה או אחר של כלי התיקשורת אינו נרתע מלנפחו."

■ ■ ■

טיבו של עיתון שמבקש הוא להיות פופולרי. מבחי־נה מילולית, פופולריות היגה עממיות וחפשטת רעיון עד כי יובן על־ידי הרבים, אולם אפשר שפופולריות תגיע לכדי דרגת זולות גרידא ואז מאבד הכלי את התוכן השמור בו. ידוע הלחץ שבו מצוי עיתון יומי הנאלץ להלחם עם הזמן במטרה להוציא את חדשותיו לאור ומחר ככל האפשר. שונים הם פני הדברים בשבו־עון, שבוע לו לפניו, וגם אם אין עיתות הכותבים בידיהם, חגינות חייבת להיות בידיהם, שאם לא כן שוב לא יהא העיתון שהם כותבים בו, עממי, פשוט ונוח להבנה, אלא סתם עיתון זול. מבין אני שלא לכך שואף „העולם הזה" להגיע.

למען הקוראים שנמנע מהם מידע נכון, אביא בקצ־רה מקורות שבהם ימצאו תימוכין לרעיון, כי יש גם יש השפעה על בית־המישפט בפירסום מידע על הליך התלוי ועומד בפני בית־מישפט והמעוניינים ימצאו מבוקשם בע"פ 126/62 אריה דיסנצ'יק ושאול הון נגד חיועץ המישפטי לממשלה י"ז (1) פד"י עמ' 169; בג"צ 381/66 היועץ המישפטי לממשלה נגד המועצה לבי־קורת סרטים ומחזות, כ(4) פד"י עמ' 757; „חפרק־ליט" כרך י"ב „בזיון בית־המישפט מאת אוריאל גורני עמ' 319; וראה דיעות נוגדות: „הפרקליט" כרך כ"ג שביר עמ' 461; ע. פ. 152/51 טריפוס נגד היועץ המיש־פטי לממשלה, פ"ע 258, 267; אמנון רובינשטיין „ה־משפט הקונסטיטוציוני של מדינת ישראל", הוצאת שוקן תשל"ח, עמ' 227-222.

מכאן מבקש אני להגיע לטיעונו השני של העיתון, כי לא היה כלל הליך מישפטי תלוי ועומד בפני בית־המישפט העליון, שכן, העותר ביטל את עתירתו, כדברי העיתון ב־28 בפברואר. הדברים תמוהים. הרי ידוע, כי אין הרשות השופטת בגדר של רשות מחוקקת או מב־צעת בישראל, ושעה שמשמיעה היא את קולה, עושה היא זאת במהלכו של מישפט המתברר לפניה. כיצד, אם כן, נזפו שופטי בית־המישפט העליון בממ־שלת ישראל על הפרת צו בית־המישפט העליון? כלום עשו זאת באמצעות דובר בתי־המישפט? במינשר לעי־תונות? או במאמר סתם?

על כורחך חייב אתה לומר, כי עשו זאת אגב דיון מישפטי, וזאת שעה שחידש העותר סלמאן אבו־קרן את עתירתו לבית־המישפט העליון כשבתו כבית־מיש־פט גבוה לצדק ואגב כך, במהלך הדיון בעתירה לצו על תנאי אכס פרטה, ננזפה המדינה. אם כך הם הדב־רים (וכך אומנם הם), הרי לפנינו דיון מישפטי והליך תלוי ועומד, שכן, גם אם אין הצו ניתן אכס פרטה, קרי במעמד צד אחד, אלא במעמד שני הצדדים, הרי עד להחלטה סופית בדבר בטלותו של הצו או הפיכתו צו החלטי, עדיין קיים הליך תלוי ועומד שלגביו בוודאי ובוודאי חל עיקרון ה„סוב־יודיצה" — לדעת אותם שופ־טים ומלומדים שמנע „העולם הזה" את דעתם מ־קוראיו!

■ ■ ■

ומכאן לטיעון השלישי והאחרון של „העולם הזה", כי יו"ר הכנסת ידע או היה עליו לדעת, כי אין כלל הליך תלוי ועומד בפני בג"צ, שהרי בג"צ בוטל (טיעון שהוכח כאמור כבלתי נכון) וכן שאין למנוע דיון בכנסת בהיבטים הציבוריים של עניין התלוי ועומד בבית־מיש־פט, להבדיל מהיבטיו המישפטיים לגופם.

אומנם נכון הוא, כי אין כל חוק המונע את הכנסת מלדון בעניין התלוי ועומד בבית־מישפט, אולם הנחיות בעניין זה מצויות בתקנון הכנסת המנחה את הכנסת בפעולתה. תקנון הכנסת (מהדורה שביעית טבת תשל"ח — ינואר 1978) קובע בפרק החמישי העוסק בהצעות לסדר היום של חברי־הכנסת, כי הצעות אלה טעונות אישור יו"ר הכנסת. וכה אומר סעיף 71 לתקנון ה־כנסת:

(א) הצעה לסדר היום טעונה אישור יושב־ראש הכנסת והוא רשאי שלא לאשר אותה, אם בתוכנה או בניסוחה נכלל המישפט: עניין מסויים התלוי ועומד להכרעה בבית־מישפט."

מכאן שרשאי גם רשאי יו"ר הכנסת להשתמש בסמ־כותו ולפסול הצעה לסדר היום, ואפילו בצורה שרירו־תית (ואיני מעוניין לבדוק כלום היתה שרירות בהחי־לטה דנן אם לאו) אם העניין תלוי ועומד להכרעה בבית־מישפט. אין כל סייג לסמכות זו של יו"ר הכנסת. וכמו להוסיף על כך, הרי בחלק העוסק בענייני נוהל (בעמ' 59 לתקנון) נאמר לגבי עניין שבדיון בבית־מיש־פט (סוב־יודיצה) על פי החלטת ועדת הכנסת מיום כ"ג אדר תשי"ג — 10.3.1953 כי:

„התערבות במהלך של מישפט המתנהל בבית־מיש־פט, על־ידי פנייה ישר לבית־המישפט או על־ידי העלאת פרטי המישפט מעל במת הכנסת, כל עוד לא ניתן פסק

(המשך בעמוד 22)

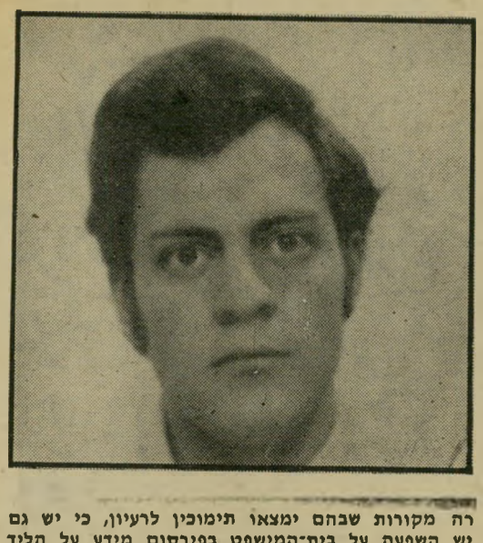

חיים שטנגר, תל־אביב

פרסום ד"ר יעקבסון

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

להוסיף כמה פרטים בקשר לראש ועדת־השופטים של קרן־כץ, הרב הראשי לישראל הרב שלמה גורן.

שהיתי במקסיקו בחודש פברואר השנה, כאשר ביום בהיר אחד התפרסמה בקהילה היהודית בעיר מקסיקו הידיעה כי סוכן־הנשק הידוע, היורד מישראל, מר כץ מחתן את בנו באולמי המרכז הספורטיבי היהודי בעיר ובאורח הכבוד לחתונה זו הוזמן חברו של מר כץ, הרב הראשי לישראל הרב שלמה גורן.

לא כל היהודים נטו להאמין כי אומנם רבה הראשי של ישראל יבוא לחתונתו של יורד ובנוסף לכך סוחר־נשק (ולא תשמישי־קדושה) אבל הרב הגיע יחד עם פמליה של כלי־קודש בכדי להנעים זמירות לחתן המאושר ובחירת ליבו.

בהזדמנות זו לא ויתר הרב לעשות גם לטובת עם ישראל היושב בציון ולקח „טרמפ" על הרצאתו של יו"ר ההסתדרות הציונית, מר דולצין, שנאם בבוקר יום החתונה באותו המרכז הספורטיבי. שם הסביר הרב עד כמה זקוקה ישראל ל־„פזטות" של יהודי מקסיקו.

ירוחם גרינפלד, ירושלים

● ● ●

שיא המהירות

לרגל פתיחת כינוס הפועל, אני מציע למזכיר ההסתדרות, ירוחם משל, להעניק את פרס האצן הטוב ביותר לשר־האוצר, שמחה ארליך. אני בטוח שאף אחד מהאלופים המשתתפים בכינוס לא יצליח לשבור את השיאים שהציב ארליך בהדירת האינפלציה. לא חשוב מה אומר על זה

ראש־הממשלה מנחם בגין, הטוען כי ה־אינפלציה היא ירושת ממשלות המערך. כמה זמן עוד נמשיך לשמוע שכל מה שרע במדינה הוא ירושת המערך וכל מה שטוב הוא מעשה ידי הליכוד? העם כבר שבע מלאכול לוקשים.

בנימין חסין, טבריה

● ● ●

הרגעים של הקוסם

יש סרט ישראלי, בתוכנית הרישמית, של פסטיבאל קאן. בניגוד למה שפורסם במדור תשקיף (העולם הזה 2173) — ייצג סרטו של משה מזרחי, רגעים, בבמוייה של מיכל בת־אדם, את מדינת ישראל, בפסטיבאל שיתקיים השבוע. הסרט יוצג ב־15 במאי, באולם קוקטו בהיכל־הפסטיבאל, וממילא כל ה„סקופים" על איבתה של צרפת ו„המניעים הפוליטיים", כפי שפירסמתם, היו־כלא־היו.

הקטגוריה הרישמית (שהמשתתפים בה מתחרים על „מצלמת הזהב", פרס חשוב המחולק בסכס־הסיום, עם כל שאר פרסי הפסטיבאל) של „מבט אחר", שבה יוקרן הסרט רגעים — אינה מיועדת ל„במאים מתחילים וכו' " אלא לסרטים בעלי תוכן שונה, או גישה אחרת (כשם המדור ב־פסטיבאל) לנושא שבו הם עוסקים.

לא עשיתם שרות טוב לידידי מנחם גולן, כשפירסמתם את הידיעה המוטעית כאילו נדחה סרטו, הקוסם, בכלל מניעים פוליטיים. מפיצי סרטים, בכל העולם, יוכלו להסיק בטעות כאילו יסתבכו בפרשיות פוליטיות אם יציגו סרט זה, שלא ראיתיו, אך שמעתי כי הוא בעל איכות מיסחרית מעולה.

העולם הזה שולל, בצדק, את ההנחה המוזרה כי „העולם כולו נגדנו", אך אני קורא בצער, שוב ושוב, במדורים שונים של עיתונכם הנכבד, כי אתם בעצמכם אינכם משוכנעים כלל בהנחות והמסקנות הפוליטיות של העתון שבו אתם עובדים וכותבים.

יש בישראל די והותר בוחשים־בקלחת המפרשים כל כישלון ישראלי באיבה פוליטית של „הגויים" — אם כי, הפעם, אין מדובר בכישלון, אלא בתחרות הוגנת בין שני מפיקים ובמאים ישראליים — החלטת הפסטיבאל לקבל למיסגרת הקרנותיו את הסרט רגעים ולא סרט אחר אינה, בהכרח, איבה צרפתית, אלא החלטה תוכניתית לגיטימית.

אזכם מפים, ניו־יורק

● ● ●

מיכתב ותגובה

העולם הזה (2172) פירסם כתבה על מרשנו תחת הכותרת „שגעון הדירות". בכתבה זו נאמרו דברים חסרי־שחר על ד"ר ח"כ זרח ורהפטיג. בין השאר נאמר, כי הינו „בעל תאוה לרכישת דירות" וכאילו „הצליח לקבל הלוואות גדולות מקרנות ממשלתיות, כדי להשיג ולקנות דירות" ורכש בכספים אלה עוד שתי דירות, ברח' נרקיס ובקריית משה, בנוסף לדירה שבה הוא מתגורר ברח' נרקיס 7 א'.

ד"ר ורהפטיג מתגורר בדירה ברח' נרקיס 7, ירושלים. אין לו כל דירה ברח' נרקיס 7א. ואין לו כל דירה אחרת או נוספת בסמוך לביתו.

לד"ר ורהפטיג יש מזה שנים דירה קטנה בקריית משה. דירה זו מושכרת לדייר תמורת שכ"ד של כ־1,300 ל"י ל־חודש.

פרט לנ"ל אין לד"ר ורהפטיג דירות אחרות בשום מקום והאמור בכתבה על „שגעון" ו„תאוה" לדירות ששווין עשרות מיליוני לירות, אין לו שחר והוא מצוץ מן האצבע.

ד"ר ורהפטיג גם לא קיבל „הלוואות גדולות מקרנות ממשלתיות" לא כדי „להמשיך ולקנות דירות" ולא בכלל. ההלוואות היחידות שניתן לראותן, אם בכלל, כהלוואות „ממשלתיות" הן הלוואות קטנות מבנק „יהב" בסכומים ובתנאים המקובלים בבנק זה לכל עובדי המדינה.

ד"ר ורהפטיג לא נהנה אף פעם מדירת שרד או מהטבות כל שהן בדיור, לא בתקופת כהונתו כסגן שר ולא בהיותו שר בממשלת־ישראל.

גם האמור בכתבה כאילו הוריו של ד"ר ורהפטיג „הורישו לו סכום כסף נכבד וגם דירות אחדות בירושלים" אין בו שמץ אמת.

ישעיהו פריבס, עו"ד, תל־אביב

תגובה:

● קשה להבין את טרוניותיו של ח"כ זרח ורהפטיג. לפני כתיבת הכתבה סנה אליו כתב העולם הזה וביקש ממנו פרטים על הכנסותיו הכספיות ועל רכושו, ותגובות על מה שעמד להופיע בכתבה. ח"כ ורהפטיג סירב לענות על השאלות, ואמר: „אני לא רוצה להתעסק בדברים האלה. תכתבו מה שאתם רוצים."

למרות זאת, נראה גם ממיכתבו של עורך־הדין פריבס כי העולם הזה צדק במה שכתב. הד"ר ורהפטיג אכן רכש דירה נוספת ברחוב נרקיס. בדירה מתגורר בנו של הד"ר ורהפטיג, אך הכסף ששולם עבורה שולם מכיסו של הד"ר ורהפטיג.

עו"ד פריבס אינו מכחיש את אשר נאמר בכתבה כי לד"ר ורהפטיג יש דירה נוספת בקריית־משה. הוא רק מוסיף פרט, וחבל שד"ר ורהפטיג לא מסר אותו לכתב שדיבר איתו: כשהח"כ גובה שכר־דירה בגובה של 1300 ל"י לחודש עבור הדירה.

עורך־הדין פריבס מודה כי ד"ר ורהפטיג קיבל הלוואות מיהב. הוא אומנם טוען כי הלוואות אלה היו קטנות ובתנאים מקובלים, אך אינו מציין את גובהן, וחבל.

העולם הזה לא טען כי הד"ר ורהפטיג התגורר בדירת־שרד בתקופת היותו סגן־שר או שר בממשלה. העולם הזה ידע כי עם מאגר הדירות של חברי־הכנסת, הוא לא היה זקוק לדירות־השרד הממשלתיות.

מן המידע שקיים ברשות העולם הזה מסתבר כי חלק מרכושו ומנכסיו של הד"ר ורהפטיג באו לו ולמישפחתו בירושה. גם עורך־הדין פריבס, המכחיש זאת, אינו מציין במיכתבו מה גובה הירושה שאותה קיבל ח"כ ורהפטיג.

חבל שהד"ר ורהפטיג סירב למסור מידע רלוונטי על רכושו ונכסיו לכלי־התיקשורת, כפי שעשה הרוב הגדול מקרב 120 חברי־הכנסת, המופיעים בסידרה על הכנסותיהם של חברי־הכנסת.

הליגה לזכויות האדם והאזרח

כינוס האסיפה הכללית

17.5.79

בהתאם לתקנון הליגה אנו מזמינים בזה את כל חברי הליגה לזכויות האדם והאזרח לאסיפה כללית שתיערך ביום ה' 17.5.1979, בשעה 5.30 אחה"צ, בתל־אביב, במועדון התרבות, ברחוב אחד העם 70.

על סדר־היום: * דו"ח הוועד היוצא * תוכנית־הפעולה בעתיד * בחירת ועד הליגה * סיכומים והחלטות.

אנא לדייק!

אנשים

■ במסיבת־הגן המסורתית, שנתן שר־הביטחון במוצאי יום־העצמאות, שהיתה אחד האירועים הגדולים של החג, בנוכחות צמרת המדינה ו־צה"ל, שלט שיר השלום, ש־השמיעתו נאסרה בשעתו על־ידי האלוף **רחבעם** („גנדי") **זאבי**. לעומת זאת נעדר גנדי עצמו.

■ בשיא הערב הגיש עזר לאשתו, **ראומה**, שושנה אדר־מה ומשך אותה למעגל רוקדי־ההורה.

■ לפני כן נאם עזר ב־סיגנונו המיוחד. כשקרא ל־במה את אסירי־ציון מברית־ה־מועצות, שהגיעו ערב החג, אמר: „אני לא זוכר את ה־שמות. אצלי, כל השמות האלה נשמעים כמו **(מארק) דימ־שיץ**. אז שכל הדימשיצים יעלו לבמה."

■ בסוף הערב הודה עזר למנצח חיל־האוויר, רב־סרן **אריך טייך**, הנושא בדרגה זו כבר זמן רב. עזר קרא לו בשם „סגן־אלוף טייך", והכל תמהו אם זוהי העלאה ספונ־טנית בדרגה, פליטת־פה או הלצה.

■ עתה התגלה מדוע באה רעיית נשיא המדינה **אופי־רה נבון** להלווייתו של **דני הרן** ושתי בנותיו. בנהריה מספרים, כי ביום הפיגוע טיל־פנה **סמדר הרן** אל אופירה נבון וסיפרה לה, כי דני התפעל ממנה, כשערכה סיור ב־מיפעל ג'בור בנהריה, שאותו ניהל. בו ברגע החליטה רעיית הנשיא להשתתף בהלווייה.

■ תקרית בלתי־נעימה אירעה למנהלת מחלקת־המוסי־קה ברדיו, **מיכי כהן־זמו־רה**, אשתו של השופט העליון **חיים כהן**, בעת קבלת־הפ־נים לסגל הדיפלומטי, שערכו ביום־העצמאות נשיא־המדינה **יצחק נבון** ורעייתו. תוך כדי עמידה בתור, הפנתה אחת ה־מוזמנות את תשומת־ליבה של כהן־זמורה לכך שהיא לבשה את המקטורן שלה הפוך. כהן־זמורה מיהרה להסיר את החי־ליפה וללבשה כהלכה, כשהיא מודה לצעירה שהעירה לה.

■ באותה מסיבה התארך התור של האישים, שרצו לברך את הנשיא. בין הממתינים היה אף שר־החוץ של הונדורס, **רוברטו פרמה גיאבז**, ש־ביקר בארץ. אנשי מישרד־החוץ ביקשו ממנו להמתין עד שהנשיא יוכל לקבל אותו ב־פרטיות. לשם כך עמד מנהל מחלקת־הטקס, **רחבעם ע־מיר**, ודחק במברכי הנשיא להזדרז, עד שנבון העיר לו על כך והפסיק את דחיפותיו.

■ בין המברכים את ה־נשיא היה גם שגריר אר־צות־הברית, **סמואל** („סם") **לואיס**, שסיפר לנבון ולאש־תו, כי הוא הגיע אליהם ישר משארם־אל־שייח'. הגיבה על־כך רעיית הנשיא: „יופי, מ־אופירה לאופירה."

■ ח"כ המערך **יוסי שריד** ערך מישאל בין אנשי־הליכוד בכנסת, ושאל כל אחד מהם: „מי יוזמן לדעתך ל־טכס ההוצאה־להורג הראשון שייערך במדינת ישראל?" אף אחד מחברי־הליכוד לא הסכים לתת לשריד את ההצעה שלו לרשימת המוזמנים.

■ בכנסת היה מי ששם השבוע לב לכך, ששר־החוץ, **משה דיין**, הפך לו לנוהג קבוע, מאז מילחמת יום־הכי־פורים, שלא להיות בארץ ב־יום־העצמאות. יש חברי־כנסת הטוענים כי דיין מתעלם דווקא מיום־הזיכרון ולא מיום־העצ־מאות, משום שאינו אוהב לה־יות בארץ כאשר ההורים הש־כולים מפגינים ליד ביתו ב־צהלה, כפי שהם נוהגים לע־שות מדי שנה, ביום־הזיכרון לחללי צה"ל.

■ אל שורת המתנגדים החריפים להחלטתו של ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, להנ־היג עונש־מוות, הצטרפה הש־בוע גם **אנט דוקצ'ין**, רעיי־תו של יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, **אריה דוקצ'ין**. במאמר שפירסמה בידיעות אחרונות לא הסתפקה אנט ב־גינוי ההחלטה שקיבלה הממש־לה, נקטה בלשון מעליבה נגד בגין, כינתה את הצהרותיו כ־„תיסמונת הפה הגדול".

■ בישיבת ועדת־הכספים של הכנסת התבטא אחד מחב־רי־הליכוד ואמר על ח"כ **יהושע רבינוביץ**: „הוא מלא ברעיונות מארכסיסטיים." הגיב על־כך ח"כ **מנחם סבידור**: „אם רבינוביץ הוא מארכסיסט, אז אני בולשביק."

■ כתב־הטלוויזיה לענייני מיפלגות, **דן רביב**, ערך מסי־בת־פרידה, ערב צאתו לווושינ־גטון, שם יכהן ככתב הטל־וויזיה. המסיבה התקיימה בבית אחותו, בנווה־אביבים. והוא הזמין אליה מאות אנשים, בי־ניהם שר־הביטחון עזר וייצמן, חברי־הכנסת **גד יעקבי, יוסי שריד, מרדכי וירשוב־סקי** ו**מאיר פעיר**, שדרים, עיתונאים ועוזרי־שרים רבים. אחד האורחים, מנהל מחלקת התוכניות של הטלוויזיה, **מר־דכי** („מוטי") **קירשנבאום**, טען באוזני רביב: „הזמנת את כל המדינה, אבל את אסי־רי־ציון שכחת להזמין."

אשתו של אריה דולצ'ין על מנחם בגין: יש לו תיסמונת הפה הגדול

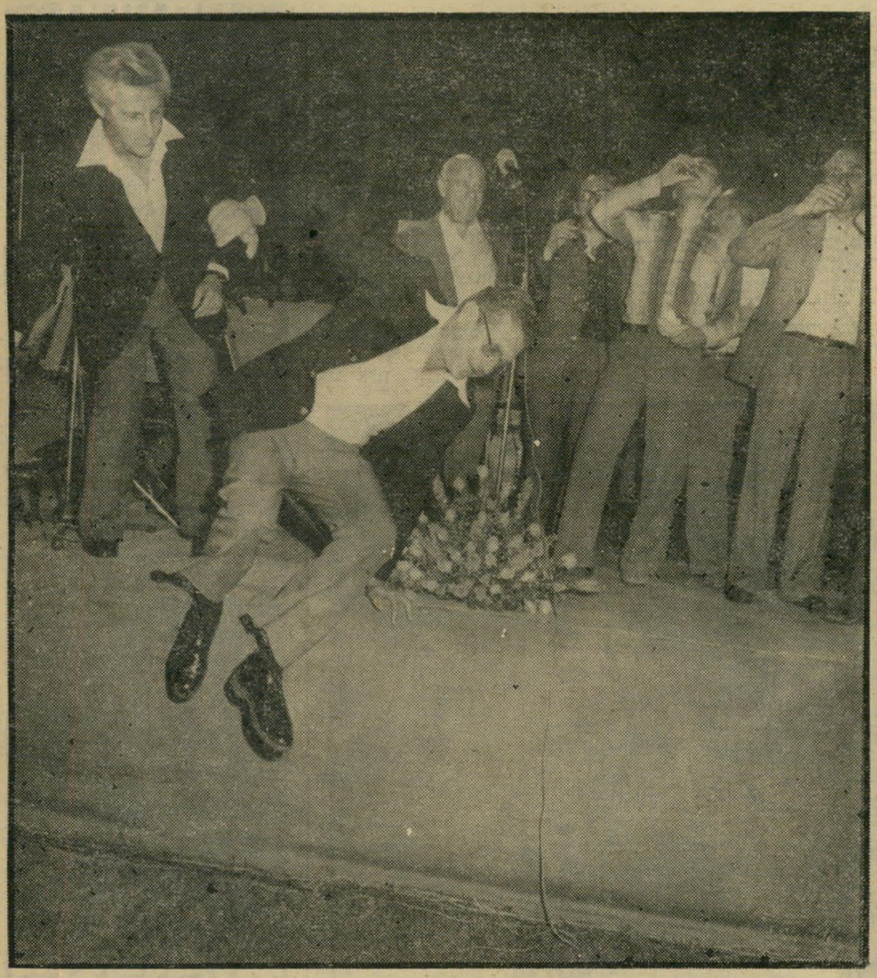

עזר וייצמן אשר היה המארח במסיבת יום־העצמאות הטובה ביותר שנערכה השנה, בגן־אסירי ציון. אחרי שעלו, אמר וייצמן: „יש לנו כאן אלופנו לשעבר, ראש עיריית תל־אביב שלמה להט, אז שהוא ינהל את העניין." וייצמן דילג מהבמה והותיר עליה את צ'צ' הנבוך. (צילומים: ישראל סאן).

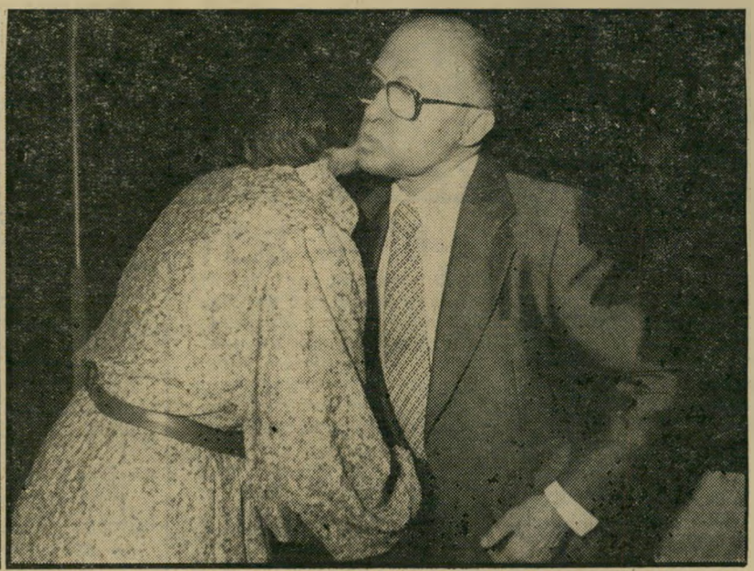

ראומה וייצמן זכתה במסיבת בעלה בנשיקה מראש־הממשלה, מנחם בגין, שחיה אף הוא אחד המוזמנים. בתמונה התגלה סוף־סוף באמת, כאשר הוא מנשק, אלא ממצמץ בשפתיו באוויר, כשהוא אינו מקרב את פיו.

ברטה איתן אשתו של הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל („רפול") איתן חגיעה עם בעלה למסיבת האלפים, למרות שהזוג איתן ידוע כמי שאינו אוהב מסיבות. וייצמן כל־כך שמח על בואם, עד שהוא נישק את אשת הרמטכ"ל. כדי להביאם, סיפר להם וייצמן כי זו תהיה מסיבה צנועה, של מאתיים איש.

אשה שאינה זהירה במיטה לא תהיה

גם זהירה על הכביש. טוען הסאטיריקן

■ הסטיריקאי **יואל ריפל** טוען שצוות התגובות של מיפלגת־העבודה הודיע שתגובעת־העבודה הקימה את המדינה. הראייה — ערב יום־העצמאות חל בחג הפועלים.

■ ליואל ריפל יש הצעה להקטנת הקטל בדרכים, והיא: לא לתת רשיון־נהיגה לנשים שהרו מחוץ למיסגרת הנישואין. אשה שלא היתה זהירה במיטה, לבטח לא תהיה זהירה בכבישים.

■ על רב־סרן **יצחק גרציאני**, שהועלה לדרגת סגן־אלוף, אמר ריפל: „מגיע לו. הוא היה החייל הישראלי היחידי שמעולם לא הפסיד. תמיד ניצח."

■ על אסירי־ציון, שהגיעו ארצה ערב יום־הזיכרון: הם הודיעו שאם תימשכנה קבלות־הפנים המתישות שעורכים להם, הם יחטפו מטוס ויחזרו לרוסיה.

■ איך קוראים לאחד־עשר שחקני ניבחרת ישראל בכדורגל, שנכשלו במישחקים הקרובים־אולימפיים נגד בלגיה? מיסמך האחד־עשר.

■ מאז חילוקי־הדעות בדבר השיר הלאומי, כותבת התלמילנית, **שימרית אור**, בפתקים שהיא משאירה לבעלה, בתחילת כל פתק, „כל הזכויות שמורות".

■ **הגר אגמון**, בתם בת ה־4 של השחקנית **גילה אלמגור** והמראיין **יעקב אגמון**, חזרה אל הוריה אחרי מסיבת יום־העצמאות, שנערכה במעון־הילדים שבו היא מבקרת וצהלה: „אני יודעת כבר מה זה יום־העצמאות!" כשביקשו ממנה הוריה לספר מה היא יודעת, היא סיפרה בין השאר: „היתה מילחמה, וכבשנו את ירושלים, והיה רק גבר אחד שנלחם — **דידי מנוסי**." ההורים לא הבינו, כמובן, מאין הגיעה הילדה ל־מסקנה כי דידי מנוסי היה היחידי שלחם במילחמת־העצמאות, עד שנפתרה התעלומה. גם בנו בן ה־4 של הפיזמונאי לומד באותו מעון. מאחר שדידי בן ה־51 הוא היחידי מבין ההורים שהיה מוכר לה כמי שהשתתף במילחמה, הזמינה אותו הגננת למעון, לספר לילדים על מילחמת־העצמאות, והציגה אותו בפיהם כ„הורה היחידי שהשתתף במילחמה."

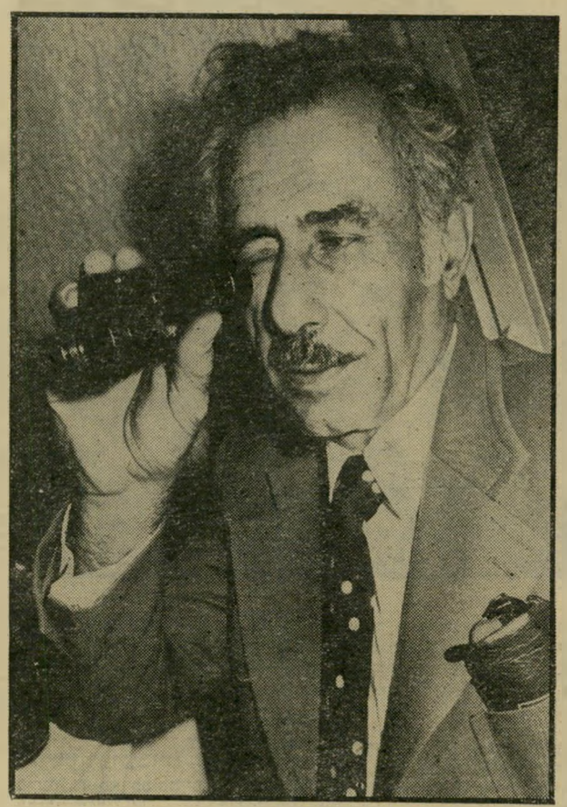

אברהם אברמוב

איש העסקים רכש במיבצע ההתרמות בשם „מפוחית", שערך הוועד למען החייל השבוע, את המישקפת של שר־החוץ משה דיין אברמוב שילם תמורת המישקפת 13 אלף ל"י. המייוחד במישקפת, שהיא מכוונת כך שרק אדם בעל עין אחת יכול להשתמש בה.

■ על הערתו של ראש־הממשלה, כי **דויד בן־גוריון** לא הקים את המדינה, אלא רק הכריז עליה, הגיב המנחה יעקב אגמון: „לא חשוב מי הקים את המדינה, אך מי שעשה זאת — שיאכל אותה."

■ בבית־הספר התל־אביבי א.ד. גורדון, בכיתה ו' שנייה, לומדים שני כוכבי קולנוע צעירים: **חן לוטקין**, כוכבו של הסרט לופו בניו־יורק, ו**אריק רוזן**, כוכב הסרט רובה חוליות. על אף העובדה שחן נבחן בזמנו לתפקיד שקיבל רוזן — הידידות בין השניים הדוקה, והתחרות המיקצועית עדיין לא קיימת אצלם. שניהם בני 11.

■ מאמן קבוצת מכבי תל־אביב בכדורסל, **רפי קליין**, מצטיין אומנם באימון שחקניו, הזוכים בניצחונות רבים, אך כ„עקר־בית" הוא בהחלט נכשל. בשבוע החולף ניתנה לרלף הזדמנות להוכיח את עצמו בשטח זה. אמה של אשתו, **רותי**, נפטרה והאשה היתה לצד אביה בכל ימי השבעה ונעדרה מן הבית. על רלף הוטלה מלאכת הטיפול בשלושת ילדיהם. אחת השכנות שלו, אלמנה בשם **חנה מוברמן**, נכנסה לביתו וסיפרה לו שמכונת־הכביסה שלה התקלקלה. רלף הציע שהוא יכבס עבורה. רינה הביאה אליו את הכביסה ואת שני ילדיה להשגחתו. הספורטאי אומנם כיבס לרינה את בגדיה, אך שכח כי בגדים צבעוניים אין מכבסים במים רותחים, והתוצאה היתה הרס הכביסה. בשיאו של הדיכאון הפליט קליין: „תשכחי מה־כביסה שלך. אני הולך לחמישיה הפותחת החדשה שלי," והלך להאכיל את כל הילדים.

■ בין תערוכה לתערוכה ברחבי העולם, מצא הפסל **מנשקה קדישמן** זמן לחגוג עם אמו, **בלהה**, את 53 שנות עלייתה לארץ מרוסיה. הפסל סיפר בהתרגשות רבה לידידיו כיצד אמו בת ה־79 עדיין מתגוררת באותו בית בתל־אביב, שאליו הגיעה לראשונה, ושם נולד הוא עצמו. מנשקה הביא את שני ילדיו לאירוע, והם הכינו לה מעדנים, מעשה ידיהם, כדי לפנק את האם־הסבתא המשישה.

■ „אתה בא לפתיחה של לארוחות אלה באים רק ידידי הבוהמה, ואחרי כל ארוחה כזו חוקר עמוס כל אורח בדבר טיב האוכל. עמוס הוא היועץ הקולינרי של המיסעדה החדשה. ודואג באופן אישי לכל מנה המוגשת שם. „אני לא רגיל לבשל בכמויות גדולות, לכן ביקשתי שיביאו למיטבח תנור בגודל רגיל, כמו בכל בית. כך אני מבשל לעשרים איש בכל פעם, ונהנה מהתוצאות." ואכן, בימי־ההרצה שלה מלאה המיסעדה אנשי־הבוהמה, הנותנים עצות לעמוס בדבר הרוטב, הדגים ושאר המאכלים שם. עמוס מקשיב בתשומת־לב לכל הערה. הפסל מנשקה קדישמן, שגם הוא הגיע לשם, התלונן על צורת המיסעדה, ונתן כמה עצות פראקטיות לצייר ליפשיץ כיצד לקשט את המיסעדה בצורה הולמת יותר.

■ לקראת הנסיעה הקרובה שלה לפאריז, עסוקה בימים אלה **חנה**, אשתו של ראש אמ"ן האלוף **יהושע שגיא**, בבעיות ביגוד. חנה, גננת במיקצועה, המצטרפת לנסיעתו של בעלה והרמטכ"ל למצריים, נוכחה שאין לה מה

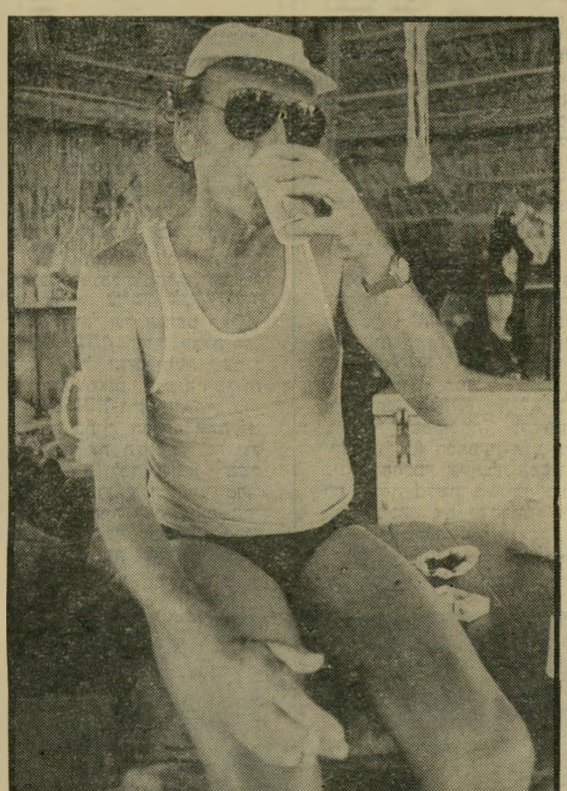

רפאל שפינט

רב־החובל הראשי בנמל אילת, בילה השנה את יום־העצמאות בחברת ידידו, רפי נלסון, באי האלמוגים. לפני 25 שנה חגג את יום־העצמאות בבית־כלא מצרי. שפינט, המכונה שפיקו, היה רב־החובל של האוניה „בת־גלים", שניסתה לעבור בתעלת־סוויס (סואץ) ב־1954, כדי לבחון את הנכונות המצרית להניח לאוניה ישראלית לעבור, אחרי יציאת האנגלים מאיזור התעלה. שפיקו ועשרה אנשי־צוות טסו מישראל לאתיופיה, שם המתינה להם האוניה „בת־גלים", שהניפה דגל ישראלי. כאשר הגיעה האוניה „בת־גלים" לתעלה, נעצרו אנשי־הצוות הישראליים, ושחו בכלא המצרי במשך 100 ימים.

אורי יופשיץ, עמוס קירן וגאזי חקאק: „ שאל איש־בוהמה את הרקדן־שחקן **יוסי קיפנים**. „מה, גם גאזי התחיל לצייר?" השיב יוסי בתדהמה. האמת היא שגאזי אינו מצייר. השלושה — הצייר, הסופר ובעל־הסטקייה — פתחו מיסעדה חדשה ביפו בשם המישפחה, שאליה הזמינו את כל ידידיהם לארוחות־הרצה. ללבוש לקראת הביקור. מאחר שתקציבה אינו גדול ביותר, היא עסוקה בימים אלה בהתרוצצויות לחנויות־בגדים זולות, כדי להרכיב לעצמה מילתחה הולמת.

■ הזמרת הישראלית **חדווה עמרני** נרתמת לכל מיבצע של התרמות למען ישראל, ואף מגיעה ארצה בעיקבות זה בכל הזדמנות שיש לה. חדווה,

מרשימותיו של מבקר מסעדות

המסעדה שוכנת ליד הנמל והדבר מורגש היטב בתפריט. העדפנו להזמין את הדג החריף בנוסח טריפוליטני, חריימי בלשון האזור. הדג היה טעים מאד והרוטב חריף כיאות. את הדג ליווינו ביין עבדת לבן של כרמל מזרחי, והיתה ביניהם התאמה מושלמת. מולי שתו יין סוביניון בלנק, גם הוא יין משובח של כרמל מזרחי. בכלל ראוי לציין כי לכרמל יש מבחר מעולה של יינות שולחן, אדומים ולבנים. היין האדום מיועד לבשר בקר, הודו ודברי מאפה, והיין הלבן - לדגים, ועוף. בין היינות האדומים נציין את קברנה סוביניון, אדום תיק, קרינ

יינות כרמל מיטיבים את הארוחות

תוקד

אנשים

אסי דיין

(מימין) לא רכש את פירסומו כשחקן־כדורגל, אך במישחק שנערך השבוע בין אמנים שיחק הבמאי את המישחק, כאשר בכל פעם שאל את ידידיו: „יש למישהו סיפרון עם חוקי־המישחק? אני לא מבין בזה!" המישחק נערך בין קבוצת־שחקנים של האמרגן אברהם („פשנל") דשא (משמאל) ובין שחקנים בקבוצתו של מפיק־הקולנוע יעקב קוצקי, וחסתיים בתיקו 4:4.

רפאל קלצ'קין

שחקן „הבימה", שזכה בפרס ישראל על עבודתו הארוכה בתיאטרון, הגיע לבית „הבימה" למסיבה שערכו לו ידידיו שם. אחרי שנשק את חנה רובינא עלה על הבמה ונתן סידרת חיקויים של זוג־אוהבים בשפת החתולים. הוא סיפר שכבר לפני 30 שנה נהג להציג קטע זה בפני ידידיו. קלצ'קין הוא חובב ותיק של חתולים, ורעיון החיקויים עלה בדעתו כאשר נהג לטפל בחתוליו.

המתגוררת בלוס־אנג'לס, הגיעה הפעם עם בעלה **דדלי דנוף**, והשניים החליטו לסייר גם במצרים. את האשרה למצרית שלה קיבלה עוד בארצות־הברית, בתוקף היותה אזרחית אמריקאית. בעלה הרופא נסע לשם כמה ימים לפניה, והשניים קבעו פגישה בקאהיר. חדווה החליטה לשלב את הטיול במצריים עם עבודה, ועושה בימים אלה מאמצים למכת לכת לחדש את הדרכון שלה, שפג תוקפו בדיוק ביום הולדתה, ה־11 במאי, ואז, לפתע, המציאות ניצבת מול עיניה? העיתונאית **דבורה נמיר** נתנסתה בחווייה זו. ישבה בביתה, וחיברה, הזמנה בצורת שיר, לעשרות מידידיה ומכריה, כלהלן: „בבוקר האחרון / קמתי בהרגשת חידלון / הסתכלתי בדרכון / וכמעט נתקפתי בדיכאון. לפתע אני בת חון שם, סייר בשוק חאן אל־חליל בקאהיר בלוויית מלווה מצרי. כאשר נכנסו השניים לחנות הראשונה, פנה הכהן אל המוכר, ובירך אותו לשלום בערבית. המוכר, שהיה בטוח משום־מה שמשה הוא סורי, השיב לו בשימחה כי למרות השלום, עדיין נשארו הסורים והמצרי אחים. הוא הודיע לו חגיגית כי הוא מוכן לקבל ממנו כסף סורי. באותו רגע החוויר המלווה המצרי ומשך משם במהירות את הכהן, והקפיד להודיע לכל החנויות האחרות שאליהן נכנסו, עוד לפני שהספיק משה לפצות את פיו, כי יש להם הכבוד לארח כתב מישראל.

■ עורך־הדין **עמיקם דויתן** נוהג לעבוד בשעות בלתי־שיגרתיות. הוא מגיע למישרדו השכם בבוקר, כדי לה־

איימי לרנר

דוגמנית אמריקאית שהגיעה ארצה בעיקבות אהבתה לארז לוי, העוסק בקוסמטיקה, נחטפה מייד על־ידי חברות־אופנה כאן. היא מצולמת בבגד של „דיוח", וכבר הוחתמה על־ידי אותה חברה לשבוע־האופנה שייערך בקיץ הקרוב. הבעייה היחידה שלה היתה שאינה שוזפת. היא סיפרה שמתכנני־האופנה בארצות־הברית אסרו עליה להשתזף, אך היצרנים הישראליים שלחו אותה מייד לחוף־הים כדי שתקבל גוון חום יותר לעורה חלא שזוף.

צוא בארץ אנשים שיש להם קשרים עם עולם־הבידור המצרי, כדי שתוכל לבוא לשם ולהופיע לפני המצרים.

■ סבתא חדשה ומאושרת היתה בשבוע שעבר **ציפה גוב**, עובדת מישרד התעשיה. בעיקבות הולדת נכדתה הבכורה, בתו של בנה, הזמר **גידי גוב** ואשתו **ענת**, ערכה הסבתא גדולה בביתה בירושלים. לקטנה ניתן השם **דני־אל**, על שם אביו של גידי, שנפטר לפני שנים רבות. למסיבה הגיע גם שר־הביטחון **עזר וייצמן**, שחזר כמה ימים קודם לכן, ושהביא לסבתא המאושרת הפתעה: שתי עוגות ענקיות מבית־הקפה גרופי שבקאהיר. מסתבר שבעת ביקורו כאן שמע את החדשות על הנכדה, וטרח ועקב את העוגות לכבוד המאורע. הן היו ארוזות בקרטונים שעליהם היה מודפס שם בית־הקפה.

■ לתצוגת אופנה של משכית, שנערכה בתל־אביב, הגיעו כמה נשים ידועות כדי לחזות בדגמים החדשים. **דידי**, אשתו של שר־החקלאות **אריק שרון**, באה עם ידידה. גם **רעמה** אשתו של שר־הבטחון, הגיעה למקום והביאה עימה את אמה. בכל פעם שפנתה אליה רעמה היא קראה לה „אמאלה". לראומה ואמה היתה סיבה טובה לבוא למקום. מי שהחלה במיפעל משכית היתה **רות דיין**, אחותה של ראומה ואשתו־לשעבר של שר־החוץ **משה דיין**, הנמצאת בתקופה האחרונה בוושינגטון.

■ מה קורה לאשה המתעלמת מגילה, כאשר היא הוזמנה לשבת ליד שר־הביטחון בארוחת־ערב? שאלה זו הטרידה את כל הנוכחים בארוחה שנערכה בבית־הנשיא לכבוד ראש־ממשלת־בלגיה, ובה השתתפו כל שרי הממשלה. גילה, שישבה ליד שר־הביטחון, לא ידעה מה לעשות, כאשר הוא לא פנה אליה כלל במשך כל הארוחה. היא ניסתה לפתוח בשיחה עם שכנה השני, אך גם הוא לא הסתבר כמשוחח משכיל במיוחד. בסוף הארוחה, כאשר כבר קמו מהשולחן, פנה שר־הביטחון לגילה ושאל: „מה שלומך?" גילה, שכבר ויתרה על כל תקווה לשיחה, ענתה: „בסדר, תודה, ואתה?" שר־הביטחון ענה: „גם אני בסדר, תודה."

נעמי אדוה

אשת־הבוהמה החיפאית בעבר והתל־אביבית בהווה, חגגה את יום־הולדתה בערב יום־הזיכרון, בארוחה שקטה לידידים. לארוחה הגיע, בין השאר, הזמר יזהר כהן, שהוא ידידה משנים, כאשר עוד הופיע בחיפה בתיאטרון העירוני שם. הארוחה נתמשכה עד לערב יום־העצמאות, ואז הפכה מסיבה עליזה, כיד נעמי חובבת המסיבות.

50 / זה לא תענוג, נכון / אבל גם לא אסון / ועם קצת דמיון / צץ במוחי רעיון / בניגוד למקובל / ובאופן יוצא מן הכלל / החלטתי לערוך לי עצמי מסיבה / להעלאת המורל." ביום שישי הקרוב יתאספו בביתה של הכתבת הרפואית של ידיעות אחרונות ידידה וחברה.

■ מסתבר שסוחרים נשארים תמיד סוחרים. כתב גלי צה"ל, **משה כהן**, שיצא לקאהיר בעת ביקור שר־הביטכין את התיקים לפני בואם של הפקידה והקליינטים שלו. אחדים מלקוחותיו, הנזקקים לשיחה עימו בדחיפות, עוהגים לבוא למישרדו החל בשש וחצי בבוקר, ולחכות לו. אחד מהם, שלא היה בטוח כי אומנם יגיע עורך־הדין כל־כך מוקדם, שאל את בעל הקיוסק שליד המישרד מתי נוהג לויתן לבוא ל־מישרד. ענה לו בעל הקיוסק: „זה בסדר, הוא עובד בשעות של קיוסק."

■ באחת ממסיבות יום־העצמאות בתל־אביב פגש הזמר **אריק לביא** את הבדרנית **ריבקה מיכאלי** ושאל אותה: „איך האושר מתייחס אליך?" ענתה לו ריבקלה: „הוא ממני והלאה."

■ אחרי שהייה של חצי שנה בלוס־אנג'לס חזרה השחקנית **אלים בודנפילד** ארצה. את כל חפציה, אומנם, עוד לא הביאה לארץ, אך את זלדה הורוביץ, החתולה הפרסית שלה, הביאה עימה. באחד הערבים פתחה אליס את דלת דירתה התל־אביבית, והחתולה האמריקאית החליטה לסייר קצת בעיר. במשך שלוש שעות חיפשה אותה אליס, עד שמצאה אותה מטיילת בשדרות בן־גוריון.

■ **מרים פישר**, חברת לח"י לשעבר, ששדדה את בנק ברקליס לפני קום המדינה, נישאה לגבר ברטי ועברה לה־התגורר ברודזיה, נמצאת עתה בארץ. היא סיפרה שרק באחרונה גילתה לילדיה על מעשה־השוד שלה, והסבירה להם שיש הבדל בין שוד שמבצעים פושעים לבין שוד הנעשה למען מטרה פוליטית. כאשר נשאלה אם ילדיה מעריצים אותה כשודדת, השיבה: „מה פית־אום? כל חיי הסתרתי עובדה זו!"

■ בהופעת הבכורה של להקת זמר חדשה בשם האהבה והפיננסים, שבה שרים על הפרוטה והירח במועדון בעל אותו שם, נכח ראש מחלקת־הספורט של הטלוויזיה, **אלכס גיבעדי**. כאשר נשאל בסיום המופע איך זה מצא־חן בעיניו, אמר: „לא ייאמן". אחר־כך הסביר לידידיו במקום שאת הטריק הזה למד בזמנו מ**שאול ביבר**, שסיפר לו שבכל מופע שאליו הוזמן, היה ניגש לאמנים בסוף ההצגה ואומר להם: „לא ייאמן". הם אף פעם לא ידעו אם לא ייאמן כמה זה טוב או לא ייאמן כמה זה רע.

חופשה חלומית באיי יון במחיר שלא חלמת עליו!

בוא לחופשת כיף אמיתית באיי יוון הקסומים: חופי-ים יפהפיים, חיי-לילה תוססים, מקצבים לוהטים, חוויות גסטרונומיות... טעמה של חופשה בלתי נשכחת, ואירוח בבתי-מלון מן המפוארים ביותר ועד לעממיים. מרכזי קניות זולים במיוחד - לכל טעם ולכל כיס.

יוון. גלה את נופיה המרהיבים וכפריה הציוריים, הכר עם לבבי ומכניס אורחים. ולכשתשוב תאמר גם אתה:

חופשה ביוון - רעיון מצויין.

אדחין ©

24 טיסות שבועיות ליוון - פרטים בסוכנויות הנסיעות או במשרדי אולימפיק ואל-על.

OLYMPIC AIRWAYS

אל על EL AL

האם בפרשת עונש המוות מתגלה מחדש בגין הקודם?

לפתע הוא מופיע מחדש — בגין האחר.

כבר התרגלנו לבגין החדש. הפוליטיקאי החייכן והסובלני, המחבק יריבים, החי באויפוריה מתמדת. המדינאי הכורת־שלום. האיש הנפגש עם גדולי־העולם והמחליף עימם מחמאות ונשיקות. בעל פרס־נובל לשלום.

ופתאום קורה משהו, ולעינינו מתגלה שוב בגין הידוע, בגין הישן, האיש הנואם מן המירפסת, המנהיג הבלתי־רציונלי, החי בשטח־ההפקר בין היסטוריה והיסטריה, איש הפגנות השילומים.

עכשיו זה קרה שוב, בפרשת עונש־המוות.

הג'וק הפרטי

אין ביכיר במדינה אמר „זהו הג'וק הפרטי שלו". ואכן, בפרשה זו התנהג מנחם בגין כרדוף שדים, כאילו היה זה עניין פרטי שלו, העומד מעבר לכל וי־כוח ושיקול־דעת.

החלטת הממשלה, שביטלה את האיסור שהוטל על נציגי־המדינה במישפטי־פיד־איון לדרוש הטלת עונש־מוות, נתקבלה בנסיבות מוזרות ביותר. הנה כמה מהן:

● **בגין לא דחה את הדיון בממשלה עד למועד שבו יכלו לחש־תתף בו כל השרים. בעניין בעל חשיבות מצפונית ומעשית כה מכ־רעת, היתה דחייה כזאת הגיונית. בגין סירב לדחות. העניין היה דחוף לו עד כדי כך שלא היה מוכן להמתין אף שבוע אחד.**

● כאשר הציע שר־הביטחון, עזר וייצ־מן, לדחות את ההכרעה עד לקבלת חוות־דעת מוסמכת של שילטונות צה"ל על ההיבטים הביטחוניים של ההכרעה, דחה בגין את ההצעה בזעם, ואף אמר שהוא הנותן פקודות לצה"ל. בגין יודע, כמובן, כי מאז ועד היום מתנגדים כל המומחים הביטחוניים — אנשי צה"ל, שרותי־הבי־טחון ושאר הלוחמים בפעולה־חבלנית־עיוינית — להנהגת עונש־המוות, מטעמים מעשיים חשובים ביותר.

● כאשר נוכח לדעת כי יש התנגדות רבה להצעתו בממשלה, הגיב בצורה נר־גזת ביותר, השמיץ את השרים שלא קיבלו את דעתו, אף שהיו ביניהם ניצים שבניי־צים. הוא הטיל את כל כובד מישקלו האישי על כף המאזניים, ואנס את השרים חלשי־האופי להצביע נגד מצפונם. כך, למשל, רמז ה„ליברל" שימחה ארליך שהוא נגד ההצעה — אך הצביע בעדה, כפי שעשו גם שמשיו האחרים של בגין.

למחרת היום העליתי את הנושא בכנסת, אגב דיון על עניין שנגע לארליך. כאשר אמרתי כי החלט על „תועבה אנטי־יהו־דית" זו רק אחרי שבגין אנס את הממ־שלה, הגיב בגין בצורה נרגזת ביותר (ראה מיסגרת).

● למרות הפעלת הלחץ האישי האיי־טנסיבי, השיג בגין בממשלה רוב עלוב של 7 נגד 5. היתה זאת מפלה מוסרית, שהיתה צריכה להביא אותו למסקנה שיש לוותר על קבלת ההחלטה, או לפחות לד־חות אותה עד שיוכלו ארבעת השרים הנע־דרים (דיין, בורג, מודעי, פת) להשתתף בהצבעה. בגין לא עשה זאת. הוא חשש שמא לפחות שלושה מבין הארבעה (דיין, בורג ואחד משני הליברלים המסוכסכים ביניהם) יצביע נגד הצעתו, וכך ייווצר לפחות תיקו.

(כאשר יש תיקו, אין ההצבעה מתקבלת. אילו נערכה עתה הצבעה מחדש, והיה נוצר תיקו, לא היה הדבר מבטל את ההחלטה שכבר נתקבלה.)

● **לפני הדיון בממשלה הובטח כי העניין יוכא לפני הכנסת, לשם אישורו, אף כי מבחינה פורמלית אין צורך בכך. אחרי ההצבעה הרחוקה, שכח בגין את ההבטחה.**

● להצדקת העניין, הומצא סיפור־הבדים כאילו החליטה כבר הממשלה הקודמת ב־סודי־סודות לאפשר לתובעים לדרוש עו־נש־מוות, אך מסרה את זכות־ההחלטה בכל מיקרה בידי ראש־הממשלה. בגין גינה החלטה זו. האמת היא שההחלטה היתה הפוכה: שאם היועץ המישפטי יראה לד־רוש עונש־מוות, יצטרך לקבל אישור לכך, בכל מיקרה, מוועדת־שרים מייוחדת. כלו־מר — הותקן מנגנון־ביטחון נוסף.

כדי להעריך מלוא חומרתה המוסרית והמעשית של ההחלטה, יש לשים לב לכמה היבטים שלה:

● דובר על מיקרים שבהם מבצעים „המחבלים" מעשי־אכזריות חמורים במייו־חד, אך לא נקבע שום קריטריון אובייק־טיבי לכך. פירוש הדבר שניתן להפעילה כימעט בכל מיקרה, ויש להניח שאחרי ההפעלה הראשונה יהפוך הדבר לשיגרה.

● הקריטריון היחידי שנקבע אינו חל על מהות המעשה, אלא על מהות המבצעים. נוצר הבדל מפורש בין פושע יהודי המשלשל, למשל, רימון־יד לתוך מועדון־לילה מלא אנשים ונשים, או התו־פס בני־ערובה והורג ילדים, ובין „מחבל" ערבי העושה מעשה כזה.

למי שהיו קרובים להחליט קבי־שרה את עצם איזכור ההשוואה.

משום־כך אין מנוס מבחינה מדוקדקת יותר של פעולות המחתרת העברית, ובמייוחד של אצ"ל ולח"י. איני עושה זאת כאן כדי לקטרג ולגנות בדיעבד. את המעשים יש להבין על רקע תקופתם, ולפחות חלק מהם היו — או נראו — מוצ־דקים מבחינה מוסרית בעת מעשה. חלק מהם בוצעו בשעה שאני הייתי בעצמי חבר האירגון־הצבאי־הלאומי. לא עזבתי את אצ"ל ביגללם. הייתי שותף להם, מרחוק, כנער שהפיץ את הכרוזים שהעלו מעשים אלה על גס, ושגייס חברים חדשים לאצ"ל תוך הצדקת מעשים אלה.

אך האמת חייבת להיאמר, והיא חשובה עתה מכל.

האגדה אומרת כי בניגוד לפידאיון ה־ברבריים, הרוצחים נשים וילדים בלי אב־חנה, שמרה המחתרת העברית תמיד בקפ־דנות על נורמות של מוסר־המילחמה, ותק־פה רק יעדים צבאיים ולוחמים, חיילים ושוטרים.

זוהי אגדה יפה. למרבה הצער, אין בה אמת היסטורית.

תלייתם וחלוייהם

כאורה, וכעיני אדם אובייקטיבי מן החוץ, יש משהו תמוה, כימעט פרברסי, בעובדה ששוחרי עונש־המוות בישראל הם אותם האנשים אשר היו צפויים לדין־מוות בימי המנדאט הבריטי, וביניהם גם אנשים שנדונו בעצמם למוות ושטובי חבריהם הוצאו להורג.

יש עניין בעולמו הפסיכולוגי של איש כמו יצחק שמיר, יו"ר הכנסת, שהוציא להורג במו ידיו את אחד מראשי לח"י, תא של החלטה זו לא היה ספק: העניין בא כביכולו ביוזמתו האי־שית של מנחם בגין, והוא נובע ממעמקי עולמו הנפשי.

פצצות בשוק

דברי להזכיר כמה מן המיקרים האופיי־ניים והבולטים ביותר:

● **ב„שבת השחורה", ב־17 בי נובמבר 1937**, ביצע דויד רזיאל התי־קפה על כמה כפרים ערביים באיזור ירו־שלים. עשרה ערבים נהרגו ורבים נפצעו. המעשה נועד לשבור את „ההבלגה", וגו־נה בחריפות על־ידי המוסדות הלאומיים.

● **ב־21 באפריל 1938** ביצעו הבית"רי שלמה בן־יוסף ושני חבריו, אב־רהם שיין ושלום זורבין, התקפה על או־טובוס ערבי שהיה בדרכו מטבריה לצפת. האוטובוס היה מלא גברים, נשים וילדים. התוקפים ירו באקדח והחטיאו, זרקו רי־מון־יד שנתגלה כעקר. אילו הצליחו, היו עלולים להיהרג עשרות נשים וילדים חפים־מפשע. המעשה בא כתגמול על תקרית אכזרית, שבה נפלו במארב נוסעי מונית בלא מישפט ובלא האשמה מוגדרת, והדו־גל עתה בעונש־מוות. שמיר שלח לפעו־לות צעירים שנלכדו והוצאו להורג, ובי־ניהם שני אליהו, חכים ובית־צורי, שהר־גו את הלורד מוין בקאהיר. הוא יודע היטב כי ההוצאות־להורג הגבירו את כוחו של לח"י לאין שיעור, ושהביאו לו מת־נדבים רבים נוספים, שהיו מוכנים להקרי את נפשם.

יש עניין גם בעולמו של מתי שמוא־לביץ, איש לח"י שנדון למוות, שהביע בשבוע שעבר, בעמודי שבועון זה, את דעתו בזכות עונש־המוות לערבים, בטענה שאין כל דמיון בין מעשי המחתרת העב־רית בשעתו ובין מעשי הפידאיון עכשיו.

אך מעניין ביותר עומדו הרוחני של מנחם בגין עצמו. גם הוא נזעם בממשלה על ההשוואה שנעשתה בין לוחמי־המחתרת והפידאיון, עד כי תבע למחוק מפרוטוקול הממ־שלה את עצם איזכור ההשוואה.

משום־כך אין מנוס מבחינה מדוקדקת יותר של פעולות המחתרת העברית, ובמייוחד של אצ"ל ולח"י. איני עושה זאת כאן כדי לקטרג ולגנות בדיעבד. את המעשים יש להבין על רקע תקופתם, ולפחות חלק מהם היו — או נראו — מוצ־דקים מבחינה מוסרית בעת מעשה. חלק מהם בוצעו בשעה שאני הייתי בעצמי חבר האירגון־הצבאי־הלאומי. לא עזבתי את אצ"ל ביגללם. הייתי שותף להם, מרחוק, כנער שהפיץ את הכרוזים שהעלו מעשים אלה על גס, ושגייס חברים חדשים לאצ"ל תוך הצדקת מעשים אלה.

אך האמת חייבת להיאמר, והיא חשובה עתה מכל.

האגדה אומרת כי בניגוד לפידאיון ה־ברבריים, הרוצחים נשים וילדים בלי אב־חנה, שמרה המחתרת העברית תמיד בקפ־דנות על נורמות של מוסר־המילחמה, ותק־פה רק יעדים צבאיים ולוחמים, חיילים ושוטרים.

זוהי אגדה יפה. למרבה הצער, אין בה אמת היסטורית.

פצצות בשוק

דברי להזכיר כמה מן המיקרים האופיי־ניים והבולטים ביותר:

● **ב„שבת השחורה", ב־17 בי נובמבר 1937**, ביצע דויד רזיאל התי־קפה על כמה כפרים ערביים באיזור ירו־שלים. עשרה ערבים נהרגו ורבים נפצעו. המעשה נועד לשבור את „ההבלגה", וגו־נה בחריפות על־ידי המוסדות הלאומיים.

● **ב־21 באפריל 1938** ביצעו הבית"רי שלמה בן־יוסף ושני חבריו, אב־רהם שיין ושלום זורבין, התקפה על או־טובוס ערבי שהיה בדרכו מטבריה לצפת. האוטובוס היה מלא גברים, נשים וילדים. התוקפים ירו באקדח והחטיאו, זרקו רי־מון־יד שנתגלה כעקר. אילו הצליחו, היו עלולים להיהרג עשרות נשים וילדים חפים־מפשע. המעשה בא כתגמול על תקרית אכזרית, שבה נפלו במארב נוסעי מונית

בגין הזועם בעת "יסוד תנועת החרות (1949) וכראש־הממשלה המחייך (1978)

בגין האחר

מאת

אורי אבנרי

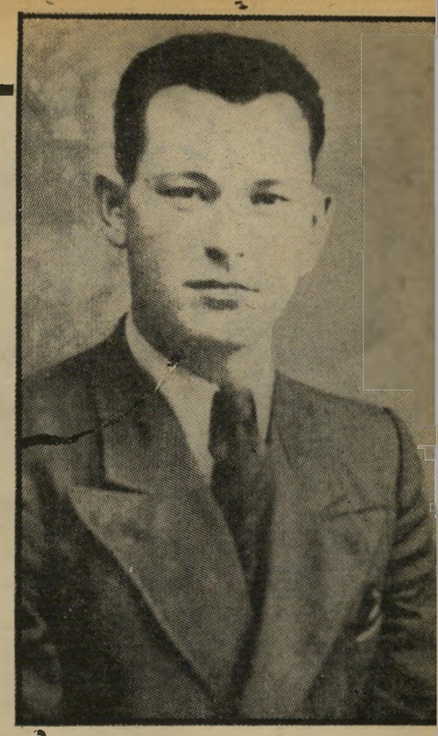

דויד רזיאל
מי נתן את ההוראה?

(המשך מעמוד 15)

ליד צפת, ונרצחו בחרבות. תלייתו של בן־יוסף הביאה רבים כמוני לשורות אצ"ל.

● **ב־4 ביולי 1938** תקף האירגון, בפקודת רזיאל, את השכונות הערביות ב־ירושלים ובתל־אביב. חמישה נהרגו ועשרים נפצעו.

● **כעבור יומיים, ב־6 ביולי,** הניח איש־אצ"ל, שהיה מחופש כסבל ערבי, כדי־חלב בשוק הירקות הערבי בחיפה. הכדים התפוצצו והמטירו מטר־מוות של רסיסי־מתכת על הקונים שנמצאו בשוק הדחוס. 23 נהרגו, 75 נפצעו — רובם נשים וילדים.

● **ב־15 ביולי** בוצע מעשה דומה בירושלים. 10 נהרגו, 29 נפצעו. רובם נשים וילדים.

● **ב־25 ביולי** בוצע מעשה כזה שוב בחיפה. 39 הרוגים, 46 פצועים. גם במעשה זה נהרגו נשים וילדים כמו הגברים, בלי אבחנה.

● **ב־26 ביולי** ניסה יעקוב רז להניח פצצה דומה בשוק בעיר העתיקה בירושלים. בינתיים גברה ערנותם של הערבים. אשה ערביה החלה צועקת: „יאהוד! יאהוד!" ערבי תפס את הסל שבידי רז וגילה בו פצצה. רז ברח, נורה, מילט את עצמו, הועבר לבית־חולים בריטי, איבד את הכרתו. מחשש פן יגלה מידע על אצ"ל כשהוא קודח, פתח בעצמו את פצעיו ונפטר.

● **ב־29 במאי 1939** פוצץ מיטען חומר־נפץ בקולנוע ערבי בירושלים, שהיה מלא ילדים ונשים.

השיטות השתנו כאשר הגיע מנחם בגין לארץ וקיבל לידו את הפיקוד. יתכן כי הוא דוגל בנורמות אחרות. אך יש כאן הסבר הרבה יותר פשוט: בימי בגין נפתחה המילחמה נגד הבריטים, ושקטה החזית הערבית.

אצ"ל הכחין תמיד בין פעולות נגד הבריטים, שכוונו נגד יעדים צבאיים, ובין הפעולות נגד הערבים, שבהם נערך קטל בלי אבחנה. גם כימי בגין, כאשר בוצעו פעולות נגד ערבים, נעזמו הסיבות המוסריים, שנשמרו במאבק נגד הבריטים.

בני ערובה

אך גם נגד הבריטים בוצעו פעולות שעל מוסריותן ניתן לחלוק. למשל:

● **ב־22 ביולי 1946** פוצץ ומוטט אצ"ל אגף שלם של מלון המלך דויד, שבו שכנו מישרדי השילטון. בפעולה זו נהרגו 91 איש ואשה, ונפצעו 45 — בריטים, ערבים ויהודים, רובם אזרחים חפים־מפשע.

בוויכוח על פעולה זו הצטדק בגין תמיד בכך שניתנה אזהרה מוקדמת, ושני־תן היה לפנות את יושבי־הבניין. אך האם זהו באמת צידוק?

מי שמתכנן פעולה כזאת, צריך לקחת בחשבון כי האזהרה המוקדמת לא תועיל, מפיבה טכנית או בגיד סירובו של האיש האחראי, או מפני שאינו מאמין שאכן חוטמן מיטען־נפץ. מי שמפוצץ בניין מלא אזרחים, וביניהם נשים רבות, מוכרח לקבל עליו עצמו את האחריות לתוצאות.

אחרת, מה ההבדל בין טענה זו ובין טענת הפידאיון, כי היהודים אשמים בעצם הקמת בני־ערובה, מפני שהם מסרבים להיענות לדרישות הפידאיון לשחרר אסירים תמורת בני־הערובה? אין לקבל טענה זו בשום אופן, והיא מוסיפה חטא על פשע.

מי שחטף את הספורטאים הישראליים במינכן, אחראי למותם — גם אם נכונה הטענה כי כולם נהרגו בידי השוטרים הגרמניים, שפתחו באש על החוטפים ובני־הערובה. זה נכון לגבי מבצעי הפעולה בנהריה, אפילו היה נכון שהאב והבן נהרגו בכדורי כוחות־הביטחון שלנו.

מי שמתכנן פעולה אלימה, אחראי לכל הקטל הנגרם על־ידה — ומבחינה זו אין הבדל בין יהודים וערבים.

● **ב־30 ביולי 1947** נתלו שני רבי־סמלים בריטיים, קליפורד מארטין ומרווין פייס, כתגמול על הוצאתם להורג של שלושה אנשי־המחתרת — חביב, נקר ווייס — שנלכדו בעת פריצת כלא־עכו. המפקד הבריטי של בית־הסוהר, רב־סרן צ'ארלסטון, סירב להוציא את השלושה להורג והודח.

אחרי תליית השלושה, החליט בגין אישית להוציא להורג את שני הסרג'נטים הבריטיים, שנחטפו שבועיים לפני כן ושהוחזקו כבני־ערובה. עמיחי פגלין ביצע בעצמו את התליות במיפעל־יהלומים בנתניה. הדבר בוצע בחיפזון, ולשני הצעירים לא ניתן אף להשאיר מסר לבני־משפחותיהם, כפי שביקשו בשניות האחרונות של חייהם. לאחר מכן הובאו הגוויות ונתלו בפרדס. מתחתן הוטמן מוקש.

עד מוסריותה של פעולה זו אפשר להתווכח הרבה. על פי מוסר־המילחמה, הריגת שבויים היא מעשה־תועבה. השניים היו חפים מכל פשע, והם נהרגו כבני־ערובה. הריגת בני־ערובה היא פשע חמור, לכל הדיעות.

שר בריטי הגדיר את המעשה כ„מעשה שפל מאין כמוהו... רצח בדם־קר ומחושב של שני צעירים חפים־מפשע... פשע ברברי..." מוסדות היישוב וידידי ישראל בבריטניה הסכימו להערכה זו.

אנשי אצ"ל היו משוכנעים כי המעשה היה הכרחי בנסיבות הנתונות — והדבר מוכיח עד כמה יכולות להיות דיעות שונות תוך כדי מאבק. מה שנראה ללוחמים עצמם כמעשה צודק ומוצדק, נראה לאחרים כמעשה־זוועה אכזרי ומבחיל.

ראש כרות

עם **החלטתה** של עצרת האו"ם על חלוקת הארץ, חידש אצ"ל את פעולותיו נגד ערבים, בעיקר כדי למנוע את בינאום ירושלים.

כמו בשנות ה־30', נעזמו הסיבות גים של מוסר־המילחמה ברגע שפעולות כוונו נגד ערבים, ולא נגד בריטים. את הפקודה לכך נתן מנחם בגין עצמו.

● **ב־13 בדצמבר 1947** הטיל איש אצ"ל שתי פצצות על קהל של קונים ערביים בשוק שער־שכם. שכלל נשים וילדים. שישה נהרגו, 40 נפצעו.

● **ב־7 בינואר 1948** זרקה חולייה של האירגון חבית טעונה חומר־נפץ ורסיסי־מתכת מתוך מכונית לתוך המון של גברים, נשים וילדים ערביים בתחנת־האוטובוסים בשער־יפו. 17 נשים, ילדים וגברים ערביים נהרגו. בספר ירושלים, ירון שלים מביע זורק־החבית, אורי כהן, את חרטתו העמוקה על המעשה.

ואצ"ל לא היה מונופול על שיטות אלה.

● **בינואר 1948** הניחה חולייה של אירגון ההגנה מיטען־נפץ במרתף מלון סמירמיס, ברובע קטמון בירושלים. בהתכולו: דיר־יאסין. זהו אחד מפישעי־המילחמה המפורסמים ביותר של המאה ה־20.

בשעה שההגנה עמדה במאבק נואש על הקסטל, החליטו אצ"ל ולח"י לתקוף כפר ערבי קטן ושקט במבואות ירושלים. הם היו זקוקים לניצחון קל כדי לחזק את מעמדם בעיר. דיר־יאסין נראתה כיעד קל כזה.

להפתעת התוקפים, הם נתקלו בהתנגדות עזה של בני־הכפר. המפקד נפגע בראשית הפעולה, רבים מהלוחמים נפגעו באש העזה. מכונית־רמקול, שהיתה צריכה לקרוא לתושבים לברוח, נתקעה באש, והאזהרה לא נשמעה בכפר.

נראה כי אנשי אצ"ל ולח"י, שלא היו רגילים למילחמה של ממש, נכנסו להיסטריה רצחנית. הם הרגו בלי אבחנה — נשים, ילדים וגברים. בני־הכפר נקטלו בבתיהם ביריות ובסכינים, נורו בבריחתם. בתי־הם פוצצו על ראשיהם במיטעני־חבלה. לבסוף נאספו הגופות במחצבה ונעשה נסיון לשרפן — דבר המעורר אסוסיאציות מרות. הניצולים הרועדים, וביניהם נשים וילדים קרועי־עיניים, הובלו ברחובות ירושלים לראווה, הלוך וחזור.

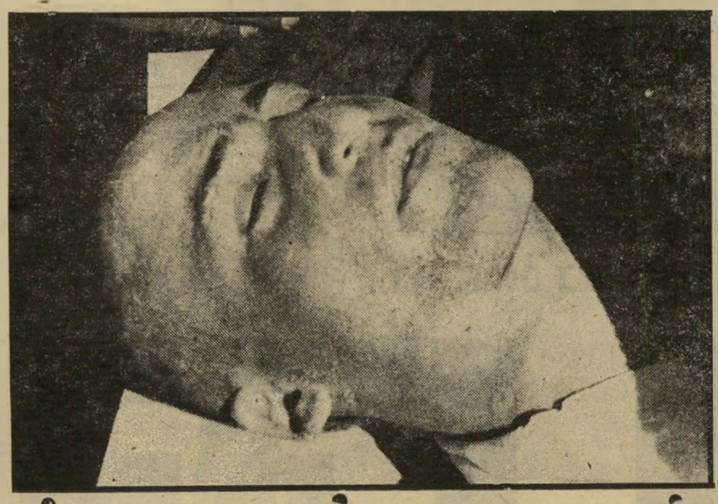

שלמה בן־יוסף אחרי תלייתו (1938)
האם היתה הצדקה לשבירת ההבלגה?

פוצצות נהרגו 26 איש ואשה. ביניהם: משפחה שלמה — בעל ואשה, שתי אחיות ושלושה אחים. בעל המלון נהרג יחד עם בנו ואשתו.

חובשת תיארה בספר ירושלים את המראה כך:

„אשה אחוזת היסטריה כושלת ומועדת בתוך המפולת, נושאת כידיה את הראש הכרות של בתה התינוקת..."

רגל ילדה

המעשה המחריד ביותר, הקשור בשמותיהם של אצ"ל ולח"י, היה, כמובן, המעשה שנעשה ב־9 באפריל 1948 בכפר ערבי קטן, שהפך שם־דבר בעולם למחרת היום, כאשר נכנסו אנשי הצלב האדום לכפר, עדיין מצאו אנשים חיים, ביניהם ילדים, מתחת להריסות. הנציג השווייצי מצא באחד הבתים „רגל קטנה, חמה עדיין" ונוכח לדעת שהיתה שייכת לילדה קטנה, שעוד היתה בחיים, למרות פצעיה. הוא מצא עוד כמה זקנים וזקנות.

לדבריו, ראה כמאתיים גוויות, ביניהן „אשה שהיתה ודאי בחודש השמיני להריונה, שנפגעה בביטנה, וכוויות אכזריות על שימלתה העידו כי נורתה מטווח קצר ביותר."

אנשי־ההגנה, שגירשו את אנשי אצ"ל מהריסות הכפר למחרת הכיבוש, תיארו את מראה עיניהם במילים נוראות עוד יותר.

מנחם בגין לא גינה מעולם את הפשע המחריד. להיפך, פעמים

חילופי־דברים בכנסת

למחרת קבלתה של החלטת הממשלה להנהיג מחדש את עונש־המוות, עורר אורי אבנרי את העניין בכנסת. הוא ניצל לשם כך דיון על האינפלציה. דבריו, שנאמרו בנוכחות רוב חברי־הממשלה, עוררו רוגז ניכר אצל ראש־הממשלה, ששיסע את אבנרי בשורה של קריאות־ביניים, שרק חלק מהם נקלט בפרוטוקול.

להלן הדברים שנרשמו בפרוטוקול, ושאף אמצעי־תיקשורת אחד במדינה לא מצא לנכון לדווח עליהם:

אורי אבנרי: ...כל המחירים במדינה הזאת עולים, מילבד מחיר חיי־אדם. יש שחיקה של כל הערכים, גם של ערכי היסוד של חיינו.

אני מרמז על כך ששר־האוצר, נציג הליברליזם הצרוף, הכריע אתמול בקולו בממשלה למען החלטה היסטרית: למען תועבה אנטי־יהודית שתרבץ ככתם שחור על הממשלה הזאת עד יומה האחרון, ההחלטה להנהיג עונש־מוות.

יוסי שריד: יחד עם הדמוקרט, סגן ראש־הממשלה.

אורי אבנרי: איני מתאר לעצמי שהכנסת יכולה להתכנס, 24 שעות אחרי שנתקבלה החלטת־התועבה הזאת, מבלי שהדבר יזכר באולם הזה. דובר על כך שהעניין הזה יובא בפני הכנסת. אך אחרי שהוא אנס את הממשלה לקבל את ההחלטה הזאת, מתחמק ראש־הממשלה גם מהבאת העניין הזה, שהוא יסודי כל־כך בחיינו הלאומיים, להכרעת הכנסת.

מנחם בגין: בכל שבוע אתה שופך דם בעיתון שלך!

קריאה: עם הרבה מקריי־אונס.

אורי אבנרי: אני מצטער על־כך שראש־הממשלה מוצא לנכון לעסוק בהתחכמויות סמנטיות זולות, כאשר מדברים על ההחלטה האיומה ביותר שנתקבלה אי־פעם על־ידי ממשלה בישראל מאז יום קיום המדינה.

קריאה: מה שקרה בנהריה לא היה איום וגורא?

אורי אבנרי: יש להעלות על נס את חמשת השרים, שהיה להם האומץ לעמוד אתמול מול הכפיה הזאת של ראש־הממשלה.

מנחם בגין: לא צריך שום אומץ. זו דמוקרטיה. שום אומץ לא צריך.

אורי אבנרי: זה היה אונס גס, והשגת את הרוב בעזרת שר־האוצר המתנגד לכך. לא תהיה תפארתך על כך, אדוני ראש־הממשלה. האמן לי! זה לא יוסיף למעמדך ולא לכבודך, לא בעולם ולא בארץ.

רבות טען שהמעשה הביא ברכה, בכך ששיכנע את המוני הערבים ברחבי הארץ לברוח.

אנשי אצ"ל ניסו להכחיש כמה מן התיאורים — כגון טענתו של קצין בריטי, שגבה למחרת היום עדויות מפי הניצולים, ביניהן סיפורים על אונס נשים בידי הכובשים אחרי הקרב. אנשי אצ"ל גם ניסו לתרץ את המעשה בהתנגדות הערבים (!), במעשי־זוועה שעשו ערבים במקומות אחרים, ועוד. הם גם טענו כי ההגנה ביצעה במילחמת־העצמאות מעשי־זוועה דומים. למשל: הרצח ההמוני של 34 בני הכפר הלבנוני חולה, שבוצע על־ידי פרשעי־המילחמה שמואל להיס, שנתמנה לפני שנה כמנכ"ל הסוכנות מטעם הליכוד.

אולם שום טענה אינה יכולה לטהר את הזוועה של דיר־יאסין, השמורה בלב הערבים, ושסיפקה תירוץ למעשי־זוועה רבים מצידם. המאורע הנוצח בספרים רבים, הונפק לזיכרון בוזים, ובתודעה הערבית קשור השם עד היום בקשר בלתי־ניתק בשמו של מנחם בגין.

זוועה בלילה

אחד השרים הבולטים ביותר בממשלת בגין הוא שר־החקלאות אריאל („אריק") שרון.

בראשית שנות ה־50' הציב משה דיין את אריק בראש יחידת מיוחדת — „יחידה 101" — שביצעה פעולות מעבר לגבול. חבריה התפארו לאחר מכן בכך שהרגו אזרחים חפים־מפשע, שנפלו בידיהם במיקרה. אחד מהם, מאיר הר־ציון, שחט בסכין — פשוטו כמשמעו, על־ידי חיתוך הגרון — כמה בדואים חפים־מפשע, כמעשה־תגמול על רצח אחותו, שעברה בטעות את הגבול.

לאחר מכן העיזה משה דיין את האיש הזה על נפש, כגדול לוחמי ישראל כרונו, מופת לכל. כיום הוא נמנה עם ראשי ארץ־ישראל השלמה.

מעשהו הגדול ביותר של אריק באותה תקופה התחרה בזוועתו בדיר־יאסין. בסתו 1953 תקפה היחידה את הכפר הערבי קיביה, בגדה המערבית, ורצחה את מרבית האוכלוסיה — ילדים, נשים וגברים — על־ידי פיצוץ הבתים על ראשיה. המעשה היה כה מחריד, עד כי דויד בן־גוריון ראה את עצמו נאלץ לשקר ולטעון כי המעשה בוצע בידי „מתיישבים" פרטיים.

אריק הסביר לאחר מכן כי זה קרה בטעות, וכי הוא ואנשיו סברו כי הבתים היו ריקים. ספק אם טענה זו היתה מתקבלת על־ידי השופטים, אילו נערך לו משפט בינלאומי נוסח מישפטי נירנברג, שבהם הוצאו קצינים להורג בעוון מעשים קטנים יותר.

הזוועה של קיביה היתה כה חמורה שעד היום, כעבור 25 שנים, אין בכפר קיביה איש המעז לדבר על אירועי אותו לילה.

מחחת לגופות

קשם אחד בתולדות ישראל יכול להתחרות עם השמות דיר־יאסין וקיביה: כפר־קאסם.

בערב שבו פרץ צה"ל אל תוך חצי־האי סיני, כחלק מן התוכנית הצרפתית־בריטית־ישראלית, באוקטובר 1956, הוטל עוצר על הכפרים הערביים במשולש הישראלי. במבואות כפר־קאסם, כפר שקט ושלו, עצרה יחידה של מישמר־הגבול את הכפריים שחזרו הביתה, ושלא ידעו כלל כי בינתיים הוטל עוצר.

העדויות של עדי־הראייה המעטים ששרדו בחיים, ושנתקבלו על־ידי בית־המישפט הישראלי, העלו זיכרונות מימי השואה. גברים, נשים וילדים הועמדו אל הקיר ונרצחו בדם קר.

אמהות וילדים נרצחו כשהם מחזיקים זה בידו של זה. ילדה פצועה ניצלה כאשר נפלה אל מתחת לגופת אמה. קציר־הזוועות היה קרוב ל־50.

היה לכך אפילוג, שהוא רלוונטי לזעמו הקדוש של מנחם בגין. הרוצחים — מפקדים וטוראים — נדונו בבית־מישפט צבאי לעונשי־מאסר ארוכים. דינם הומתק, ובסופו של דבר ריצו תקופות־מאסר מגוחכות, ולאחר מכן הועסקו ברוב כבוד על־ידי מוסדות ממשלה וציבור.

ערבי פצוע אחרי הפצצה בשער שכם יפו
האם היה הבדל בין ערבים ואנגלים?

שני הסרג'נטים התלויים (1947)
האם מותרת הנצאתם להורג של בני־ערובה?

מנחם בגין, מנהיג האופוזיציה של אז, לא מחה על כך.

ילדה בשלולית

שימה זו, שהיא חלקית בהחלט, לא באה כדי לגרד פצעים שהגלידו או לעסוק בזיכרונות מאוכזיבים. היא לא נועדה גם לעורר ויכוחים ישנים.

אבל היא דרושה, כדי לשים את הווי־כוח על עונש־המוות בפרספקטיבה הנכונה.

איזו הופעה הקריטריונים של מנחם בגין להטלת עונשי־מוות, היו המבצעים של כמה מן הפעולות האלה — אנשי אצ"ל, לח"י, ההגנה, צה"ל ומישמר הגבול — עתידים להידון למוות.

במילחמה היהודית־הפלסטינית המתמשכת בוצעו מעשי־זוועה לרוב, ולא על־ידי צד אחד לבדו. ומי ימדוד את הזוועות במאזניים?

במיסגרת פעולות־התגמול שבוצעו על־ידי ישראל נגד אירגוני־הפידאיון, בדרך כלל כתגמול על מעשי־זוועה שבוצעו בישראל, נעשו מעשים שרבים בעולם הגדירו גם אותם כמעשי־זוועה.

במיבצע־ליטאני המאסיבי, שהוחל בו אחרי זוועת הקאנטרי־קלאב, נהרגו בהפצצות ובהמגזות בלא־אבחנה מאות נשים וילדים — ולאו דווקא פלסטיניים, אלא בני־כפרים לבנוניים. ההמגזות נועדו לסלול את הדרך לפני כוחות־צה"ל. תמונה של ילדה לבנונית קטנה ומרוסקת, המוטלת בשלולית, זיעזעה אז את העולם (העולם הזה 2118).

אחרי המיבצע, כאשר נשאל ח"כ רמטכ"ל דאז, רב־אלוף (מיל.) מרדכי גור, על ההיבט המוסרי של שיטה זו, הוא האשים את מאשיו מיו בצביעות. הוא טען כי מאז ומעולם מפציצה ומפגיזה ישראל כפרים, על הנשים והילדים, כתגמול על פיגועים בישראל. כאשר המראיין הצביע על כך שדובר צה"ל טוען כנד מיקרה כי נפגעו „ידי מחבלים", השיב גור, בחיוך ציני: „נו, באמת!" („העולם הזה" 2125).

(היתה זאת הודאה חד־משמעית כי לדעת גור, הודעות דובר־צה"ל בשטח זה אינן אמת — וכל בר־דעת הבין זאת כך.)

ב־10 במארס 1973 נחתו יחידות של צה"ל בביירות. לוחמים פרצו אל בתיהם של כמה מראשי אש"ף. כל אחד מאיתנו הבין כי קומץ לוחמים, המבצעים פעולה בארץ אויבת, בודדים מול עוצמה כבירה, הם גיבורים.

שלושה מראשי אש"ף, ולאו דווקא לוחמים, נהרגו במיטותיהם. אשתו של יוסוף אל־נג'אר נהרגה יחד עימו. כמאל עדוואן נהרגו לעיני אשתו וילדו. בן אחד שלו קפץ מן החלון.

כל המבצעים חזרו בשלום. איזו נפל אחד מהם בשבי, חיינו תובעים כי יתייחסו אליו כאל שבוי־מילחמה. אך איזו היה קיים אז עונש־המוות בישראל — האם לא היו מעמידים גם לוחם זה למישפט־ראווה ומוציאים גם אותו להורג?

בהתנגשויות אחרות שבוצעו מעבר לגבול, ושבהם נהרגו אנשי־אש"ף, נהרגו לא פעם נשים וילדים. הסופר ע'סאן כנפאני, שלא היה לוחם אלא דובר ומשורר, נהרג ב־8 ביולי 1972 יחד עם בתאחיו מפצצה שהוטמנה במכוניתו.

המילחמה הזאת, ביניגו ובין האירגונים הלאומיים הפלסטיניים, היא מילחמה מלוכלכת. הציבור הישראלי משוכנע כי הצד שלנו פעל תמיד מתוך צורך של תגמול, וכי מעשי־האכזריות שהיו, והפגיעות בנשים וילדים, היו כורח בלתי־נמנע. הוא אוייב, לעומת זאת, משוכנע כי הוא פועל למען חרותו הלאומית, וכי מעשיו שלו הם תגמול על מעשי־אכזריות ישראליים.

שום בית־דין בינלאומי לא יכריע בוויכוח זה. הוויכוח יימשך עד אשר יושג השלום בין ישראל והעם הערבי כולו — ואז ייפסקו גם מעשי־האכזריות.

עד אז, מוטב שנכיר בעובדה כי הצד שלנו אינו טלית שכולה תכלת, והצד השני אינו כפייה שכולה שחורה. ומי שרואה רק את הזוועות שבוצעו על־ידי הצד השני, ומתעלם כליל ממעשינו שלנו, מוציא על עצמו תעודת־עניות.

לחם ואריות

נחם בגין מכיר את ההיסטוריה של אצ"ל ולח"י היטב. אם כן, האם זוהי

(המשך בעמוד 64)

הצעיר שנורה: ראוד דאוד

ב**שמונה בבוקר** צילצל הפעמון. התלמידים והמורים נכנסו לכיתות והתחילו בשיעור הראשון.

התלמידים דיברו בלחש. לא התנהלו ויכוחים ולא נערכו דיונים קולניים. מיכללת ביר־זית היתה שקטה, שלא כרגיל.

זה היה ביום הרביעי, יום־העצמאות ה־31 למדינת ישראל.

„ההרגשה לא היתה טובה," סיפר פאריד, סטודנט למדעי־המדינה בן 21, „הרגשנו שיש יום־עצמאות לכולם, לכל העמים ולכל האנשים, אבל לנו — אין. אותנו מחייבים לחגוג חגיגות של אחרים, ואת החג שלנו לא נותנים לנו לקיים."

בשעה עשר הסתיים השיעור הראשון. התלמידים יצאו לרחבה שלפני בניין בית־הספר. התחילו דיונים. חלק מהתלמידים התכוון לצאת לכיוון רמאללה ולהפגין מול בנייני המימשל־הצבאי. חלק אחר ביקש להרגיע את הרוחות, מחשש שמא תהפוך הפגנה כזו אלימה.

„חשבתי שאם יראו אותנו מול המימשל, יתחילו להביא חיילים. הסטודנטים הערביים והחיילים היהודיים יתחילו להתחמם אחד על השני, והסוף יהיה כמו בחלחול, לפני חודש וחצי — אנשים ימותו סתם!" אמרה אמאל, סטודנטית יפה בת 19, תושבת רמאללה. „רציתי להרגיע אותם, שיחזרו לכיתות, אבל הכעס היה גדול מדי. היו סטודנטים שדיברו בקול והתחילו לבכות אחר־כך. צריכים להבין, אנחנו במצב קשה, מנסים להתאפק כל הזמן, אבל לא תמיד אפשר."

ביר־זית שוכנת כ־12 קילומטרים צפונית לרמאללה, מערבית לכביש־האורך החוצה את הגדה המערבית, בין רמאללה ושכם.

המיכללה משרתת את הכפרים באיזור. הנשיא הוא חנא נאצר, שגורש לירדן ב־1974. סגן־הנשיא, ד"ר גבי ברנקי, משמש כמנהל בפועל. הוא גבה־קומה, כבן 45, נערץ על־ידי תלמידיו, אשר בניגוד ליחסם החברי אל יתר המורים אינם מעזים לגשת אליו ולשוחח עימו. הם מתבוננים בו מרחוק.

„פחדתי שמישהו ימות"

אחרי שיחות וויכוחים רבים התחילו הסטודנטים להתקדם לעבר הכביש הראשי. הרוחות התלהטו. חמי־המזג החלו לשיר שירי־לאום פלסטיניים ולקרוא „פלסטין מה נעטיה, בלארוואח נפדיהו!" („את פלסטין לא ניתן, בנשמותינו נפדיה אותה"). מקלטי־הרדיו כוונו לקול פלסטין בדמשק, והבחורים התחילו להקים מחסום לרוחב הכביש. רוב הסטודנטים ניסו להרגיע את המתפרצים, אך ללא־הועיל.

„תבינו, אנחנו מרגישים שמכרו אותנו," הוסיפה אמאל, „ישראל ומצריים יושבים ומדברים עלינו, ולנו אסור להגיד מילה."

לפתע הופיעה שיירת־מכוניות מכיוון רמאללה, בדרכה ליער אום־צפא.

אבנים החלו נמטרות על המכוניות. הן נעצרו לפני המחסומים, נוסעיהן ירדו וניסו לפנות את הכביש.

הסטודנטים התקרבו לעבר המכוניות. כחמישה מהם זרקו אבנים. אחרים ניסו להניאם מכך.

„ניסיתי להרגיע את החבר'ה," מתנצל סטודנט למינהל־עסקים, „פחדתי שמישהו ימות. אבל הם היו עם דמעות בעיניים. אז לא שמו לב בכלל למה שאומרים להם!"

נוסעי המכוניות, מתנחלים מאנשי גרעין של בני ברית, החלו לירות.

„נשקפה לנו סכנת מוות," טען הפרופסור עזרה זוהר (ראה מיסגרת). „הוקפנו בחמישים איש ליד המחסום. כדי להחלץ ולהינצל ממוות, היה עלי לירות באוויר!" הוא לא הסביר מה הטיל עליו אימת־מוות. איש מהמפגינים לא היה חמוש.

לפתע פסקו האבנים והשתרר שקט, סטודנט מקומי נראה שוכב על הארץ, בחזהו פצע מדמם.

סגן־הנשיא, שיצא לחלון כששמע את היריות, התקשר עם המימשל הצבאי וביקש לשלוח צבא, שיפנה הן את הסטודנטים והן את המתנחלים מהמקום. מכונית פינתה את הפצוע לבית־החולים ברמאללה.

שיירת המכוניות, שאנשיה הצליחו לפנות את הפגנה שקטה

עורכים הסטודנטים והמורים באוניברסיטת ביר־זית, יום אחד אחרי היריות בבית־סיפרם. הם יושבים מול בנייני המימשל הצבאי ברמאללה. מימין: ד"ר הנרי ג'קמן, לידו ד"ר יוסוף עבושי.

רוץ את המחסום, נסעה הלאה. שני סטודנטים רשמו את מיספרי המכוניות, שמחלונותיהן נראו אקדחים יורים. אנשי מישמר־הגבול הגיעו.

התלמידים פינו את הכביש וישבו במיסדרונות בנייני־האוניברסיטה. קצין המימשל הצבאי פנה לד"ר גבי ברנקי וביקש לסיים את העימות.

הוחלט שעל הסטודנטים לפנות את שטח הבניין עד השעה 4 אחרי־הצהריים. רוב התלמידים עזבו. מחלקם נלקחו תעודות־הזהות.

סיפר פאוזי בכעס: „זה לא היה הוגן מה שהם עשו. לקחו תעודות מאנשים שהפרצוף שלהם לא מצא חן בעיני החיילים, ללא קריטריונים כל שהם, סתם כך! מה אנחנו? בהמות?"

אותם שלא עזבו עד השעה 4 ביקשו להביע כך את מחאתם נגד שילטונות ישראל, המאפשרים התנחלויות והמונעים אפשרות־ביטוי לפלסטינים. הם נעצרו על־ידי החיילים ואנשי כוחות־הביטחון. בשעה 5 השתרר שקט במקום.

„לא יודע למה"

ראוד דאוד, הסצוע, הגיע לבית־החולים וטופל בידי ד"ר חורי, מנהל המחלקה הכירורגית.

„קיבלנו אותו בחדר־המיון שלנו, הוא דימם והיה מבוהל מאד," סיפר הרופא.

(המשך בעמוד 22)

בפנים ובחוץ

עומדות שתי חברות ומשוחחות. שתיהן תלמידות בביר־זית. יום אחד קודם לכן נלקחה תעודת הזיהוי של אחת מהן (משמאל) והיא נקראה לחקירה. „החיילים לקחו תעודות ללא כל סיבה," אמרה.

„אני לא פאשיסט!" טוען הפרופסור לרפואה, חניך השומר הצעיר, הממשיך לעמדות ימניות קיצוניות בכל השטחים

הרופא היורה

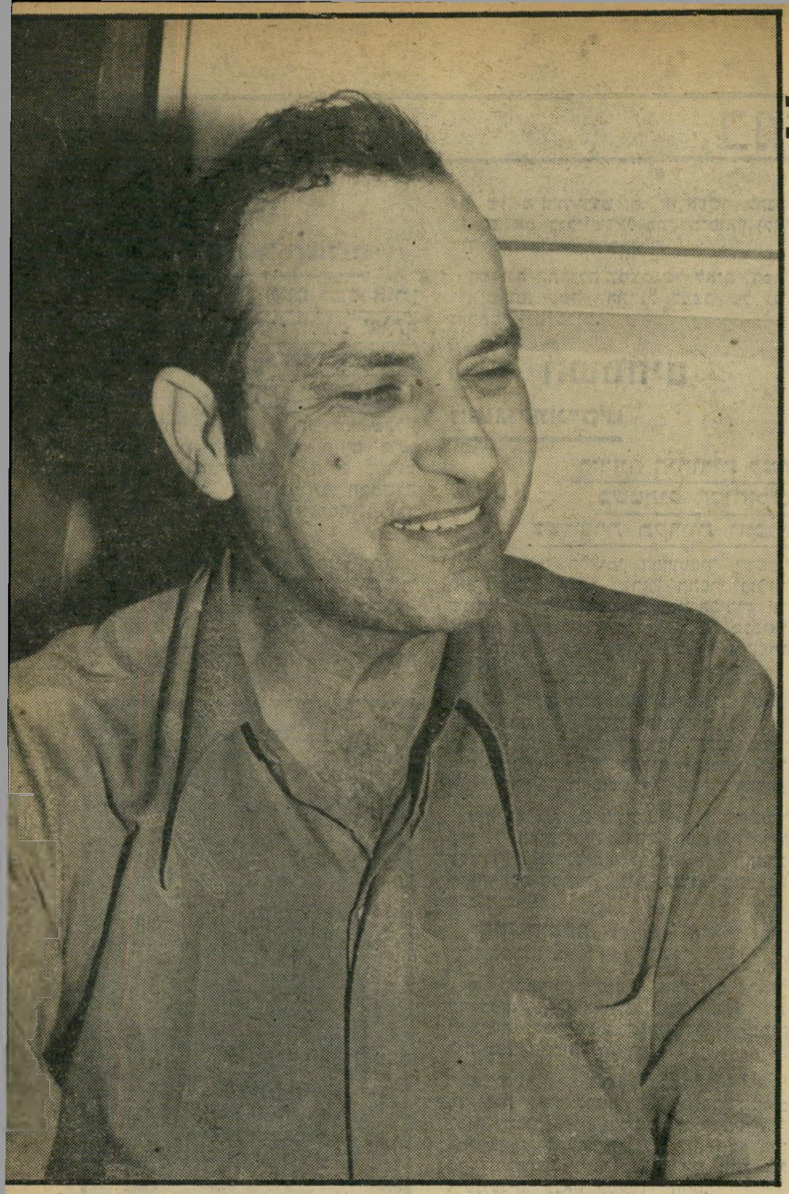

„ב משמר־העמק, לפני שלמדתי את התנ"ך, למדתי את טרוצקי ולנין. חשבתי שמיפלגה ומדינה זה משהו שעושים למענה, לא שהיא משרתת את מנהיגיה. חברה קודמת לפרט, הפרט עושה למען חברה, כי אין לו זכות־קיום בל־עדיה." אומר איש שירה השבוע באוניברסיטת ביר־זית. הפרופסור עזרה זוהר. במעשה של שגיה אחת הוא הפך דמות העומדת במרכז סערה ציבורית. יש הקורא אים לו „רוצח", יש שהחלו מעריצים אותו וקונים את ספריו, בתיקוה שאלה יגלו להם את סוד גבורתו, ויש המנסים להעמיד עצמם במקומו ואומרים: „לא, לא הייתי יורה!" או: „קשה לי לשפוט."

רחל עינבר ועזרה זוהר נסעו במכונית סובארו בדרכם ליער אום־צפא, שם נערך פיקניק של גרעין בני־ברית, שמתכוון להתנחל במקום. הם נסעו מירושלים, דרך רמאללה, לביר־זית, ושם נעצרו על־ידי מחסום שהקימו תלמידי האוניברסיטה המקומית המפגינים (ראה כתבה).

מספר עזרה זוהר: „כשהתקרבנו למחסום, התחילו לזרוק עלינו אבנים, וניפצו את החלון האחורי. ירדתי מהמכונית, כדי לפנות את המחסום. לא היו שם אבנים גדולות, אלא בעיקר גרוטאות וכמה אבנים. הבחורים המשיכו לזרוק אבנים, והוקפנו בחורים. הרגשתי בסכנת־מוות. יריתי באוויר, והם התרחקו. המשכנו לנסוע."

אחד הסטודנטים נפגע בחזהו. חבריו פינו אותו לבית־החולים ברמאללה.

מדוע עזרה זוהר, שהוא רופא במיקצועו, לא עצר ולא נתן טיפול ראשוני לבחור?

טוען זוהר: „לא ראיתי שמישהו נפגע." סטודנטים ידעו לספר שהכדור פגע באבן, ורק אחרי כן בבחור.

„כשהגענו לאום־צפא, אחרי רבע שעה," אומר עזרה זוהר, „התקשרה רחל למישטרת רמאללה, הסבירה שהיו יריות ומסרה כתובות שלנו. לא חשבתי שמישהו נפגע, ולכן לא חשבתי שעלי להתקשר לבית־החולים."

בלחי חוקי

אך אינו מפריע לפרופסור עזרה זוהר. התמונה צולמה בשנת 1974, בעת נסיון ההתנחלות בסבסטיה. ראשון מימין: מנחם בגין; שלישית: גאולה כהן; לידה יושב עזרה זוהר; אחריו, עם הכובע, משה שמיר.

אחרי מילחמת יום־הכיפורים פירסם עזרה זוהר את סיפרו הראשון, מדוע אף אחד לא קם, שעסק בביקורת פנימית קשה. הוא הוזמן לחוגי־בית רבים, שבעיקבותיהם הקים, ב־1975, חוג ימני־קיצוני בשם „ישראל חדשה", ששם לו מטרה לשנות את השיטה הפנימית־כלכלית ולחלק את הנכסים הממשלתיים לאנשים פרטיים. הוא נפגע בתאונת־דרכים ושכב כשנה בבתי־חולים ובבית. החוג התפרק. במשך חודשים אחדים הוא הצטרף לחטיבת „לעם" והתאכזב. אחרי־כן הקים את „שלומציון", יחד עם אריק שרון.

כאשר חיבר אריק את רשימת־המועמדים של מיפלגתו לכנסת, התברר שמי שצפוי היה לעמוד במקום השני, עזרה זוהר, נדחק למקום העשירי. במקומו בא יצחק יצחקי. זוהר עזב את התנועה, ומסרב לדבר עליה. אז הסבירו את מעשהו של שרון בחשש פן דמותו של זוהר תאפיל על שרון.

מעבר „לקו הירוק"

היום אין הוא רשום כחבר מיפלגה כלשהי, אף כי הוא נחשב כאחד ממנהיגי גוש־אמונים. הוא נראה מצולם ברוב ההתנחלויות החוקיות והבלתי־חוקיות שהוקמו עד היום. הוא עצמו גר „מעבר לקו הירוק", כדבריו, בגיבעת המיבתר בירושלים — אך יש לו גם דירה ברמת־חן.

האיש שירה: פרופסור עזרה זוהר

דרכו הפוליטית משולבת עם דרכו הרפואית. הוא משמש מנהל מחלקה פנימית בבית־החולים תל־השומר. הוא גם מנהל המכון למחקר הלב. הוא כתב שני ספרים העוסקים בתזונת האדם — האדם ומזונו, וספר דיאטות. לאחרונה פורסם סיפרו המידבר, קובץ הרצאות על המידבריות בעולם, ובעיקר בארץ־ישראל ובארצות־ערב.

לפני כשנתיים היה זוהר אחד משני הרופאים, שהעניקו לפושע הכלכלי יהושע בן־ציון חוות־דעת רפואית, שהביאה לשיחרורו מהכלא. בן־ציון, שהיה מנהל בנק ארץ־ישראל בריטניה, עד שהורשע, שירת במילואים כשופט צבאי. הוא התפרסם בזמנו כמי שדן למוות פידאי (ראה כתבה בעמ' 65).

מאז הסכמי קאמפ־דייויד, עוסק זוהר בהסברה נגדם ובתמיכה בהתנחלויות גוש־אמונים. „אני לא מזדהה עם ההשקפה הדתית. לא ההבטחה האלוהית חשובה לי, אלא העובדה שהם מוותרים על סיר הבשר ומגשימים את מה שהם מוצאים לנכון."

במילחמה — בחו"ל

הוא מעון שאם יש שלום, מותר להתיישב לצד התושבים הערביים. אך הוא מסרב בתוקף להתיישבות ערבית מקבילה מערבית לקו הירוק. „לא בא בחשבון!" לדעתו, „מעולם לא היה לערבים טוב יותר מאשר עכשיו, מכל הבחינות!"

כמו משה שמיר, גדל זוהר באווירת השומר־הצעיר.

הוא נולד באוסטריה, ב־1922, בביתו של מורה. בגיל ארבע הגיע עם משפחתו לארץ. בגיל 12 עברו לגור במישמר־העמק. אביו, צבי זוהר, היה מנהל מוסד־הילדים הראשון של השומר־הצעיר. כשהיה בן 20, התגייס לפלמ"ח למשך שנתיים. אחרי כן יצא להכשרה בקיבוצי התנועה, והיה בין מקימי קיבוץ להבות־הבשן. הוא עזב את הקיבוץ, למד ביולוגיה בירושלים. נסע לז'נבה ללמוד רפואה.

כשפרצה מילחמת־העצמאות, נסע זוהר לאיטליה והפך שם מפקד מחנה־אימונים. באותו זמן היה משה שמיר קצין־תרבות בארץ.

באיטליה פגש את אשתו, ללה. חבריו מספרים שיום אחד ירדה בחורה מגיס, יפה ונבוכה. הוא ראה אותה מרחוק, ואמר לבחור שעמד לידו: „זאת תהיה אשתי!" אחרי־כן חזר ארצה, שירת בשרות־הרפואה הצבאי והזדהה עם הכנענים של יונתן רטוש. לאחר מכן שב לז'נבה והמשיך ללמוד.

כשחזר, התגייס לצבא־הקבע והתמחה ברפואה פנימית אצל ד"ר הלר בתל־השומר.

במיבצע־קדש היה רופא בגדוד־צנחנים במיתלה. הוא השתלם במחקר בארצות־הברית והתפרסם לראשונה כאשר הכריז מילחמה על מוסד קדוש: מישמעת־המים. עד אז היה נהוג ב„הגנה" ובצה"ל שאסור לחיילים לשתות מים, אלא לפי הוראה מפורשת של המפקד. ד"ר זוהר ערך מסע ניסיוני של חיילים מאילת למטולה, והוכיח את הסכנות שבהתייבשות. כתוצאה מכך הופסק מישטר מישמעת־המים, החיילים קיבלו מיצים ממותקים לשתייה, מתוך הנחה שמתיקות גורמת לצימאון, ועל כן לשתייה בכמות סבירה.

„שינסו להוכיח!"

אחרי מילחמת יום־הכיפורים הוא השתחרר מצה"ל בדרגת סגן־אלוף, בעיקר כדי לכתוב את ספרו הפוליטי הביקורתי. „יותר חשוב לי מה יעשו היהודים מאשר מה יעשו הערבים".

הוא נע־ונד מבחינה פוליטית. כמה מיפלגות פנו אליו. הוא השתייך לכמה זרמים, והיה פעיל בכמה תנועות. „בכל אחת רציתי לראות את שינוי השיטה, אבל התאכזבתי.

„אני יודע שיש כאלה שאומרים עלי שאני פאשיסט, ומנסים להציג אותי בצורה זו. שינסו להוכיח! אני לא פאשיסט!"

העם

הסכיזופרניה של השלום

האם יכול אותו הערבי להיות שותף אציל בקאהיר ותת־אדם כרמאללה?

שירי־שלום בוקעים מן הרדיו, שעליו השתלט הימין הקיצוני. התותחים רועמים בצפון. ראש־הממשלה חולק כימעט מדי יום מחמאות לנשיא־מצריים. הממשלה מחליטה על הפעלת עונש־המוות נגד ערבים.

בשבוע הראשון של שנתה ה־32 נמצאת מדינת־ישראל במצב מתקדם של פיצול־האישיות, הקרוי בשפת־העם סכיזופרניה.

משיח בשער. עד לביקורו של אנוור אל־סאדאת בירושלים היתה קיימת שלמות

ח"כ ארנס
פוליטי, לא ביטחוני

מסויימת בתודעה הלאומית. המדינה היתה נתונה במילחמה טוטאלית, „העולם כולו נגדנו", כל מערכות־הנפש היו משועבדות לסיכסוך.

הסכם השלום עם „הגדולה במדינות ערב" היה צריך לשנות את הכל מן הקצה אל הקצה. גלי־התלהבות של שלום, חלקם אמיתיים, חלקם מפוברקים וממוסחרים, הציפו את המדינה. ימי־המשיח עמדו בשער.

אך השלום עם מצריים אינו אלא שלום חלקי. מנוי וגמור עם ממשלת־בגין להמשיך ולשלוט בגדה המערבית וברצועת־עזה, ועל אחת כמה וכמה בירושלים המיזרחית. במילא ברור כי המילחמה עם שאר העולם הערבי, ובמייוחד עם הפלסטינים, לא רק תימשך, אלא אף תחריף ותגבר, ותיצור מעגלים חדשים של שינאה.

יד־ברזל לשלום. כך נוצר מצב־רוח שבו שום דבר אינו נתון ואינו ודאי. הדיס־אוריינטציה הזאת מביאה לפיצול־אישיות כימעט בכל השטחים. היסטריה־של־מילחמה והיסטריה־של־שלום מתחלפות כימעט בכל מהדורת־חדשות, שוכנות זו בצד זו באותו עמוד של עיתון.

„יד ברזל" מופעלת בבירזיות, פלוגי מתכנן תערוכה בקאהיר. מיכתבי־קוראים תובעים רצח המוני של אסירים ביטחוניים, ובמוזיאון מתכננים תערוכה של ציורי־שלום של ילדי מצריים.

ברור כי מצב כזה אינו יכול להימשך זמן רב, מבלי לגרום להפרעה נפשית עמוקה. אהבת־ערבים ושינאת־ערבים אינן יכולות לדור דור זו לצד זו בנשמה אחת. אין פוליטיקאי יכול להלל את תרומתו הכבירה של האיסלאם לתרבות האנושית ולגנות באותו נאום את האיסלאם הרצחני והאנטי־שמי. קשה לאהוב את אל־סאדאת שוחר־השלום ולשנוא באותה עת את אל־סאדאת המכריז כי הערבים לא יותרו לעולם על מיזרח־ירושלים. אי־אפשר להניף בגאווה את דגל־ישראל בתעלת־סואץ ולעורך צידי־ערבים ברמאללה.

המדינה התרגלה למצב של לא־מילחמה־ולא־שלום. קשה להתרגל למצב של גם־מילחמה־וגם־שלום.

השטחים

הפוגרומצ'יקים

רודזיה היהודית קמה בשטחים המוחזקים בשרשרת תקריות יזומות

נביא־הזעם הלאומי הפרופסור ישעיהו ליבוביץ, ניבא כי ישראל תהפוך רודזיה שנייה, ביגלל המשך שילטון־הכיבוש בשטחים המוחזקים. עתה מתגשמת הנבואה בצורה מרוכזת: השטחים הכבושים עצמם הופכים רודזיה.

מאז נחתם הסכם־השלום, הציבו לעצמם המתנחלים בגדה ותומכיהם בישראל יעד ברור: לגרום לשפיכות־דמים בשטחים הכבושים, כדי להביא לעימות אשר יסכל מראש כל אפשרות של הידברות.

יעד זה מתגנש־משתלב עם היעד הנגדי של האוכלוסיה בגדה, המונהגת עתה על־ידי הסטודנטים: להביע את מחאתם על ההסכם המתעלם מהם, בצורה שתישמע בעולם כולו.

רצח וחיצפה. על רקע זה הלך והתרחב השבוע מעגל־התקריות:

● פרופסור לרפואה, שהוא גם מראשי התומכים בגוש־אמונים, פתח באש ליד רמאללה על מפגינים בלתי־חמושים. בתקרית נפצע בחזהו סטודנט ערבי.

● היורה לא נעצר, לא נחקר על אשמה כגון נסיון־לרצח. הוא נתבקש ברוב כבוד למסור עדות ולמסור את הנשק שלו. אחר־כך נשלח הביתה. לא היה חסר הרבה, והמימשל היה מעניק לו ליווי של אופנועים, כנאה למעמדו הרם.

● אנשי התנחלות, שחבריה היו מעורבים בתקרית, הודיעו כי „אינם משתפים פעולה" עם המישטרה. כאשר מדובר על חשד בנסיון־לרצח, זוהי הודעה חסרת־תקדים בחוצפתה בתולדות ישראל. לבסוף נשלח מתנחל אחד למישטרה, מסר כלי־נשק כלשהו לבדיקה. איש לא נעצר. איש לא בדק אם היה זה כלי־הנשק הנכון.

● בחברון המשיכו הנשים של קריית־ארבע וילדיהם ב„שביתה" בבית שהגישה אליו נאסרה על המתנחלים. השביתה נמשכת שבועות, בחסות הצבא, שהטיל על השובתים „מצור" שהפך בדיחה ציבורית.

● הצבא החרים סרטים של צלמים מקומיים וזרים, שצילמו את הכרם שבו כרתו מתנחלי קריית־ארבע את הנפנים של עובדי־האדמה הערביים — עבירה על החוק ועל המיצווה היהודית „לא תשחית". ה„חקירה" המישטרתית בעניין זה היתה בדיחה מלכתחילה.

● איש לא הואשם בעיקבות תקרית חלחול, שבה נרצחו לפני כמה שבועות שני מפגינים בלתי־חמושים. למרות ההכחשות, נסתבר כי הרוצחים הם אנשי קריית־ארבע, ושהמישטרה מחפה עליהם.

● איש לא החרים עדיין את נשקם של מתנחלי עופרה, שפתחו קודם לכן באש על תושבי רמאללה.

דם מותר. ברור שכל זה לא היה אפשרי בלא סיוע ישיר או עקיף של שילטונות המימשל הצבאי וכוחות־הביטחון בגדה. לא ברור, לעומת זאת, מה מוליד סיוע זה: הוראה חשאית מגבוה המצווה על כוחות־הביטחון להשתתף בהפרת החוק, אהדתם של חלק מאנשי־הביטחון לפוגרומצ'יקים ולמעשיהם, או שני הגורמים גם יחד.

נדמה כי ברגע זה דמם של ערבים מותר בשטחים המוחזקים, ואין צפוי כל עונש למי שפותח עליהם באש, משחית את רכושם או דורס את כבודם. התדרדרות זו מוכרחה להוביל, במוקדם או במאוחר, להתפוצצות רבתי, לרצח הדדי ולהתקוממות.

באופן פאראדוכסי, מחישים המתנחלים בדרך זו את קץ חלומותיהם: ההשתוללות מוכרחה להביא להתערבות בינלאומית, כפי שקרה ברודזיה עצמה.

דיעות

צל"ש לג'ילו־לב

בניזוי־לב מפתיע השמיט משה ארנס את הקרקע מתחת להחלטת בית־המישפט העליון

הדברים לא זכו בשום פירסום. אך היתה להם השלכה מרחיקת־לכת.

הדובר היה איש־הימין של תנועת־החרות, יו"ר ועדת־החוץ־והביטחון של הכנסת, הפרופסור משה ארנס. בניגוד לחבריו־לדיעה, המעדיפים להטמיע את השקפתם במלל של מיסטיקה, רגיל ארנס לדבר לעניין.

בסימפוזיון שנערך באוניברסיטת תל־אביב לזיכרו של דויד („דדו") אלעזר, הגיעו הדברים להתנחלות בשטחים הכבושים. ארנס אמר, דרך אגב, שאין לה חשיבות ביטחונית.

רק פוליטי. אחד המתווכחים, האלוף (מיל.) מתי פלד, יו"ר המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני וראש המחלקה המדינית של ש"ל, לא האמין למשמע אוזניו. כי דעתו של ארנס היתה זהה, בעניין זה, לדעתו שלו.

„האם אתה רוצה לומר כי אין ערך ביטחוני להתנחלות?" תמה פלד.

ארנס לא נסוג. הוא חזר על דבריו: אין להתנחלות ערך ביטחוני. משמעותה היא מדינית בילבד. מי שדוגל בקיום השילטון הישראלי בגדה וברצועה, צריך לדגול בהתנחלות שם, למרות שאין לה ערך ביטחוני.

הכריז פלד: זהו גילוי־לב הראוי־לשבח. כאשר מערבבים עניינים פוליטיים בעניינים־ביטחון, אין בסיס לוויכוח. כאשר ברור כי ההתנחלות משרתת עניין פוליטי, יש מקום לוויכוח רציונלי.

הקרקע נשמטת. היה לדבריו של ארנס היבט אחד, שלא עלה באותו דיון.

לפני שבועות אחדים חייב בית־המישפט העליון את הממשלה בגדה, בהסתמכו על חוות־דעת צבאית שקבעה כי ההתנחלות היא חלק מן המאמץ הביטחוני, בית־המישפט קבע כי עליו לקבל את דעתם המוסמכת של המומחים הצבאיים. בהתאם לכך פסק כי ההתנחלות אינה נוגדת את אמנת־ז'נבה. אמנה זו אוסרת מכל וכל כל שינוי דמוגראפי בשטח הנתון לשילטון צבאי של כובש, אך מתירה אמצעים ביטחוניים מטעם הכובש.

דבריו של ארנס השמיטו את הבסיס מתחת לפסק־הדין של בית־המישפט. כאשר יושב־ראש ועדת־הכנסת, הממונה על שאלות־ביטחון, קובע כי ההתנחלות אינה ביטחונית אלא פוליטית — מחייב הדבר גם את בית־המישפט.

בחירות

העיוות הבריטי

ד"ש סכרה שזוחי השיטה הצודקת. אך תודות לה, הפך המיעוט לרוב

לפני 32 שנים היו בחירות בבריטניה הופכות אוטומטית מאורע חשוב בארץ־ישראל. השבוע עוררו הבחירות הבריטיות עניין מועט — וגם זה רק משני טעמים:

● המהפך בבריטניה הזכיר את המהפך בישראל, לפני שנתיים.

● תוצאות הבחירות הוכיחו מחדש את אי־הצדק המשתוע הטבוע ביסודה של שיטת־הבחירות הרובנית, שיש לה חסידים רבים בארץ, ושהועלתה על נס על־ידי ד"ש ז"ל.

קולות ומושבים. לפי השיטה הבריטית, מנצח בכל מחוז מי שקיבל בו את הקולות הרבים ביותר. כל שאר הקולות באותו מחוז אובדים כליל.

משום־כך קרו העיוותים הבאים:

● המיפלגה הליברלית, שזכתה ב־13.8% של הקולות, קיבלה רק 1.7% של המושבים בפרלמנט.

● המיפלגה השמרנית קיבלה רוב מכריע של המושבים בפרלמנט — יותר מ־53% — למרות שזכתה רק במיעוט של הקולות: 43.9%.

● מיפלגת העבודה זכתה ב־36.9% של הקולות, אך ב־42% של המושבים.

● כל האחרים זכו ביחד ב־5.4% של הקולות, אך רק ב־2.5% של המושבים.

גירוש ומוות. אילו היתה קיימת בבריטניה שיטת־הבחירות היחסית, כמו ב־ישראל, היתה מרגרט תאצ'ר צריכה להקים ממשלת־קואליציה, כמו מנחם בגין. הדבר לא היה בטוח: גם מיפלגת־העבודה יכלה להקים קואליציה עם המיפלגה הליברלית, ולכונן ממשלה ברוב זעום (50.7%).

תאצ'ר לא היתה זקוקה לכך השבוע. תודות לשיטת־הבחירות היה לה רוב שאיפשר לה להגשים את הבטחות־הבחירות שלה, ובין השאר: גירוש אזרחים שחורים וחומים מבריטניה, הנהגת עונש־מוות והכרה ברודזיה.

הפגנת יחיד ערך המשורר יבי השבוע לפני ביתו של הפרופסור עזרה זוהר בגיבעת־המיבתר בירושלים, כמחאה על התקרית ברמאללה, שבה נפצע סטודנט ערבי בשעה ששיירה של מתנחלים ואוהדים עברה בבירזיות.

דו תשקיף

הסיעה הדמוקרטית

חצטרף לליכוד

כבר בעתיד הקרוב תודיע הסיעה הדמוקרטית, של ייגאל ידין ושמואל תמיר, שהיא מצטרפת כחטיבה נוספת לליכוד.

אחרי שכל סיקרי דעת־הקהל הוכיחו, כי אין לסיעה זו כל סיכוי לעבור את אחוז החסימה בבחירות הבאות, זהו תכסיס מצידה להבטיח את כניסתה לכנסת הבאה מבלי להזדקק לקולות בוחרים. לליכוד כדאי הדבר, כדי להבטיח לעצמו רוב יציב בכנסת הנוכחית, גם בלי קולות אגודת ישראל. **רבים רואים בצעד זה חלק ממהלך של שמואל תמיר, שבהמשכו ידיח תמיר את ידין ויצטרף עם שרידי הסיעה לתנועת החרות, מתוך תיקווה לחיות אחד המתחרים על ירושת בגין.**

גוש אמונים

מקים מליציה

לגורמי־ביטחון נודע על כוונת גוש־אמונים לחקים יחידות צבאיות מזויינות, אשר תשוטטנה ברחבי הגדה המערבית, מתוך מגמה להגן על ההתנחלויות בגדה, וגם על כלי־רכב ישראליים הנוסעים בגדה.

נראה כי על רקע זה היתה התפרצותו של שר־הביטחון, עזר וייצמן, על השרים זבולון המר ואריק שרון, בישיבת־הממשלה. וייצמן הבהיר לשני השרים, ולממשלה כולה, כי צה"ל שומר על כל אזרח בגדה המערבית.

באותה ישיבת־ממשלה הגדיר ראש־הממשלה מנחם בגין את אנשי גוש־אמונים ככזבנים ומשיחיים.

בגין רוצה

להקים נשיאות

ראש־הממשלה מנחם בגין עומד לחציע במועצת תנועת החרות, שתתכנס ב־3 ביוני, הקמת נשיאות התנועה, אשר תהיה המוסד העליון של תנועת החרות.

על פי הצעת בגין תימנה הנשיאות שיבעה חברים, והם — הוא עצמו, שר־הביטחון, עזר וייצמן, שר־החקלאות אריק שרון, שר־השיכון דויד לוי, יושב־ראש הכנסת יצחק שמיר, יושב־ראש ועדת־החוץ־והביטחון משה ארנס, ואיש העסקים יעקוב מרידור.

יועץ

ראש־הממשלה

חשוד בגניבה

אחד מיועצי ראש־הממשלה נחקר כשבוע שעבר במישטרה, כחשד שלי גניבה בזיקה גדול. על פי בקשה מפי רשת של ראש־הממשלה הוחלט בממה הארצי שלא לעצור ביניתיים את היר־עץ, ולא להחרים את דרכונו.

כשיחות אישיות פען חוקרי של היר־עץ תת־ניצב בנימין זיגל: „הוא ייכנס לבית־הסהר. זה בשוש."

בגין מחונר מכץ

ראש־הממשלה, מנחם בגין, הורה לעוזריו להדליף לעיתונים כי הצעת־החוק של ח"כ אברהם כץ מהליברלים, בעניין תקופת־הצינון של נשיא־המדינה, לא נעשתה בידיעתו ואינה על דעתו. הדלפה זו של דוברי בגין באה אחרי שהתברר כי הצעת כץ היתה בומרנג מהבחינה הציבורית, שפגעה במשמיצי נשיא־המדינה.

החוגים המקורבים לראש־הממשלה, הטוענים כי בגין לא ידע על הצעתו של כץ, מגלים עתה כי היוזמה כולה היתה של השר־בלי־תיק, משה נסים.

צי"ם מקימה

חברת משאיות

הנהלת חברת צי"ם החליטה להקים חברת משאיות, ורכשה כבר כמה עשרות משאיות הנמצאות בדרכן לארץ.

מנכ"ל צי"ם, יהודה רותם, דחה את תלונתם של אירגון בעלי המשאיות נגד צי"ם. בעלי המשאיות מוענים כי הקמת החברה עלידי צי"ם תהווה תחרות בלתי־הוגנת.

משאיות צי"ם יובילו את הסחורות לאניות ומאניות החברה בקווים אילת—אשדוד ואילת—חיפה.

נהגים מאוחחים

יועמדו לדין

שר־התחבורה, חיים ירדאו, ביקש מהיועץ המישפטי לממשלה, הפרד־פסור יצחק זמיר, לדאוג לכך כי נהגים־מאוחתים יועמדו לדין.

כוונת השר היא לאותם נהגים, המזי־הירים את עמיתיהם הבאים ממזי־כאשר על הכביש מוצב מכשיר־רדאר מישטרתי. הנהגים יועמדו לדין על פי הסעיף חדן בחפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

אנשי־תנועה במשה הארצי של המישי־טרה מתנגדים ליוזמה זו של חשר, ומוענים כי תופעת האיתות גורמת לכך שנהגים רבים יאטו ממהירותם לאורך מסלול נחוץ של נהיגה, דבר שמוגע תאונות.

קרב אווירי

בגין־לנדאו

אחרי ששר־התחבורה הודיע לוועד עובדי ארקיע על החלטתו למכור את מטוסי הסילון של החברה, לערוך פיטורי יעול ולא לאפשר לארקיע לטוס לחוץ־לארץ, נפגשו הטייסים עם ראש־הממשלה, מנחם בגין, שאמר להם דברים הפוכים בדיוק.

בגין אמר לעובדי „ארקיע": „מה פיתאום מטוסי־כוכנה? אני שונא פרופלורים! אנחנו לא נמכור אף סילון אחד." כחמשך השיחה תמך בגין בתביעות העובדים, והבטיח לאפשר לחברה לטוס מחוץ לגבולות המדינה וקמנע פיטורי־עובדים. כאשר שמע על כך לנדאו הוא התבטא: „אם הוא חושב להמשיך ככה, הוא יהיה מחר מאד עוד פעם שר־התחבורה!"

דני בלוך לאוגנדה

מישפחתה של דורה בלוך ז"ל, מחטופות אנטבה, שנרצחה באוגנדה על־ידי אנשי אידי אמין, ממתינה עתה לתוצאות החקירה בפרשת הרצח, ולנסיון לגלות את גופתה, כפי שהובטח על־ידי ראש ממשלתה החדש של אוגנדה.

יתכן שאחרי שיגיע לארץ תוצאות החקירה, יסע בנה של דורה בלוך, כתב „דבר", דני בלוך, לאוגנדה.

תומר כותב ספר

אבנר תומר, איש העסקים, שהסתבך ושהשתחרר לפני שבועות אחדים מבית־הסוהר אחרי שריצה שש שנות־מאסר, סיים לכתוב ספר בו, לדבריו, פרטים על הפרשה שלו. „שיועזעו את הארץ."

סיפרו של תומר נמצא עתה בשלב של הגהות, ועומד לצאת בחודש הבא.

מיגדל־שמירה

חדש

לבית בגין

בימים אלה עוסקים בנאים בהקמת מיגדל־שמירה חדש בחצר ביתו של ראש־הממשלה, מנחם בגין, ברחוב בלפור בירושלים.

המיגדל, העשוי מבטון, יתווסף למיגי־דוישמירה שחוקמו אחרי שבגין נכ־נס לתפקידו, הכנויים מעץ.

„בירה ומצב־רוח"

תשודר

ב„קול השלום"

תוכנית־הראיונות הרדיופונית של יעקב אגמון, בירה ומצב־רוח, שעל ביטולה החליט המנכ"ל החדש של רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד, לא תרד מעל גלי־האתר. אחרי שמליאת הוועד־המנהל של רשות־השידור תאשר בכל הנראה את ההחלטה לבטל את התוכנית, תמשיך התוכנית להיערך במתכונתה הקודמת במקומות־ישוב שונים, ותשודר בתחנת־השידור קול־השלום של אייבי נתן.

חברות מיסחריות רבות קפצו על ההזדמנות לממן את התוכנית, ולאפשר את המשך שידורה.

ביום השישי בשבוע הבא תיערך בתל־אביב עצרת־מחאה נגד הצנזורה הפוליטית ברשות־השידור, שבאה לידי ביטוי, בין השאר, בביטול תוכניתו של אגמון, בשידורי־ישראל.

משקיעים זרים

יוזמים יומן

קבוצה של משקיעים יהודים אמריקאיים מנהלת מגעים בישראל לשם הוצאת יומן חדש, אחרי שנסיונם לרכוש את אחד היומונים הקיימים נכשל.

המשקיעים התחילו לגייס עורכים ועיתונאים ליומון החדש, שיופיע בשתי מהדורות ביום — מהדורת עיתון־בוקר ומהדורת צהרון.

בראש העיתון מתכוונים המשקיעים להציב שלושה עורכים ראשיים, שיהיו ממונים על הוצאת שתי המהדורות. בין השאר פנו המשקיעים לאחד העיתונאים הבכירים במעריב, היזוע בהשקפותיו הסוציאליסטיות, והציעו לו להיות אחד העורכים. מועמד נוסף לתפקיד הוא אחד מחברי מערכת הארץ.

המשקיעים מגדירים את אופי היומן, שיוציאו לאור, כ„אומי וציוני, אך בלתי־מיפלגתי, שיבטא השקפות מתקדמות בתחום המדיני והחברתי."

מולה כהן

אינו רוצה

להתפטר

מפקד המישמר האזרחי, ניצב מולה כהן, שהיה אמור להתפטר בימים אלה מתפקידו, מנסה להשפיע על שר־הפנים, הד"ר יוסף בורג, ועל המפכ"ל, רב־ניצב חיים תבורי, להאריך את כהונתו בעוד שנה לפחות.

אולם נראה כי השניים החליטו סופית כי עד כהן ילכת. במקום כהן יבוא תת־ניצב חיים גיבעידי, מי שהיה קצידחינוך ראשי של צה"ל, והמכהן כיום כסגן מפקד המישמר האזרחי.

אש נגד אבן

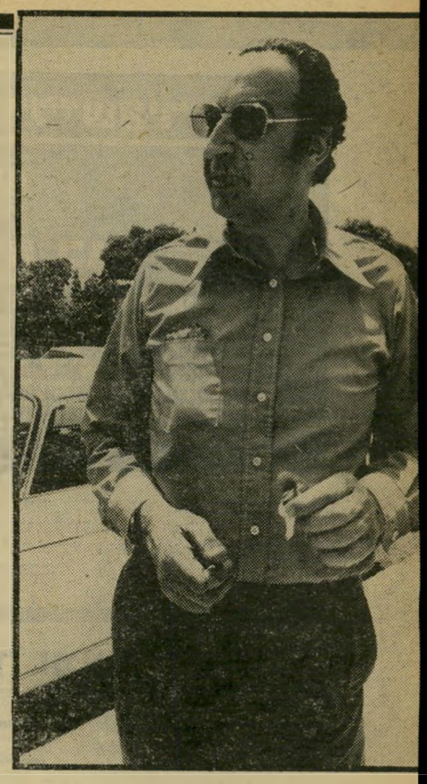

המנהל בפועל

ד"ר גבי ברנקי, בא לבקר את תלמידיו העצורים. „אני רוצה להיות בטוח שהם מקבלים יחס הוגן," אמר.

הלתי נורא. ידעתי שזה פגע בריאות, ופחדתי שאדמם. נפלתי על הארץ. אני חושב שנבהלתי יותר מאשר כאב לי. מי־שהו לקח אותי לבית־חולים. עכשיו אני מרגיש טוב. לא יודע למה כל הילדות האלה כאן מסתכלות עלי. אני בעצם לא עשיתי משהו מיוחד."

למחרת, ביום החמישי, נקראו הסטו־דנטים, שמהם נלקחו תעודות־הזהות באק־ראי, לבוא ולהתייצב בבניין המימשל־הצבאי ברמאללה. בשעה שמונה בבוקר היו 148 תלמידים בתוך הבניין. בחוץ עמדו עשרות אחרים, בני־משפחה ומורי בית־הספר. ביניהם ד"ר יוסף עבושי, .אזרח אמריקאי מזה 27 שנה, מרצה באו־ניברסיטת סינסינטי, שהגיע לרמאללה לפ־ני שנה וחצי, מתוך מחשבה שעבודתו במיכללה תעזור למאבק בני־עמו. ד"ר הרי קורט, אמריקאי ששימש מרצה בכיר באוניברסיטת ביירות והגיע לביר־זית, הלך וחזר פעמים רבות והביא שקיות של פי־תות ובננות לתלמידיו, השוהים בבניין משעות הבוקר המוקדמות.

בשעה אחת בצהריים יצא צעיר, איש מישמר־הגבול, וביקש מהם לעזוב את המדרכה שממול לבניין. „כל התקהלות זו הפגנה, אז תפסיקו להפגין!"

חלק מהסטודנטים ביקשו לענות לו ב־תקיפות, אך חבריהם מנעו בעדם מחשש פן ינזקו חבריהם, הנמצאים בחקירה.

סטודנט בשם עוואד: „זה לא שטח של המימשל. אלה הם שטחים של העירייה. מותר לעמוד כאן!"

ד"ר עבושי: „תפסיק, לא יצא מזה משהו טוב. יותר טוב לעזוב, לעבור למד־רכה ממול."

הם התיישבו מתחת לעצים, והמשיכו לחכות לחבריהם הנחקרים בבניין.

ד"ר גבי ברנקי הגיע. ניתן לו להי־כנס, הוא לא בא לשם חקירה אלא, כד־ברין, „אני רוצה לראות מה קורה לתל־מידים שלי. אני מקווה שישחררו אותם בקרוב."

נגד המנהל־בפועל טוענים מתנחלי גוש־אמונים כאילו הוא מהווה גורם מתסיס. „אני עסוק בלנהל אוניברסיטה עם הרבה בעיות," הוא מסביר, „לתלמידים שלי יש בעיות מעבר למיבחנים ולעבודות־בית. אי אפשר להתעלם ממה שקורה! אבל מכאן ועד להאשמה של גורם מתסיס, יש עוד מרחק. הבעייה של העם הפלסטיני לא תיפתר בשקט. צריך להשמיע את טענו־תינו! סטודנטים בכל העולם הם גורם פעיל האומר את דברו. גם כאן. הם לא צריכים אותי כדי להתחיל לדבר!"

תלמידי בירזית עמדו והסבירו לעיתו־נאים: „הסכמי־השלום ורעיון האוטונומיה זה צעד שמוביל מרע לגרוע. הצבא הישׂ־ראלי יסתובב לידינו, ויוכל להיכנס ולקחת שטחים מתי שרק ירצה בכך. ממשלת־יש־ראל מתכוונת להפסיק את העימותים בי־נה לבין הערבים וליצור עימות בינינו לבין עצמנו. והממשלה תשב מהצד ותר־אה איך אחד אוכל את השני!"

התלמידים לא הזדהו בשמותיהם וסירבו להצטלם. אמר בחור כבן 25, חייכן: „למה לי לומר את שמי? מחר תבואו לבקר או־תי בבית־הסוהר. וגם זה יהיה עוד טוב. יכול להיות שאני פשוט אעלם!" הוא המשיך לחייך, אמר שלום והלך.

באותו יום חמישי נקרא הפרופסור עזרה זוהר לחקירה במישטרת רמאללה. אקדחו נלקח, ונעשו בדיקות להשוואת הקליע עם זה שהוצא מגופו של ראוד דאוד. הוא שוחרר בערב.

אנשי גוש־אמונים החליטו שלא להתייצב במישטרה, ולא לעזור בחקירת המיקרה. רק אחד, בן־בסט מהתנחלות נווה־צוף, התייצב במישטרה ביום הראשון בבוקר.

הדרישה של אנשי הגוש: „שחיילי צה"ל יקבלו הוראות מתאימות, שיוכלו למלא כראוי את תפקידם ללא חשש שיישלחו לכלא." אין הם מסבירים מה הן „הוראות מתאימות" העלולות להביא חיילים לכלא — ומסתבר שהכוונה לפתיחת אש על מפ־גינים בלתי־חמושים.

דרך הגדר

מתבונן תאיסר אבו־טור בחבריו לכיתה, שיושבים ומחכים לו על המידרכה ממול. הוא נפגע ברגלו כשהיה בדרך למכונית. עיתונאים זרים, שחשבו שהוא נפגע על־ידי חיילי צה"ל, עטו עליו. תאיסר אבו־טור הרגיע אותם ואמר: „אל תעשו מזה רעש, רק נפלתי."

עצירים במימשל

ישבו 148 סטודנטים שנלקחו לחקירה בשעות הבוקר ושוחררו בערב, אחרי שחתמו על התחזיר־בויות שלא לגרום להפרעות סדר בשטח האוניברסיטה, שנסגרה באותו יום לשבוע.

פורום

(המשך מעמוד 8)

דין סופי, אינה עומדת בהתאמה למע־מדו של חבר־כנסת ויש להימנע מכך."

החלטה אחרת של ועדת הכנסת מיום כ"ג אדר תשי"ג — 10.3.1953 אומרת: „אין לסטות מן הנוהל המקובל בכנסת, שלא להעלות עניינים הנמצאים ,סוב־יודיצה'."

■ ■ ■

אין כל החלטה של ועדת הכנסת ב־ענייני נוהל, כטענת „העולם הזה", כי בהיבטים הציבוריים של עניין התלוי ועומד לדיון בבית־משפט רשאית הכנסת לדון. הנכון הוא, כי בעת שביתת הרופ־אים של קופת־חולים הכללית שהוכרזה בתחילת נובמבר 1972 הגיש חבר קו־פת־חולים עתירה לבית־המישפט המחוזי במטרה למנוע שביתה זו. השופט המחוזי ה. ש. לובנברג הוציא צו במעמד צד אחד בלבד ובעוד העניין נדון הועלה הנושא לדיון בכנסת.

נתעוררו ספקות כלום רשאית הכנסת לדון בנושא בשל קיומו של הדיון המיש־פטי, והשופט לובנברג מיהר לתת פסק־דין המאשר את הצו שניתן במעמד צד אחד באומרו: „...היה קיים ספק בכנסת אתמול, אם מותר לה לדון בדבר, בהיות השאלה תלויה לדיון בבית־מישפט זה (סוב־יודיצה). כדי שלא יימנע הוויכוח הציבורי במקום הציבורי הראוי לכך, היא הכנסת, מן הדין כי תינתן הכרעה עכשיו בבית־המישפט והדבר לא יהיה עוד תלוי ועומד כאן." (מישפט זה ת. א. (ת"א) 2809/72, המר' 9252/72 זהבי נגד איר־גון רופאי קופת־חולים של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל לא פורסם והציטוט מקורו בסיפרו של פרופ' אמנון רובינשטיין „המישפט הקונסטי־טוציוני של מדינת ישראל", הוצאת שו־קן, תשל"ד, עמ' 224-223).

מהחלטתו החפוזה של כבוד השופט לובנברג יכולים אנו להסיק, כי כל עוד קיים הליך תלוי ועומד בפני בית־מישפט אין מקום לדיון בכנסת, ואפילו בהיבטים הציבוריים של העניין. שאם לא כן, מדוע מיהר השופט ונתן את פסק־דינו, אם אין הדבר בגדר של סוב־יודיצה? בפר־למנט הבריטי, בו קיימת הוראה דומה נקבע, כי כאשר מדובר בעניינים בעלי חשיבות לציבור כולו, לא יחול עיקרון הסוב־יודיצה והפרלמנט יכול לעסוק ב־עניין התלוי ועומד בבית־מישפט.

ועדת הפרלמנט הבריטי לענייני נוהל קבעה בדו"ח הרביעי שפירסמה, כי: „אחד התפקידים העיקריים של הפרלמנט הוא לדון בנושאים של מדיניות לאומית. באותה עת שהכלל של סוב־יודיצה מונע מהבית למלא את תפקידו זה בעניינים בעלי חשיבות לאומית, קמה עילה לשנות את הכלל, ולהרחיק את ההגבלה." (ראה רובינשטיין שם עמ' 223). בישראל אין הוראה מיוחדת כזו, ועל־כן יש מקום לטעון שגם בהיבטים הציבוריים של עניין התלוי ועומד בבית־מישפט אין מקום לדון בכנסת. למען ההגינות יצויין, כי פרופ' רובינשטיין, בסיפרו, חולק על קבי־עה זו ונימוקיו עימו.

■ ■ ■

לא הייתי מאריך דברים ומשפיע שפע של ציטוטים ומיני אסמכתאות וחיזוקים לדעתי, אלמלא נקט „העולם הזה" מדי־ניות של איפה ואיפה. מבין אני לרוחו של „העולם הזה". צעדה של הממשלה בפרשת אדמות הבדואים באל־לגייה אי־נו נראה לו, אולם ניתן להתנגד לצעד זה תוך הגינות עיתונאית אלמנטרית. אין בדעתי לחוות דעה בעניין לגופו, מאחר שלא עלי מוטלת המלאכה וטובים וגדו־לים ממני עוסקים בעניין, שלדעתי ולדעת טובים ומכובדים ממני, הינו בגדר של סוב־יודיצה ממש. אולם ראוי להראות כי למטבע שני צדדים יש, שעה שקיי־מים הם.

המעלים מידע מן הזולת, או שפחדן הוא וחושש מתגובת הזולת פן לא יקבל טיעונו משישמע טיעון שכנגד, או שמיו־הג של מורא ומשוא פנים נוקט הוא, והלא על גבו של האריה השואג חרת „העולם הזה" את הסיסמה „בלי מו־רא בלי משוא פנים." האם סיסמה בל־בד היא זו, או גם אמת של ממש ודרך חיים? תגובה על כך אשמח לקבל מעל דפי עיתון זה.

הכלכלנית בעלת הגישה הבלתי־שיגרתית ממשיכה לשחוק פרות קדושות

מבט מן המאדים

ע ם בוא האביב, לקראת החגים, יצאתי לערוך קניות עבור מישפחתי.

לבן הייתה דרושה אפודה חדשה. סוף־סוף, הבגדים מלפני שנה היו קטנים כבר, וגם לא במצב הכי טוב. הבעל נזקק לחולצה, ואני לזוג־נעליים. גם מלאי הספלים והצלחות של משק־ביתנו נזקק לחידוש.

אך השנה, בניגוד לשנים קודמות, היתה נכונה לי הפתעה. אינני מתכוונת כאן למחירים האסטרונומיים של פריטים אלה, כי הם אמנם בגדר של חוויה מפחידה, אבל אין הם הפתעה עוד.

ההפתעה היתה שכך המוצרים הנ"ל, שהוצ־עו לי בחנויות, היו תוצרת־חוץ.

לשווא חיפשתי את האפודות הישראליות היפות והנר־חות, מסיבים סינתטיים, שאותן נהגתי לקנות לילדים בכל השנים. בשתי חנויות הכל־בו הגדולות של ירושלים מצאתי רק אפודות־צמר מסקוטלנד. כאשר שאלתי על תוצרת הארץ נאמר לי שהם אזלו. לשאלתי למה המלאי חודש דווקא על־ידי אפודות מסקוטלנד, לא היתה תשובה.

השארתי את האפודות הדוקרניות והמגושמות בחנות, והמשכתי במסע־הקניות. לא היה לי יותר מזל לגבי יתר המוצרים. החולצות היו מאנגליה, הנעליים מספרד והצלחות מהולנד.

בסוף קניתי כמה ספלים מנורווגיה, שעליהם נאמר שהם מסוגלים לעמוד ולהישאר שלמים בכל התנאים. אין צורך להגיד שאחרי יומיים נסדקו שניים מהם, וליתר ירד חלק מן השפה. לאחד ירדה גם הידית.

בחנות המכולת חיכו לי סרדינים מטייוואן, ריבות מרו־מניה, שקיות־אפיה מאנגליה ומלח ממערב־גרמניה.

אם מישהו היה צונח לפתע מן הכוכב מא־דים אל תוך הנוף הכינאומי המגוון הזה של הסחורות ממעדה שישית ורביעית, במחירים אסטרונומיים, היה כוודאי משוכנע שהגיע לגן־עדן של הייבואנים, ואין לי שום ספק שהוא היה צודק.

ערב רב של פסולת

ה יתרון של האדם מן המאדים עלינו, תושבי ישראל, הוא שאין לו בעייה להשתמש בשכל הישר שלו, ולהסיק מסקנות ישר מן העובדות שרואות עיניו. וזאת משום שהוא, בניגוד לנו, עוד לא הספיק לשמוע את דברי־הפרשנות של ה„מומחים" על עובדות אלה, פר־שנות המומטרת עלינו ללא רחם מכל סוגי אמצעי־התיקשורת ההמוניים. לכן הוא משוחרר מלראות את הדברים דרך המישקפיים של הפרשנויות והתיאוריות למיניהן. כולנו די סובלים ממישקפיים אלה, שאינם מאפשרים לראות את העולם בעינינו שלנו. בכל זאת קשה להוריד אותם.

במה הדברים אמורים?

הפרשנות הכלכלית אומרת לנו שאם אתם רואים ערב־רב של סחורות־יבוא שאינן דרו־שות לאיש, בעוד שהסחורות הישראליות המק־בילות הן לאין־ערוך יותר מוצלחות, וגם ייצורן יותר זול מאשר ייבואן, אל תחשבו שהדבר נעשה לשם האינטרס של הייבואנים, כפי ש־האדם הפשוט מן המאדים היה חושב לפי עי־ניו הרואות.

לאמיתו של דבר, ממשיכים התיאורטיקאים המקובלים, ייבוא זה נעשה לשם בלימת האינפלציה. המחירים יר־דו כי:

● ייבוא זה יוסיף לכמות המוצרים בשוק, וכך יגדיל את ההיצע של המוצרים בשוק (באיזה מוצר בעצם היה מחסור במשך האינפלציה הזאת? אולי בדירות, אבל זאת קשה לייבא).

● ונוסף לזה, ייבוא זה הוא זול יותר — בכל אופן בחו"ל — מאשר המוצרים המקומיים, ועובדה זו תתבטא בהורדת מחירי התוצר המקומי, שיצטרך להת־חרות בו.

● הייבוא גם יעזור להיפטר מ„עודף" מטבע־החוץ שלנו, שמלבד הגברת האינפלציה הרי לא מועיל לדבר.

וכך, לפי התיאוריה הזאת, אחרי שאירגנו בהצלחה את הפסטיבל של ייבוא ערב־רב זה של מוצרים, כל מה שנותר לנו לעשות הוא לעמוד מן הצד ולחכות בשקט ליריד המחירים.

אין אנו בודדים בעולם בעמדה זו של ציפיה לאחר מעשים טובים שעשינו נגד האינפלציה. שותפה מכובדת לנו, למעמד זה, היא, למשל, צרפת.

שם, לפני חצי שנה, במיסגרת של תוכנית כלכלית להתאושות המשק, הורידו את הסובסידיות שניתנו למיס־עלי־הפלדה, לעבוד בתעסוקה מלאה, ועל־ידי זה גרמו באופן מיידי לחוסר־עבודה כבד באיזורים נרחבים. את הפיקוח החריף על השכר השאירו, אך שיחררו מכל פיקוח את מחירי כל המוצרים במשק, דבר שגרם מייד לקפיצה גדולה במחירים אלה.

כל זה היה צריך להביא להגברת ההשקעות, וכתו־צאה מזה ליריד המחירים וחוסר־העבודה, ליציאת המשק הצרפתי למרחב. על עליית המחירים והגברת חוסר־העבודה, וסבל העובדים המתלווה אליהם, הוכרז כמצב־מעבר בדרך אל השפע. מין רע הכרחי שבלעדיו לא יתכן להגיע אל האושר, לפי תפיסת הפוריטנים. „ירידה צורך עלייה" — כפי שהחסידים שלנו היו מכנים מצב זה. או ה„אש המטהרת", שאותה צריכים לעבור לפני הכניסה לגן־עדן, כפי שהאיטלקים היו מכנים זאת על־פי דנטה.

בכל אופן, הכלכלנים הצרפתיים, בדומה לחבריהם הישר־אליים, אחרי שאירגנו את המשק בצורה משביעה־רצון כזאת, נסוגו לעמדה של ציפיה להתאוששות המשק כי תבוא.

לפי השבועון האמריקאי „טיים" מלפני שבועיים אחדים מהם מתחילים להראות סי־מני־דאגה, כי גם לאחר ציפיה של שישה חו־דשים אין המשק מראה שום סימנים של יציאה למרחב. אך המחירים וחוסר־העבודה משתו־לים „בינתיים".

האם הוא ייצא למרחב או לא, כתוצאה מן הצעדים הכלכליים האלה — זה עניין של אמונה, דבר לעתיד.

מאת **אסתר אלכסנדר**

> **לבעל־הון כדאי יותר לייבא את המוצר מאשר לייצר אותו בארץ**

אך המחירים וחוסר־העבודה משתוללים „בינתיים". מה שבטוח בטוח.

אישי־המאדים שלנו, שזא שמע את הדיבו־רים על התאוששות המשק ומצבי־מעבר, בוודאי היה אומר שגרימה מכוונת של חוסר־עבודה, כאשר הוא מגביר את האפקט של הפי־קוח על השכר, ביחד עם גרימה מכוונת לעליית המחירים, אינו אלא חלומו של עולם־העסקים, ובוודאי שהדבר נעשה למענו. הרי שכר מדוכא ועליית־מחירים הם המצב האי־דיאלי לפריחת הרווחים.

פרידמן הוא פרידמן

ל מה המצב אצלנו, „בינתיים", עד שהייבוא המוגבר יבלום את האינפלציה? גם אצלנו, בדומה לצרפת, אין מראים המחירים שום נטייה לרדת, כתוצאה ממדיניות זאת של הייבוא.

אין גם שום סיכוי שהדבר יקרה, כי כי הניסוקים בעד ייבוא זה, כאמצעי לבלימת האינפלציה, אינם עומדים במיבחן המציאות.

כאן המקום לענות על הטענות המקובלות.

ראשית: סיבת האינפלציה אצלנו לא היתה אף פעם המחסור בהיצע של המוצרים. מחירי הנעליים לא עלו מפני שלא היו די נעליים בשוק. גם מחירי בגדי־הילדים לא הגיעו לסכומים האסטרונומיים שלהם היום, מפני שלא תפרו מהם די. הם עלו מפני שאותו חלק של הציבור המרוויח מן האינפלציה יכול לשלם כל מחיר שנדרש.

נכון ההיסך מן התיאוריה: ההיצע של מוצרים רבים צומצם באופן מלאכותי, כי אותו חלק של הצי־בור, ולרוב ציבור העובדים, המפסיד מן האינפלציה, אינו יכול עוד לקנות אותם. לדוגמה: דירות עממיות, ששוב אין בונים אותן, כי הציבור אשר לו הן מיועדות אינו מסוגל לקנות אותן. אותו הדבר קרה למקררים ולרהיטים הזולים.

האם זוכרים עוד את בית־חרושת „פריד־מן" בירושלים לייצור מקררים ותנורים עממיים, שסגר שעריו, ובעליו נהפכו לייבו־אנים של מקררי־מותרות?

גם בענף הטכסטיל העממי יש משבר, ומיספלים נס־גרים, דוגמת כיתן דימונה. מי צריך ייבוא של חולצות? עובדה היא שעם כל הביקוש הגואה, אין התוצר הלאומי שלנו עולה במקביל. הסיבה: ביקוש זה מתרכז בידי חלק קטן של הציבור המסוגל אולי להעסיק את רוב הייצור במשק, אך אין הוא מסוגל להגדיל אותו.

הייבוא מוסיף לאינפלציה

ש נית: יתכן שהמחירים של מוצרים שונים בחו"ל הם יותר זולים מאשר מחירם בשוק הסופי כאן, אך הדבר הזה לא יוריד את מחירי המוצרים המקומיים.

קודם כל, עובדה היא שאין הוא מוריד אותו, וכל באי־השוק יודעים זאת. האפודות הסקוטיות עלו פי שניים מן האפודות הישראליות מלפני שנה.

וזאת מתוך הסיבה הפשוטה: שברגע שמו־צרי־חוץ מגיעים לשוק המקומי, הם נמכרים במחירים של המוצרים המקומיים, ואין המו־צרים המקומיים מתאימים את מחיריהם לייבוא — ולא משנה כמה זול הוא נקנה בחו"ל.

הסיבה לכך היא שלמחירים הגבוהים בשוק המקומי, דואג ביקוש הגואה של אותו ציבור המרוויח מחירים גבוהים אלה, ועל ביקוש זה אין המוצר המייובא יכול להשפיע בשום צורה. אין הוא יכול להוריד אותו, תחת זאת הוא מתאים את מחירו אליו.

וכמה שהמוצר המייובא נקנה בחו"ל זול יותר ביחס למחירים בשוק המקומי, הרי הרווח של הייבואן עליו גדול יותר.

הפוטנציאל שלו להוריד מחירים אינו גדול יותר, כי אין לו פוטנציאל כזה.

בסופר של דבר, ייבוא זה הוא מקור נוסף לריווחי אינפלציה, ותו לא.

לטענה השלישית, שייבוא זה משחרר אותנו מכיכול מעודף מטבע־החוץ האינפלציוני שלנו אין שחר, כל עוד הגרעון השנתי במאזן המיסחרי שלנו מתקרב לשלושה מיל־יארד דולר, וכל עוד אנחנו צריכים לכסות גרעון זה בהלוואות יקרות מארצות־חוץ.

ואם ייבוא זה לא יבלום את האינפליציה, אז מה הוא כן יעשה?

המיסחר כדאי יותר

„ב יתיים," כמובן, הוא יחמיר את הגרעון במאזן־התשלומים.

חלקו של הייבוא מסך־כל המקורות העומדים לרשו־תנו עלה מ־29% ב־1969 ל־33% ב־1978. הגרעון המיס־חרי במאזן־התשלומים עלה ב־27% (בדולרים) בתשעת החודשים הראשונים של 1978, לעומת תישעת החו־דשים הראשונים של 1977, מ־1.973 מיליון ל־2.512 מיל־יון דולר.

אם אין זוקחים בחשבון את הייבוא הכיתי־חוני ואת ייבוא החשקעות, הרי ייבוא נכסי־תצרוכת, שאליהם אני מתייחסת כאן, עלו ב־22.3% (בדולרים) ב־1978, בהשוואה ל־1977, מ־343.5 מיליון דולר ב־1977 ל־420.1 מיליון דולר ב־1978.

ומה שעוד יותר משמעותי, ומראה על התגברות של ייבוא נכסי־התצרוכת באחרונה לארצנו: ברבע הרא־שון של 1978 היה ייבוא זה 90.2 מיליון דולר, וברבע האחרון של שנה זו הסתכם ב־118 מיליון דולר. עלייה של 31%. היא עולה בהרבה על העלייה בתוצר הלאומי שלנו בתקופה המקבילה.

הכל יודעים את הסכנות שגרעון קבוע במאזן־התש־לומים טומן בחובו. הוא מגדיל את תלותנו בגורמי־

(המשך בעמוד 58)

אנשים בעולם

הנרי קיסינג'ר: נגסי אמרה – לא!

האשה עימה מסתודד קיסינג'ר היא נגסי — בתיסרוקתה החדשה. מקורבי הזוג טוענים שנישואיהם הם סיפור־אהבה אחד גדול, כימעט קיטש. רבים מהם חושבים, שמזכיר־המדינה לשעבר היה רווק קשה־ערף וכי נגסי נאלצה לעמול קשה כדי להכניסו מתחת לחופה. אלא שבאחד מרגעי הווידוי האחרונים שהיו לו, טען הדוקטור כי „כל אחד ראה אותי עם שחקניות יפהפיות ושיווה לעצמו כי אני הנחתי לאשה העצומה הזאת לחכות לי, בעוד שהמציאות היתה שונה: אני הוא שהצעתי לה נישואין והיא אמרה לי לא! היא היתה זו שנתנה לי לחכות."

היום, הנרי בן 55 ונגסי בת 44. הוא שולח לה פרחים ובונ־בוניירות. היא נענית לו בחפתים ובאפודות. הוא מודאג מן העי־שון ההיסטרי שלה, והיא מוטרדת מן העובדה שהוא קם מוקדם מדי בבוקר. הוא טוען שכושר השיפוט שלה לגבי בני־אדם בהיר יותר משלו. היא אומרת שהנרי הוא שלימד אותה לא לדון אנשים לכף־חובה בלי לחשוב פעמיים.

ז'אן פול סארטר: כמו לפני 50 שנה

אילו רצתה צרפת להצדיע לאהבה, היתה עושה זאת בוודאי באמצעות זוג קשישים הנראה מטייל ברחובות מונפארנאס, בדיוק כפי שהיה עושה זאת לפני 50 שנה. אולי קצת לאט יותר.

אם כי סימון דה־בובואר וז'אן פול סארטר לא נישאו מעולם הם גם לא נפרדו מעולם. מעולם, כלומר, לפני 50 שנה, כשדה־בובואר, צעירה מבריקה בת 21, הוקסמה מרעיונותיו המטורפים של מורה לפילוסופיה, סארטר, אז בן 23. היא הלכה שבי אחרי כושרו האינטלקטואלי והוא, כך אמר בתוכנית טלוויזיה צרפתית ששודרה לאחרונה: „הקסימה אותי בכך שגראתה טוב, אפילו למרות הכובע המכוער והעלוב שחבשה לראשה כשנפגשנו..."

דה־בובואר לא כבשה את לשונה וסיפרה דברים שונים ומשו־נים על יחסיהם, כולל העובדה שעד היום הם פוגים זה לזה בגוף שלישי. „לפעמים תמהתי," גילתה דה־בובואר, „כיצד הסתדר עם אשה זו או אחרת טוב מאשר אתי? אבל כשאת יודעת שביניך לבין אדם אחר קיים משהו, שלא ניתן להחליפו בשום דבר אחר, הופכים כל הדברים האחרים לחסרי ערך."

פרנק זיין וכריסטין הארים: נישואין לפיתוח הגוף

מיס יוניברס־ביקיני, ששמה האמיתי כריסטין הארים, הכירה את פרנק זיין, מי שירש מארנולד שוורצנגר את התואר מר־אולימפיה, לפני 11 שנה. כשחיזר אחריה, נהג לבלוע מולטי־ויטמינים לפיתוח הכח, נעל מגפי פלדה לפיתוח שרירי הרגליים, ומתח כבלים לפיתוח שרירי החזה. היא הסכימה לקבל על עצמה את סיגנון החיים, הבנייה והפיתוח, ונישאה לו כדי לפתח קאריירה משותפת, הכוללת חיום בית מפואר בפאלם־ספרינגס ובית נוסף בסנטה מוניקה. כמו כל הכוכבים.

כריסטין בת ה־30 מספרת: „בכל בוקר מכין לנו בעלי ארוחה עשירה בפרוטיאינים. אחריה אנו עורכים מדיטציה. פרנק הוא בודיסט ואני מה שמכונה זן־בפטיסטית. לפני הצהריים אנו עוסקים כל אחד בפיתוח גופו שלו ואחרי ארוחת־הצהריים רצים קצת ביחד. אחרי הצהריים אנו עונים למיכתבי מעריצים המבקשים עצות, כל אחד בתחום פיתוח הגוף שלו. ילדים? לא, אינני חושבת על ילדים. אינני מתכוננת ללדת, רק כדי לראות איך תיראה התוצאה. זה יהיה טפשי, לא כן?"

לואיס פלטשר:
לא חברת ביטוח

כשהיה בן 10 הופיע בחברת ליז טיילור בסנדפייפר והרגיש לידה מבוגר לחלוטין. היום, בן 23, מר־גיש מורגן מייסון, בנו של השחקן ג'יימס, טוב לא פחות בחברת שו־תפתו לחיים, כלת האוסקר, לואיס פלטשר, המבוגרת ממנו רק ב־20 שנה.

„לראשונה בחיי מרגישים ה־ילדים שאני הנני אשה עם רגשות, גם לעצמי בלבד. מה יהיה בעוד 20 שנה? מי יודע. החיים אינם חברת ביטוח. מעולם לא הייתי מאושרת יותר, וזה החשוב ביותר."

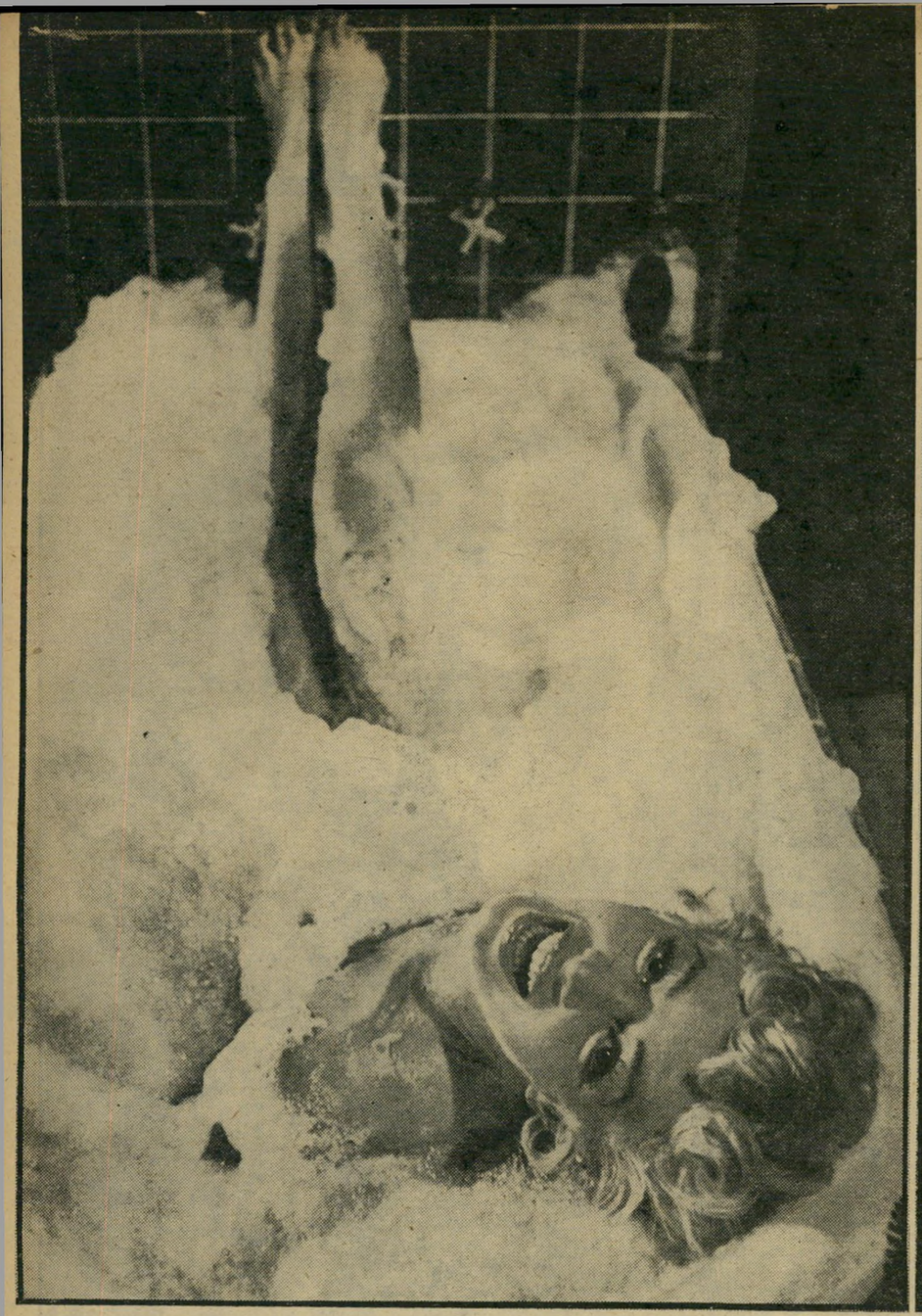

מרילין מונרו:

המיתוס חי לנצח

ב־5 באוגוסט 1962 התאבדה מרילין מונרו. זה היה סוף עצוב של ילדה בלתי־חוקית, שענתה לשם נורמה ג'יין והפכה נושא אהבתם של מיליונים, מיפאן ועד תורכיה, מאמריקה ועד קוריאה. כמו כל מיתוס, לא הפסיקה מרילין לחיות גם אחרי מותה. מדי שבוע בשבוע מתגלות ברחבי העולם, בעיתונות או באלבומי־צלמים, תמונות שלא פורסמו מעולם, או תמונות המגלות צד חדש באגדה הנצחית. ואם עדיין עולה לקברה בעלה הרומנטי ג'ו דמאג'יו (בתמונה מימין), שלמעשה היה נשוי לה במשך שנה אחת, ומניח עליו דרך קבע שושנים אדומות, ואין שחקנית שלא מנסה להתמודד עם דמותה הטרגית של מגי, במחזהו של הבעל האחרון, ארתור מילר (בתמונה התחתונה משמאל), הרי בא סירטו האחרון של הבמאי בילי ויילדר „פדורה" ומוסיף להוות תיזכורת לדמותה. ויילדר (עם מרילין בתמונה העליונה משמאל) אינו אומר מפורשות שסירטו מקפל בתוכו את הטרגדיה של מרילין מונרו ופרטי הסיפור אינם תפורים לפי מידותיה. אבל ויילדר, שהעריץ את מרילין ושיכנע אותה להופיע אצלו בתפקיד חייה ב„חמים וטעים", מצדיע דרך „פדורה" למיתוס שלה, הממשיך לחיות.

אנשים בעולם

פראנסואז סאגאן: כמעט כמו האוסקר

הסופרת פראנסואז סאגאן („שלום לך עצבות") בת ה־43, זכתה לתהילה באוהיו הרחוקה. סירטה הראשון כבמאית, באורך של 30 דקות, הנקרא „חורף אחר", זכה מידי המוסד האקדמי הקולנועי המקומי, בפרס הגבוה ביותר המוענק מטעמו, על ערכו התרבותי והאמנותי. אבל פראנסואז לא נסעה לאוהיו לקבל את הפרס בטכס הרשמי, כי אם בחרה להישאר בפאריס, כדי להיות נוכחת בבכורת מחזה חדש שלה, שניקטל על־ידי הביקורת. „חבל", מילמלה פראנסואז, „הייתי צריכה לנסוע לאמריקה לקבל פרחים במקום להישאר בבית ולקבל עגבניות..."

כנראה שהוקלנוע מעניק לה היום יותר נחת: סאגאן מכהנת השנה כנשיאת חבר־השופטים של פסטיבל הסרטים בקאן.

צ'ארלס זילברמן: החטא וצבעו

האיש מאחרי־הסורגים שאל לעצמו מעמד של אסיר. בגיל 54, עם עבר של עורך עיתון ושני ספרים רבי־מכר — „משבר בכיתה" ו„משבר בין לבנים ושחורים" — יצא צ'ארלס זילברמן היהודי לעבודת־מחקר ארוכה.

את שש השנים האחרונות שלו, יחד עם מילגה בסך 537 אלף דולר, בילה זילברמן בבתי־כלא שונים ב־10 מדינות שונות בארצות־הברית. הוא ראיין יותר מ־500 אסירים ו־150 אנשי־חוק ושוטרים, ואחת המסקנות שלו היא, כי אחוז הפשע בקרב האוכלוסיה השחורה בארצות־הברית גדול מן הפשע הלבן, וכי הפשע האמריקאי הוא בראש וראשונה בעייה של גזע. את מסקנותיו פירסם בעזרת אשתו, ארלן, בספר „אלימות פושעת — צדק פושע". ועורר מחשבות חדשות על שיטת הענישה האמריקאית.

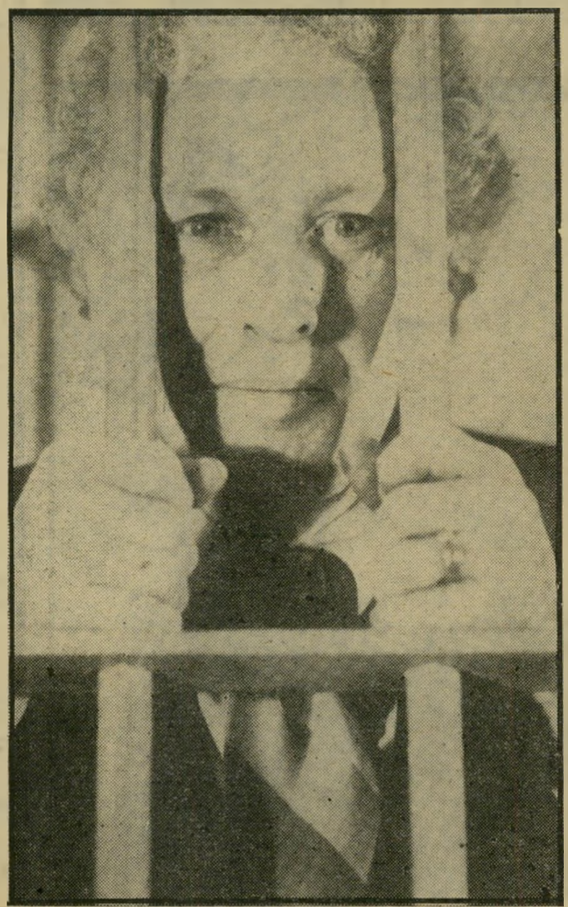

פרסי האוסקר:
החיוכים של
הניצחונות הגדולים

כשנאם לורד לורנס אוליבייה את נאום התודה שלו על אוסקר היו־קרה, נראה אחד ממעריציו באולם תופס את ראשו בשתי ידיו מהת־רגשות. אותו מעריץ זכה גם הוא, בהפרש של דקות מעטות, לחבק במו ידיו פסלון מוזהב. זה היה ג'ון וויט, שהגיע לאן שהגיע, לא מעט בגלל השראת אוליבייה ה־וותיק (בתמונה למעלה: עם כלת האוסקר ג'יין פונדה). לא פחות מאושר היה כריסטופר וולקן (בת־מונה מימין, עם דיאן קנון). כריס־טפר, בן 35, היה נרגש מאד. הוא שחקן ותיק, אך הצלחתו הקולנו־עית באה לו רק אחרי 15 שנים על הבמה. (זכה באוסקר כשחקן־משנה על תפקידו ב„צייד ה־צבאים" של מייקל דיימינו, לצד רוברט דה־נירו).

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי.

ירושלים. בתי אבן. טליתות לבנות. קולות השוק ואויר שכולו אוירה. יריים מגישות שוב ושוב כוסות שהקצף עולה בהן על גדותיו.

את בירה מכבי ואת ירושלים אוהבים כאן בשבע שפות. כי לטעם של בירה טובה וקרה אין לאום ואין גבולות.

יש תיירים המגלים את ישראל דרך בירה מכבי. ויש ישראלים המכירים דרכה את העולם.

maccabee
בירה בינלאומית

במשך שנתיים ניהל זאב מליון עסקים פרטיים של מאות מיליוני ל"י מתחת לאפם של ראשי מרכז השילטון המקומי ובשמם - כיצד לא הבחינו בכך ולא גילו מעלליו?

מליונר בצרות

הבדיחה העממית מספרת על שני יהודים, שנפגשו על שפת נהר ההדסון בניו־יורק והביטו בהתפעלות בגשר וושינגטון הגדול.

„אזה גשר נהדר!" התפעל האחד.

„אתה מעוניין לקנות אותו?" שאל השני.

„בכמה אתה מוכר?" שאל הראשון.

„תביא שני מיליון דולאר והגשר שלך," השיב חברו.

„מחיר הוגן," אמר האחד, „תביא רגע עט וכבר אני רושם לך צ'ק."

כתב האחד שטר־מכר, לפיו הוא מעביר את הגשר על שמו של חברו, ואילו השני נתן לו בתמורה המחאה על סך שני מיליון דולאר.

כעבור זמן קצר נפגשו השניים שוב. אמר האחד: „אתה ידעת שהגשר אינו שלי ואני ידעתי שלצ'ק שלך אין כיסוי, אז מה הרווחת מכל העסק?"

השיב השני: „את העט שלך, אידיוט!"

פעילותו הענפה של מזכ"ל מרכז השילטון־המקומי, זאב מליון, בשתי שנות חייו האחרונות מזכירה בדיחה זו.

בשנתיים אלה ניהל מליון משא־ומתן נמרץ עם אנשי־עסקים ומוסדות גרמנים רבים לגיוס תרומות, הלוואות ואשראי עבור מרכז השילטון־המקומי של ישראל, בסכומים של מאות מיליוני ל"י. רוב העיסקות נעשו לצורך תוכנית הקמת אכסניות־נוער ובתי־הארחה בערי ישראל — שהיתה קיימת רק בדימיונו של מליון. לא היתה לו שום סמכות לבקש תרומות או הלוואות אלה ובוודאי שלא לחתום על הסכמים לביצועם. רוב העיסקות גם לא יצאו מעולם אל הפועל.

להוציא סכום של 400 אלף מארק, שגוייס בידי איגוד־הערים־הגרמניות ו־שגם בו לא יכול היה מליון להשתמש לצרכיו הפרטיים, לא נהנה המזכ"ל, ככל הנראה כיום, מאף אגורה אחת מכל סכומי העתק שביקש לגייס. אף על פי כן כבר המשיך וניהל עיסקות לרכישת ציוד עבור האכסניות שלא היו ולא נבראו, בסכומים של עשרות מיליוני ל"י, מתוך ידיעה שהוא לא יהיה מסוגל לשלם עבור הציוד שהזמין וממילא לא יקבל אותו.

השאלה היא, לשם מה הוא עשה כל זאת? לשם מה הקדיש כל כך הרבה זמן, מאמץ וגם כסף כדי לנהל משא־ומתן על עיסקות מיליונים שלא ייצאו לעולם אל הפועל?

התשובה, כמו בבדיחה, היא: בשביל העט.

אלא שבמקרה של זאב מליון היה זה עם יקר מאד. על פי הערכה זהירה הסתכם ערכו בשנתיים האחרונות בסכום של כ־300 אלף מארק, שעל פי שערי המטבע הממוצעים בשנתיים האחרונות משתווה ערכם לסכום של כשלושה מיליון ל"י. זהו סכום הכסף המשוער שזאב מליון גייס כ„הלוואות פרטיות" מהמתווכים ה־שונים שהפעיל בגרמניה לגיוס התרומות, ההלוואות והאשראי ולרכישת פרטי הציוד השונים.

העוקץ הטמון בעיסקות מוזרות אלה נראה בערך כך: לכל המתווכים שפעלו בעניין העיסקות השונות היו מובטחים דמי־תיווך נאים. חלקם קיבלו אותו למעשה עוד בטרם בוצעו העיסקות. בידי אחרים היו כתבי־התחייבות שהבטיחו להם את שכר־טירחתם. כל זה נעשה, לפחות מהצד הגרמני, באופן חוקי. מקובל בעסקים מעין אלה בגרמניה להפריש דמי־תיווך למתווכים. הדבר נעשה בצורה גלויה על גבי מיסמכים חתומים כחוק.

מליון עצמו לא קיבל שוחד ולא דרש דמי־תיווך. לעומת זאת הוא ביקש וקיבל מהמתווכים השונים הלוואות אישיות ב־סכומים גבוהים. מעולם לא היתנה מראש עם המתווכים כי יקבל מהם חלק מדמי־התיווך. אולם בביקוריו התכופים באי־רופה, ובעיקר בגרמניה, הוא היה לוחץ עליהם לקבל הלוואות בסכומים של מאות אלפי ל"י. המתווכים הבינו כי לא יראו את כספי ההלוואות מוחזרים להם. הם השלימו עם כך וראו בהלוואות מעין מענקים אישיים למליון על הסכומים ש־איפשר להם להרוויח.

אולם כשהעיסקות לא יצאו אל הפועל, נדרשו המתווכים להחזיר לבנקים ולמוס־דות האשראי את דמי־התיווך שקיבלו מראש. במצב זה היה ברור שהם יפנו למליון בדרישה להחזיר להם את ה־הלוואות האישיות שנתנו לו. מליון ניסה לדחות את מועד החזרת חובותיו בהמצאת עיסקות מיליונים חדשות ובהענקת כתבי־התחייבות חדשים מטעם מרכז השילטון־המקומי, כביכול.

זה היה מצב שהיה מוכרח להתפוצץ יום אחד ולחשוף את כל מגדליו הפורחים באוויר של מליון.

זיגי לרר

מכולה סודית בנמל אשדוד

אפיינית ככך היא פרשת העיסקות שניסה מליון לקשור באמצעות איש־העסקים היהודי מקרלסרוהה, זיגפריד לרר.

בסוף שנת 1977 איפשר מליון לזיגי לרר להרוויח כ־300 אלף מארק בשתי עיסקות־תיווך: השגת הלוואה של 25 מיליון מארק מבנק האיחוד הבווארי והז־בנת רהיטים במיליון ומאתיים אלף מארק ממפעלי הרהיטים מוזר. לרר העניק, לד־בריו, על סמך עיסקות אלה הלוואות בסכומים של 40 אלף מארק למליון. אך אלה היו טובות ההנאה היחידות שהפיק מליון מלרר.

„הוא בא אלי לקרלסרוהה והתגורר ב־ביתי כשבועיים," מספר לרר. „אחר־כך שכר מכונית וטייל בה על פני אירופה. אני שילמתי את דמי־השכירות. הוא הת־אכסן במלונות היקרים ביותר, כאלה ש־השהייה בהם עולה כ־300 דולר לזוג ליום. אני פרעתי את החשבונות. בכל פעם שהייתי בא לארץ הייתי מביא עבור מליון חפצים שונים, ששילמתי עליהם, כמובן, מכס. מליון לא החזיר לי את הכסף. בדרך זו הבאתי לו שני מכשירי־טלוויזיה, שני מכשירי רדיו, שעונים ו־וילונות לחדרים. הוא תמיד הבטיח לי שישלם, אבל לא שילם.

„חוץ מדמי־התיווך בעיסקות, שביצעתי עבור מליון ולפי בקשתו, לא הרווחתי ממנו מארק אחד. אני מסכים לשלם כל סכום בעולם שיוטל עלי אם מישהו יוכיח לי שקיבלתי מארק אחד עבור מרכז השילטון־המקומי.

„כשמליון בא לגרמניה בחודש ספ־טמבר 1977 לביקור במפעלי הרהיטים מוזר, הוא נתן לי הוראה לקנות מרבדים ווילונות עבור כל אכסניות־הנוער שהוא עומד להקים בישראל. הוא צייד אותי במיכתבי־הזמנה מטעם מרכז השילטון־המקומי לבתי־החרושת. הזמנתי את ה־סחורות המבוקשות בשני בתי־חרושת ב־גרמניה, במפעלי החומרים הסינתטיים אצו בנוברג ובמיפעל אוליפירסבק. שווי ה־הזמנה היה 350 אלף מארק. אחרי שהוז־מנה הסחורה הוזמן מליון עם אשתו להיות אורח המיפעלים האלה. אני, כמובן, קיבלתי דמי־תיווך מבתי־החרושת עבור ההזמנה. קיבלתי שבעה וחצי אחוזים מהסכום של 350 אלף מארק."

המרבדים, הציפוי הסינתטי לרצפות ו־

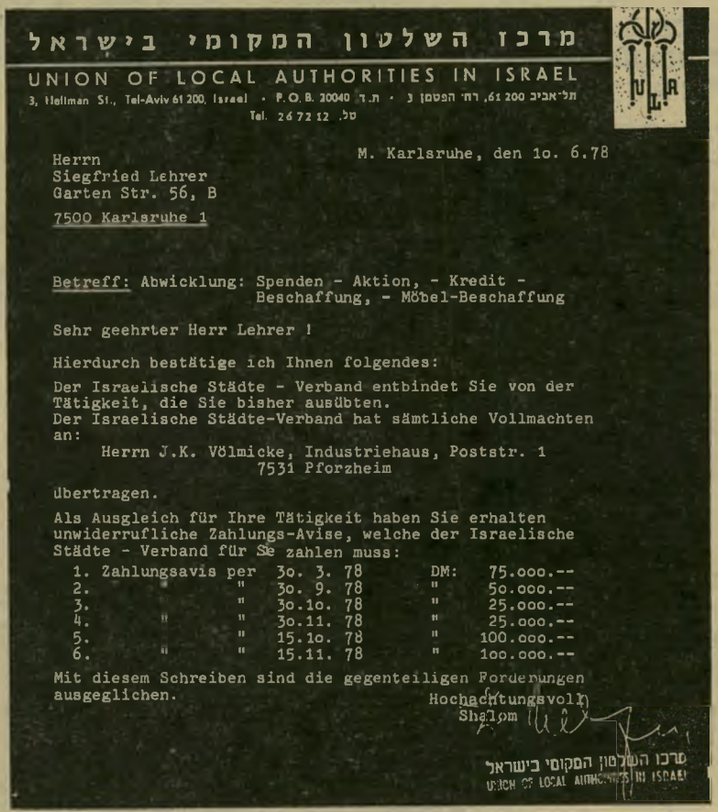

מרכז השלטון המקומי בישראל
UNION OF LOCAL AUTHORITIES IN ISRAEL
3, Hellman St., Tel-Aviv 61200, Israel • P.O.B. 20040 תל־אביב 61200, רח' הפטמן 3 • ת.ד.
Tel. 24 72 12 טל.

M. Karlsruhe, den 1o. 6.78

Herrn
Siegfried Lehrer
Garten Str. 56, B
7500 Karlsruhe 1

Betreff: Abwicklung: Spenden - Aktion, - Kredit - Beschaffung, - Möbel-Beschaffung

Sehr geehrter Herr Lehrer !

Hierdurch bestätige ich Ihnen folgendes:

Der Israelische Städte - Verband entbindet Sie von der Tätigkeit, die Sie bisher ausübten.
Der Israelische Städte-Verband hat sämtliche Vollmachten an:

Herrn J.K. Völmicke, Industriehaus, Poststr. 1
7531 Pforzheim

übertragen.

Als Ausgleich für Ihre Tätigkeit haben Sie erhalten unwiderrufliche Zahlungs-Avise, welche der Israelische Städte - Verband für Sie zahlen muss:

1.	Zahlungsavis per	3o. 3. 78	DM:	75.ooo.--
2.	"	3o. 9. 78	"	5o.ooo.--
3.	"	3o.1o. 78	"	25.ooo.--
4.	"	3o.11. 78	"	25.ooo.--
5.	"	15.1o. 78	"	1oo.ooo.--
6.	"	15.11. 78	"	1oo.ooo.--

Mit diesem Schreiben sind die gegenteiligen Forderungen ausgeglichen.

Hochachtungsvoll
Shalom

מרכז השלטון המקומי בישראל
UNION OF LOCAL AUTHORITIES IN ISRAEL

חיסול חשבונות

זוהי התחייבות שנתן זאב מליון בשם מרכז השילטון המקומי לזיגפריד לרר, לחיסול ההת־חשבנות ביניהם, בחודש יוני 1978, בה התחייב לשלם ללרר 375 אלף מארק.

הווילונות, שהזמין מליון בגרמניה עבור אכסניות־הנוער הדימוניות, היו הסחורות היחידות עבורן שילם. נראה שהוא נתן הוראה לאיגוד־הערים־הגרמני להעביר ל־בתי־חרושת אלה את הסכום שנאסף מתרומות הערים הגרמניות בשנת 1977 עבור הקמת מקומות־המיפגש לנוער גר־מני וישראלי. הגרמנים ביקשו לראות הוצאות ממשיות ומליון סיפק להן אותן באמצעות הזמנות אלה.

ואומנם, לפני כשנה הגיעה לגמל אשדוד מכולה עמוסת סחורות מגרמניה. איש במרכז השילטון־המקומי מילבד מליון לא ידע על הימצאותה של המכולה בארץ. רק אחרי מותו נמצאה בין ניירותיו תער־דת־המישלוח של הסחורה, שמליון לא שיחרר אותה מהמכס.

הלוואה מחברה להשכרת־רכב

ב ירורים שערך גדעון לב, ממלא מקו־מו של מליון במרכז השילטון־המקומי, העלו כי איגוד־הערים־הגרמניות הוא ש־שילם עבור הסחורה. אמר השבוע גדעון לב: „אין לנו כל שימוש בסחורה הזאת ואין אנחנו רוצים לשחררה. היא גם לא מתאימה לתנאי הארץ ואי אפשר למכור אותה כאן. גם המחירים ששולמו עבורה היו גבוהים מהמקובל. הסחורה היא רכושו של איגוד־הערים־הגרמניות והם שיחליטו מה לעשות בה."

נראה כי איגוד־הערים־הגרמניות מבקש עתה לתרום את ציפויי־הריצפה והווי־לון. מליון היה מקובל בחוגים רחבים והיו לו מהלכים בצמרת, מבלי שאיש העלה אפילו צל של חשד נגדו, כי הוא מנהל מערכת של עיסקות נוכלות. בהלווייתו הספיד אותו שר־הפנים יוסף בורג, שלא ידע גם הוא כי מליון ניצל את מעמדו לרעה.

בחברת הנשיא

זאב מליון (קיצוני משמאל) באחת מהופעותיו הציבוריות כמזכ"ל מרכז השילטון המקומי, ליד נשיא המדינה הקודם, הפרו־פסור אפרים קציר (קיצוני מימין) ואלוף פיקוד־המרכז משה

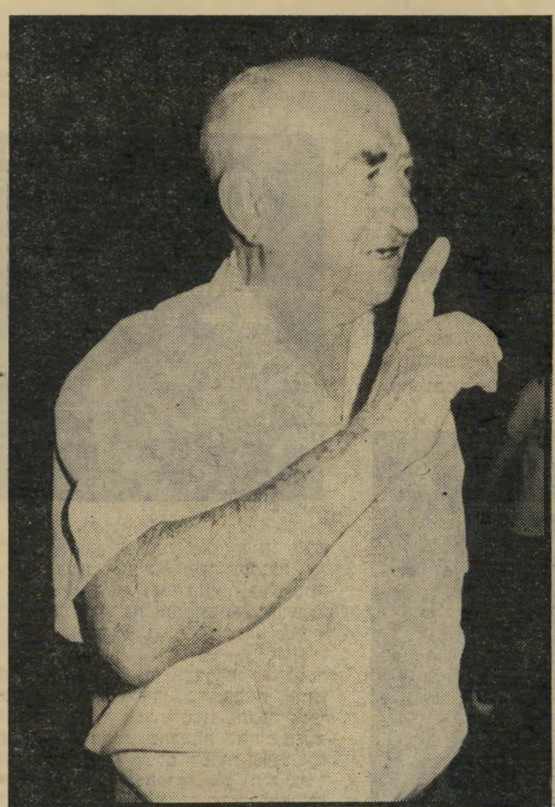

פינחס איילון

ראש עיריית חולון, המכהן זה עשר שנים כיושב־ראש מרכז השילטון המקומי בישראל. איילון טוען כי לא ידע ולא שמע מעולם על העיסקות שעשה זאב מליון בשם מרכז השילטון המקומי וכי המרכז לא החליט מעולם, ואף לא היה רשאי להחליט, על הקמת רשת בתי־האחזה לנוער, שעבורם ניסה מליון לגייס כספים.

מרדכי סורקיס

מי שהיה ראש עיריית כפר־סבא, ח"כ ואחד מראשי רפ"י. בתוקף תפקידו כחבר הנהלת מרכז השילטון המקומי שימש מדי פעם כיו"ר תורן של המרכז, כיום הוא יו"ר החברה למשק וכל־כלה של המרכז. סורקיס שירת עם מליון בבריגדה העברית במיל־חמת־העולם השנייה והיה למעשה האיש שהביא אותו למרכז.

לסכום של 15 מיליון מארקים גרמניים. אם עד ליום ה־15 ביולי 1978 לא ינוצל סכום של 5 מיליון מארק, הרי הסכם־הגג יתבטל ולאף אחד מהצדדים לא תהיינה טענות לצד שכנגד.

„...המשכיר ישלם את מחיר הציוד וכל יתר ההוצאות בקשר לקניית הציוד ואס־פקתו לשוכר... תקופת ההשכרה תהיה בת 7.2 שנים, החל מהתאריך שבו יסופק הציוד לשוכר... את דמי־השכירות בעד הציוד יש לשלם מדי חצי שנה, החל מהתאריך שבו יסופק הציוד לשוכר. כל שיעור של דמי־שכירות יהיה 6.9% מההפרש שבין המחיר והסכום הכולל של הפיקדונות אשר יהיו מופקדים אצל ה־משכיר... לפחות חודש אחד לפני תום 7.2 שנים הראשונות של השכירות, יהיה השוכר חייב לבצע אחת בהרירות ש־דלהלן: לבקש את מכירת הציוד על־ידי המשכיר לשוכר ובמיקרה זה יהווה סכום הפיקדונות את המחיר שעל השוכר לשלם למשכיר; או לבקש שהשכירות תוארך לתקופה נוספת של שלוש שנים.

„הסכם־הגג יהיה כפוף לאישור הרשו־יות הממשלתיים בישראל ובגרמניה."

למעשה נועד הסכם זה לאפשר למרכז השילטון־המקומי לרכוש ציוד בסכום של 150 מיליון ל"י בתשלומים לשיעורים ב־ריבית של 6.9%, אבל ברור שמליון לא התכוון מעולם לממשו. הוא לא יכול היה גם להראותו לאיש בישראל, משום שחתם עליו שלא כחוק בשם שתי חברות של מרכז השילטון־המקומי — דבר המהווה עבירה פלילית.

צו־מעצר נגד המזכ"ל

לְ שם מה, אם כן, חתם מליון על הסכם שלא התכוון כלל לממש?

העוקץ טמון שוב בדמי־התיווך. ב־עיסקה זו היו ארבעה מתווכים בין מליון לבין הבנק הגרמני: זיגפריד לרר מקרלס־רוהה, מקס שטרנבוים מקרלסרוהה, גרנוט בוכנר מקונסטאנץ ופיוס דנק משטוטגארט. סכום דמי־התיווך היה 300 אלף מארק וכל אחד מהמתווכים היה צריך לקבל 75 אלף מארק עבור העיסקה. הפעם, על פי הת־חייבותו של מליון, ממרכז השילטון־המקומי.

עם הסכם־הגג החתום בידו העניק מליון לכל אחד מהמתווכים מיכתבי־התחייבות מטעם מרכז השילטון־המקומי. מיכתבי־התחייבות אלה, שערכם כשטרות, נמסרו לבנק גרמני ששילם למתווכים את עמלתם מראש בניכוי הריבית עד למועד הפרעון. כאשר כל אחד מהמתווכים קיבל מהבנק הגרמני 75 אלף מארק יכול היה מליון לבקש ולקבל מכל אחד מהם „הלוואה אישית".

זה היה כל הטכסיס. מליון ביצע עיסקה פיקטיבית על סכום של 150 מיליון ל"י, שלא התכוון לממשה מעולם, כדי לקבל על הסכם לפיו יעניק הבנק אשראי בסך 15 מיליון מארק למרכז השילטון־המקומי בריבית של 6.9% לשנה."

החוזה לא נחתם ישירות בין הבנק לבין מרכז השילטון־המקומי. הבנק הגרמני מצא דרך מסובכת לבצע את העיסקה. היא נעשתה בצורת השכרת ציוד לחברה למשק וכלכלה של השילטון המקומי בע"מ ו־לאוצר השילטון המקומי — הבנק של מרכז השילטון־המקומי, באמצעותו מוע־ברים כספי הממשלה לרשויות המקומיות במדינה. המשכיר לא היה הבנק עצמו אלא שתי חברות פרטיות להשכרת־רכב בגרמניה.

החוזה נחתם ב־20 במארס 1978, כשזאב מליון חותם על החוזה הן בשם החברה למשק וכלכלה והן בשם אוצר השילטון המקומי. בשני מוסדות אלה לא היתה לו זכות חתימה ביכלל. למליון לא היתה כנראה חותמת של החברה למשק וכלכלה, באמצעותה נערכות הרכישות של ציוד לרשויות־המקומיות בישראל, כמו מכו־ניות־כיבוי או מכוניות־אשפה. לכן החתים את התחייבות החברה בחותמת מרכז השילטון־המקומי. לעומת זאת היתה ב־ידיו חותמת של אוצר השילטון המקומי, שלא ברור כיום אם היתה מזוייפת או נגנבה. מליון, על כל פנים, לא היה זכאי להחזיק בה.

החוזה, שהבנק הגרמני היה צריך לממן את הצד המשכיר שבו, כונה בשם הסכם־מטריה (הסכם־גג) ונערך בשפה האנג־לית. נקבע בו, בין השאר:

„המשכיר ישכיר לרשויות המקומיות בישראל, ששמם ינקב בידי החברה („השוכרים") ציוד שונה („הציוד") עד

מליון והמיליונים

(המשך מעמוד 29)

הלוואות של כמה עשרות אלפי מארקים.

כל ארבעת המתווכים פנו לראייפאיזן־בנק רידריש בעיר רוטלינגן, שעל סמך מיכתבי־ההתחייבות של מליון, בשם מרכז השילטון־המקומי בישראל, שילם להם את דמי־התיווך.

אלא שלא חלפו מיספר חודשים ולבנק רידריש הסתבר שכל העיסקה לא היתה אלא תרמית אחת גדולה. הסכם־הגג עליו חתם מליון לא מומש. שום ציוד לא הוזמן ושום תשלום לא שולם במיסגרת הסכם־הגג. בנק רידריש דרש ממרכז ה־שילטון־המקומי, דרך מליון, לממש את כתבי־ההתחייבות ולהחזיר לו את 300 אלף המארקים ששילם למתווכים.

למליון לא היה כמובן הכסף כדי לשלם לבנק. הבנק הגיש תביעה מישפטית נגד מרכז השילטון־המקומי בעיר הגרמנית סוביגנן. הוצא שם צו־מעצר נגד זאב מליון.

בנקודה זו הגיע כנראה זאב מליון למס־קנה שנקלע למלכודת. אולם הוא ניסה להמשיך ולגלגל עיסקות נוספות, מתוך תיקווה שבאמצעותן הוא יוכל להחזיר לבנק רידריש סכום של 3 מיליון ל"י.

באותו זמן ניסה מליון להגיע גם להסכם פשרה עם בנק רידריש לדחיית תשלום חובו ולתשלומו לשיעורין. בדרך כלשהי הוא הצליח להשיג סכום של 100 אלף מארק, אותו שילם לבנק על חשבון ה־התחייבות. 200 אלף מארק נוספים הוא הבטיח לשלם, בשם מרכז השילטון־המקו־מי, בתוספת ריבית החל מהראשון בנו־במבר ועד ל־30 ביוני 1979.

בין הבנק ובין זאב מליון נחתם הסכם להסדר תשלום החוב תמורת הקפאת ה־תביעה וצו־המעצר, שמליון כמובן לא עמד בו. בהסכם, שנחתם בשטוטגארט ב־30 במאי 1978, התחייב הראייפאיזן בנק לוֹם שעל מרכז השילטון־המקומי לשלם לך."

וכאן בא פירוט של שש התחייבויות לתשלום על סך כולל של 375 אלף מארק. "על־ידי מיכתב זה סולקו הדרישות ה־הדדיות," הסתיים המיכתב.

אלא שזה עדיין לא היה סוף הפרשה.

העיקר: "סודיות ויושר!"

בראה כי זיגפריד לרר היו תביעות נוספות ממליון. בתגובה על כך שיגר לו מליון ב־21 ביוני 1978 מיכתב תקיף וזועם.

כתב מליון ללרר: "לדאבוני הרב נו־ואז נודע לי שהוא נהרג יום קודם לכן בתאונה."

מותו של מליון לא שיכנע את בנק רידריש לוותר על החוב, שהוא נטל על עצמו בשם מרכז השילטון־המקומי. בחודש ינואר השנה הגיש הבנק שתי תביעות מישפטיות, האחת בגרמניה והשנייה בישראל, בהן הוא תובע את מרכז השילטון־המקומי ואת מזכירו בפועל כיום, גדעון לב, להחזיר לו את יתרת החוב בסכום של 217 אלף מארק (כשניים וחצי שתי מיליון ל"י).

אלא שלמרכז השילטון־המקומי אין כל כוונה לשלם את ההתחייבויות שנטל בשמו זאב מליון, או לממן את הסתבכויותיו מתקציבים המיועדים לרשויות־המקומיות.

טען גדעון לב, ממלא מקום המזכ"ל:

Heads of a Proposed Umbrella Agreement
between der Ersten VA Fahrzeug-Leasing
GmbH und stille Gesellschaft ("the Lessor"),
and Company for Local Government Economy Ltd.
("the Company") and Otzar Hashilton
Hamekomi Ltd. ("the Bank").

1. The Lessor shall lease to local authorities designated by the Company ("the Lessees") various equipment ("the Equipment") up to an amount of DM 15 million.

"הסכם מטריה"

זהו נוסח ההצעה של הסכם המטריה שנערך בין חברה להשכרת־רכב גרמנית לבין החברה למשק וכלכלה של מרכז השילטון המקומי ובנק אוצר השילטון המקומי, בדבר השכרת ציוד בשווי של 150 מיליון ל"י לתקופה של שבע שנים למרכז השילטון המקומי.

"אני קובע במפורש שמרכז השילטון־המקומי לא החליט מעולם לבנות אכסניות או מקומות־מיפגש לנוער. המרכז הוא אגודה עותומאנית, שאינה נושאת רווחים. הוא לא רשאי להקים מוסדות כאלה ולכן גם הוא לא היה עשוי להחליט על הקמ־תם. קבלת החלטה מעין זו היא בניגוד למהות של מרכז השילטון־המקומי. המר־כז אינו לוקח מילוות. חס ושלום. לכל היותר הוא יכול לנהל משא־ומתן להע־נקת הלוואות לעיריות.

"אין גם להעלות כלל על הדעת שהמר־קרן־הצבי. אנחנו נכבד רק התחייבויות שהוחלט עליהן כדין והן חתומות כחוק."

העיסקות שניסה מליון לקשור באמ־צעות זיגי לרר או באמצעות וולמיקה, לא היו ייחידות שעשה. בייאושו ניסה לגייס כספים מכל מקור אפשרי, כדי לגל־גל את חובותיו.

רכישת ציונות תמורת הלוואה

בחודשים שקדמו למותו, פנה מליון לאיש־העסקים היהודי־גרמני וילי קו־רן, ניסה להשיג באמצעותו הלוואה נוספת מבנק רותברג בדיסלדורף. כנראה שהוא הצליח להשיג סכום מסויים, שנתן לו אורך נשימה. אולם גם תמורת סכום זה הוא נתן התחייבויות שלא היה רשאי להעניקן. ימים ספורים אחרי מותו של מליון הופיע במישרדי מרכז השילטון־המקומי וילי קורן עב הגוף וטען כי מליון התחייב בפניו לרכוש מוצרי אינסטלציה בסכום של כ־3 מיליון ל"י עבור הרשו־יות המקומיות.

מובן שראשי המרכז סירבו לכבד גם את התחייבותו זו של מליון. אומר גדעון לב: "על הקשרים בין מליון לבין וילי קורן שמענו רק מפיו של קורן. הוא סיפר כל מיני סיפורים, אבל לא היו לו מיסמכים. הוא הביא עימו רשימה של דוגמאות של מוצרי אינסטלציה שמליון הזמין. הברר־תי לחברה המייצרת אותם והודעתי להם: לא לשלוח מאומה. אנחנו לא נשלם. מר־כז השילטון־המקומי לא מתעסק בענייני מים. אחר־כך הסתבר לנו בכלל שבית־החרושת הגרמני, שמליון הזמין ממנו צי־נורות, מייצר את מוצריו על סמך ידע ש־הוא מקבל ממיפעל ישראלי, דומני של קיבוץ נען."

סרובו של מרכז השילטון־המקומי להכיר בהתחייבויות שנטל מליון בשמו וחשיפת פרשת הרמאות של מליון, הזיקו כבר בצו־רה חמורה למדי לאינטרסים של ישראל בגרמניה. מנהלי מיפעלים, שחתמו על הס־כמים לאספקת סחורות ונדהמו לגלות כי האיש שהזמין אותן — אותו חשבו לבעל מעמד של שר בממשלה — רימה אותם, הצהירו כי לא יעשו עוד עסקים עם ישראל.

מוסדות ועיריות, שלראשיהם הסתבר כי מיבצע התרומות שבו התבקשו ליטול חלק לא היה אלא תרמית, יהססו להבא להש־תתף במגביות או בתרומות ששם ישראל קשור בהן. המצפון הרע של הגרמנים כחתי לדעת שבעניין רידריש לא נקטת בשום צעדים ועל־ידי כך הבאת אותנו למצב מביך עד לבלתי־נשוא. הדבר אומ־נם אירע, למרות שהבטחת וחזרת והב־טחת לי, שאתה תשלם לפחות 100 אלף מארק (ואף מכיסך הפרטי, אם יהיה צורך בכך) אם העניין לא יחוסל... לדאבוני, אתה גם לא גייסת ולוא גם מארק אחד בלבד למען בית־המיפגש לנוער, אם כי הנך מבטיח לעשות זאת, כבר כמעט שנתיים... מכל הסיבות לעיל הריני רואה את עצמי נאלץ לא לשלם לך עוד שום תשלומים ולבטל את כל הוראות־התשלום שקיבלת, ושטרם נתקבלו על־ידי בנק כל־שהו עד לתאריך 8.6.78. כל תשלום נוסף צריך שיהא קשור להסדר עניין רידי־ריש... ברצוני להדגיש כי כל קשר עסקי נוסף איתך צריך להיות מבוסס על אמון הדדי, וקיום מוחלט של הבטחות, וזאת בנוסף לסודיות ויושר. אני מצטער בי־תר שתנאים אלה היו קיימים רק בכיוון אחד — ממני אליך. אקווה בכנות שבעתיד אתה תיסע בכיוון ההפוך."

טוען זיגפריד לרר: "מליון לא עמד באף אחת מהתחייבויותיו. הוא לא הסדיר את אף אחד מהתשלומים שהבטיח לי להס־דיר. בראשון באוקטובר 1978 כתבתי לו מיכתב ואיימתי לפנות לעיתונות ולפרסם את מעלליו, אם לא יחזיר לי את מה ש־מגיע לי. אז הוא התחיל להשמיץ אותי באזני מכרינו המשותפים. החלטתי לנ־סוע לארץ, כדי להסדיר את כל העניינים עם מליון. בראשון בנובמבר 1978 הייתי בדרך לשדה־התעופה כדי לטוס לישראל. כן יכול לעשות עיסקות, או להסמיך מישהו לעשות עיסקות, שהן מנוגדות לחו־קי־המדינה. בעת שמליון עסק בגיוס הלוואות במטבע חוץ, ללא אישור מראש של האוצר, זה היה בניגוד לחוק. לכן לא מעניין אותנו מה שהוא חתם. המרכז אינו חייב לפרוע חובות שלא החלטנו עליהם. מי שחותם הסכמים עם מישהו, המייצג כביכול חברה או מוסד, אבל שלא הוסמך על ידיהם לחתום, שם כספו על בגללו הם חוששים לסרב לכל פנייה יש־ראלית לשנור, עלול להפסיק להציק להן בעקבות תופעה מעין זו.

"הפרשה עלולה לפגוע במיכלול היחסים בין גרמניה וישראל," אמר יעקב הס, ציר־יועץ בשגרירות ישראל בבון. "היא עלו־לה לפגוע גם במיספעלים שונים. צריך להבין שזאב מליון היה מאד מקובל בגרמניה. הוא ביקר כאן פעמים רבות

(המשך בעמוד 51)

IN WITNESS WHEREOF THE PARTIES HAVE SIGNED THEIR NAMES HERETO
ON THIS THE 20TH DAY OF MARCH, 1978.

der Ersten VA Fahrzeug-Leasing
GmbH und stille Gesellschaft

Company for Local Government
Economy Ltd.
החברה למשק וכלכלה
של השלטון המקומי בע"מ
רח' הספון 3, תל־אביב

Otzar Hashilton Hamekomi Ltd.

מרכז השלטון המקומי בישראל
UNION OF LOCAL AUTHORITIES IN ISRAEL

Die

Raiffeisenbank Riederich eG, Riederich,
vertreten durch Rechtsanwalt Dr. Kroll, Reutlingen,

- nachstehend Raiffeisenbank genannt -

und

Union of Local Authorities in Israel, Heftman St.,
Tel-Aviv 61 200, Israel,
vertreten durch den Generalsekretär Zeev Meljon,
Heftman St., Tel-Aviv 61 200, Israel,

- nachstehend Israel. Städteverband genannt -

schließen folgenden

V E R T R A G .

I. Der Israel. Städteverband anerkennt der Raiffeisenbank den Betrag von DM 300.000.-- zuzüglich 8 % Zinsen daraus seit dem 1. April 1978 sowie den Kosten des Arrestverfahrens beim Landgericht Tübingen - 3 O 138/78 - sowie des Klageverfahrens beim Landgericht Tübingen in der Hauptsache und den Kosten dieser Vereinbarung zu schulden.

חתימות מזוייפות

בתחתית הסכם המטריה חתם זאב מליון, מבלי שהורשה לכך, בשם **החברה למשק וכלכלה** של השילטון המקומי ובשם **אוצר השילטון המקומי**. למליון לא היתה זכות חתימה בשם מוס־דות אלה. הוא לא היה רשאי גם להחזיק בחותמותיהן. בנוסף לשתי חתימותיו על ההסכם, שנחתם ב־20 במארס 1978, מופיעה חתימה מזוייפת נוספת שאין יודעים למי היא שייכת.

התחייבות של 3 מיליון

זוהי פתיחת ההסכם שנחתם בין הראייפאיזן בנק רידריש, לבין מר־כז השילטון המקומי, כביכול, בו מתחייב זאב מליון לשלם לבנק סכום של 300 אלף מארק (3 מיליון ל"י בעת חתימת ההסכם) תמורת ביטול צו־מעצר שהוצא נגדו על־ידי הבנק, על שלא עמד בהתחייבויותיו. עתה הגיש הבנק תביעה מישפטית נגד **מרכז השילטון המקומי**.

קופל מציע לך עולם ומלואו

1. טיולים מאורגנים לאירופה הקלאסית — 22, 23, 26, 27 יום החל מ־
38,950.- ל"י

2. טיולים מאורגנים לאירופה ולסקנדינביה — 21, 27 יום החל מ־
45,490.- ל"י

3. טיולי צעירים וסטודנטים לאירופה — 23, 24 יום החל מ־
34,235.- ל"י

4. טיולים מאורגנים לספרד ולפורטוגל — 15 יום (אפשרות להמשיך עוד 8 ימים בלונדון) — החל מ־
24,515.- ל"י

5. טיולים מאורגנים לארצות־הברית — 24 יום
69,150.- ל"י

6. טיולים מאורגנים לדרום־אמריקה — 30 יום
71,190.- ל"י

7. טיולים מאורגנים למזרח־הרחוק — 26 יום או חודש החל מ־
53,785.- ל"י

8. בילוי חופשות באי־השושנים רודוס — 7 לילות החל מ־
6,125.- ל"י

9. חופשות ביוון — 7 עד 14 לילות במקומות שונים (כרתים, אתונה, קורפו) החל מ־
6,425.- ל"י

10. השכרת רכב לכיוון אחד באירופה — קבלת רכב בארץ אחת והחזרתו בארץ אחרת. שיטת השכרה החוסכת נסיעה של אלפי קילומטרים ומאפשרת מחירים זולים במיוחד, ללא הגבלה בקילומטרים.

11. השכרת רכב וקרוונים באירופה. לבחירתך מספר רב של תכניות בארצות שונות ובמחירים שונים (דרוש חוברת מיוחדת).

12. בתי מלון בארה"ב ובאירופה. רשת מלונות "הילטון" בארה"ב ובאירופה, רשת מלונות "רמדה" בארה"ב וכן מלונות ברומא, בלונדון ובאמסטרדם.

כש"קופל" מציע טיולים לחו"ל, הוא גם מוצא לך דרך נוחה להשתתף בהם:

א. למשלמים מראש שליש ממחיר הטיול (בנוסף לדמי ההרשמה), יובטח המחיר לפי השער ביום ההרשמה.

ב. אפשרות לשלם שליש ממחיר הטיול ב־10 תשלומים שווים, ללא ריבית וללא הצמדה. התשלום הראשון — חודש לאחר היציאה לטיול.*

* אין אפשרות ליהנות משתי ההטבות הנ"ל, אלא לבחור באחת מהן.

קופל נסיעות

משרד ראשי: **תל־אביב,** רח' פרישמן 14, טל. 246121.
ירושלים טל. 233533.
חיפה טל. 88011.
קרית ביאליק טל. 740451.
נתניה טל. 27410.
הרצליה טל. 938057.
רמת־גן טל. 731105.
באר־שבע טל. 78860.

1979

המחירים לפי שער המטבע ביום **23.4.79**

אם אתה מעונין באחת או יותר מן ההצעות המצויינות במודעה זו — נא מלא, גזור ושלח את התלוש הרצ"ב וחברת "קופל" תשמח לשלוח לך פרוספקט מתאים.

ביטוח חינם • בטיולים המאורגנים

זוכר

טיסת לופטהנזה לפרנקפורט

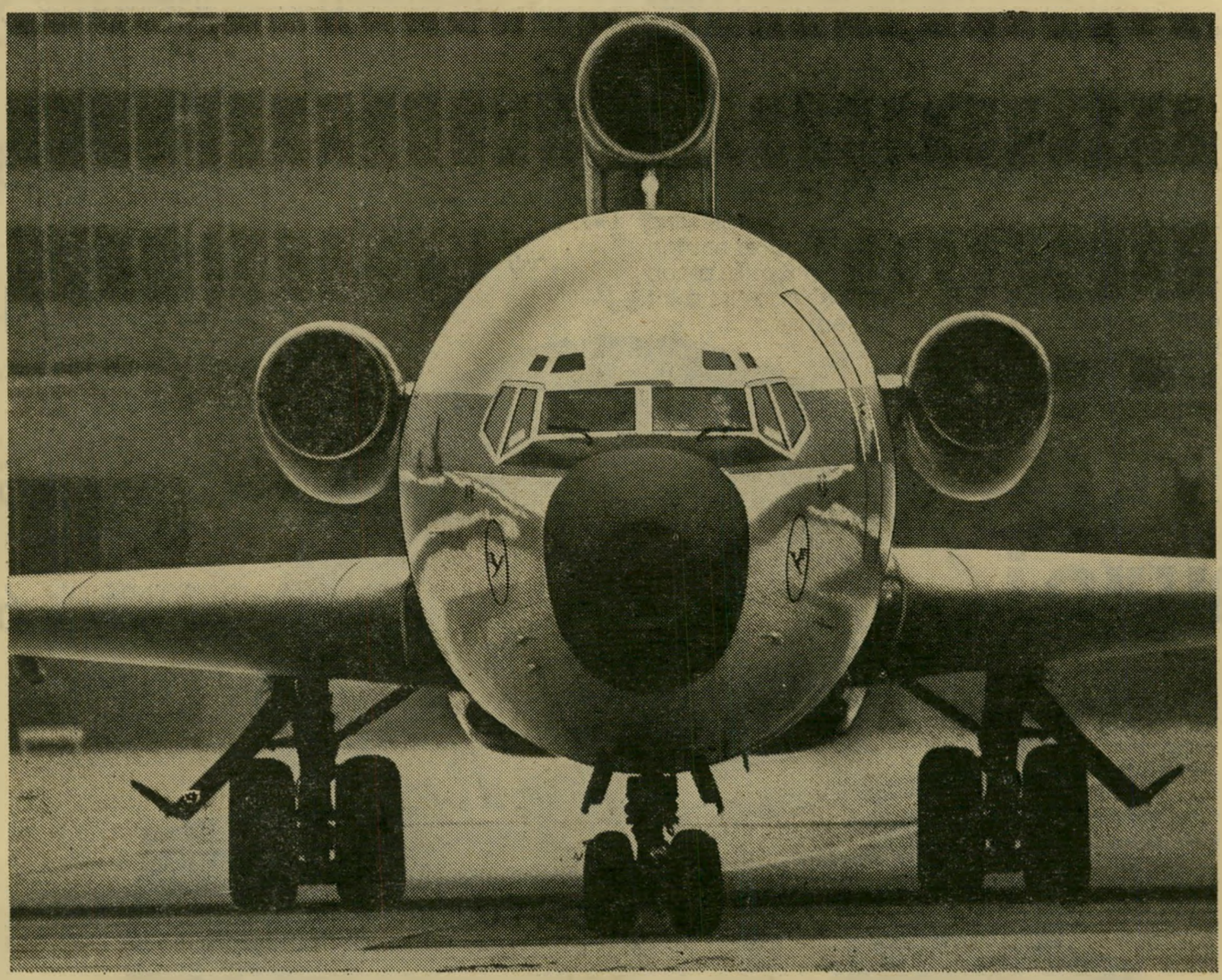

זוהי טיסה ישירה לפרנקפורט ללא חניית ביניים היוצאת מתל־אביב כל יום אחר הצהרים ב־15.50 לאחר שעות העומס מנמל התעופה ומגיעה לפרנקפורט בזמן כדי לאפשר לך טיסות המשך אירופיות **וביניבשתיות**.
אתה יכול גם לבלות ערב מהנה בפרנקפורט לפני שאתה מתחיל את עסקיך, רענן, למחרת בבוקר.
בדבר פרטים נוספים והזמנות, התקשר נא לסוכן נסיעות ה־י.א.ט.א. שלך, לסוכן המטען או ללופטהנזה.

Lufthansa

זקנה קפצה מהגג

מחה של אשה זקנה בחולון מטיל צל כבד על משטרת חולון, שסייעה לאנשים שהתנכלו לה

האשה הזקנה עלתה על הגג. היא העיפה מבט במיגרש, שעליו נראו הריסות ביתה. לעיני עוברים־ושבים נדהמים, הפילה את עצמה ונפטרה במקום.

הסיפור שקדם לכך הוא כתב־אישום מזעזע, על התעללות של בעלי־חזקה, ב־עזרת המישטרה, במישפחה חסרת־ישע.

לאה מורנו הישישה התאבדה בקפיצה מגג בית בן תשע קומות בבת־ים, ב־16 באפריל 1978.

גוש 6008 בחולון היה איזור מגורים מול מיפעל שמפו בחולון, שהיה מוקף תעשיה מכל עבריו. במקום התגוררו מישפחות אחדות, שעלו ארצה עם קום המדינה מקפריסין, וקיבלו במקום דירות מחברת עמידר.

בין אלה היתה גם לאה מורנו, שקיבלה בשעתו חדר ומיטבח, הגדילה אותו במשך השנים לדירה בת כמה חדרים, וביניהם חנות מכולת. היא חתמה חוזה־שכירות עם עמידר כחוק, גרה והפעילה את המכו־לת בשלווה עד שנת 1974.

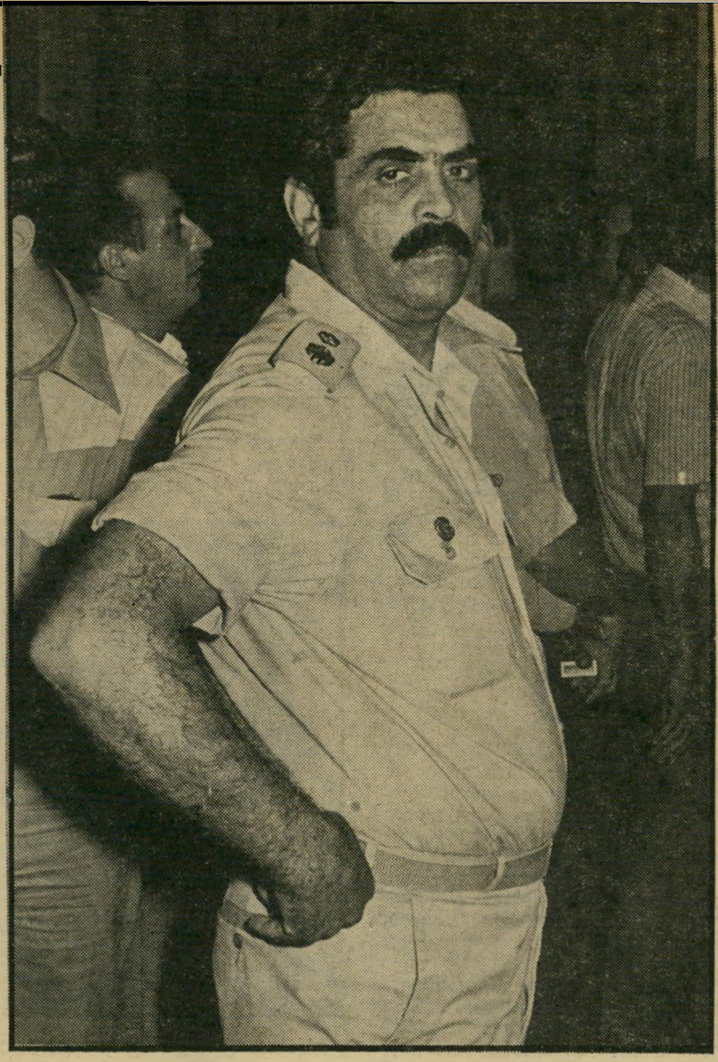

קצין דושי
וילה בשכנות

שבהם אירח לקוחות עם בנות־לוויה.

שלמה הצליח לשכנע את כל הדיירים, מלבד לאה מורנו, שעמדה עם מישפחתה (בתה דודי רותם, ובעלה אריה) נגד נס־יונות השיכנוע.

כתוצאה מסירוב זה אירעו כמה מיקרים מוזרים ללאה מורנו. העובדות אושרו גם בבדיקה מיוחדת, שערך ניצב־מישנה אריה פלייסיג בלישכה הראשית במישטרת ישראל, ושבדק את תלונות חברי־הכנסת (אז) גדעון פת על התנכלות מישטרת חולון ללאה מורנו:

בליל ה־29 באפריל 1974 פרצו שלושה גברים עוטי־מסכות לביתה של לאה מורנו, היכוה מכות נמרצות בכל גופה, ריסקו את פניה, ולקחו את כספה ותכשי־טיה. למחרת הסביר לה שלמה משה כי מה שקרה יכול לחזור שנית, ומוטב כי תעזוב את המקום ולא תגור בו לבד. בעיקבות השוד עברה לאה לגור בדירת בתה, אך באה כל יום להפעיל את חנות־המכולת.

בין ה־25 וה־28 במאי אותה שנה פרצו אלמונים למכולת וגנבו מיצרכים שונים. ב־4 ביולי באותה שנה פרצה שריפה בבית, והועלה חשד של הצתה. לגבי מיק־רים אלה כותב ניצב־מישנה פלייסיג: „כל המיקרים לעיל נחקרו על־ידי המישטרה, אך לצערנו לא פוענחו."

שוב ניסה שלמה משה לשכנע את לאה למכור, אך היא סירבה ואף התלו־ננה במישטרת חולון, כי הוא חושדת ששלמה משה אחראי למעשים, שכן הוא המפנה דיירים מן המקום. מישטרת חולון עצרה את משה לחקירה, שלא העלתה דבר.

הרסו והציתו

ב־25 ביוני 1974 בין אחת בלילה לארבע לפנות בוקר, עלה טרקטור על המיבנה והרס את הבית, על כל הרי־הוט והרכוש שהיה בו.

לפי עדויות הטרקטוריסט במישטרה, הוא סיים את עבודתו במקום בחצות, כאשר בנו של משה גיבעוני הורה לו להרוס גם את בית מורנו.

משה גיבעוני הוא שותף בחברת אל"ג'ם את גיבעוני, שיש לה כמה מיפעלים בחו־לון, אחד מהם במרכז העיר. הוא הגיע להסכם עם העיריה, כי יעביר את המיפעל ממרכז העיר לשטח שמול בית־החרושת שמפו, אחרי שהעיריה תשנה את יעודו ממגורים לתעשיה, והוא יפנה את הדיירים כחוק ויפצה אותם על הפינוי. גיבעוני הגיע להסכם דומה עם מינהל־מקרקעי־ישראל, והחל פועל בחשאי לפינוי הדיי־רים במקום.

רוב הבניינים היו בני חדר או חדר וחצי, וגרו בהם מעוטי־היכולת. היו רק שני דיירים בעלי־יכולת: לאה מורנו ושכ־נה למיגרש, שלמה משה, שהפעיל שם מוסך לפחחות־רכב, והיה בעל עבר פלילי עשיר וקשרים טובים במישטרת חולון.

תחילה ניסה גיבעוני לפנות את שלמה משה. כפי שהעיד בבית־המישפט, איים עליו משה כי ינקב את גופתו בכדורים, ואז החליט לצרפו למיבצע הפינוי. שלמה משה הסכים תמורת סכומים גדולים לפנות את מיגרשו, וכן לטפל בפינוי כל הדיירים מן המקום. הוא קיבל מגיבעוני מיבנה ומיגרש גדול במקום אחר בחולון־אזור, בכביש ירושלים מס' 3, הקים שם מיסעדה בשם מיסעדת הדוד סם, מוסך וכמה חדרים בנו של גיבעוני, אריה, האיר את המקום במכוניתו, בעזרת ידיד של שלמה משה, שלמה שאול.

הטרקטוריסט חשש שמא יש אנשים בבית וגיבעוני הרגיעו, כי איש אינו ישן במקום בלילה. אמר הטרקטוריסט, בעדותו במישטרה: „פרץ בינינו ויכוח, על ש־הרסתי דירה שאשה מתגוררת בה, ואז הוא אמר לי באיום שאם אני פוצה פה,

הפטקיה של שלמה משה
עסקים וחטאים

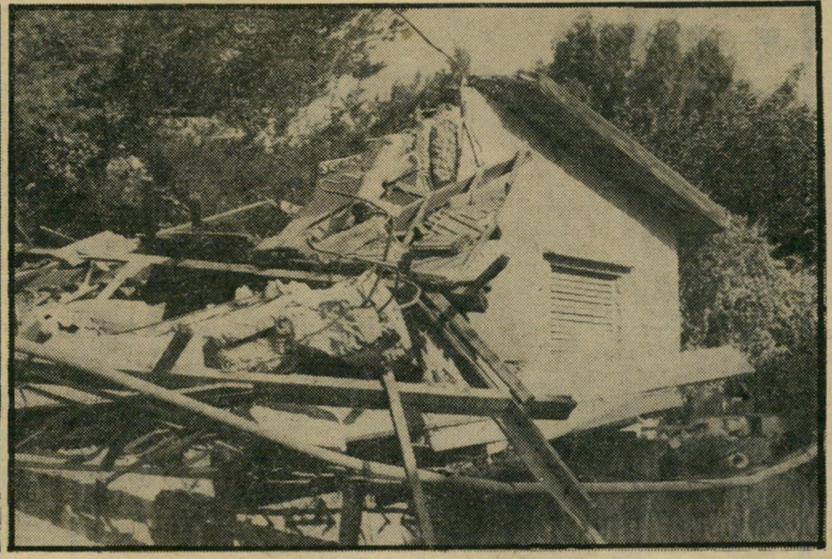

הריסות הבית של מורנו (בתצלום מישטרתי)
אחרי עבודת הטרקטור

זקנה קפצה מהגג

(המשך מעמוד 33)

או אומר מילה, אחרי שבועיים אני מחוסל."

המעשה התגלה למחרת בבוקר, ומישטרת חולון, שהוזעקה למקום, קבעה כי טרקטור אלמוני עשה זאת, וכיוון שהוסע מהמקום בטריילר, אין אפשרות למצאו.

אריה רותם, חיפש את הטרקטור, ומצאו מוחבא במחפורת־עפר, כשעליו עוד שרידי הבית והריהוט שהיה בו. הוא הודיע זאת למישטרה, שביקשה ממנו לחזור למקום. כשחזר מצא כי אדם, שהציג עצמו כבעל הטרקטור, הגיע עם משאית וניסה להזיז את הטרקטור. רותם הזעיק שוב את המישטרה, אולם עד שבאה נמלט האיש עם המשאית. אחרי חקירה מצאה המישטרה כי את הבית הרס רפאל גולן, על פי הוראות אריה גיבעוני ושלמה משה.

לאה פנתה למפקד מישטרת חולון, יגאל לושי, כי ישלח שוטר לשמור על המקום בלילה, מפני שודדי רכוש, וזה הסכים. נראה כי השוטר ישן היטב, שכן באותו לילה שפכו אלמונים סולר על ההריסות והציתו את מה שנשאר. ומכבי־האש הוזעקו לכבות את הדלקה.

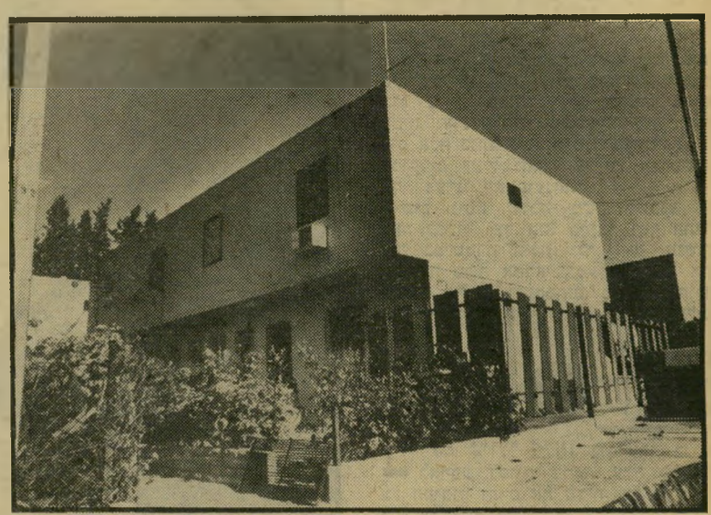

הבית של יפתח
— שלושה —

למחרת הקימו בני משפחת מורנו גדר מסביב ההריסות. אז הופיע שוטר ממישטרת חולון והורה להפסיק את הקמתה.

למרות התלונות שהוגשו למישטרת חולון, על ההרס ותפיסת המבצעים, החליטה המישטרה לסגור את התיק, כי אין בו עניין לציבור.

טיפול חד־צדדי

מ ורנו הגישה גם תביעה אזרחית נגד גיבעוני ומשה. בבית־המישפט הסתמך השופט על אנשי מישטרת חולון, ותיקי חקירתם, שהיו חד־צדדיים באופן מוחלט לטובת שלמה משה. הוא החליט להאמין לשוטרים ולגיבעוני, שטענו כי המיגרש של מורנו לא עניין את גיבעוני.

את מה שקרה אחר־כך מתאר עורך־הדין מיכאל כספי, שייצג את לאה מורנו, בתלונה ששלח בפברואר 1975 למפקד מישטרת מחוז תל־אביב, ניצב דויד עופר:

„בית־המישפט, בפסק־דינו מיום 26.1.75, קבע כי אין לגעת במיבנה של לאה מורנו, ואין לעשות שינוי במצב. מרשינו מסרו למישטרת חולון העתק מפסק־הדין, ומהחלטת השופט. גיבעוני היה נוכח במקום והוזהר על־ידי המישטרה שלא להפר את פסק־הדין.

„יומיים לאחר מכן התחילו אנשי גיבעוני להרוס את המיבנה. לאה מורנו הסבירה לטרקטוריסט כי ההריסה נוגדת את פסק־הדין, והזמינה ניידת. שוטר שהגיע בניידת התנפל על מישפחת מורנו, קיללם, היכה אותם ולקחם בניידת למישטרה.

„אחרי שלקחו את בני־המישפחה, נשארה רק הבת דודי במקום, ואז החלו להרוס את שרידי המיבנה בטרקטור, כאשר השוטר יפת מראה לטרקטוריסט מה להרוס.

„ההריסה היא בניגוד לפסק־הדין של בית־המישפט, וחרף הבטחת המישטרה. מרשינו קובלים כי רק בסיועה הפעיל של המישטרה נתאפשרה ההריסה, וכי קיים חשש סביר ביותר לשיתוף־פעולה בין המישטרה ובין מסיגי־הגבול של גיבעוני. נא ראה במיכתבנו זה תלונה נגד מישטרת חולון."

חברי־הכנסת גידעון פת פנה בעיקבות מעשים אלה לשר־המישטרה, ביוני 1975, וקבל על גיזית התלונה נגד הורסי המיבנה. כתב פת: „ראוי שהמישטרה, העוסקת בנושא כה עדין, שבו היא מואשמת בחוסר אובייקטיביות ובתמיכה בצד אחד נגד צד שני, לא תסתתר מאחרי פיסקאות פורמליות, אלא תבדוק את העניין ביסודיות מרובה, ולא תמהר להסתלק מפעולה בניידון, בפרט שבכל תקופת הסיכסוך לא גילתה אובייקטיביות, כפי שהמישטרה חייבת בה. ככל שאני לומד את הנושא, המוכר לי היטב גם מן העבר, אני מתחזק בדעתי כי הטיפול המישטרתי בנידון היה פגום, חלקי וחד־צדדי."

אחרי שמישפחת מורנו התייאשה מזרועות החוק והצדק, היא ניהלה משא־ומתן משפיל עם גיבעוני וקיבלה פי־1978, הצטברו נגד המיסעדה דוחות־חסאים לרוב. כאשר נצטברו אלה, בא יהושע יפתח, שהיה סגן מפקד מרחב הירקון במישטרה, אל יגאל לושי, מפקד מישטרת חולון והביא שני שוטרים (מפקח שמואל בראשי וחברו לב), שהעידו כי כותבי הדו"חות מתנכלים סתם למיסעדה, ואין יסוד לדו"חות. הדו"חות בוטלו מייד. התיק נסגר.

במארס 1978 נמצאו בחולון ובראשון־לציון מחסנים עם רכוש גנוב, והועלה חשד שהעיקבות מובילות לשלמה משה. החקירה הופסקה בשלב זה.

ביולי של אותה שנה קיבל מפקח דן ארד ממישטרת חולון הוראה ממפקדה החדש של המישטרה המקומית, יעקב פרס, שלא לרשום דו"חות למיסעדה. היה זה אחרי שארד התלונן, חודש קודם לכן, כי בעיקבות דו"חות שהגיש, התעניין שלמה משה לדעת מהי כתובתו הפרטית.

שלמה משה חי ופועל עד היום. הוא גר בשכונת וילות. נאה בקיראון, ברחוב שטרן. לידו גרים גם יגאל לושי ויהושע יפתח.

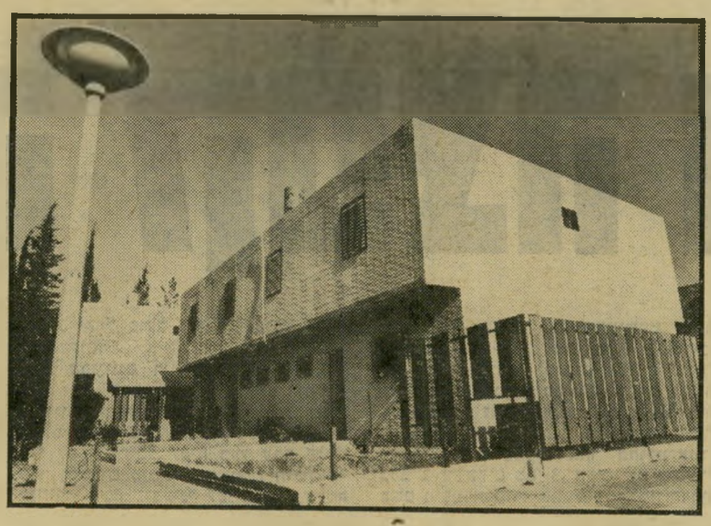

הבית של שלמה משה
— בשכונה —

מאבק מחודש

ל פני כמה ימים הורה תת־ניצב ראובן מינקובסקי, ראש היחידה לחקירת פשיעה המורה (יח"פ), האחראית לחקירת הפשע המאורגן, לסגן ניצב עוזי גבות, לרדת לחקירה בתל־אביב.

נבות כפוף למינקובסקי, ואחראי על חקירות־פנים במישטרה. נושא חקירתו: חשדות כי שלושה אנשי־מישטרה קנו חולצה, כל אחד, בחנות השייכת לאחיו של עבריין, וייתכן כי שילמו פחות מן המחיר.

החשד היה תמוה מעיקרו, אולם אנשי תל־אביב נסערו, מפני ששניים משלושת הנחשדים, אברהם שיינברג ומשה פרידמן מן היחידה המרכזית, הם הדוחפים לחקירת האשמותיו של אבנר עקביה, כי ראשי מישטרת תל־אביב, יגאל לושי ויהושע יפתח, רכשו וסחרו במכוניות גנובות באמצעותו ובאמצעות הפחח שלמה משה (העולם הזה 2173). שניים אלה הם שהיו בשעתו בצוות של יצחק תליו, שגילה ותפס מכוניות גנובות ומזוייפות במוסך של שלמה משה בנובמבר 1976, והם סייעו באחרונה גם לצוות של בנימין זיגל, שעצר את סגן־הניצב יפתח על חלקו בפרשה. הם גם דחפו להבאתו של עקביה אל מינקובסקי, לפני חצי שנה, והם יודעים כי מינקובסקי סרב לחקור את דברי עקביה, והורה לעצרו תחת לחקרו, והרי חיקו לכלא באר־שבע, שם לא יהיה בקשר עם איש. אנשי תל־אביב חוששים כי החקירה, שהורה עליה מינקובסקי, היא נקמה בשני אלה, על שהעזו לטפל בחומר היכול להחשיד קציני־מישטרה בכירים.

המהירות, שבה שלח מינקובסקי סגן־ניצב לחקור האשמה קלת־ערך, מעוררת תמיהה רבה, מול יחסו לחקירת ההאשמות הכבדות נגד יפתח ולושי. מה גם שלפני כמה שבועות הורה ראש אגף־החקירות במישטרה, אהרון שלוש, לזיגל להפסיק לחקור את האשמות עקביה, ולמסור את החקירה למינקובסקי.

נכונותו של עקביה לפתוח את פיו עתה, אחרי שלטענתו הורשע בדין על מעשים אלה והפך קורבן, מעלה שורה של שאלות על דרך הטיפול בעבר של מישטרת חולון, שיפתח ולושי היו מפקדיה, בנושאים הקשורים בשלמה משה. דרך טיפול זה הביאה במישרין להתאבדותו של אדם.

עתה פתח עקביה במאבק מחודש לחקירה בדבריו, והעמדת האשמים האמיתיים לדין. בשלב הראשון יפנה נציגו בתלונה מפורטת למפקד מישטרת מחוז תל־אביב ואם לא יסופק, יפנה עקביה ליועץ המישפטי לממשלה ולחברי־כנסת.

המישטרה מסרבת

ה מישטרה שיחה זה עתה סגן־ניצב לחקור חשדות על קניית חולצה במחיר מוזל, אין היא חוקרת את הקשרים שבין יפתח ולושי לבין שלמה משה, למרות האשמות של שותף לעבירה, אבנר עקביה. המישטרה אינה חוקרת כיצד הגיעו לושי ויפתח לקניית וילה במשכורת של שוטר. המישטרה אינה חוקרת אם עסקי המכוניות שבין משה ללושי ויפתח השפיעו על התנהגות המישטרה בפרשת מורנו או מיסעדת הדוד סם.

כאשר עמד בראש אגף החקירות במישטרה יעקב קדמי, הוא חקר מייד שמועות על רכישת מכוניות וחידושה במוסך של שלמה משה, שנעשתה על־ידי ארמנד לוי עבור בנו. החקירה העלתה כי העיסקה היתה בתום־לב, וטיהרה לחלוטין את ארמנד לוי. המישטרה מסרבת לעשות עתה חקירה על חשדות חמורים פי כמה.

בהימנעותה היא פוגעת קודם כל בלושי וביפתח עצמם, שייתכן כי חקירה אובייקטיבית תטהר אותם. אולם המישטרה חייבת החקירה זו לבני משפחת לאה מורנו המנוחה.

כיצד נמנעת המישטרה לחקור נגד ראשי הפשע — עד כך בפרק הבא.

יגאל זביב

הבית של לושי
— אחת —

צוי כספי על הבית שנאלצה לפנות.

הפרשה כולה גרמה ללאה מורנו התמוטטות עצבית והתאבדות.

התייצבות חד־צדדית זו של מישטרת חולון, לימינו של שלמה משה, לא הסתיימה בפרשת מורנו. בנובמבר 1976 תפס קצין־המישטרה יצחק תליו את שלמה משה ומוסכו בפרשיות של זיוף המיספרים של מכוניות גנובות ומכירתן. התפיסה היתה „על חם", עם הוכחות לרוב. היה זה זמן קצר אחרי גמר פינוי השטחים עבור גיבעוני. סביר היה כי מישטרת חולון וראשיה יסיקו מסקנות וינתקו כל מגע עם משה, ושלפחות יפסיקו לשתף עימו פעולה ולהגן עליו. אולם המישטרה של יגאל לושי התעלמה מעניינים פעוטים מסוג זה, כמו סחר במכוניות גנובות.

מיסעדת הדוד סם של שלמה משה פעלה בניגוד לחוק, ומדי פעם ניסו שוטרים לרשום דו"חות למיסעדה. כל הדו"חות בוטלו במישטרת חולון. שראשיה נראה כה הרבה עם משה, עד שהחלו רינונים כאילו יפתח ולושי שותפים עימו במיסעדה.

חלק מן הדו"חות מסרו על הפעלת בית־זונות בקומה השנייה של המיסעדה. בינואר

אקאי מנציחה את האגדה – חיה.

אתה החפץ לשמוע את אלטון ג'ון כאילו היה זה מופע חי; חשוב לך שמוסיקת הפופ תגיע לאוזנך בצבעה המקורי; עיוות צליל קל שבקלים מקפיצך ממקומך; אסור שהתופים הדקים ביותר ימלטו מאוזנך; רצונך להנות מהיצירה בשיא עוצמתה המוסיקלית; הנך מעריץ מושבע של הטכנולוגיה היפנית.

לך ורק לך אנו מגישים את מערכות הסטריאו המתוחכמות של אקאי, מערכות המנציחות את ההופעה חיה.

גם אלטון ג'ון לא היה יכול לאחל לעצמו, הנצחה חיה יותר.

אקאי אלקטרוניקה בע"מ, ת"א המסגר 70 טל. 330594 ובחנויות המובחרות. **שמע בקול האוזן שלך.**

POLAROID SONAR

"POLAROID" is a registered trademark of polaroid corporation,cambridge mass,u.s.a 1979 Polaroid Corporation

מצלמה על־קולית - לפיתוח בין־רגע.

פולארויד צועדת עוד צעד אחד קדימה
ומציגה את פולארויד סונאר - המצלמה עם
כיוון מרחק אוטומטי.
כל שעליך לעשות הוא ללחוץ על הדק.
המצלמה. תוך אלפית שניה נשלח גל על־קולי
מהמצלמה אל נושא הצילום וחוזר ממנו, אל
המצלמה. בדרך זאת, העדשה מתמקדת
אוטומטית למרחק המדויק.
התמונה תתפתח לנגד עיניך בתוך דקות אחדות:
נקיה, חדה, עם מיקוד מושלם.
שיטת המיקוד פועלת גם באפלה גמורה.

סיטונאים ראשיים:
ג'י. אקרון בע"מ, נחמני 9ג תל־אביב
טלפונים: 625632; 611368.

פולארויד סונאר -
הגל העל־קולי בצילום.

Polaroid
SonarAutoFocus
Instant Cameras

יונים בלעדיים לישראל:

ליאון דגון
צרכי צילום בע"מ

אד' כור

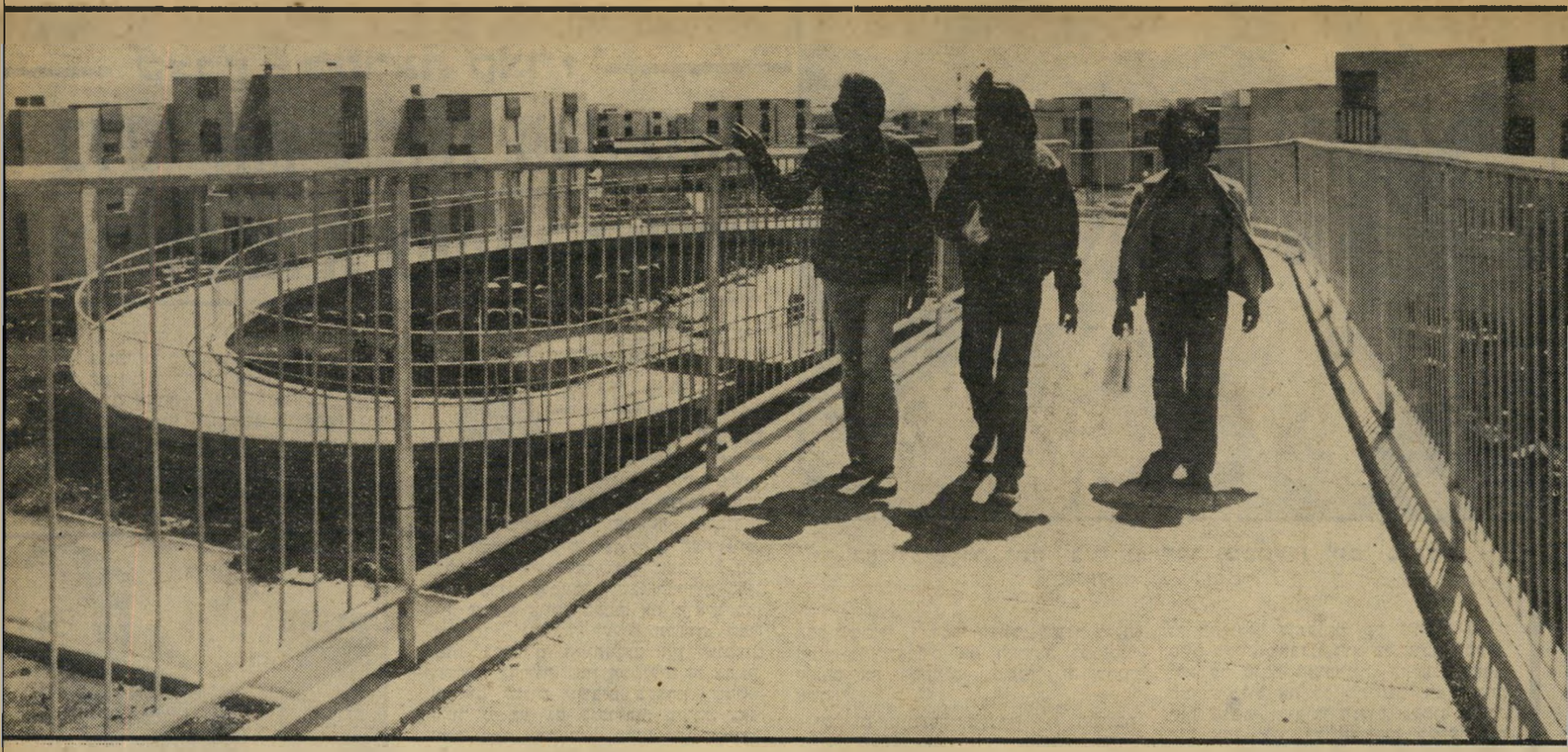

הקרקע בוערת מתחת לרגליים - אך אנשי קצרין אינם מודים בכך

קצרין - לקראת קצר?

"מה היו הסיבות, מלבד נושא איכות־החיים, שהביאו אותך לבוא ולהתיישב בקצרין?"

זאת היתה השאלה המרכזית, בשאלון שנשלח לתושבי העיירה לפני כמה שבועות. התשובות הלא־רישמיות לשאלה זו מהוות את התיאור הנכון ביותר למצבה של קצרין היום. השאלון נערך על־ידי עובדת־הרווחה המקומית.

יש מי שמגחך: "מה זאת אומרת, מלבד נושא איכות־החיים? מי אמר שזאת סיבה שמאחדת את כולנו?"

אחר אומר: "איך אפשר לספר הכל?" ושלישי: "אם יכתבו את כל האמת, היא תצטרך להתפטר. לא יהיה לה נעים לשמוע." אמר וסירב להסביר את דבריו.

קצרין שוכנת צפונית־מיזרחית לכינרת. כאשר הוכרז על הקמתה, ב־1974, היתה הכוונה להקים מרכז עירוני תעשייתי, שיישרת את מושבי רמת־הגולן, ויסגור את הפירצה שבין מושבי צפון הרמה ודרומה. העיר נבנתה על שיטחי קרקע שאינם גיתגים לעיבוד חקלאי. כיום יושבות בעיירה 250 מישפחות, כ־700 נפש. הגרעין הראשון עלה למקום ביולי 1977 ומנה 12 מישפחות. כולן עדיין במקום.

כנף אחת לפרפר

השירותים העירוניים מתוכננים ל־6000 נפש. יש במקום בית־ספר, תחנת מגן־דויד, סופרמרקט, מרכז מיסחרי ומרכז תעשייתי, בכניסה לעיירה. התעשייה המקומית אינה גדולה ואינה מספקת די מקומות־עבודה, כאשר הכוונה היא שלא לאפשר הקמת מיפעלים המהווים מיטרד לאיכות־הסביבה.

העיר תוכננה בצורת פרפר. השכונות הן כנפי הפרפר, והמרכז המיסחרי הוא הגוף. בינתיים בנויים רק כנף אחת וחלק מהגוף.

תושבי המקום אינם רואים את עצמם כחלוצים. רובם באו להתיישב במקום מסיבות אישיות. בקצרין יש נושא שמגחכים עליו בהסתר, והוא: מיספרן הרב. יחסית, של המישפחות שהגיעו "כדי לנסות ולתקן את היחסים הלא־טובים בין בני־הזוג." כפי שאומר מישהו בהחבא. מיספר הגירושין ניכר, ומפאת צפיפותו של המקום מוכרות ברבים כל אותן מישפחות ש"שומעים מהן רעש כל לילה".

השוטר המקומי, ישראל, טוען: "אני עושה כל מה ששוטר בישראל עושה," ומסרב לומר מה עשה לפני שעה ולפני יום. "לא, אין פה רפורטים! לא, אין פה גנבים, לא, לא אונסים פה!" אך מה כן עושה השוטר? הוא מסרב לומר. תושבי המקום צוחקים: "הוא משלים בין זוגות מתקוטטים, מפסיק מכות ומפסיק צעקות." באו להתיישב גם זוגות שלא יכלו לקנות דירות במקומות אחרים. לדירה בת שלושה חדרים, בבניין רב־קומתי, יש צורך בתשלום מיידי של 50 אלף לירות בלבד, השאר בתשלומים. המיבנים צפופים, כדי שלא להתרחק מהמרכז, ולתת למקום תדמית מוכרת של עיר.

לפני שבועות אחדים עלתה קצרין לחדשות. "מה פתאום נזכרו בנו עכשיו?" שואלים בני־המקום בציניות. שר־החוץ, משה דיין, אמר באחד מנאומיו: "יתכן שנגיע למצב שבו נצטרך להחליט: שלום בלי רמת־הגולן או רמת־הגולן בלי שלום."

מאותו רגע התחילו הרוחות לסעור. מאמרים נכתבו, בעד ונגד. חברי־כנסת ושרים לא חסכו תגובות. השאלה המרכזית היתה: האם עומד ראש־הממשלה מאחרי ההכרזות, או שזו דעתו הבילעדית של דיין?

על דעת הממשלה

היחידים שלא התרגשו היו הקצרינים. כאן מאמינים שהנושא לא יגיע כלל לידי דיון. הדיעה הנפוצה: "הסורים לא רוצים בכלל לדבר, אז מה יש ליהודים לריב?" כפי שאומר יוסי טרנטה, בן הגרעין הראשון של המתיישבים. יוסי היה

מארגן־הגרעין סמי ברייב
"בכל הארץ אני מרגיש זרוק!"

קצרין - לקראת קצר?

כלפי חוץ ניכרת השאננות, אך מתחתיה מסתתר החשש

בעלי־מיסעדה יונה ובני אברהמי (משמאל) ויוסי טרנטה
„מיסעדות זה לא בראש שלי"

(המשך מעמוד 37)

את בבית־זולים בבאר־שבע, ואשתו פקי־דה. הם הגיעו למקום אחרי שביקשו „אי־כות־חיים אחרת." נולדו להם שני בנים: „זה בדיוק מה שחיפשנו!" אומר יוסי בסיפוק.

אך מעבר לשאננות החיצונית יש מי־דה של חשש. לא חושבים, אומנם, על

דוד שמואל
„אני מחפש בחורה על רמה"

החזרת המקום, אך יש ספק אם המיש־רדים הממשלתיים ימשיכו להזרים משאבים לפיתוח המקום, או שהכרזתו של משה דיין היתה הפתיח להקפאת־בנייה והפ־סקתה של הזרמת־הכספים.

אחרי נאומו של שר־החוץ הגיע אריק שרון, והודיע, „על דעת הממשלה כו־לה," כי נושא רמת־הגולן איננו ניתן לדו־שיח כלל. שרון, על אף כוונותיו הטובות, התקבל בכעס. „הוא בא בשביל להתנצל. על מה יש לו להתנצל, אם לא התכוונו לכלום?" שואל מאיר רוזנטל, שהגיע לקצרין מנהריה לפני חודשים אח־דים בשל בעיות בחייו הפרטיים.

צריך מילחמה כל עשר שנים

ה**עיר הצעירה** מנוהלת על־ידי צוות־הקמה, בראשותו של מנחם הייט. „מישרד־השיכון הוא האחראי לעבודות כאן. אנחנו דואגים לשירותים העירוניים. אבל חשוב לי שלא ליצור מצב של הנ־חתת דברים מלמעלה." שני הצדדים מרו־צים. בראש צוות־ההקמה אין רואים כאן „נטע זר", ובניגוד לערים חדשות, המר־קמות בשטחים המוחזקים, אין שומעים השמצות הדדיות, ואין מכשילים זה את זה. טיפוסים שונים יושבים בקצרין. שמואל הדוור משמש גם כ„כולבו" מקומי. „אני אוהב לתת, אז בכל מקום אני נמצא," הוא מודיע בהשלמה עם גורלו.

שמואל, כבן 50, קרא בעיתון שמחפ־שים מתיישבים לעיר חדשה. באותה עת עזבה אותו אשת־נעוריו, והשאירה שיבעה מילדיהם אצלה. שמואל הגיע למקום עם אחד מבניו. „אני לא מספר לאף אחד שיש לי שמונה ילדים. אולי אף בחורה לא תרצה אותי אז. אני בעל רמה גבוהה, ואני מחפש אחת כמוני, אחת מלומדת ויפה, לא סתם! נשים יש בכל מקום,

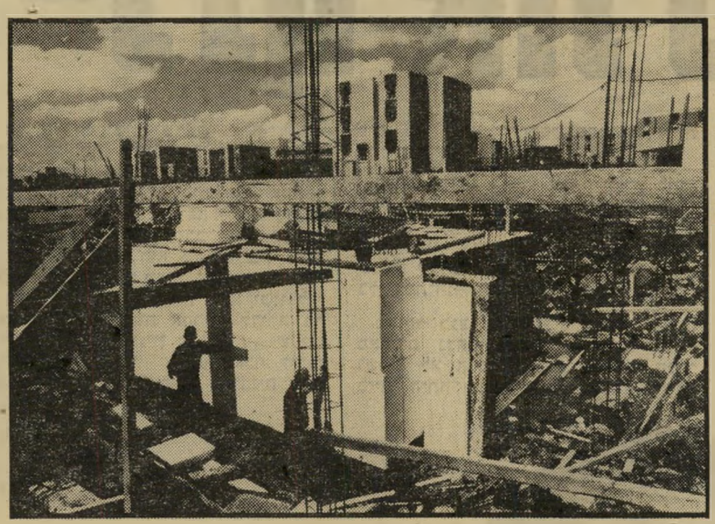

המשך הבנייה בקצרין
„על מה יש לאריק להתנצל?"

אבל בשבילי..." דברי הדוור, ששכח לגלח את זקנו, להכניס את החולצה למכנסיו ולכבס את הכתמים. „בשביל זה צריך אשה!"

יש גם מיסעדה בקצרין, זו השייכת ליונה ולבנצי אברהמי, שהגיעו מפתח־תיקווה. „באתי לכאן עשיר. היתה לי מל־טשת־יהלומים. נכון, אני מכרם־התימנים, אבל אצלי לא היו מיסעדות בראש. יונה השפיעה עלי. אני רציתי לנוח, יש לי מס־פיק! אבל צריך לחיות במקום מפותח. אז אנחנו נותנים את הכל. קניתי את המקום בכסף טוב. הרווחים עוד לא הת־חילו, אבל יש תיקווה. רק שלא יתחילו לשים לנו רגל מהממשלה."

יעקוב שצקי משמש כטכנאי במישרד־התיקשורת במישרה מלאה, ומלצר במיס־עדה. „הוא מסתדר," מגחכים בקצרין. יעקוב קיצוני בדיעותיו, וחבריו מנסים למ־נוע ממנו לומר את דבריו בקול. אך הוא משתדל לדבר בצעקה: „אני, לא מעניין אותי שום דבר! באתי לכאן מכר־מיאל ומשתלם לי להיות כאן! אם ירצו להחזיר, תפאדל, שייתנו לי דירה בדיזנ־גוף! לא זז מדיזנגוף! שייתנו לי וילה! אחר־כך נזוז! אבל אני מאמין שצריך מילחמה כל עשר שנים. ככה צריך, זהו!" חייך ושתק.

רק במצב של חנק

ס**מי הוא אחד** הלוחמים נגד החזרת רמת־הגולן. אין בהתייחסותו חישור־בים צבאיים או מדיניים. דבריו אישיים, והוא אומר אותם בכאב: „אני לא מר־גיש שזה שטח כבוש. אני מרגיש שזה הבית שלי. בכל הארץ אני מרגיש זרוק. רק פה אני בסדר. איפה שנלך להתיישב, תמיד יזכרו לנו את המילחמה האחרונה, לא יתנו לחיות בשקט. זה שאת נתניה כבשו לפני שלושים שנה, זה נותן חר־קיות לגור בה? וזה שאת רמת־הגולן כבשו לפני 12 שנה, זה לא נותן לה תוקף חר־קי? מה משחק פה? אני לא קם בבוקר עם פוליטיקה, וזה לא מעניין אותי בכלל. לי איכפת הבית שלי!

„חיים פה אנשים כמו בכל מקום אחר. זה בית כמו שתל־אביב היא בית. איך ירגישו התל־אביבים אם יגידו להם „זה לא שלכם"? למה לדבר דווקא על הגולן? למה הגולן הוא נושא לוויכוח? למה לא חדרה? הזמן עושה את שלו, וצריך להכיר בזה! יש רק מצב אחד בחיי מדינה שבו המושג „אין ברירה" משחק. כשמגיעים למצב של חנק.

„אני זוכר שעמדתי בתור בשביל חצי מלפפון. זה מצב של חנק! אנחנו רחו־קים מזה מאד. לכן, אל לנו להיכנע ללחצים! אני לא אומר, יהרג ובל יע־בור'. אני אומר שנוזז רק במצב הגרוע ביותר. צריך להגיע לפת־לחם, ורק אז להישבר, לא עוזבים בית בשביל סיבה פחותה מזה!"

איש בקצרין אינו חושב על תושבי ה־רמה מלפני מילחמת ששת־הימים, החיים עתה במחנות־פליטים מעבר לקו הפסקת־האש.

טובת המקום

ר**וב תושבי קצרין** אינם רואים עצמם שונים מתושבי ערים אחרות. הם הגיעו למקום מחישובי־כדאיות אי־שיים, ואם יהיה צורך ייצאו משם, כמו שעזבו מקומות אחרים. אולם בעיירה גרים גם אנשים שהתיישבותם במקום היא תמ־צית חייהם. אין שם אנשים המזוהים עם פלג פוליטי מסויים, והתיישבותם לא נב־עה ממניעים אידיאולוגיים.

אליעזר אבידן הוא יושב־ראש הוועד. קצין־צבא במילואים, אחראי על הביט־חון המקומי ועוסק בענייני המקום. „אנח־נו מתנגדים להיכנסם של גורמים פולי־טיים לעיר. מאבקנו הוא על טובת המקום, ולא על טובת המיפלגות. החלטנו לארגן כוח שיכלול את כל מתיישבי רמת־הגולן ואת מושבי וקיבוצי הגליל. נעמוד כולנו, קיר אחד, נגד כל אפשרות לערער את המצב המקומי. אני לא מאמין בכלל שיש אפשרות למדינת־ישראל לחיות ללא רמת־הגולן. הסכנה קשה. צריך להילחם בה."

אחת הדמויות השנויות־במחלוקת היא דמותו של מארגן הגרעין הראשון, סמי בר־לב. יש הטוענים שהוא שואף לגדו־לות. „הוא רוצה להיות ראש־העיר," ויש שמעריצים אותו, כפי שמעריצים דמות גי־בור מהאגדות.

סמי הוא גבוה וכחוש, בעל זקן, מר־כיב־משקפיים. הוא משוהב את שומעיו ומשלהב את עצמו תוך כדי כך. יליד עי־ראק, גדל במעברה, ש"רת בצבא, עבד בבנק בחיפה. „אף אחד לא מאמין עלי שיכולתי לשבת בבנק, גם אני לא." אחרי מילחמת ששת־הימים עבר לגור בקונייטרה יחד עם חברתו, רמונה, כיום אשתו. הם אזרחי־ישראל היחידים שבתעודת־הזהות שלהם מצויינת קונייטרה — כעיר המגו־רים. אחרי מילחמת יום־הכיפורים עברו לגור בראש־פינה, „כשאני כל הזמן מס־תכל למעלה, לרמת־הגולן, וחולם לחזור הביתה". הוא אירגן גרעין עירוני, שיבוא להתיישב בגולן. בינתיים החל עובד כאר־כיאולוג. „בגילי אין לי זמן ללמוד. אני עובד."

ראש־הוועד אליעזר אבידן (על רקע כנף הפרפר)
„אין פה גנבים! לא אונסים פה!"

דיוה – בגדי ים וחוף-דיוה. חזיות, תחתונים וחגורות אופנתיים Be-Free

Diva
EXCLUSIVE
7777

רוזי קוצרת מחמאות על ימין

הקיץ זוכה רוזי למעקב צמוד מבוקר עד ערב. כדרכה, צועדת רוזי צעד בצעד עם מיטב מעצבי האופנה שבעולם.

אותם הסנדלים והנעליים הצועדים בניו־יורק, בפריז וברומא, מוליכים את רוזי אל הקו הזוהר: סנדלי פרלון עם עקב רוקי מסוגנן (בתמונה העליונה), בצבעים נועזים ובוהקים נוסח אופנת כוכבות הקולנוע של שנות ה־40: ריטה היוורת, בטי גרייבל ולורן באקאל.

שם/עיצוב: חוה מרגל/צילום: בן לם מכנסי גברים: "סוסיאטי" — ככר המדינה.

ועל שמאל

בה בעת, מופיעה רוזי בסנדלים עשויים זאמש רך (נובוק), בנעלי בד ספרדי מאריג קנוואס בהדפס רקמת תחרה אנגלית ובסנדלים גבוהי עקב, מעור טבעי. כולם נוחים ואופנתיים על כל צעד ושעל.

קסמה של רוזי נמשך גם בשעות הקוקטייל והערב בנעליים מעודנות מבד שאנטונג עם חזית הגזורה רצועות, רצועות.

היכנסי לאחת החנויות שמציעות את נעלי רוזי ולא תצאי ברגליים ריקות.

להשיג בחנויות המובחרות. המפעל: ת"א, בן אביגדור 20.

Rosi

נעלי רוזי–המהלך הטבעי.

"הסקנדלים" של "גלי" לקיץ 1979
"סקנדל" אמיתי, כזה אחד שהחבר'ה אוהבים,
הדוגמאות "המשגעות" והצבעים המלהיבים...
מה יש כאן הרבה "לברבר"
זה "הסטייל" שלך העונה!
נ.ב. "סקנדל" סטייל גלי
הולך טוב עם ג'ינס, עם מיניביקיני...
או בלעדיו
בעצם עם כל דבר שהחבר'ה אוהבים.

"הסקנדלים" של "גלי"

Gali · גלי®

חדש!
"סקנדל" ספורט

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 863
תאריך: 6.5.54

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבת־תחקיר, תחת הכותרת „החיל הקרבי העברי — 1954" ליום־העצמאות תשי"ד. הכתבה תיארה את תה־עצמת חילות השריון והאוויר, וכללה „ראיון מיוחד" עם מפקד חיל־האוויר כאותם ימים, אלוף־משנה דן טולקובסקי *. חילות נוספים שנסקרו בתחקיר היו הרגלים, התותחנים, הרפואה, ההנ־דסה וחיל־הים, שמפקדו, אלוף מרדכי (מוקה) לימון, רואיין אף הוא כ„העולם הזה" לפני 25 שנה.

מיכאל אלמז, שליח השבועון לפסטיבל הסרטים בקאן, תיאר את התפתחות הקאריירית של הכוכבניות אירן פאפס, סימון סיל־בה וארלן דאהל, והשחקן רוברט מיטשאם. המיפור „תלמידי המזב ביותר", מאת אנטואן אנטונקים, ייצג את צרפת בתחרות העו־למית של הסיפור הקצר.

בשער הגיליון: מ"כ (מפקד־כיתה) שמואל דואק (דרוזי) על צה"ל).

בנק לאומי יוצא לשוק החופשי * הסרג'נט־מייג'ור הבריטי שערק ל„הגנה" ונישכח * סאטירה על יום־העצמאות

כספים

המלך לא מת

השמועות הלכו וגברו, והפכו בשבועות האחרונים לוודאות גמורה: בעוד חודשיים יפתח הבנק הממלכתי הישראלי (בנק יש־ראל) את שעריו. בנק לאומי לישראל יצ־טרך להעביר לו את מחלקת ההוצאה, ה־מטפלת בהפצת שטרי־הכסף במדינה, יירד מדרגת מוסד־לאומי־למחצה לדרגת מוסד כספי פשוט **.

המלך איבד את מחצית כיסאו. מנהלי בנק דיסקונט, התופס כיום את המקום השני בענף הבנקאות בארץ אחרי בנק לאומי לישראל, קיוו שהם יהיו היורשים ושעתה יוכל מוסדם, המשתדל להיות עממי ולהעניק יחס אדיב ללקוחות, לעלות ל־מקום הראשון.

בשבוע שעבר התברר שהתיקווה היו נוצצות וכוזבות לא פחות ממטבע של פרוטה. בנק לאומי לישראל השלים עם אובדן מעמדו הלאומי, אך לא גילה כל נטייה לרדת בסולם הבנקים הפרטיים. הוא פתח בפעולות התרחבות, רכש את מחצית המניות של הבנק השלישי בישי־ראל, בנק איגוד לישראל, ושיגר את מנהלו הקשיש, אליעזר ז. הופיין, בשליחות סודית לארצות־הברית — כנראה לשם גיוס כס־פים נוספים לרכישת מניות־בנקים נוספות.

נראה כי המלך לא ימות. אומנם תישאר לו רק מחצית כיסאו, אך תהיה זאת עדיין מחצית רחבה מאד.

חודש האומה

שש שנות אכזבה

הסרג'נט־מייג'ור הפסיע הלוך ושוב על פני צריף העץ המאורך. הוא היה עצבני ודרוך. לפתע אזר עוז, ניגש לשולחן ה־חשוף, הרים את המעטפה החומה שהיתה מוטלת עליו. היא היתה מוטבעת בחותמת סודי ביותר, והיתה מיועדת למפקדו ה־ישיר.

הוא פתח את המעטפה ועיניו רחבו: מחלקת ביטחון־שדה של צבא־הוד־מלכותו בפלשתינה הגישה תלונה נגד סרג'נט־מייג'ור ויליאם ג'יימס בראון. הוא נראה מסתובב בשטח יהודי מחוץ־לתחום, ומל־בד זאת נפתחה נגדו חקירה סודית בקשר לפגישות התכופות שערך עם צעירים יהודים.

לא נותר בו שמץ ספק. הכל התאים למציאות: השם, הדרגה, הפרטים. ג'יימס בראון לא ביזבז אף רגע. הוא ניגש למח־סן־הנשק שהיה תחת פיקוחו, העמיס על מכונית המשא את כל אשר הצליח לשאת בידיו. המחסום בשער המחנה הצבאי בבית־נבאללה הורם: הסרג'נט־מייג'ור ערק מ־הצבא הבריטי.

כדור מישחק. ידידיו בהגנה עזרו לו להסתדר עם קום המדינה. לאחר מכן הת־גייס לצבא ההגנה לישראל ושירת בו 11 חודש. כשהשתחרר, ראה כי שוב אין זקוקים לו, שוב אין עוזרים לו להת־אקלם בארץ. כשהתחתן ביקש שיכון מת־אים. כאנגלי טיפוסי לא היה מורגל לח־בוט באגרופיו על השולחנות, ושימש כ־כדור־מישחק לפקידים במישרדי ממשלה שונים.

ג'יימס בראון, כדין עולה חדש, ניסה לשחרר ממס את רהיטיו, אותם התעתד להביא מאנגליה באמצעות אמו. התשובה היתה סירוב מוחלט. האזרח האפור ג'יימס בראון לא בחר בדרך חבריו העריקים. הם, המאוכזבים, ביכרו לחזור למולדתם, לרצות את העונש שהוטל עליהם ולשוב ולהיות אזרחים מכובדים ומועילים. החו־דש, בהתקרב יום העצמאות השישי של המדינה, שעזר להקימה, התכונן האזרח הישראלי ג'יימס בראון להגר מן הארץ ולחפש לו מולדת חדשה.

מוסיקה

תבשיל מחוק

מירשם: קח כמה טקטים מסימפוניה ידועה של בטהובן, הפוך אותם, ערבב את הכלים השונים באי־סדר בלתי מתקבל על הדעת, הוסף כמה צלילים רכים של סכסופון (כלי שעדיין לא היה קיים בתקו־פתו של בטהובן). הקלט תבשיל זה על סרט הקלטה, והגש אותו דרך המיקרופון לכמה רבבות מאזינים סקרנים ונבוכים, לאחר ששאלת אותם קודם לכן לשם הקטע, שם מחברו ושנת־חיבורו.

התוצאה: חידון מוסיקלי.

האזרח הישראלי יכול ליהנות ממזון מעורב ומתמיה זה כל שבת לפני הצהריים, כמנה ראשונה לארוחת הבוקר — באם אין הוא מאריך בשינה. התבשיל מוכן במיטבחו המוסיקלי של קול ישראל, על־ידי שני גברים רבי־מרץ: אלון שמוקלר ויצחק שימעוני *.

* אלוף שמוקלר ירד מהארץ ושימש במישרות שונות ברדיו הגרמני במשך שנים רבות. יצחק שימעוני נימנה על צמרת הטלוויזיה הישראלית, לרוב כחידונאי.

החידון המוסיקלי

שני המגישים והעורכים של תוכנית הרדיו הפופולארית „החידון המוסיקלי" היו באותם ימים אלון שמוקלר ויצחק שימעוני. השבוע, לפני 25 שנה, הגישו חידון מוסיקלי מייחד לקוראי **העולם הזה**.

האהבה למוסיקה והרצון לחנך את קהל המאזינים תוך כדי שעשוע הפגישו את שמוקלר, העובד במחלקה המוסיקלית של שירות־השידור, ואת שימעוני, העוסק גם בענייני שידור אחרים, עוד בשנת 1949. תוכניתם הראשונה היתה פשוטה למדי. הם בחרו בקטעים פחות ידועים מאוצר המוסיקה הקלאסית, ניגנו אותם. שאלו את המאזינים לזהותם, ואחר ישבו והמתינו לתשובות.

אף תשובה לא הגיעה.

השבועות חלפו. דומה היה כי כל ה־עבודה היתה לשווא. אלון ושימעוני כמעט והתייאשו ועמדו להפסיק את שידורי החי־דון. אולם לבסוף, יום אחד, הלבינו אר־בע מעטפות בתיבת־הדואר. אומנם רק אחת מארבע התשובות היתה נכונה, אך עצם תגובתו של הקהל נסכה בשניים כוחות רעננים ועודדה אותם להמשיך במאמציהם.

חיפוש נושאים. כיום נחשבת תוכ־נית החידון המוסיקלי לאחת מהתוכניות הכי פופולריות הבודדות המשודרות על־ידי קול־ישראל. מיספר תשובות המאזי־נים נע מדי שבוע בין 100 ל־5000 ורבבות אזרחים אחרים מאזינים לתוכנית להנאתם מבלי להשתתף בה בפועל.

מספר שימעוני על דרך הכנת החידון: „במשך שבועות שלמים לפני כל שידור אנו שוברים את ראשינו בחיפושים אחרי מיסגרת רעיונית לחידון — עד שיום אחד צצים בנו רעיונות לשלושה־ארבעה חידונים. הכל תלוי במצב הרוח ובמזל."

אחת ההוכחות להצלחתם של השניים להסתדר, היא העלייה לרגל של חובבי המוסיקה, אחת לשנה, לאולם ימק"א ב־ירושלים, מקום שם נערך החידון המוסי־קלי החי. אותה שעה, זוכים אלון שמוק־לר ויצחק שימעוני ליהנות מפרי עמלם בכל חושיהם. הם מעבירים את מבטיהם על פני האולם הגדול, הנגנים מכוונים את כליהם, המתחרים דרוכים ומשתוקקים להפגין את יכולתם. הם מרוצים. מיפעלם הקטן חינך אלפים רבים להערכה טובה יותר של העולם הניסתר והיפה של ה־צלילים.

אנשים

● כאשר הופיע **שי** (שייקה) **אופיר**, אמן הפנטומימה הצנום ורב־המרץ במו־עדון מילוא וניסה להגן על אומנותו ללא הצלחה יתירה, העיר אחד הנאספים: „אפ־שר ששייקה פנטומימאי טוב, אבל הוא נואם גרוע." השיב שייקה: „אני מסכים איתך."

● עובדי עיתון הילדים הארץ שלנו מצאו בעורכם, **בנימין תמוז**, הסופר־פסל הממושקף, קווי אופי והתנהגות דו־מים לאלה של עורך הארץ, **גרשום שוקן**, וקבעו לו שם חיבה חדש: שוקן שלנו *.

● הסבר לתיספורתו המופתית של ראש־הממשלה **משה שרת** הביא ספרו הירושלמי, שסיפר: „ראש הממשלה מס־תפר אחת לעשרה ימים."

* באחרונה פרש תמוז מעבודתו בהארץ ועבר להתגורר באנגליה, בבית שהוא רכש מחסכונותיו, בתקופה שכיהן בבירה האנגלית כניספח לענייני תרבות של יש־ראל.

העולם הבא

השבועון המצויר לאי־נפורמציה

חיבורו של דני פושטמן, כיתה ג' על הנושא: **„למה אנחנו חוגגים את יום העצמאות?"**

בהתחלה בכלל לא חגגנו את יום העצמאות, למה שאבא אומר שלא הי־תה בכלל עצמאות. בכנסת בירושלים ישבו המון אנגלים, והם נסעו בכל המכוניות היפות. אז הם לא הרשו ליהודים לנסוע לאמריקה, ולקחו את כל חבילות המזון בשביל עצמם. אז בסוף היהודים לא יכלו לסבול יותר וגירשו את האנגלים כמו כלום.

אז הערבים היו נורא רשעים ועזבו את כל הבתים שלהם ואת הפוטרי־פוס ואת השטיח שיש לנו בחדר, איפה שאבא יושב תמיד ואומר יחס שמו מס־הכנסה, למה גירשנו את האנגלים יחד שמם?

אז אמא אומרת שלא תדבר ככה שהילד שומע. אז אבא אומר עזבי אותו, הוא בכלל לא מבין מפני שהוא מטומטם, ואמא אומרת, זה יש לו ממך, אז אבא אומר באמת, למה שרק מטומטם היה מתחתן איתך, אז אמא אומרת ככה ודופקת את הדלת.

אז אמא לא בישלה את התרנגולת שקיבלנו מן הדוד יוסף מנהלל ואבא היה נורא רעב ואני גם כן. אז אבא אמר, נו כבר די אל תכעסי, אני אקח אותך לרמלה איפה שצועדים כל ה־גמלים והחיילים.

אז בשביל זה אנחנו חוגגים את יום העצמאות.

יצחק שמעוני ואלון שמוקלר ערכו חידון מוסיקאלי מיוחד לקוראי העולם הזה:

שאלות

1. האם הראפסודיה בכחול תינ־מרה על יד המחבר עצמו?
2. האם כתב דבוז'אק 9 סימ־פוניות?
3. האם הוצגה האופרה אאידה לורדי לראשונה בשנת 1869, בעת תנוכת תעלת־סואץ?
4. האם נכשלה האופרה דון ג'יובאני למוצארט בהצגתה הראשונה בפראג, בשנת 1787?

תשובות

החמודות של "שניידר".
אתה תופתע מעוצמתן המוסיקלית.

SCHNEIDER "TS 1612"
מיוזיק סנטר בדגם COCK-PIT
כולל רסיבר משוכלל, טייפ־דק
אוטומטי, פטיפון חדיש בתוספת
רמקולים תואמים LB-112.5

SCHNEIDER— כולה אומרת
פאר ועצמה. לשניידר 2 מערכות
מיוזיק־סנטר, צנועות במחירן,
ומפתיעות באיכותן ובעצמתן
המוסיקאלית. כל המערכות
מיוצרות בהתאם לתקן הגרמני
המחמיר DIN 45500
אחריות "שניידר" מקצועית —
מעבדה ארצית לשרות מהיר
ומיומן עם מלאי חלפים מקוריים.

SCHNEIDER "STEREO SET" 112
השילוב האידיאלי של טייפ־דק
אוטומטי עם רסיבר משוכלל
ו־2 רמקולים תואמים LB-112.5

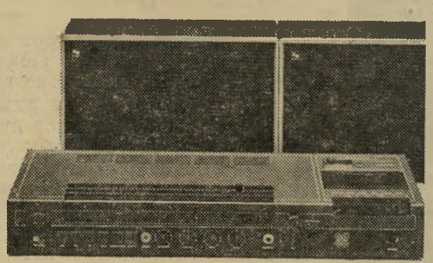

Schneider

מפיצים: צלילי גיתית בע"מ, תל־אביב, רח' ירמיהו 46, טל. 443121

להשיג בחנויות סטריאו מובחרות:

תל־אביב:	נתניה:	אילת:	חיפה:	ירושלים:
"סטריאו",	תל־אור,	שמעיה בע"מ	סטריאו של שמחה,	א.מ. אלקטרוניקה,
בן יהודה 246	שמואל הנציב 15,	מרכז מסחרי,	אחד־העם 12,	אבן־ישראל 5,
טל. 440538	טל. 053-28023	ת.ד. 132, טל. 059-2853	טל. 04-642516	טל. 02-221418

נמר של ני

הצנזור הישראלי על הסופרים־עולים מברית־המועצות

✱ ספר מאת „הירושימה אהובתי" בעברית ✱ „הנפט זורם

לים התיכון ✱ רשימת הגרפומנים של י"ד אברמסקי (המשך)

תולעי תרבות

הרביזור

סיפור מדהים ומרתק של אחיזת עיניים, שיש בכוחו להזכיר את הרביזור של **ניקיראי גוגול**, מתנהל בשנים האחרונות בסיפרות העברית. הוא עוסק בהתחזות של אדם למי שאינו.

עולים־חדשים מברית־המועצות הקשורים לסיפרות ולתרבות בכלל, ובעלי עניין מיוחד בסיפרות הישראלית, מגלים את דמותו של אחד, **יצחק אורן־נדר**,

יצחק אורן־נדר
שומר שערי הסיפרות

המתחזה בפניהם כפרומיתיאוס־ענק השומר על שערי הסיפרות הישראלית, תוך שהוא עושה כל שביכולתו, על־מנת להעפיל על קיומם ויצירותיהם של בעלי־שם וחזקה שבסיפרות הישראלית.

לצרכן הסיפרות הישראלי, ששמו של אותו אורן־נדל נעלם מהשכלתו ומידיעתו הסיפרותית, הרי שבחי האיש, שפירסם כמה מסיפוריו ברבעון קשת, מבלי שיעורו־רו תשומת־לב יתירה, וגם כמה מסיפוריו ראו אור בספרים, אם על חשבון המחבר ואם על חשבון משלם המיסים.

אלא שהמהפך הפוליטי של שנת 1977 עורר בעיה תרבותית עקרונית. למעט **אר־יֵה צבי גרינברג**, הרי שהימין בישראל חסר סופרים. מצב זה היווה עילה לי־הפנית עניין השילטונות לעברו של אורן־נדל הנ"ל, שהחל להבליט את שריריו היצירתיים, לשחק בפוזה שהיא מעל ומעבר ליכולתו ולכישרונות שהעניק לו הטבע. מוסף הספרות של מעריב החל להעניק מאז המהפך שטחי דפוס רבים להגיגיו של הנ"ל, ובנוסף לכך זכה הוא למעמד היצירה של ראש הממשלה.

מדור זה לא היה מטריח עצמו לעסוק באורן־נדל, אלמלא סידרת רשימות, שאותה פירסם באחרונה במוסף לסיפרות של מעריב, שמבין שורותיה ניתן להריח מעין תערובת של צנזור פוליטי עם אותו רבי־זור גרוסמן, הלקוח מכתבי גוגול.

ברשימותיו הללו, ניסה אורן־נדל, בלשון עברית עילגת ורצופת שגיאות לשונית, שאינן יאות כלל לסופר המתחזה לאחד המתנבא בשערים, להציג תמונת־מצב מוזייפת ליצירותיהם ועולמם התרבותי של כמה סופרים־עולים מברית־המועצות — כאלה שמכרו מן הסתם נפשם וכישרונותיהם לאורן־נדל הנ"ל, וכאלה שסירבו למכור עצמם לזיווג משונה זו של צנזור+רביזור. ברשימותיו מפתח אורן־נדל תזה, שרק העולים מברית־המועצות בכוחם להציל את החברה הישראלית מניוונה ותיוולה. מנחה את הנביא הימני התורן, תיאוריה סוטה וגועלנית, הטוענת כי בניגוד לרובדי עליה קודמים לישראל, הרי שרק אנשי ברית־המועצות ישמשו עבורנו: „**טרנספורמציה למיתוג זרם החזון המשיחי המקראי, אל ה„שדה האלקטרומגנטי" של הציונות־הציונה להתדרדר...**" אורן־נדל מתאווה, כנראה, בייחומו הנפשי, לפאן־סלביזם יהודי נוסח זה של **סול־זניצין**.

בגוש־מילולי זה של רקיקות לעוסות ועמוסות פאן־סלביזמים, שכמו עברו עידן בדד, מסביר הנ"ל מדוע „**רק יחדות ברית־המועצות, חוויית האפוקליפטיקה* של הסיפרות הרוסית, שהעבירה על העם הרוסי את תחושת הבחירה והיעוד המשיחי... לגבי היהודי הרוסי המושג „עם נושא אלוקים' אינו אנאכרוניזם שאבד עליו כלח, כי אם מוטח תרבותי־היסטורי, המניח ביחוד, על דרך האסוציאציה, מעין תמונה של גוש אנרגיה רחוקה, הכמהה לפורקנה, וקל לו יותר מלכל קבוצה אתנית אחרת בעמנו, להשיב מושג זה מגלות הפלברפילית אל מקורו היהודי הראשוני...**"

דומה שאיוולת כזאת לא באה לקרקע הסיפרות הישראלית מאז ראשיתה, אם להתעלם מהמהפיכה האשכנזית של **קלמן קצנלסון** (שהיה איש מחנהו האידיאולוגי של אורן־נדל זה). מחבר הדברים הגרוע עניים והתמוהים הנ"ל מנצל את מעמדו „החדש" בינות לסופרים־עולים מברית־המועצות, על מנת לחסל ולמחוק כל סופר־עולה־חדש מברית־המועצות, שאינו מתאים את עצמו ואת יצירותיו לתהליך „מיתוג זרם החזון המשיחי...". במלים אחרות, הוא לוחם בסופרים־עולים צעירים, שכתיבתם ריאליסטית, כאלה שאינם מוכנים להטביע את נייר הכתיבה שלהם במיתוס של החזון, ומעדיפים להעלות את תיאור האמת מארץ־ישראל, כפי שניסה זאת בשעתו אחד־העם. ומה עוד, שהקורא הישראלי מעדיף סופרים שכאלה, מאשר דמויות בעלות „ריזוין אפוקליפטי" כהזיותיו של אורן־נדל.

השקפות־עולם חולניות ורחוקות שכאלה, הביאו את אורן־נדל לגנות קטעים מתוך הרומן לכו ונלכה... של הסופר **יורי מילוסלבסקי****. שראו אור בדו־ירחון האוונגרדי ברוסית 22. אורן־נדל כותב על הקטעים הנ"ל: „**סיפורו של מילוסלבסקי אינו ראוי לדיון רציני. זה חיבור פורנוגרפי פר־טעם, רווי לא רק „זעלבסטהאם*** יהודי מובהק, כי אם שיגאת אדם מאדי־מאוזוכיסטית של מי שניתק בכישרון סיפורי למטה מבינתי, המצטעצע דרך גנדרנות בלשון ספסרי־פולקלוריסטית, זרועה ניבול־פה... מנע פעילי עליה, לחמי חופש, צה"ל, מוסקווה, ירושלים, הכותל — המאוסיין כימעט אך ורק על־ידי הסיפתון הנורא שסביכו. אני מקווה שעיסה פשטנית זו אינה מעידה אלא על נחתומה בלבד...**"

* Apokalypsis — גילוי; התגלות בברית־החדשה; חזון אחרית־הימים; אגדות־פלאים ומיסתורין על ימות־המשיח.

** סיפורו זה של מילוסלבסקי עומד להתפרסם בקרוב בעברית, באחד מירחוני הסיפרות.

*** באידיש: בעצמיותו.

בדומה לסיפורים אחרים של דיראס, הרי שמודראטו קנטיבלה עוסק בהבאת „אני" אחר, המתפקד במצבים בלתי ברורים ובלתי מוגדרים, בהם חותרת המחברת בהכרה מלאה שלא להביע עמדות מוסריות או הגותיות, והיא מעדיפה עליהם תיאורים דיאלקטיים כימעט של נוכחות, דממה, מילים, חיים, מוות ומיסתוריות. בסיפור זה, כמו בסיפוריה האחרים, הרי שבשורתה האחת של מרגרט דיראס היא, שהאדם נידון למצב ללא מוצא, מבלי שלה, כמחברת, יהיה פיתרון לכשהו למצב זה.

איחור של כ־20 שנה בתירגום לעברית של סיפור פרי עטה של דיראס עשוי להטעות את הקורא העברי בעניין התקדמותה של הסיפרות הצרפתית, ומן הראוי לציין כאן, שהסיפרות הנוצרת כיום

מרגרט דיראס
מילים, חיים ומוות

בצרפת היא פוליטית עד מאד, ולמעשה שונה מהעיסוקים הכימעט־אבסטרקטיים של דיראס וחבריה ל„רומן החדש".

תרגום

דיראס

בימים אלה ראה אור תירגום עברי ראשון של יצירה פרי עטה של הסופרת הצרפתיה במאית **מרגרט דיראס**, הנמנית על ראשי זרם „הרומן החדש" בצרפת. דיראס נודעת בעיקר כמחברת התסריט לסרטו של **אלן רנה** הירושימה אהובתי („צילו של האיש שחלף על פני הדואר בהירושימה מצולם באבן..."). הסיפור המתורגם, מודראטו קנטיבלה*, **הוא** אחד פיניני לז'אנר של יצירותיה בשנות החמישים המאוחרות ובשנות השישים המוקדמות (מודראטו קנטיבלה הוסרט בזמנו בידי הבמאי הבריטי **פיטר ברוק**).

דיראס מתארת בטכסט פרוזה, שלעתים נישמע כשירה בעלת ריתמוס פנימי, רצוף שימוש בקטעים קונטר־פונקטיים. היא מביאה קטעי דיאלוג־לסירוגין, תוך איבוד המקום, הזמן, המוטיבציה והרצף הגיוני של האירועים בסיפור העלילה.

הביקורת הגדירה את מקום ההתרחשות של סיפורי מרגרט דיראס בינות לקפלי המוח. מודראטו קנטיבלה (מתון ושירתי) ניפתח בשיעור־גזינה של ילד משועמם ואמו המשועממת לא פחות. אחרי השיעור מזדעזעת האם למראה גופה שותתת דם בביסטרו השכן. האם הצעירה, אן דיבארד היפה, שבה וחוזרת בעקביות, עם בנה, אל אותו ביסטרו השוכן ליד הנמל, אל המקום שם התמוטטה הגופה, ומתקשרת וחוקרת בהדרגה גבר אלמוני בשם שון.

* מרגרט דיראס — מודראטו קנטיבלה; עברית: ק. ברתיני; ספרי סימן קריאה + הוצאת הקיבוץ המאוחד, ספרית 17 × 10. 80 עמודים (ריכה רכה).

איזכור

נורית וגידעון

אחד הנישכחים והבולטים שבין הסופרים בארץ־ישראל בתקופה שבין שתי מילחמות־עולם, הוא הסופר **ישראל זרחי** (1909—1947) מחברם של עלומים, ימים יחפים, הנפט זורם לים־התיכון, נחלת אבות ועוד כעשרה ספרים נוספים שראו אור.

סיפורו הנפט זורם לים־התיכון* הוא ספר־יסוד בולט ונישכח על התקופה בין מילחמות העולם בארץ. זרחי הצליח לתאר

* ישראל זרחי — **הנפט זורם לים־התיכון**; הוצאת הספרים הארץ־ישראלית, ירושלים תרצ"ז, 301 עמודים (כריכה קשה).

...ל נייר

...בעיצוב סיפרותי איכותי, את ...אל ללא תלי תלים של אידיאו־ ...ועייפות, כפי שהיה מקובל על ...אחרים בני דורו. בספר זה עוסק ...בפיסת מולדת ואדם.

...זורם מביא את עולמו ותהייתו ...יר בשם גידעון ברקאי, צעיר גלילי, ...הכפר עיליה. זרחי מביא פסטורלה ...ת גלילית, את יופי החיים ואת העוני ...בוקה. גיבוריו של זרחי הינם ילידי ...ק, ילידי כפר, שיחסם לעולם הסובב ...ה מדמויות אחרות בסיפרות הארצישׂ־ ...לית, יחס המזכיר יותר את סיגנון התי־ ...ר העכשווי של דמויות ונפשות בסיפרות ...ישראלית.

...גדעון ברקאי שואף למרחבים, אל המדּ־ ...בר, אל הלא־נודע. יחסו לסובב אותו ...מורכב. דוגמה לכך מצוייה כבר בימי ילדותו, כאשר למד בבית הספר שבכפרו על כדור־הארץ המסתובב במהירות של

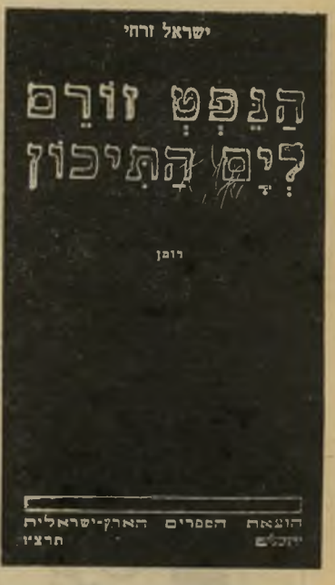

שער הספר „הנפש זורם"
בורג במכונת קסם

30 ק"מ בשניה ותגובתו היתה: **„עם שחר היה הנער בשדה, שטוח על הקרקע, שם איזן לאדמה: האמנם לא ישמע כלל את הרעש וסיבוב כדור הארץ? שלושים קילומטר לשניה..."**

גידעון משולל שקט ושלווה, כדי להעּ־ ביר חייו בכפר הולדתו. הוא נמשך למרּ־ חבים ושקוע באהבתו המורכבת לבת כפרו, **נורית**, שנטשה את הכפר והפכה להיות אחות רחמניה. נורית מתגוררת בחיפה, לא הרחק מאחיה העובד כנהג פרטי אצל אחד ממהנדסי חברת הנפט מנ"ס (מיפעלי נפט מזרחיים), **חברה קודחת ומוליכה נפט „מהרי כורדיסתן מצינורות ברזל לאורך מאות קילומטרים..."**. דמיונו של גידעון משתלהב מחברת הנפט, מעצם המחשבה על הנפט שנאצר מתחת להררי אסיה, נפט שיש בכוחו להניע את גלגלי התעשיה של אירופה. גידעון חפץ להשתלב במעּ־ רכת זו: **„כמיפעל כזה כדאי היה להתּ־ עורת! להיות בורג במכונת־קסם זו, תג אחד בספר היצירה הכבירה..."** ועל כן הוא מצטרף לחברה ובעזרת קשריו של חברו צבי מצטרף גידעון ומקבל **„פנקס עבודה מס' 7353"** ומוצב ב„תחנת המדּבר מספר שבע..." מבלי שאהבתו לנורית מגיעה לכדי הבהרה.

בתחנת המדבר מכיר גידעון את שכנא, **„המכונאי הפלאי"**, את עיסה הבדואי, **„בן המדבר, שחיר העיניים ושחום העור כעין הנחושת..."** ואת דיב הכושי. כעבור זמן מקבל גידעון מיכתב מחברו צבי, הכותב: **„אילי היה כדאי שתשוב עכשיו, עם הפריחה הכלכלית שבארץ, בזמן בניית ערי החוף, הנמל, ובזמן שכולם מרוויחים יצוברים ממון רב..."** — תיאור לגלגני, ובלתי מקובל בתקופת החלוציות של שנות ה־30'.

אלא שגידעון מדכא את תחושותיו תשּ־ קותיו: **„נורית, שם זה עלה עכשיו על השטח. האם רק זמנית דוכא, ואי־שם בקרבי אנו כוחות רבים, כאיתם גלי הכנרת שמתחת ללוח השליו, המתפרצים**

כביא שעתם, גועשים והופכים סערה..." בינתיים מוסר עיסה הבדואי לגידעון **„פסל קטן של עשתורת, אלת השפע, הפריון והאהבה..."** גידעון מועיד אותו לנורית ומאוחר יותר מסתבר לו שהוא מזוייף.

בתחנת המדבר מס' 7 מקבל גידעון את הידיעה שאביו מת והוא שב לכפרו.

אחרי האבל בכפרו ובביתו שב גידעון לחיפה, מחזר מעט אחרי נורית ומוסר לה את פיסלון העשתורת. תשוקתו לנורית טרם מתמלאת. שניהם נוסעים לירושלים, שם שוכבת נורית עם ידיד שלה, וגידעון מגלה זאת. נורית חשה בכך ומאלצת את גידעון לבוא איתה לים־המלח, שם היא משלמת לו את הגמול הגופני על אהבתו הרוחנית. כאשר הם שבים לחיפה, מתבהר לגידעון שיחסיו עם נורית משוללי כל סיכוי, והוא מגלה אותה שוב מתמסרת לגבר אחר. אז מעמיד גידעון עצמו שוב לרשותה של חברת הנפט, במטרה שהנפט ימשיך לזרום לים־התיכון.

צאן ברזל

הגרפומנים (ב')

בימים אלה התקבל מיכתבו של חוקר־ הסיפרות הירושלמי **י"ד אברמסקי**, מיכתב שבו הוא ממשיך בפירוט רשימת הגרפומנים שלו לשנת 1979. רצ"ב מיכּ־ תבו של אברמסקי במלואו:

חברי,

לא מכתב גלוי, אלא „תוכחת מגולה". על דבר אחד ועל עוד דברים. חברי, יש בך הכישרון־לאפסים. אתה צייד־זבובים (אף לא פרפרים, שיש בהם ניי משלהם, אלא זבובי־באוש־וזוהמה).

למשל? אתה נדרש לאדם אחד שאפילו שמו עוד לא ניקלט בראשי: **אותיקר***. עדיין איני יודע מיהו ומהו. או **קרמר־ תורן** (אמנם, להבדיל בין זה לזה: עשּ־ רים אלף תורן עדיין אינם מצטרפים לשום דבר, ואילו עשרים אלף קרמר הם משהו: רבע־סופר).

הגדלת מבחינת הכמות: „עלית" על **גבריאל מוקד**. כל דבריך צדקו יחדיו. אבל למה לך לצדוק כלפיו? אחרי מי יצאת לדרוך? (הייתי אומר עליו מלה אחת: אידיוט. אבל הן לא תתיר לי מלה זו. אם כן ויתרתי לך: לא אומר אידיוט!) גבריאל מוקד מעמיד פני „שר המסמכים". הוא מדבר אקס־קתדרה, בהתּ־ נשאות ובגודל־לבב, וכל עצמו אינו אלא רצנ** לא חשוב. אפילו אתה, דן, לא תועיל לו להיות חשוב יותר ממה שהוא.

בוא וראה, צא ולמד: יש לנו מבקר, איני אוהב אותו. הוא לא לרוחי, כי פלאבּי הוא. כוונתי לנרשון שקד. אבל יש להודות: הוא לא גבריאל מוקד. שקד למדן גדול ועבדקן, ולפי דרכו, הדרך הפלאבּית. הוא גם יודע כתוב. או נעלה יותר: דן מירון. הוא אינו מנקיי־הדעת שבירושלים, שהרי **„נקיי הדעת לא היו חותמים אלא אם כן יודעים עם מי חתּ־ מים"**. ודן מירון חותם על „כרוזים" למיּ־ ניהם, ויודע, יודע עם מי הוא חותם. אבל בשלושים שנות־המדינה הוא המבקר בדור. מבקר־מסאי־וחוקר. דן מירון ה„חותם" לחוד, ודן מירון המבקר־המסאי לחוד: אין כמוהו. לא רק לעומתו גבריאל מוקד **שלך***** הוא זבוב בן יומו, אלא גם לגבי קטנים ממנו לאין שיעור. ווה לך האות: כל כמה שתנפח אותו — ואתה ניפחת אותו בעצם כתיבתך עליו — אינו ולא כלום.

משה שמיר. משה שמיר אינו צריך לי להגן עליו. הוא יכול לעמוד על נפשו. אבל חובה עלי להגיד נגדה־נא לכולנו: משה שמיר אינו סתגלן. לו הוא נישאר במחנהו הראשון, בהשומר הצעיר, על כפיים היו נושאים אותו. אבל יום אחד קם, ואימה גדולה נפלה עליו: **הערבים יערכו בנו מטבח** ולא יחיו כל נשמה.

* כוונתו של אברמסקי למ. אות־יקר, מזכיר אגודת הסופרים העבריים.

** כותב ביקורות.

*** אין עורך „נמר של נייר" תמים דעים עם י"ד אברמסקי אודות גבריאל מוקד הנ"ל, שהינו זבוב בן יומו, וכאן המקום לציין שנימות־הזוטא עומד־מוקד מוצה עד תום.

בזחוף

המשורר, אמו והשיר * אורה נמיר של הסופרים * התייחדות גיבורו של זנדבנק על כלבה בעמק המצלבה

● ● שיר שאותו פירסם המשורר **אהרון אמיר** במוסף הסיפרות של ידיעות אחרונות העלה גיחוך רב אצל יודעי־חן ובעלי־זיכרון. בשיר, תחת הכותרת אמי, כתב המשורר: „אמי / אמי / בכי / את המת לך בעיר..." הוא הזכיר לאותם בקיאים, כי לפני כמה שנים נערך ברוב המולה, בבית־המישפט התל־אביבי, מישפט קולני בין המשורר לבין אמו, על חלק מנכסיה של האם, שאותו תבע המשורר לעצמו ● ● עוד מספיתי ועידת אגודת הסופרים שנערכה בפסח: השוואה שערך משורר חדשן למפקחת **בת־שבע שריף**, שניבחרה לוועד המרכזי של האגודה. אותו משורר טען, כי בת־שבע שריף „היא **אורה נמיר** של אגודת הסופרים", אמירה שסחטה חיוכים רבים ● ● ספיח נוסף מוועידת הסופרים שמור לסופר **יגאל מוסינזון**, שציטט מספר ביכוריו הבוסרי של **שימעון זנדבנק** את הקטע בו מתייחד גיבורו עם כלבה בעמק המצלבה. אחד מהשומעים, שהוא בלשן לפי עיסוקו, לא האמין וטרח וקרא את סיפורו של הפרופסור זנדבנק, והגיע לעמוד 71. ואכן, שם הוא מצא כתוב: „כשחזר מהתייחדות מְמוּשכת עם הכלבה ועם עצמו תחת כוכבי המצלבה...". אותו בלשן ציין, שמלבד עניין של התייחדות עם אשה, ישנן אפשרויות נוספות למילה „התייחדות", אלא שתיאורים קודמים, בנוסח: „הכלבה כבר קיבלה בכניעה נשית... נענוע ירכיים שמנמנות", הביאו להסכמה עם תהייתו של מוסינזון ● ● בהוצאת ספרית פועלים עומדת לראות בקרוב אור טרילוגיה מאת הסופר התורכי הנודע **יאסיר קאמה**. הטרילוגיה תהיה תירגום ראשון לעברית של סופר זה ● ● כשנודע ברומא כי האמן **יגאל תומרקין** עומד לערוך בירושלים, בגלריה שרה גילת, תערוכה של עבודותיו המוקדשות למלך אדיפוס של הסופר־במאי הנרצח **פייר־פאולו פאזוליני**, הביעו בני מישפחתו של פאזוליני תיקווה, שהתערוכה תוצג אחרי ירושלים גם ברומא ● ● באי יריד הספרים הבינלאומי ה־9 שנערך בירושלים, שתמהו לגלות כי הוצאת זמורה, ביתן מודן נעדרת מהתצוגה, לא ידעו שהסיבה היתה, סירובם של בעלי ההוצאה לשלם בדולרים עבור השתתפות ביריד שנערך בירושלים.

הוא לא ידע, שעתידה שעה והוא יישב בכנסת. הוא זעק את זעקתו. גם עתה הוא עושה הכל, שלא ייבחר שוב לכנסת. הוא לא התקרב כלל אל בגין וחבריו. הוא הלך מן הרבים אל המעטים, שלא כדרך כל הארץ. איני רוצה להסיג את גבולך, דן: הפלמ"ח תחומך הוא. אבל דוגמה אחת אני נוטל לי: **חיים חפר**. (מבחינה אישית לא הייתי צריך לפגוע בו. אבל הוא ההוכחה כי בשל זיקה אישית אין משוא־פנים): חיים חפר הוא סתגלן גדול. כדי לשבת באמריקה עוד ועוד *, שכח שהוא איש־שלומו ואיש־בריתו של **יגאל אלון**. שורת־הדין נותנת, שהיה לרשימת־הגרפומנים ובמיפקד הנ"ל הם ניפקדים. החיפזון גרם. לא הזכרתי, למּ־ של, את **אבות ישורון**, ועלי להודות, תמיד יש חידוש בשיריו: התאריך. הוא מקפיד לציין בסוף כל שיר את התאריך העברי והתאריך הלועזי. התאריך חדש, שונה מפעם לפעם. והוא, מרוב ענווה, אינו כותב את השעה המדוייקת, שעת הולדת השיר *.

שכחתי את דן פגיס. (צונך לראות בעליל מה בין תלמיד־חכם־חכם לבין תלמיד־חכם? **עזרא פליישר** הוא תלמיד חכם־חכם. ראה: לא תהא תפארתו על דרך השירה, כי לא משורר הוא, עמד

חיים חפר עם יגאל אלון
סתגלן גדול ואיש בריתו

עליו להתפטר עם התמנותו של משה דיין לתפקיד שר־החוץ. הוא לא התפטר. הוא שירת את משה דיין. ירבו כמשה שמיר בישראל ואל ירבו כחיים חפר. משה שמיר איש־מילחמות, איש־דיעות. חיים חפר סתלגן. לא אפחד מפני שמיר. אפחד מפני חפר... בשל הסתגלנים יכול השילטון, כל שילטון, לבצע כל תועבה (כגון סיזון) בעניית „אמן" של הסתגלנים. משה שמיר שוחה נגד הזרם. **הסתגלנים הם** „סחופי־ זרם", זרם עכור, של רפש וטיט...

וכאן המקום לתקן את אשר עוויתי על סופרים רבים: במיכתבי הראשון אליך נתעלמו ממני כמה סופרים. הם נעלבו, ובצדק נעלבו, על שלא הכנסתי אותם

* הכוונה לכך שחיים חפר המשיך למלא את מישרת ניספח התרבות בלוס־ אנג'לס גם לאחר הדחת מטיבו יגאל אלון.

ופרש מן השירה, והריהו משניים־שלושה החוקרים של שירת ימי־הביניים, מגדולי־ הדור. דן פגיס גם הוא חוקר חשוב בתחום הזה. אבל הוא כותב שירים...)

אבל, שוב הארכתי. מבקש אני סליחה מכל אותם שלא הספקתי להזכירם במפוּ־ רש: יבוא יומם.

חברך

(אשר נגזר עליו לריב אתך תמיד)

יעקב דויד אברמסקי

נ. ב.,

המיכתב נישלח באיחור, מטעמי ברי־ אות. הדברים כולם אמורים על דעת עצמי בלבד, על סמך הזכות להביע דעה אישית.

* אברמסקי ניתק מן הסתם בשנים האחרונות מגעו עם שירת אבות ישורון, היות וזה, בכמה משיריו, ציין בתוכם את השעה ומקום הולדת השיר.

הקניה הטובה ביותר 1978

בניני
אברהם גינדי

בונים ברמה בינלאומית בערים:
ראשון-לציון · פתח-תקוה · תל-אביב · רחובות
ועתה גם:

ברמת השרון

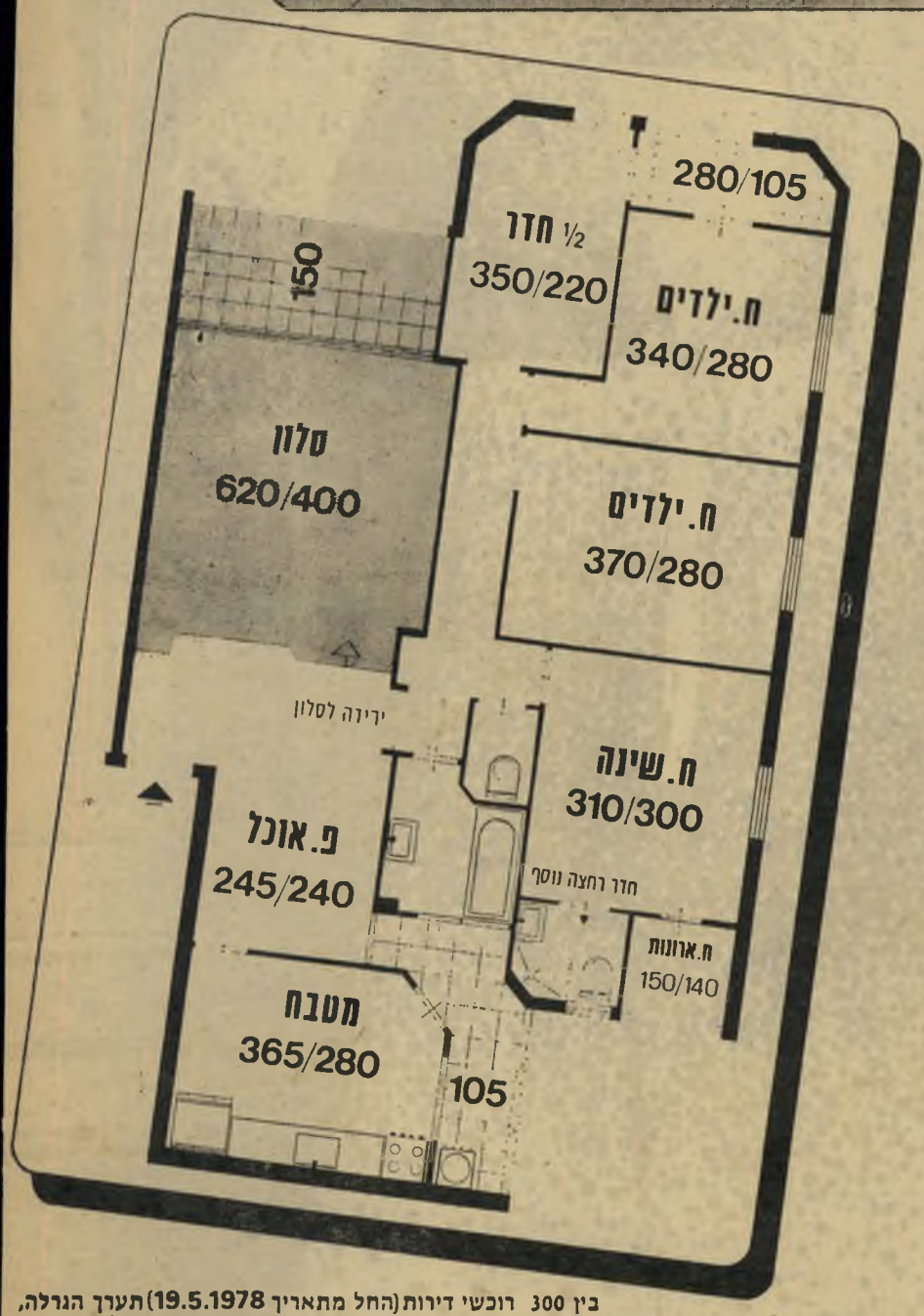

בין 300 רוכשי דירות (החל מתאריך 19.5.1978) תערך הגרלה,
בה יזכה אחד הרוכשים בסך של 1,000,000 ל"י (מליון לירות) במזומן.

צמרת השרון
פרוייקט חדשני ויוקרתי ברמה בינלאומית באזור מגורים מרכזי ושקט!

תכנון ארכיטקטוני מרשים ע"י אדריכלי צמרת:
משרד אדריכלים „קורה", אבי רסקין והרי המלי.

בצמרת השרון מציעים:

- שני מפלסים לכל דירה
- הסקה לחימום הדירות
- 2 חדרי רחצה לכל דירה
- חדר ארונות בכל דירה
- ארונות מטבח מפוארים „דגש"
- חרסינה פרחונית במטבח
- רצוף קרמיקה באמבטיה ובשרותים
- חדר תרבות לכל בנין
- לובי מפואר בכניסה
- משטחי דשא וגני נוי
- מתקני משחקים בחצר לילדי הבית

משרדי מכירות: דירות גינדי - אברהם גינדי

ראשון־לציון - משרד המכירות הראשי רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית ותחנת סונול) חניה פרטית למבקרים במשרד.

פתח תקוה - רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) רמת השרון - רח' סוקולוב 84

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים.

עפרה

אפנת הנשים היפות
אביב קיץ 1979

a Gideon Oberson design

NIBA

דבר הטיליגנט

דוגמה! דוגמה!

בתוקף היותי ממזר גדול וארס לא קטן, אני תמיד שומע כל מיני דברים שאני בכלל לא אמור לשמוע. „אין לי כוח איתך! אין לי כוח!" מתייאשת אמא שלי. „זה שאתה עושה את עצמך ישן, ועל סמך זה כולם בסביבה מדברים חופשי חופשי, מילא," היא אומרת לי. „אבל למה את כל החומר הזה תיכף אתה מוכרח לשפוך בעיתון? למה? למה?" בגלל שאת כותבת לי אותו, אני מודיע לה בשקט, והיא תיכף נזכרת, ואין לה יותר מה להגיד. וכשאין לה מה להגיד, אני יכול סוף־סוף לפתוח את הפה, ולהגיד משהו. אז תשמעו.

לארץ הגיע במטוס מנהלים, אחד מ־מלכי חג'ט־סט. שמו יצא לפניו כאחד מגדולי המאהבים בדורו, ומובן שכל נשות החברה נכנסו להיסטריה. אחרי הכל, כמה זמן יכולה אשה להתקיים ממעללי קירקסנות בני חמש דקות הנהוגים בארץ? צריך חמצן.

הקיצר, בסוף זכתה בו הבלונדה הכי סקסית, ואני לא ארס גמור, אז אני לא מזכיר שמות. איך שעלו לסוויטה המל־כותית של מלון־הפאר, התחיל הקינג להתפשט.

אחז מיקטורן, שפייר קארדן אישית תפר אותו ביד — ופוייט — זרק אותו באלגנטיות דרך החלון. פשט מינכנסיים, שהאלסטון האגדי תיכנן לו בתור מחווה ידידות מיוחדת, ופוייט — החוצה דרך החלון. קילף חולצת משי נדירה, שקנזו קנה בעצם בשבילי עצמו, ופוייט — החוצה. כך עשה עם חגורת גוצ'י, עם נעלי סלין, עם שעון הרולקס שלו, ושאר הפריטים — לעיניה הנדהמות של הגברת.

„אבל דרלינג," הצליחה ללעלע לבסוף, „הרי הדברים האלה עולים הון!"

„או־ה," פלט בקלילות וקיפצץ אל בין הסדינים. „שלא יטריד אותך הדבר האני. בין כה ובה עד שאני אגמור, הכל יצא מהאופנה."

פטנטים

איך למנוע קימטי זעף מבין העיניים

ישנן בעולם ארץ השמש העולה, וארץ השמש העומדת. השמש העומדת — למי שעדיין לא ברור — זה אצלנו. מהבוקר עד הערב מכה באור בוהק. מה לעשות, אלה הם החיים.

אין זה מחזה נדיר לראות אנשים מת־הלכים ברחובות עם הבעת שוחר־לטרף, בגבינים מכוחצים. יכול, אומנם, להיות שזה בגלל המזג הישראלי המפורסם, אבל יכול גם להיות שאין זה המזג — כי אם מזג־האוויר. אנשים פשוט רוצים לראות משהו למרות בוהק השמש, ואז בטח אין שום אפשרות אחרת, אלא להכניס לפעילות את סרצוף־הבוג־ג'ונס הנ"ל.

יקשה המקשן — מה בקשר למישקפי־שמש? אז בקשר למישקפי־שמש — טוב תודה. זה יופי של המצאה, בתנאי שזוכ־רים להרכיב אותם. אלא שתמיד שוכחים אותם. בבית, או במכונית, ויש גבול כמה דיי־בנדים או דיורים יכול האיש לק־נות. בטח יש גם מישקפיים פנן בשלושים לירות, אבל אין להם שום דאווין, ויש גבול לקורבנות החברתיים שעל אדם להק־ריב, כדי להציל, נאמר, את מאור עיניו, או קימטי פניו. נו באמת.

חוץ מזה, חוץ מזה, מי אמר שמישק־קפי־שמש מונעים את חריצי הזעף בין הגבות? הרגל — זה הרגל — זה הרגל. אז כדי להיפטר אחת ולתמיד מההרגל הזה, זוכרים להצטייד בסליל קטן של נייר דבק שקוף — סלוטייפ. קונים אחד לבית, ואחד למכונית, אם יש אחת כזו, אמן סלע. קורעים פיסה קטנה, ריבוע קטן, ומד־ביקים יפה יפה בשורש האף, בין הגבות. זה שקוף, בלתי נראה, ומאפשר מודעות יוצאת מן הכלל לעובדת כיווץ הגבינים. הנייר הקטנטן, הדבוק הזה, פשוט מתנגד. הוא מעביר תחושות, ולא מאפשר להתחבא מאחרי תנועה הבאה בהסח הדעת. איך שמרגישים — מחליקים את המצח מייד. הפטנט הזה יעיל במיוחד בזמן נהי־גה, שם מאמצים את העיניים. מי שסבורה שאין באים בין הבריות עם כל מיני ניי־רות בין העיניים, שתתלוש זאת, ברגע צאתה מהמכונית. תיסכון בליינד של עבו־דת פינצטה מייגעת. לוקח שנייה בדיוק, גם להדביק וגם להסיר.

נותרה רק עוד בעיית הנודניקים, שכל היום מחכים לחידושים והמצאות, ובשקי־קה מוכנים ללמוד כל דבר, על חשבון זמנכם היקר. ובכן, לאלה, נא להכין תשו־בה קצרה אחת — בא לי!

טיז קורה מבין עיניך
ובהזדמנות החגיגית גם כמה חריצים

בריאות

ל.נ.ג. – לוחמה נגד גזים

כיוון שפעם כתבתי איך מאריכים את מוישלה, ובכל זאת נשארתי בחיים, אכתוב לכם הפעם על נושא טעון לא פחות חומר נפץ, בהיותו לא פחות נועז על חיי. מה שעוד רציתי לאמר, זה שמותר כבר עכשיו להתחיל להתפוצץ מצחוק, לא צריך לחכות עד סוף הכתבה. זהו. רבותי, מתחילים.

ומי על הכוונת הפעם, אם לא כל היוסופים והאברומים, אלה, כל השיהוקים שטעו בניוזוט, בדרכם הארוכה אל החופש. אלה, ממזרים אלה. לא מודיעים שום דבר מראש, בפרק זמן סביר — והופ! הם בחוץ — לזוועתו המשתגעת של בעל הדבר. מה לאמר — יצורים ידידותיים. אין אוהבי חברה מהם. יכולים הם לתעות שעות בתוך האינסטלציה. ברגע שהם שומעים קולות מבחוץ — כוכב הצפון נמצא להם, ושינסה בעליהם לעשות שריר.

בחמת זעם מטורף הם קוראים לכל החברים, ומראים למיתחכם מי כאן הבוס. הפגנת עם מבעבעת — זה כלב לעומתם. חומות הבסטיליה שלהם — לעולם נופלות. אומנם אחר־כך הם בכלל לא מבינים למה מגרשים אותם בניפונופים אדירים, וטורחים לערבב אותם, דחוף, עם אוויר אחר. אחרי הכל, הם כבר כל־כך מגו־בשים חברתית, כמו אחים לנשק באחות לוחמים, ולא עשו את

גזים תוצרת בית
הפטנט הסופי להדברת העסק

כל הדרך הארוכה יחד, על מנת להתפזר, סתם כך, בסוף. כל מנפנף שהוא עמד ודאי על העובדה בזמן מן הזמנים. מה לעשות. בחייהם ובמותם לא נפרדים אלה. לא נפרדים. מכסימום, יתכבד הבן־אדם, וייפרד, כל עוד רוחו בו, מהחדר שבו הם שוהים — אולם יזהר מישנה זהירות לנער היטב את מיכנסיו משאריות קטלניות.

מאז ימי קדם, נותנים בהם סימנים; כלב נובח לא נושך — וואללה אמת. אבל זה ששותק — נושך — ישמור השם! למרבה הצער, לא הומצא עדיין שום דבר משכנע יותר מאשר התנזרות מפאסולית — להדברת העסק. ואפילו כך הדבר, עדיין נשארו הכרובית והתפוזים, האבטיח והענבים, הבשר והחלב — המכהנים זה ימים ימימה בראש המיצעד, כייצרני בומבות בדוקים.

„אנשים מתייחסים ממש בחולניות אל כל הקשור בענייני הרביה וההפרשה שלהם. הגיע הזמן לשנות גישות בנושא," הירצה לי רופא ממכרי. „מכיוון שיותר מדי חמורים צורכים כדורי פחם מצחיקים בנסיונות סרק להילחם בתופעה טבעית כמו גזים, במקום לשתף עם זה פעולה בצורה הגיונית וקונסטרוקטי־בית — אולי הגיעה השעה להרצות דברים של ממש בעניין?"

בטח! בטח הגיעה! אמרתי. גזים זה תמיד נושא חזק. מייד בתור אחרי מוישלה. מכיוון ששם הרופא יצא בין הפציינטים שלו כמפתח שיטה לא רגילה — המשחררת את הבן־אדם כבמטה קסם. מכל אוויר שאינו נמצא בריאות, חשבתי שיהיה זה רק הגון לספר מי הג'יניאס. „שלא תעיזי!" תפס מחסה מאחרי האתיקה. „אני מוכן לפרסם את שיטת הקסמים שלי בחינם — אבל קאריירה ציבורית אני לא עושה מלופט בעשעפטאן." שיהיה.

אז כך, בקיצור, אומר הד"ר לקהילת צבי חבטן:

ראשית, מאבחנים את העסק. כאבי־בטן הנוצרים מגזים, מפלחים וחותכים כמו סכינים. אלה כאבים חדים, לא עמומים. כשחשים בזאת, פורשים אל חדר פנוי, חשוך, ונועלים אותו על מפתח. פרטיות מאובטחת במאה אחוזים, היא תנאי בל יעבור. נשכבים על הגב, על הריצפה בפרוש, אפשר על מרבד או שמי־כה. מתפשטים בחצי גוף תחתון לחלוטין, כולל התחתונים. מסי־רים כל מלבוש לוחץ או צר גם בחלק הגוף העליון. כעת. צריך לנשום מלוא הבטן אוויר, פעמים אחדות, להשהותה במצב „נפוח" כמה שניות, בלי להפעיל את שריר הסרעפת. זאת, בכדי לאפשר לגזים לנוע חופשי במעיים. לעיתים, עצם הסרת הבגדים כבר עוזרת לשחרר את עודף הלחץ — אבל לא את כל האוויר.

בכדי לשחרר את כל העודפים מבפנים, מבצעים סידרת תרגילים. ראשית, מקפלים את הברכיים עד שהעקבים קרובים לישבן. מנסים להניף אותם כלפי מעלה, עד מעבר לראש, כשהשכמות על הריצפה. משהו כמו „עמידת נר" בברכיים מקו־פלות. מיישרים אותם לאט לאט חזרה לריצפה, כשבדרך מנסים להרגיש ולהדביק לריצפה אינדיבידואלית, כל חוליית גב המוח־זרת לריצפה. זה שלב שבו צריך הבן־אדם להיות נכון לעצור, לקפוא בערך בתנועה, כאשר הוא חש את גוש האוויר מתקדם במעיו. כל תנועה פותחת כאילו מעבר אחר בתוך ביטנו, ועוזרת לגזים להתקדם כלפי חוץ. ברגע שמרגישים מהי הזווית הנוחה ביותר לגזים לצאת, עוצרים בערך בזווית זו, וחשוב מאד, עם שתי הידיים, לחפון את שני חלקי העכוז, למשוך חזק לשני הצדדים, באחיזה קרובה ככל האפשר לפי הטבעת, וללחוץ את האוויר בכוח החוצה. „לסחוט" את כל האוויר, עד שפי הטבעת נסגר לבד. פעולה זו מבטיחה הורקה מוחלטת בכל פעם, ומסירה את מיכשול השריר הסבעתי המאפשר רק לעודף הלחץ לצאת, ולא לכל „גוש" האוויר.

מילת המפתח כאן, זו מודעות „ורגש" לגוף. אין זה דבר מסובך. גם מי שחרש לגמרי אל גופו, יתחיל לקבל מודעות — רגישות — וקשב זה, עם הזמן, אם רק יסיט לשם את פנס האור הפרטי — הלא היא פשוט תשומת־ליבו. ממש כך. בלי מאמץ. לא צריך אמונה. זה יקרה לבד. מבצעים תרגיל זה במלוא ההר־פייה והינונחות. שרירים מכווצים לא יועילו כאן הרבה. לשם כך, אבל, נועלים את הדלת במפתח, מכבים את האור, ומסירים גם את הלבנים.

בין סוג תרגילים למישנהו, מתיישרים על הריצפה בפוזה של צלוב, ונושמים שלוש פעמים דרך הסרעפת, ושלוש פעמים „דרך הבטן".

סידרה שנייה של תרגילי פצץ, אומר הד"ר, זה „להפיל" את האגן בבירכיים מקופלות וצמודות — פעם ימינה, כלפי מעלה, ופעם שמאלה, כלפי מעלה, לכיוון הכתפיים, בקצב לא מהיר, כשכל אותו זמן כל חלק הגב, עד המותניים, דבוק לריצפה. סדר התר־גילים לא חשוב. אפשר לאמץ את כולם, או חלקם, בהתאם להר־גשה האישית מה טוב ויעיל יותר באותו רגע. פציינטים, אבל, מדווחים, שאת מירב ההקלה משיגים מגילגול אחורנית.

לחיצת הבטן בעזרת אצבעות צמודות בסידרת ויברציות מהי־רות על מקום אחד, בצורה „שתעשה גלים" על פניה, עוזרת גם היא לתזוזת האוויר בכיוון המיוחל.

זהו. אחרי רבע־שעה כזה, מרגישים קל ומאושר בלפחות טונה אחת. אין שום חובה להיפטר מהעסק בנאגלה אחת. מש־תחררים, חוזרים לפעילות רגילה, ומרגישים שוב „מלאים" — חוזרים לתרגילים. במקרה של גזים זה עוזר כבמטה־קסם. אם הכאבים לא חולפים, אין אלה גזים, ובדהרה קלילה פונים לרופא. זהו. כה אמר זרתוסרא, ולא הסתיר דבר.

מה שעוד נותר לי לעשות, זה ללכת ולהתחבא לשבועיים. אחרי הכל, יש גבול לאומץ שאדם אמור להפגין. לא?

חדש
של פרומין

אה.. הה.. פסטה פרומין

זה פסטה אמיתית של פרומין

זה פַּסטריה — איטריות
זה פַּסטרוני — שבלולים וקונכיות
זה פַּסטינה — פתיתים
זה סְפַגטי, מַקרוני, כולם פרומנטי — פסטה אמיתית של פרומין.

הפסטה היחידה, המיוצרת מ־100% סמולינה מחיטת ענבר מס׳ 1 Durum Semolina No (באריזת שחור/זהב) אינה הופכת לעיסת בצק, עשירה בחלבון וערך תזונתי גבוה.
אה...הה... עם פסטה אמיתית שכזו ההכנה קלה, הארוחה טעימה ומזינה והמחיר — חשוב מאוד — ״קל״ בסל המזונות של תקציב המשפחה!
פסטה פרומנטי המיוצרת במפעל החדש של פרומין בידע איטלקי, ממשיכה את מסורת הטיב והאיכות של מוצרי פרומין.

פרומנטי בשלש איכויות:
- **שחור עם פסי זהב 100% סמולינה מחיטת ענבר מס׳ 1.** Durum Semolina No. 1
- **ירוק עם פסי כסף — עם חיטת ענבר — ללא תוספות מלאכותיות.**
- **עם פסים אדומים — מקמח משובח.**

פרומין

מתחשק לי ״פרומנטי״
פסטה אמיתית של פרומין

מליונר בצרות

(המשך מעמוד 30)

ונפגש עם ראשי העיריות וראשי השילטון־המקומי. היה לו כאן שם מצויין. אחרי מותו קיבלנו כמה פניות. יש כמה תובעים הקשורים בצורה זו או אחרת הן אחד עם השני. אבל השגרירות משמשת רק כתיבת־דואר. אנחנו מעבירים את כל הפניות לארץ. אין טיפול יזום בפרשה מצידנו. בהתחלה, כשהגיעו הפניות הראשונות, התעניינו. לא תיארנו לעצמנו שהאכסניות לא קיימות. ביררנו עם עיריית תל־אביב ואז למדנו שהאכסניה עבורה נאספו התרומות לא קיימת בכלל."

גם שגריר גרמניה בישראל, קלאוס שיץ, נפל ברישתו של מליון. הוא לא העלה כלל בדעתו שמליון פועל על דעת עצמו, ללא ידיעת הממונים עליו, צייד אותו במיכתב בו נאמר: „הנני מאחל לך ולמפעלך להשיג גם להבא אמצעים ממקורות נוספים בגרמניה."

„אף אחד לא ידע!"

שתי תעלומות נותרו עדיין פתוחות בפרשת זאת מליון.

התעלומה האחת היא כיצד יכול היה זאב מליון לרקום במשך שנתיים את רשת

השגריר קלאוס שיץ, שגריר גרמניה בישראל, נפל אף הוא קורבן לתרמית של מליון. שיץ צייד את מליון במיכתב רשמי של השגרירות, בו הוא ממליץ למיפעלים בגרמניה לתרום למיבצע הקמת אכסניות־הנוער, מבלי שידע כי זוהי מגבית פרטית של מליון.

הנוכלות שלו ממישרדו, שבבית מרכז השילטון־המקומי בתל־אביב, מבלי שאיש מהממונים עליו או הסובבים אותו, יטיל בו צל של חשד.

כיום טוענים כל אנשי מרכז השילטון־המקומי, החל מהיו"ר פנחס איילון, דרך יו"ר החברה למשק ולכלכלה של המרכז, מרדכי סורקיס, ועד אחרונת הפקידות: לא ידענו.

זוהי טענה מעוררת תמיהה. שכן, זאב מליון לא ניהל את פעילותו בחשאי. את כל העיסקות המפוקפקות שלו הוא קשר וטווה ממישרדו בבניין מרכז השילטון־המקומי. משם יצאו המיכתבים וההסכמים. לשם הגיעו המיכתבים עבורו. האנשים הקשורים בעיסקות באו אליו למישרדו. אורחים כבודים מגרמניה, בעזרתם חשב מליון לגייס הלוואות ואשראי, הגיעו כאורחי מרכז השילטון־המקומי ועל חשבונו. מליון הוא שאירח אותם ושילם את דמי הארחתם. הוא ניהל כמעט יום יום שיחות טלפוניות עם גרמניה בענייני עסקיו.

כל ההתכתבות המסועפת, הגודשת תיקים רבים, נעשתה בגרמנית. שתי מזכירות מייוחדות הועסקו לצורך זה. מליון הזמין תוכניות ופרוספקטים, בתי־דפוס הדפיסו עבורו קבלות ותעודות־מתרימים. הוא הירבה לנסוע לגרמניה לתקופות ארוכות.

קשה להעלות על הדעת, כיצד לא נתן איש במרכז השילטון־המקומי את דעתו לפעילות זאת וכיצד לא הבחינו שמשהו אינו כשורה בה.

מסביר גדעון לב: „מליון היה מזמין אותי להכיר ולארח את רוב האורחים שהיו מגיעים מגרמניה, בוא תגיד להם שלום", הוא היה אומר לי. הוא עשה לי הכרה עימם. רק את האנשים הקשורים בעניינים האלה הוא לא הכיר לי מעולם. עבור פנחס איילון ומרדכי סורקיס היתה כל הפרשה הפתעה. הם לא האלו בדעתם שמליון מסוגל לדברים כאלה."

למרכז השילטון־המקומי אין כל מעמד מוגדר על־ידי חוק. הוא אינו כפוף לביקורת מבקר־המדינה. יש ועדת־ביקורת פנימית במרכז ויש לו גם מבקר. אבל גם אלה לא גילו דבר וחצי דבר על ההסתבכות של מליון והמרכז, עד אחרי מותו.

„מעולם לא הועברו דרכנו כל כספים," טוען גדעון לב, „אין שום מיסמך על כך בהנהלת־החשבונות שלנו. אני מבקש לקבוע בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים: כל העיסקות של מליון לא עברו ולא הגיעו להנהלת־החשבונות שלנו."

אבל במיכתב ששיגר זיגפריד לרר לשגרירות ישראל בבון בחודש מארס השנה הוא טוען: „אין שום מקום לטענה, שמרכז השילטון־המקומי בישראל טוען עתה, שלא היה ידוע לו דבר על מיבצע זה. מאליו מובן שאם נגרמו לי אי־נעימויות ומבוכה, הרי עלי ללחום נגד הדבר נמרצות. אני מוכן בכל עת לתת דין־וחשבון לרשויות הישראליות, כולל המישטרה, כדי לשים לאל את העלילה הכוזבת שהועלתה נגדי. אני עשיתי רק טובות למר ולגברת מליון ורק נכנסתי להוצאות. אבקש להעביר את העניין במהירות לישראל, שאם לא כן, אהיה נאלץ לפרסם את הפרשה בעיתונות הגרמנית, הן כדי לתאר את צידקתי אני והן כדי לגלות את הליכין של מרכז השילטון־המקומי בישראל."

עדות נוספת הנמצאת בידי המישטרה היא עדותה של יעל לנדאו, מרכזנית לשעבר במרכז השילטון־המקומי, שפוטרה אחרי מותו של מליון. על פי עדותה ידעו אנשים נוספים במרכז השילטון־המקומי על עסקיו של מליון, או לא יכלו שלא לדעת עליהם.

המישטרה בודקת עתה גם תופעה תמוהה זו.

„להרביץ מכה" לקראת הסוף

ה תעלומה הבלתי מפוענחת השנייה נוגעת לסיבת הסתבכותו של מליון.

כיום קיימים חשדות כי גם בעבר לא נהג תמיד מליון ביושר ובניקיון־כפיים בפעילותו כמזכ"ל מרכז השילטון־המקומי. קיים חשש סביר כי הוא היה נוהג ליטול דמי־עמלה מבתי־חרושת, בעיקר בגרמניה, מהם רכש במרוכז מכוניות־כיבוי או מכוניות־אשפה עבור הרשויות המקומיות.

השאלה היא מדוע רקם את תוכנית אכסניות־הנוער הדימיוניות, ניסה לגייס מאות מיליוני ל"י והזמין סחורות במיליונים? שכן, התוכנית היתה מיועדת מראש לכישלון. הוא יכול היה לגלגל אותה שנה או שנתיים, אולי שלוש. אבל בסופו של דבר היה ברור שהתרמית כולה תיחשף; שהתורמים להקמת אכסניות־הנוער יגלו שאיש אינו מתכוון להקימן ושהן אינן אלא כפרי פוטיומקין נוסח ישראל.

מדוע מכניס אדם אינטליגנטי וממולח את עצמו בדיעה צלולה לתיסבוכת פלילית מעין זו, שאילו היתה נחשפת בעודו בחיים היתה גורמת לו לבלות את שארית חייו בכלא?

אין תשובה חד־משמעית לשאלות אלו. אפשר רק לנחש או להניח הנחות. התיאוריה הסבירה ביותר להסברת מעשיו של מליון היא זו: זאב מליון עמד על סף המחצית השנייה של שנות השישים שלו. הוא הרגיש כי חייו מתקרבים לקיצם. ייתכן גם שהיה חולה במחלה כל שהיא, שהיתה ידועה רק לו, ולכן חשש לעתידו.

הוא החליט „להרביץ מכה". הפקיד הבכיר, שחי כל ימיו על משכורת — אומנם נאה, אך לא יותר מזאת — ביקש לסיים את חייו במותרות ובתענוגות: לטייל בעולם, לבזבז כספים, לחיות כמו מלך, להינות מכל ההנאות שכסף יכול לספק.

הוא לא חסך כספים בבנק. בשתי שנות חייו האחרונות הוא חי „על חשבון הברון". ורק כשהרגיש שהחבל מתהדק סביב צווארו ושאין עוד מוצא מהתיסבוכת שבה סיבך את עצמו — דהר במורד שער־הגיא, במכונית הקורטינה החדשה, שרכש חודשיים קודם לכן, לקראת מותו.

(רישימה אחרונה כפידרה.)

אדי תבור ■

תן טרמפ לחייל

במדינה

מישפט

מישפט היפהפיות

נשים יפות וסיפורים על קוקאין, במישפטם של נאשמי מדון „רמדה"

עטויית גלימה שחורה ישבה על דוכן השופטים אשה יפהפיה. לשמאלה, בתוך תא הנאשמים, לבושה מיכנסי ג׳ינס כחולים וחולצה לבנה, ישבה הנאשמת הבלונדית העדינה, בין חבריה הנאשמים. מולם, על דוכן העדים, התחלפו במשך היומיים האחרונים שתי עדות תביעה, צעירות נאות הלבושות לפי מיטב האופנה הזרוקה, ושערן פרוע באופן אומנותי.

השופטת הוותיקה, הדסה בן־עיתו, אומנם אינה נערה צעירה, אולם השנים הארוכות של עיסוק בשפיטה לא חרטו בה סימני שרירה. פניה נשארו נשיות, שערה הערמוני סדור למישעי בתלתלים קצרים ועיניה הירוקות מתבוננות במבט חודר בכל הקורה לפניה באולם.

בקולה הצלול אסרה השופטת על ה־סניגור אליהו קדר לשאול את העדה הצעירה, איריס דושי בת ה־24, אם בעלה טען בתביעת הגירושין שלו כי היא חולת־נפש. אין טעם לעסוק ברכילות גרידא במישפט זה.

יחפים תמורת קוקאין. איריס דושי, עדת התביעה העיקרית, צעירה חיוורת־פנים אשר שיערה המקורזל מעטר את פניה כהילה, נראתה נרגשת ועצבנית מאד למרות התערבותה של השופטת לעזרתה. הנערה הרבתה לסלסל קווצת שיער בין אצבעותיה, להקיש ב־מישקפי השמש הענקיים שלה על דוכן העדים ולמולל את שולי חולצתה בעצבנות.

היא לא נהנתה לספר את סיפורה והדבר ניכר בה. אולם לשאלותיו של נציג התביעה, אברהם טל, ענתה כילדה טובה. היא סיפרה כיצד בערב, שבו נתפסו כל „ליווי־תני הפשע" במלון רמדה, שהתה בחדרו של יחזקאל אסלן, איש המוכר לציבור בהיותו אחד מהנזכרים במיסמך ה־11.

באותו ערב קיימה עימו יחסים מפני שרצתה לקבל ממנו קוקאין להרחה, והוא היתנה זאת בקיום יחסים. את הקוקאין ניסתה לראשונה בחודש פברואר השנה, כאשר היתה בחברת דויד אפללו ואסלן. הם הריחו קוקאין והציעו לה לנסות. בתחילה סרבה, ואז אמר אחד מהם כי טוב שאינה רוצה את הקוקאין מפני שזה חומר יקר מאד. דווקא הערה זאת גירתה את איריס לבקש להריח מעט. ואכן, הם נתנו לה להריח את מה שנותר, אולם הכמות היתה כל־כך זעירה עד שלא הרגישה כמעט כל השפעה.

בפעם השנייה הריחה קוקאין ב־חברתו של יחזקאל אסלן בלבד. הם ישבו במועדון פיקוקס, בכיכר אתרים. אסלן יצא ואיריס הלכה אחריו ופגשה אותו נשען על מעקה שייש שעליו היו סדורות שתי שורות דקות של קוקאין. כל אחד מהם הריח שורה. הנערה הגראית כחתיכה תל־אביבית טיפוסית עובדת בבנק־לאומי. היא התגרשה מבעלה בחודש ינואר 78׳ ועברה תוך כדי כך משבר נפשי. נישואיה אומנם נמשכו כשנתיים, אולם למעשה, אחרי חצי שנה של חיים משותפים החלו הצרות. הסיכסוכים בינה לבין בעלה הביאו את הזוג לעתים תכופות לתחנת המישטרה ואף למגן־דויד־אדום באשמות של תקיפות הדדיות.

אחרי גירושיה החלה מבקרת את חברתה טלי ששה, במועדון פיקוקס. טלי עבדה שם במשך שמונה חודשים כמלצרית, וכך הכירה את פינחס גולדשטיין ודויד אפללו שהיו מבעלי המועדון.

בפעם השלישית הריחה איריס קוקאין בחברתה של טלי. באותו ערב ליוו אותן אסלן וגולדשטיין לביתה של איריס, ועלו עימן למעלה. שם, בחדר־השינה של איריס, אחרי שטלי התקלחה ואיריס עצמה חזרה מהמיקלחת, ראתה כי על ראי ליד מיטתה היו סדורות שלוש שורות של קוקאין. הם הציעו גם לטלי כי תנסה, אולם היא סרבה. איריס התבישה בתחילה להריח את הסם כאשר חברתה מסרבת, אך לבסוף שאפה אל נחיריה שורה אחת וכל אחד מהגברים

ההנאה כולה שלך מההנעה האוטומטית של שנות ה־80 רנו 5-1300

RENAULT 5 AUTOMATIC

נוחה לתמרון בעיר וחסכונית במיוחד (עד 16 ק״מ לליטר) • תיבת הילוכים פול אוטומטית כאמריקאיות • גג ויניל ליופי ולבידוד • מגן פיברגלס היקפי למניעת ״דפיקות״ • מערכת שעונים מפוארת • מושבים אורטופדיים • דלת אחורית עם מקום רב למטען (מושב אחורי מתקפל) • מפשיר אדים ומגב לחלון האחורי • הנעה קדמית עם מנוע רב עצמה בן 1289 סמ״ק • נוחה לחנייה בעיר מצויינת לנסיעות ארוכות מחוץ לעיר •

בני משה קרסו ת״א-רח׳ ריבל 22, טל. 333241. חיפה-רח׳ יפו 32, טל. 510296, ירושלים-רח׳ הס 4, טל. 226491, באר שבע-עמיגל, טל. 36777

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227118, 227117

THE SEAHORSE

בוטיק חדשני - יבואני אופנה מיוחדת מאיטליה

"A. C. IMPORT"

המכירה לחנויות יוקרה וליחידים

ככר המדינה, רח׳ ז׳בוטינסקי 131 ת״א, טלפון: 256031

שאף שורה. אז עברו לשבת בסלון, שתו קפה והגברים הלכו.

טלי, אף היא צעירה שחרחורת נאה, העידה וסיפרה את סיפורה יום לפני חב־רתה איריס.

היפהפיה האחרונה במישפט. ליד דויד אפללו, עמוס ברזילי, יחזקאל אס־לן ופינחס גולדשטיין יושבת ה־יפהפיה האחרונה של מישפט זה, הנאשמת איריס ניסנוביץ־זהבי, בת 31, בהירת עור ושיער, יפה מאד ואצילית מראה, פניה מביעות עדינות ותרבות. איריס היא אשה בשלה ואם לתינוקת. האמהות הטרייה הוסיפה לה עדנה ורכות מיוחדות.

אילו מחשבות עוברות במוחה כאשר היא שומעת את הנערות המעידות נגד חברה לחיים, גולדשטיין, ושאר חבריה לספסל הנאשמים? איריס שוחררה ממעצר יחד עם עמוס ברזילי לפני ימים אחדים.

חשודה ניסנוביץ
החבילה נפלה —

שופטת בן־עיתו
— לתוך הארנק

בתחילת מעצרה נטען, כי עליה להשתחרר כדי לטפל בתינוק שנולד פג, והוא עדיין בבית־החולים.

הסניגורים, אליהו קדר ואריה שרעבי, ניסו ככל יכולתם לערער את עדותה של פקידת הבנק, ולהציג אותה כנערה מבול־בלת שנהגה לצרוך סמי הרזיה וכדורי הרגעה גם לפני פגישתה בחבורת פיקוקס. זאת מפני שעדותה סיבכה את הנאשמים בעבירות המיוחסות להם על־ידי התביעה, החזקת קוקאין, הספקת הסם וכן קשירת קשר לסחור בו.

חלק מהתמלילים, שהוקלטו בחדר בבית־המלון רמדה, ואשר רבות דובר בהם בעת המעצר, הוגשו על־ידי התובע לבית־המישפט, לצורך אימות שיחתם של איריס דושי ואסלן. לפי בקשתה נתן לה אסלן באותו ערב, לדבריה, כמות קטנה של קוקאין עטופה בנייר. כאשר נכנסה המישטרה באופן פיתאומי לחדר ועצרה את כל הנמצאים בו, העמידה את האנשים עם ידיהם אל הקיר. איריס, בבהלתה, פרשה את ידיה ולא שמה לב לאן נעלמה פיסת הנייר ובה הסם. רק אחר־כך, בתוך המעלית, כאשר חקרו אותה השוטרים היכן הסם והיא החלה מחפשת, גילו את החבילה הקטנטונת בתוך ארנקה. נראה שזו נשמטה מידיה לתוך הארנק הפתוח שעמד לידה, וכך הגיע הסם לידי המישטרה.

איריס דושי, עדת התביעה הראשית נמצאת במעצר בהסכמתה, כדי לשמור עליה. ואילו הנאשמת איריס זהבי חופשיה ומטפלת בתינוקה, שלו ציפתה שנים כה רבות.

דרכי אדם

איזה שיגעון יפה!

הצעיר רצה להילחם בחוסר הנימוס ובביורוקרטיה הישראלית, המישטרה החליטה: „האיש משוגע"

השופט, חיים שימחה נחמני, הביט ב־תמיהה בצעיר שניצב לפניו. לא היה זה „הקליינט" הרגיל של אולם המעצרים.

יהושע קמיניץ, חובש כיפה ובעל חזות אינטליגנטית ומעודנת בלט מאד בין ה־גנבים, סוחרי־הסמים ושאר העבריינים ש־הין יבול הלילה האחרון של מישטרת תל־אביב.

הצעיר בעל המיבטא האמריקאי החריף, נעצר בתחנה־מרכזית של תל־אביב, לפי דיברי המישטרה, אחרי שקילל את איש־המודיעין של העירייה, ואחר־כך היכה את אנשי מישמר־הגבול שהוזמנו להרגיעו. המישטרה ביקשה לעצור את התימהו־ני ולשלחו להסתכלות, כדי לבדוק את שפיות דעתו.

כאשר ניתנה רשות־הדיבור לקמיניץ, התברר מסכת הטעויות ואי־ההבנות ש־הביאו את הצעיר למעצר.

בחצי פה. בעברית רהוטה וסיפרותית כמעט, הסביר הצעיר כי הגיע לתחנה־המרכזית וחיפש שם את מדור הקבילות. איש־המודיעין של העירייה חשב כי הוא מתכוון למדור החבילות ושלח אותו לשם. כאשר התעקש קמיניץ כי אינו רוצה לש־לוח חבילה, אלא להגיש קבילה, נואש איש־המודיעין, ואמר לו שאין מדור כזה.

כאדם שבא מארצות־הברית, חשב קמי־ניץ כי ייעודם של עובדי ציבור הוא לשרת את הציבור, ולנסות לעזור לו. לכן ביקש מהפקיד שיואיל לשאול את חבריו לעבודה או את הממונה עליו, היכן נמצא מדור הקבילות. איש־המודיעין סרב לעשות זאת ופנה לענייניו.

קמיניץ שעדיין לא התרגל לנימוס הישי־ראלי ביקש מהפקיד כי ימסור לו את שמו. הפקיד הזועף אמר לו את שמו בצורה בלתי ברורה ובחצי פה. קמיניץ, שלא הבין את המילים, ביקש לקבל את מיספר העובד של פקיד־העירייה. בכך ראה הפקיד הגזמה רבה, ואמר לצעיר שאין לו מיספר עובד. בשלב זה כבר היה קמיניץ כעוס ומתוסכל ואמר לפקיד: „אתה חמור אם אינך יודע את מיספר העובד שלך."

מכאן התפתחו הדברים במהירות. איש־המודיעין הזעיק את אנשי היחידה המיוו־חדת של מישמר־הגבול המסיירים בתח־נה, אלה התנפלו על הצעיר ורצו לקח־תו לתחנת־המישטרה. „ניגש אלי גבר במעיל עבודה צבאי וחגורת ש"כ, מיכ־נסי דגמ"ח, נעליים סימן שלוש, ולקח את זרועי, בלי להזדהות כשוטר. לא היו לו תגי זיהוי, לא דרגות ולא סמל מיש־טרה, אז לא רציתי ללכת איתו."

לדיברי קמיניץ, השוטרים סחבו אותו לחדר, סגרו את הדלת והיכו אותו. „אני לא היכיתי איש, לא הרמתי יד, כי אני יודע שאסור להכות אנשי־מישטרה. חוץ מזה, לא היכיתי איש מאז שהייתי בכי־תה דלת. לא גידפתי איש. אני רוצה להגיד שכולם היו קצת עצבניים, אבל איך לא להיות עצבני, כאשר שוטרים האמורים להגן עליך, מתנפלים ותוקפים אותך ללא סיבה? התאפקתי כדי שלא אחזיר, ולא תהיה תקיפת שוטר."

השופט הבית בבחור ברחמים. ניכר בעיניו כי מי שמוצא עצמו נלחם במימסד הישראלי על כל שלוחותיו כבר בגיל צעיר כזה, חייו יהיו קשים מאד.

גם איש המישטרה שביקש את מעצרו של קמיניץ לשם בדיקה, נראה עתה מהסס. אחרי שהתברר כי לנער מישפחה בארץ, ויש לו חשבון־בנק שממנו הוא יכול לתת ערבות, שוחרר הבחור מייד.

הוא עומד להמשיך את לימודיו, בשנה הבאה, בפאקולטה למדעי־החיים באוני־ברסיטת בר־אילן. אבל חלק ממדעי־החיים בישראל כבר למד השבוע בתחנה־המר־כזית ובמישטרה.

נחש רק 6 × נכונים
והזכיה הגדולה שלך!

עכשיו, שני מיליון ליי"
יכולות להיות שלך

נוטו

נופעל הפיס

אלקטרונאים

★ הגדלנו המלאי של דיודות יישור וגשרים מתוצרת G.I.
★ הגיעו מחברים (32, 64, 96 פינים) מתוצרת PANDUIT
★ מלאי ענק של „ג'וקים" (לטלפונים ולמשחקי טלוויזיה) מתוצרת חב' G.I.

אצלנו במלאי:
נוריות ודיודות פולטות אור (CM) ★ ממסרים, לחצנים ומפסקים מוארים (CLARE) ★ מעגלי הגנה, רשתות נגדים וטרימרים (DALE) ★ דיודות יישור וגשרים (G.I.) ★ מפזרי חום ותושבות לטרנזיסטורים ו„ג'וקים" (SEIFERT) ★ מעגלים משולבים דיגיטליים (G.I.) ★ סרטי קשירה וסימון מניילון, ספירלות, תעלות ונעלי־כבל (PANDUIT) ★ שרוולים מתכווצים וארוגים, סרטי סימון ותפסניות (ZIPPER) ★ סלי כרטיסים, קופסאות, מסדים וארונות למיכשור (H.K.) ★ ועוד...

מכירה ויעוץ אצל הנציגים בישראל:

אלכסנדר שניידר חב בעמ

ת"א, דרך פתח-תקוה 44, טל. 34607, 32089.

אמנות

ציור
תמונותיו של
„מלך השוקולד"

יצירת ענק של רוברט ראושנברג, ה־בולטת בכיתמי צבע גועשים באדום, צהוב וכחול, סביב תצלום גדול של הנשיא קנדי, היא אחת מעשרות המוצגים המרהיבים המוצגים בימים אלה במוסיאון תל־אביב. עד היום עוד לא היתה הזדמנות מושלמת כל־כך לתושבי ישראל, לחזות בארצם בפירות התרבות האמריקאית, באחד משי־איה, וזאת בכמות, באיכות ובעושר ש־כמותם לא נראו בארץ.

נדיר הדבר, שמוסיאון מארץ מסויימת ישאיל אוסף שלו, המכיל אמנות לא מהארץ שבה הוא מוצג — לארץ אחרת, ועל־ידי כך יפאר וירומם תרבות לא־לו. אך הפעם חברו יחדיו נדיבות הלב של פטרוני העיר קלן שבחבל הריין, והגורל, שיצר את ה־תנאים שהובילו להצגת אוסף מוסיאון לודביג בתל־אביב.

פטר לודביג, החולש על רוב מיפעלי־השוקולד באירופה, נחשב לאחד משלושה האספנים הגדולים של יצירות אמנותיות בעולם. אך בניגוד לאספנים האחרים, נוהג פטר לודביג, המכונה „מלך השוקולד" לתרום אוספים שלמים למוסיאונים, למען הציבור.

אחד ממוסיאונים אלה, המצוי בקלן, מכיל אוסף גדול של יצירות מהמאה העשרים וקרוי על שמו. בתיווכו של מנהל מוסיאון תל־אביב, מרק שפס, ניאותו אנשי המוסיאון להשאיל לישראל מוצגים מה־תערוכה.

לגבי מהות אופייה של התערוכה, ומדוע היא כוללת יצירות משנות הששים בלבד, בעוד שמוסיאון לודביג מכיל יצירות מ־שנות השבעים בצד אוצרות של האכספרס־יוניזם הגרמני, מספר מרק שפס: „בתחילה תיכננתי לערוך תערוכת אכספרסיוניזם, אך כשהסתבר שמתוך רשימת היצירות שהגשתי, חלק הארי נמצא ב„רשימה ה־שחורה", הווי אומר, בלתי ניתנים להש־אלה, וזאת מסיבות של שימור וחשש לגורל היצירות באם תטולטלנה — לא היה ערך לבנות תערוכה בנושא זה. לכן החלטתי לקחת את שנות הששים כמיסגרת לתערוכה, כי כאן קיימים כמה זרמים, ולכן התערוכה היא עשירה, מלאה ובעלת חשיבות."

אין להתעלם מכך שהאוסף עצמו מבוסס על טעמו האישי של פטר לודביג, שמעדיף את אמנות הפופ־ארט האמריקאית יותר מאשר מופשט קר, אך הודות לבחירתו של מרק שפס, מכילה התערוכה במוסיאון תל־אביב קשת רחבה של סיגנונות שונים, כמו הריאליזם החדש, תנועת ה„זרו" (0), פופ לונדוני מעודן ומתוחכם, תנועת ה־„קוברה" ונציגה — אלשינסקי, אמנות גרמנית בסיגנונות שונים כמו יצירותיהם של ג'וזף בויס, בזליץ או ריכטר. הדגש בתערוכה הוא יותר על שנות הששים המוקדמות כמעבר מהמופשט האכספרס־יוניסטי ההלאה, עם מבט קל לסוף שנות הששים, המרמזות על האמנות העכשווית של שנות השבעים.

„דיסנילנד" של זינדנר
נדיבות וגורל

ג'ון קרופורד, של רוזנקוויסט
צילומים וכיתמי צבע

„נולדה לתהילה"
"INTERNATIONAL VELVET"
טאטום
אוניל
כריסטופר פלאמר
אנתוני הופקינס
ננט ניומן
בתוי: בריאן פורבס מוסיקה: פרנסיס ליי
בכורה ארצית — קולנוע „לימור" ת"א — 4.30, 7.00, 9.30
פרסום רץ

לאה פלטשר
מורה יחידה בישראל
המוסמכת ללמד מקצוע
עידון נשי ודוגמנות
פותחת קורסים חדשים

* עידון נשי
יקנה לך
יציבה־טובה — יופי
נימוסין ובטחון עצמי
קורס מיוחד לבנות
נעורים בפגרת הקיץ
* דוגמנות מקצועית
מתאים לך באם הנך
תמירה, נאה ואינטליגנטית
* תרבות הגוף
ישפר גופך לקראת
הקיץ, הרזיה מובטחת
אולפן לאה פלטשר
אבן־גבירול 50, ת"א,
טל. 267682
* לתשומת לב
אין לגבי פלטשר סניפים
או אסיסטנטיות
הזהרי מחיקויים,
חבל על כספך.

indonesian specialties...
DISCOVER A NEW STYLE OF DINING
Indonesia
DINING ROOM
home of the „rijsttafel" in israel
IN THE HOLLAND FRIENDSHIP CLUB
4 KEREN HAYESOD — HERZLIYA PITUACH
EVENINGS 8:00 — EXCEPT MONDAYS
93 81 97
BACKGROUND MUSIC—HEATED / AIR CONDITIONED
CANDLE LIGHT * RESERVATIONS SUGGESTED

„אירוטיזן 79"
מועדון חברים אקסקלוסיבי,
מזמין זוגות ובודדים/ות,
תרבותיים, שוחרי אירוטיקה,
ללא דעות קדומות,
למסיבות „סווינגים",
מופעים חיים, ו...הפתעות!!!
לפרטים: טל: 03־622375; 03־265883

חן טרמפ
לחייל

בידור

הקרן הרוקדת ואלס

האורות כבים ובאולם משתרר חושך מוחלט. מוסיקה קוסמית, המתגברת באי־טיות, עולה מכל עבר, ועל התיקרה מתגלה עולם ציבעוני ומופלא. קרניים מיסתוריות הבוקעות מבעד למכשיר הניצב במרכז האולם, יוצרות על התיקרה שלל צורות ציבעוניות הנעות ומשתנות בקצב המו־סיקה. הציור הדומם מתעורר לתחיה מעל ראשי הצופים, ויוצא במחול ואלס המש־

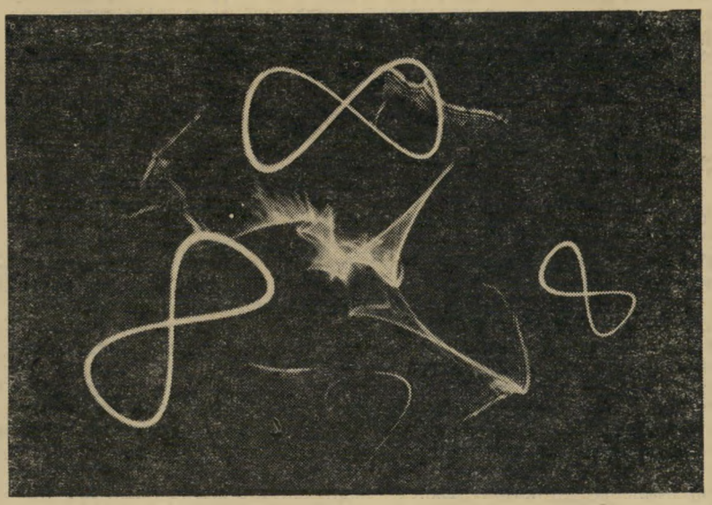

שמיניות הלייזר נעות בחלל
צורה וצליל

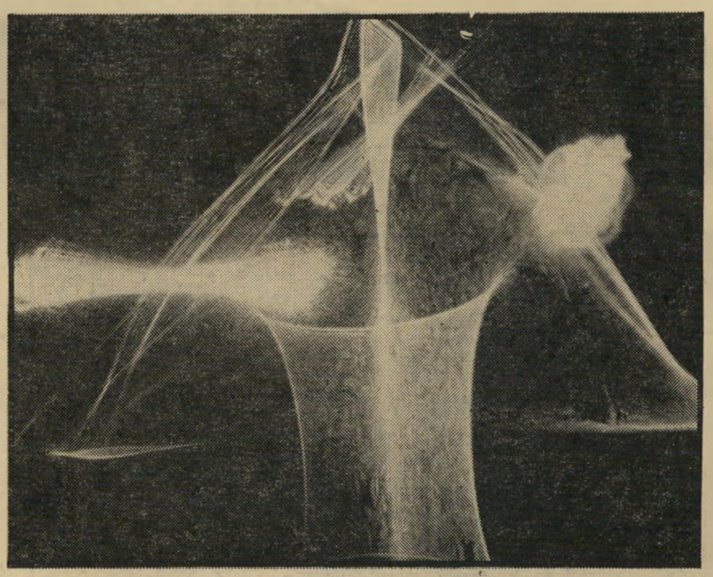

ציור מופשט בעזרת קרני לייזר
מדע ואמנות

תנה לקלינקה הרוסי ועד לריקוד רוק מודרני. זהו הלייזריום שהוצג בחופשת הפסח גם בישראל. העולם שבו נפגשים המדע והאמנות ליצירת ממד חדש.

מהי בעצם קרן לייזר?

בניגוד לקרינה הנפלטת ממקורות אור רגילים, יוצר הלייזר אלומת־אור שאיננה מתפזרת. גלי האנרגיה נפלטים בפס צר מאד של תדירות ונעים בכיוון זהה. מקור עוצמתה של הקרן טמון איפוא בהיותה מרוכזת וממוקדת.

ללייזר שימושים רבים במחקרים בתחומי הפיסיקה, הטכניקה, הרפואה והתעשיה; הלייזר משמש גם למטרות צבאיות. בין השימושים בתחומים השונים אפשר ל־מנות: קידוח חורים זעירים ביהלומים ובחומרים עמידים בפני חום, מיקרו־ריתוך ומיקרו־מכאניקה, ניתוחים רפואיים והריסת גידולים ממאירים, כלי תיקשורת, ראדא־רים רגישים, מדי מרחק מדוייקים (כולל למרחקים בין־כוכבים) ועוד. כיוון מחקר נוסף הוא הכנת לייזרים העשויים לשמש ככלי־נשק לגרימת כוויות וחבלות חמורות יותר, לחייל ולכלי־נשק הנפגעים מקרינה רבת עוצמה זו.

המופע הגיע לארץ ישירות מלוס־אנג'לס. הפעלתו היא מיבצע מסובך הדורש ידע נרחב בנושא. מסביר ג'ים הניקן בן ה־25, מאלה שהביאו את המופע לארץ: „הדבר הראשון הוא ייצור הצבעים מקרן הלייזר. המכשיר מתרגם את האותות של מוסיקה המוקלטת על טייפ לצורות ציב־עוניות, בהתאם לתדירות. המראה מוקרן על התיקרה ונימצא בתנועה מתמדת בקצב המוסיקה. כל הפיקוח הוא אלקטרוני חוץ מהתמונה הסופית. בעזרת ידיות אני שולט על הגדלים ועל רדיוס התנועה."

האם זאת אמנות?

„חלק מעובדי החברה היו רוצים לזכות בתואר אמנים, אלא שאנחנו עוסקים ב־עיקר בצד הטכני. המדיום שלנו עדיין בפיתוח; שלא כמו בתחומי אמנות אחרים העומדים על בסיס איתן, אנחנו מתפתחים ונמצאים רק בתחילת הדרך. הטיבעיות של המראות היא עיקר הייחוד שלנו. הרבה אנשים רואים כאן אפשרות של התרשמות אישית, הרבה יותר מאשר באמנויות אח־רות. השילוב של המדע והאמנות מתבטא ביצירה שלנו."

המופע מתוכנן בעיקר לפלנטריום. ה־תנאים האידאליים בתוספת רקע של כוכ־בים יוצרים מראה מקסים. בארצות־הברית משתמשים במכשיר גם לייצור סירטי פיר־סומת, סירטי וידיאו־פסיכדליים ופוסטרים.

מישראל נודדים אמרגני הלייזריום עם ציוד של 600 קילוגרם לספרד. לפני שיעזבו יש בכוונתם ליצור צורה מקורית למען השלום, שאותה יציגו בהופעותיהם בעולם. „הדבר דורש תיכנון מוקדם כדי להגיע לצורה המוגמרת הרצויה." יחד עם המט־בעות, הציורים, הפסלים וכו', יזכה איפוא השלום הטרי במראה לייזר מקורי. זוהי, אולי, התרומה האמנותית ההולמת ביותר את השלום, שהרי שניהם, הלייזר והשלום, מייצגים עידן חדש.

טיולים
מודרכים ל:
אירופה
★
ארה"ב וקנדה
★
ארה"ב ומכסיקו
★
המזרח הרחוק
★
דרום אמריקה
ומכסיקו

טיולים מיוחדים
לצעירים

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!

הטיול
הטוב ביותר זמין

50 שנות נסיון
לשרותך!

אירופה טורס
EUROPA TOURS

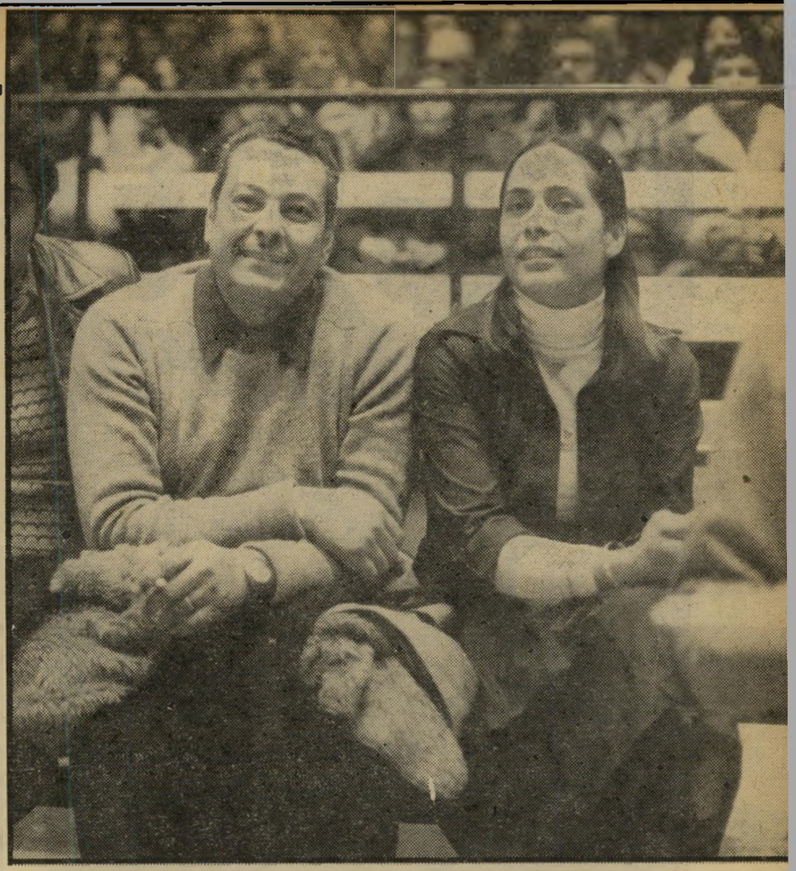

ידיד מיצרי

כאשר שהו בארץ עיתונאים מיצריים, בעת ביקור אנוור אל־סאדאת ואחרי הביקור, סיפלה לינדה בעיתונאים אלה, שהפכו לידידיה האישיים, מטעם לישכת העיתונאים הממשלתית. בתמונה היא נראית עם אחד מהם, באיצטדיון יד־אליהו במישחק כדורסל בין נבחרת ישראל ונבחרת ספרד.

„דרושה לנו לינדה משלנו!" התמרמרו העיתונאים המיצריים בקאהיר, למראה עלילות בת־החערובת הפולנית־הודית

לדבר עם המרכזייה. ואז ערכה מיבצע של שיכנוע טלפוני והכתב הישראלי שוחח עם ירושלים. כאשר נדמה היה שיש פחות מדי חדרים במלון, והיתה טעות בהזמנה, השתלטה לינדה על המפתחות של החדרים, חילקה אותם בין העיתונאים, והתברר כי יש די חדרים.

כאשר נדמה היה לכתבים ישראלים, כי מישהו מהמישלחת הישראלית אינו עוזר להם כפי שנדרש, והתלונה הגיעה לאוזנה של לינדה, קיימה שיחה קצרה עם אותה אישיות, וזו נפתחה מייד בפני העיתונאים.

הכתבים הישראלים קיבלו את שירותיה של לינדה כדבר טבעי. הם רגילים להם גם בארץ. „כאשר מישהו מאיתנו אינו מצליח לשכור מכונית, אנו פונים אל לינדה והיא מוצאת מכונית," סיפרה כתבת גרמנייה השוהה בקביעות בישראל. „וכאשר מישרד התיקשורת לא התקין במהירות מספקת טלפון בביתו של כתב חדש, הפעילה לינדה את הקשרים שלה ואותו עיתונאי קיבל טלפון למחרת היום." אין צורך לנסוע לקאהיר, או להיות כתב־זר בארץ, כדי לראות כיצד לינדה עובדת. הכתבים הישראליים, שסיקרו את ביקוריהם של אנוור אל־סאדאת ושל ג'ימי קארטר, לא יכלו שלא להבחין בלינדה, שהצליחה להשתלט על מרכז העיתונות הגדול בתיאטרון ירושלים. למרות שלא היתה המנהלת הרשמית שלו, היתה לינדה הרוח החיה בחינת הפתעה. הם נוכחו לדעת, כי למקומות שאליהם הגיעו הכתבים הישראלים הגיעו הכתבים הישראליים להגיע, וכשביררו כיצד, קיבלו את התשובה: לינדה. הם הבחינו ביחס ובשירותים, שנתנו הפקידים לעיתונאים ישראליים, שהיו טובים יותר מאלה שבהם זכו הם עצמם. וכאשר ביקשו להבין מדוע וכיצד, קיבלו תשובה אחת: לינדה. כאשר הם ניסו להשתמש בנוסחת הקסם, ופנו בעצמם אל לינדה, נתקלו ברצונה לעזור. הם לא יכלו להסתיר את התפעלותם. לינדה עזרה גם להם!

השד שהפך אגדה

אך וגם עיתונאים מצריים, אלה, שלינדה הפכה בעיניהם אגדה, ידעו רק חלק מן האמת. כאשר נבלעה המישלחת הישראלית במטוס, שהחזיר אותה לארץ לאחר הביקור בקאהיר, התיישבה לינדה על אחת מכורסות המטוס ונרדמה חיש מהר. רק אז התברר, כי במשך שלושת ימי הסיור במצריים לא עצמה לינדה עיין, אפילו לשעה קלה.

„האגדה הישראלית," או „השדה הישראלית" כפי שכונתה לינדה בפי העיתונאים המצריים, לא נולדה בישראל אלא בכלכותה שבהודו. הרקע המישפחתי שלה

אגדה ושמה לינדה

„אנחנו צריכים כאן אחת כזו. היא ממש אגדה. לעיתונאים הישראליים יש מזל." הדוברים היו עיתונאים מצריים, שני ראשי סוכנויות־ידיעות זרות גדולות בקאהיר. נושא התישבחות היתה עובדת לישכת העיתונות הממשלתית הישראלית, לינדה רמבאום.

העיתונאים הישראליים, שליוו את מנחם בגין במסעו לקאהיר, היו נרגשים מחוויות. הוותיקים שבהם, אלה שכבר ביקרו קודם לכן במצריים, היו לא רק נרגשים אלא אף מודאגים. הם הכירו את הקשיים הממתינים לעיתונאים במצריים, את האיטיות המצרית המרגיזה את כל מי שלא רגיל אליה, את בעיית הטלפונים, שכימעט אינם פועלים, את הסיוט הכרוך בהעברת חומר לארץ, וכן את הקושי להיכנס לאתרים שונים שבהם יערכו האירועים.

דאגות אלה הן גם מנת חלקם של העיתונאים המקומיים והעיתונאים הזרים, השוהים דרך קבע בקאהיר. אולם הם כבר רגילים לכך. סיגנון עבודה זה הפך חלק מהוויתם היומיומית. בפעמים הקודמות לא יכלו העיתונאים הישראליים שביקרו בקאהיר, שלא לשים לב למבטי הלעג של העיתונאים השוהים בקביעות בקאהיר, למראה התרגזותם של הישראלים, שלא הצליחו להיכנס לאירוע זה או אחר, או שלא הצליחו להעביר דיווח בטלפון.

אולם בנסיעתו האחרונה של בגין לקאהיר חל שוני מוחלט, בכל הנוגע לעיתונאים הישראליים. לא היה זה בגלל השילטונות המצריים, או מפני שחלק מהעיתונאים כבר הכיר את מצריים. הסיבה היתה אחרת: מנהל לישכם העיתונות הממשלתית בירושלים, זאב חפץ, החליט לצרף למישלחת העיתונאים מישראל את עובדת לישכתו, הממונה בירושלים על הטיפול בכתבי החוץ, לינדה רמבאום.

המפתחות שבידיה

לינדה, צעירה בת 26, בעלת יופי מזרחי־הודי ותנועות נמרצות, הצליחה לעשות מה שאף אחד לא הצליח לעשות לפניה במצריים: להפוך את חייהם של העיתונאים לחיים קלים, ממש כנהוג וכמקובל בכל בירה מערבית.

לינדה, שלא היתה קודם לכן מעודה במצריים, השתלטה במהירות על העניינים. באירוע מסויים, כשהשוטרים המצרים לא התירו לעיתונאים להיכנס, הקימה לינדה קול צעקה עד לב השמיים. העיתונאים הישראליים נכנסו, ואילו עמיתיהם המצריים, שלא היה מי שיצעק למענם, נותרו בחוץ. כאשר כתב התקשה להשיג קשר לארץ, הצליחה לינדה, על־ידי חיוך וסבר פנים נעים, לשכנע את הטלפונאי לתת לה שבו. היא הצליחה לפתור בעיות רבות, קטנות וגדולות, למאות עיתונאים ישראליים וזרים, שנזקקו לשירותים שונים ומגוונים.

לעיתונאים המצריים היתה לינדה בהוא גם ההסבר ליופיה המיוחד. אמה של לינדה, מרסיה, היא ילידת הודו. הסבתא מצד אמה היא ילידת עיראק וסבה מצד אמה הוא יליד תימן. אביה של לינדה, שנפטר ביניתיים, נולד בפולין.

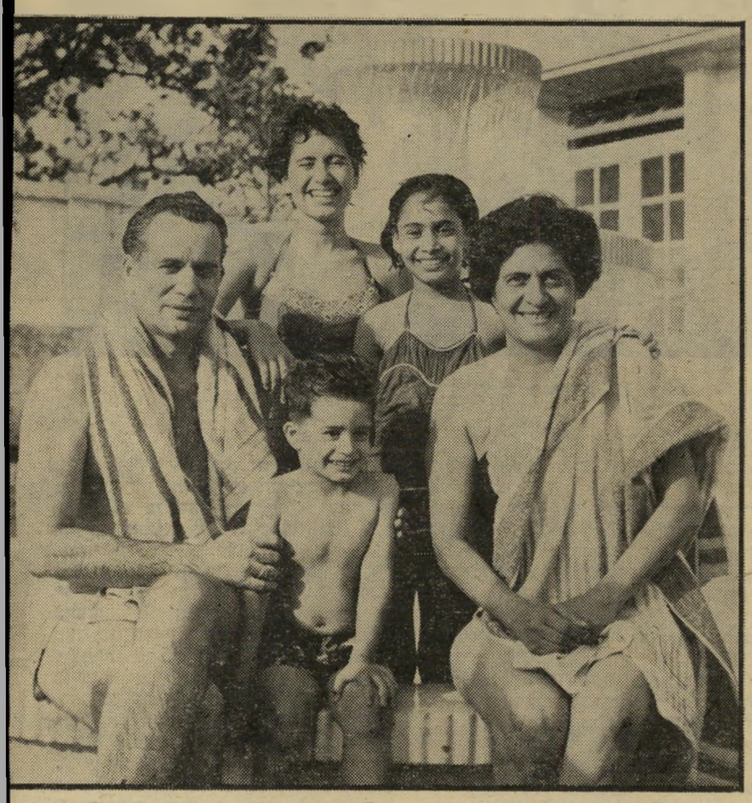

המישפחה בהודו

מישפחת רמבאום בגן ביתם בהודו. מימין: אביה של לינדה, בולק, שנפטר לא מכבר, אחותה הבכירה של לינדה הנמצאת היום בארץ, אחיה הצעיר המתגורר בלונדון. לינדה עצמה ואמה. בפעם האחרונה התפלגה המישפחה כאשר לינדה עם אמה ואחותה עברו לאוסטרליה.

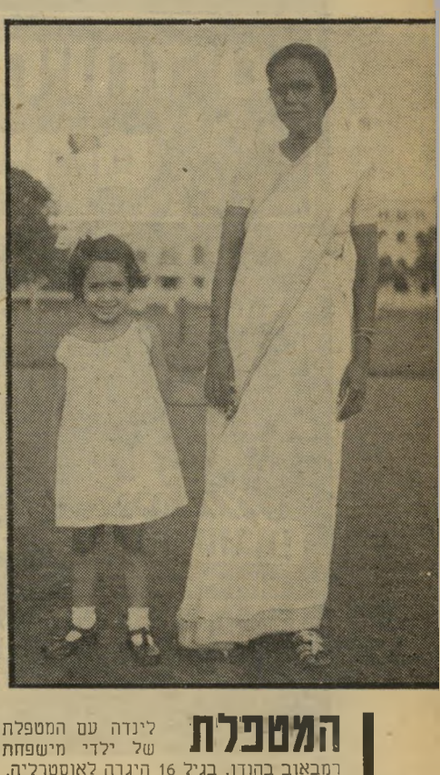

המטפלת

לינדה עם המטפלת של ילדי מישפחת רמבאום בהודו. בגיל 16 היגרה לאוסטרליה.

בדרך לקאהיר

לינדה בנמל־התעופה בן־גוריון, יחד עם טלי, מזכירתו של יועץ ראש הממשלה לענייני עיתונות דן פתיר. למרות שלינדה כבר טיילה רבות בחוץ־לארץ, ויש לה ארבע אזרחויות, ישראלית, הודית, בריטית ואוסטרלית, היה המסע לקאהיר חוויה מייחדת עבורה. במשך הביקור לא הספיקה לבקר באתרי קאהיר, בגלל העבודה.

החסרות לה, כדי שנוכל לתת לה תואר כערכה, אבל היא מסרבת."

אומרת על כך לינדה: „אני יודעת שאני צריכה להשלים את הבחינות ולקבל תואר, אבל אין לי זמן לזה. יש כאן, בלישכה, המון עבודה, והאירועים רודפים האחד את השני. גם בימים רגילים, כשאין סאדאת או קארטר, אני חוזרת הביתה לפנות ערב הרוגה לגמרי, ואז אין ראש ללימודים."

אחת האהבות הגדולות של לינדה, חדוו־ברת חמש שפות — לטייל בעולם ולהכיר אנשים. ביום שהגיעה לארץ החליטה, כי תקדיש לפחות חודש אחד בשנה לטיול בחוץ־לארץ. במיסגרת הטיולים שלה היא נסעה גם לוושינגטון. אך עוד לפני נסי־עתה, ב־1972, שיגרה מיכתב למועמד ל־נשיאות בבחירות שהתקיימו באותה שנה, ג'ורג' מקגוורן, וגילתה בו שהיא ממערי־צותיו ורוצה לעבוד עימו. ואמנם כאשר הגיעה לארצות־הברית, התקבלה לעבודה במטה המצומצם של מקגוורן, ונימנתה על הצוות שכתב את נאומיו.

למרות שלינדה נפגשת בארץ עם עי־תונאים זרים רבים, וקיטרת עימם קש־רים, היא עדיין רווקה. „עוד לא מצאתי את האיש שלי, ואני בטוחה שהוא לא יהיה אחד מאותם העיתונאים הזרים ש־באים לארץ. אני לא ממהרת. יש לי הר־בה ידידות, ואני מבלה איתן."

סבא סבה של לינדה, אבי אמה נולד בתימן, סבתא בבגדד ואמה בהודו. מצד אביה לינדה היא פולניה.

האב, בולק רמבאום, בן לאחת המיש־פחות המפורסמות והידועות, שנימנתה על מחנה אגודת־ישראל בוורשה, ברח עם פרוץ מילחמת־העולם השנייה מפולין. לאחר מסע בן שנתיים ימים, שבו עבר במרחבי רוסיה וסין, עלה על אוניה שעמ־דה להובילו לישראל, אך בדרך ירד ב־אחת מתחנות הביניים, בכלכותה. שם נפ־גש רמבאום עם נציגי הקהילה היהודית של הודו, והחליט להישאר בינתיים בהודו.

שנים ספורות אחר־כך, בשנת 1944, על־תה אמה של לינדה לישראל. החלטתה לע־לות היתה פרי החינוך הציוני מהבית. האם, מרסיה, הכירה אז את רמבאום, והש־גיים נחשבו לזוג, אולם אהבתה לישראל התגברה על אהבתה אליו והיא הצטרפה לגרעין בנימינה, שהתיישב בכפר־בלום.

קשר המיכתבים בין שני האוהבים נמשך למרות המרחק ביניהם. בינתיים הצליח אביה של לינדה להתבסס בהודו, הפך למנהל חברת־ענק למתכות ומינרלים. הוא הפציר במיכתביו למרסיה שתחזור להודו, כשהוא מבטיח לה: „בואי תחזרי, נת־חתן, ואז נעלה לארץ." מרסיה אמנם שבה, נישאה לבולק, אך נשארה עימו בהודו.

לבני הזוג, שהשתקעו בהודו, נולדו שלו־שה ילדים: בן ושתי בנות, שאחת מהן היא לינדה.

לטייל בעולם ולהכיר אנשים

ב־1969, כשלינדה היתה בת 16, שנתיים לפני בחינות הבגרות, שוב התפצלה המישפחה. האם עם שתי בנותיה עברה לסידני שבאוסטרליה, והאב נשאר בהודו.

יותר משלוש שנים לאחר מכן הגשימה לינדה את החלום של אביה, שנקטע 30 שנה קודם לכן, עת נטש את האוניה שהפליגה לישראל ונשאר בהודו, ואת ה־חלום של אמא, שנקטע 25 שנה קודם לכן, עת נענתה להפצרות ידידה, עזבה את כפר־בלום וחזרה להודו. לינדה החלי־טה לעלות לישראל. נרשמה ללימודים ב־אוניברסיטה העברית בירושלים.

בירושלים נקלטה לינדה מהר מאד בחב־רה התוססת של הסטודנטים. היא התגו־ררה בדירה עם עוד שתי סטודנטיות, אחת מהן ענת סבידור, בתו של ח"כ מנחם סבידור, והפכה להיות אורחת מקובלת ורצויה במסיבות שנערכו בעיר. את הזמן שבין בישול ארוחות הודיות לבין הנשפים, העבירה לינדה בלימוד מדעי־המדינה ויח־סים־בינלאומיים ובעבודות שונות.

בשלוש השנים האחרונות עובדת לינדה בלישכת העיתונות הממשלתית, כעוזרת למנהל המחלקה לכתבים זרים. אך מאחר שכבר זמן רב אין מנהל למחלקה, משמשת לינדה כמנהלת המחלקה למעשה. הסביר השבוע זאב חפץ, מנהל לישכת העיתונות הממשלתית: „לינדה עושה את כל העבו־דה, היא עובדת מצויינת ואפשר לסמוך עליה בלב שקט ובעיניים עצומות. אני לא יכול לתת לה את תפקיד מנהל המחלקה, ולא יכול לתת לה דירוג בכיר יותר, משום שלא סיימה את לימודיה. על פי התקשי"ר היא חייבת להיות בעלת תואר אקדמי כדי לקבל את התפקיד. אני מאיץ בה מפעם לפעם שתעשה את הבחינות

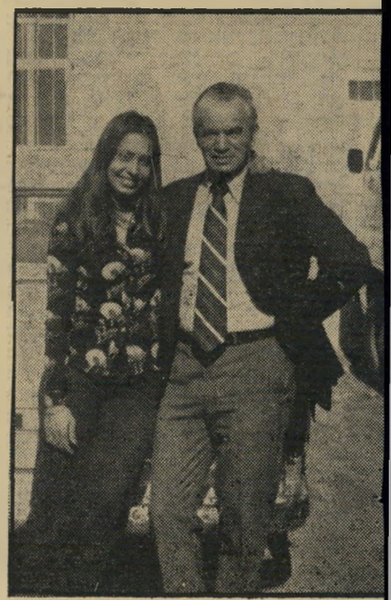

אבא אביה של לינדה, באחד מביקוריו בארץ לאחר ש־בתו מימשה את חלומו ועלתה לישראל.

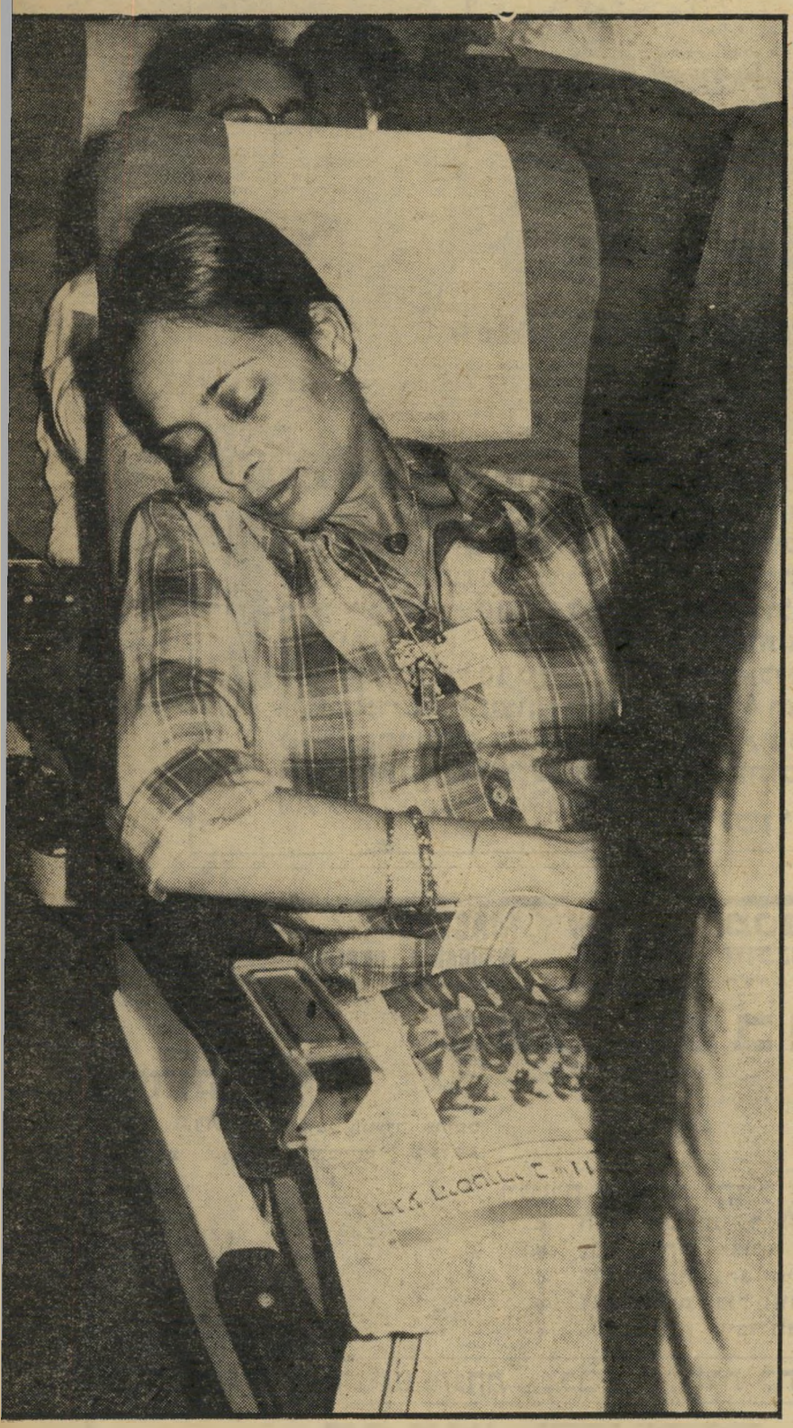

הגיבורה עייפה

ימי הביקור היא לא ישנה דקה אחת. כאשר הגיעה למטוס, היא נרדמה מייד. רק במטוס, בדרך חזרה לארץ, הבינו הכל את

מבט מן המאדים

(המשך מעמוד 23)

חוץ. הוא עושה אותנו פגיעים לשינויים במשק העולמי. ואם מסיבה זאת נצטרך פעם להקטין את הגרעון באופן פתאומי, עלול הדבר לפגוע קשה ברמת־חיינו, ב־רמת ההשקעות או בשניהם. כיסוי הגרעון על־ידי הלוואות במטבע זר גם הוא מקשה מאד על המשק.

אך הנזק הגדול ביותר, אשר ייבוא זה עושה למשק, אינו הנזק למאזן־התש־לומים, אלא לייצור המקומי. במידה הולכת וגוברת תופס הייבוא את מקומו של הייצור המקומי. לא מפני שהייצור המקומי אינו יכול להתחרות בייבוא, בכל מה שנוגע

> **"ייבוא מוצרים שאפשר ל"ייצרם בארץ הוא ביזבוז משווע של משאבים"**

להוצאות־הייצור וטיב המוצר. הוא יכול ויכול. רוב המוצרים המיובאים ניתן לייצ־רם כאן במחיר זול יותר, ובטיב טוב יותר.

אלא מאי? בגלל ההפרש בי־קצב האינפלציה אצלנו לעומת חו"ל (אצלנו מחיר יותר), ובגלל חלוקת הרווחים אצלנו, המעדיפה את המיסחר לעומת הייצור, הייבוא פשוט יותר ריווחי מאשר הייצור.

לבעל־הון כדאי יותר לייבא את המוצר, במיוחד כאשר הוא גם משווק אותו באופן ישיר, מאשר לייצר אותו ולשווקו דרך שניים או שלושה מתווכים לשוק הסופי. זאת הסיבה — ולא אחרת — שמייבאים היום מכל הבא ליד.

הרס החברה

ל ש ויכוח על הנושא האם כדאי, מב־חינת המשק, לייבא מוצר שייצורו ב־חו"ל יותר זול, יש שאומרים שכן, כי זה מהווה התחרות בריאה למוצרי המקום ומגביר את היעילות. יש שאומרים — כמו היפאנים — שלא, צריך לייצר לבד את הכל שניתן לייצר במקום, גם אם הוא יקר יותר, כי זוהי דרך הפיתוח.

אך אין שום ויכוח על כך ש־לייבא מוצרים, שייצורם זול יותר בבית, לא רק שלא כדאי אלא שזה בכחינת ביזבוז משווע של משאבי המשק.

אך זהו בדיוק הדבר הקורה אצלנו. אנחנו מייבאים מוצרים שייצורם כאן זול יותר, ומגבירים על־ידי זה את הגרעון במאזן־התשלומים, מבזבזים משאבים לאו־מיים ודוחקים את הייצור המקומי מהשוק.

וכך כך למה? כי אצלנו התיווך וסוגי המיסחר למיניהם, הייבוא, יותר ריווחיים מאשר הייצור. הר־ווחים לא נשארים בייצור, אלא מצטברים בענפי התיווך.

היום, כחצי של מחיר זוג נעליים הוא רווח של הקימעונאי. אין רווח כזה בייצור. לכן יותר כדאי ליצרן לייבא את הנעליים ולשווק אותן בעצמו, אפילו כשמחיר יצו־רן זול יותר כאן מאשר בחו"ל.

אם אנו רוצים באמת ובתמים בהבראת המשק, אחד התפקידים החשובים ביותר של מדיניות כלכלית הוא להפסיק את המצב שבו התיווך ריווחי יותר מאשר הייצור. מצב זה הורס את הייצור ואת מאזן התשלומים, מעודד השקעות לא־פרו־דוקטיביות, מבזבז את המשאבים וגם על תשלום תוספת־היוקר הוא מקשה, כי אותו בעיקר צריכים לשלם היצרנים. דווקא למ־תווכים יש מעט מאד עובדים שכירים.

ההשפעה של חלוקה כזאת של רווחים על החברה לא פחות הרי־סנית מאשר על המשק. היא יו־צרת חברה בלתי־פרודוקטיבית ומפגרת.

אפשר ואפשר לשנות מצב זה על־ידי צעדים כלכליים. אך הם צריכים להיות מכוונים לכך ברצינות. אם זה יקרה, בטוח שגם הייצוא למטרות של „בלימת האינ־פלציה" ייפסק.

מתי כדאי לקנות אדיסון II? תמיד. עכשיו במיוחד כי תקבל "ספידו" ב־½ המחיר.

מבצע "אדיסון" קיץ 79

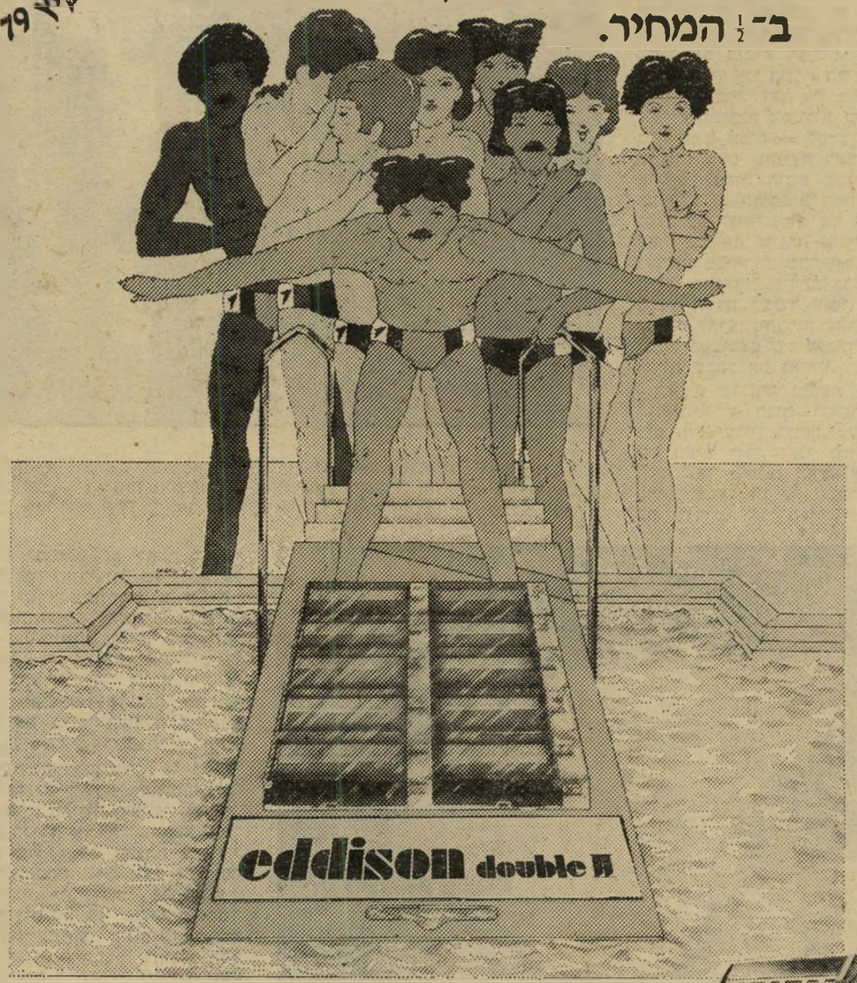

עכשיו עם קניית חפיסה של 10 סכיני גילוח אדיסון II תוכל לקבל בגד־ים "ספידו" ב־½ המחיר. במקום 140 ל"י — 70 ל"י בלבד (+ 10 ל"י דמי משלוח)

לכל חפיסה של 10 סכיני גילוח אדיסון II מצורף תלוש. מלא אותו ושלח בצירוף צ'ק או המחאת דואר ע"ס 80 ל"י (70 ל"י + 10 ל"י דמי משלוח) לפקודת "אמריקה ישראל בליידס" בע"מ, רח' ז'בוטינסקי 35 רמת־גן, ותקבל את בגד־הים בדואר חוזר. במידה ולא מצורף תלוש לחפיסת אדיסון II שקנית, שלח אלינו את האריזה בצירוף הצ'ק או ההמחאה וציין את מידתך (בין 32 ל־48) ואת כתובתך המלאה.

אדיסון II כדאי לקנות.

MACCABI
INSURANCE UNDERWRITERS LTD.
שד רוטשילד 2, תל־אביב, טלפונים 59951-03-58951

מכבי
סוכנויות ביטוח בע"מ
חברה לחיתום בכל ענפי הביטוח

בעל רכב!

בדוק השוה!

אל תחכה לסיכומי הוועדה שתוקם, בעקבות התכנית ב„כלבו־טק" מ־3.4.79.

אל תשלם יותר!

אנו משלמים במקרה של תאונה, ישירות לכל מוסד שתבחר, (חבר באיגוד המוסכים).

ביטוח המקיף והזול ביותר
* העדר תביעות עד 50%
* 20% הנחת מבוטח
* 17% הנחת נהג יחיד
* 12% הנחת בני הזוג
* 10% הנחת עובד מדינה

ועוד 10% הנחת „מכבי" מיוחדת לחודש השלום

„מכבי" סוכנויות ביטוח בע"מ
חברה לחיתום בכל ענפי הביטוח
שד' רוטשילד 2 ת"א, טל' 58951, 59951.

ברל היה מתהפך בקיברו אילו ראה מה קורה בביתו

הפוסלן במערומיו

המטיילת באי בית־ברל ראו לתדהמתם צעירה המטיילת בשבילי המושב כשחזה חשוף. היתה זו עוד אחת מחברות נבחרת הכדור מים של הולנד שהחליטה להשתזף בארץ.

ומיהרו להתלבש: „לא מפריע לנו העירום, אבל אם הוא מביא לכאן כל־כך הרבה אנשים, זה מפריע לנו להשתזף.״ הסבירה אחת מהן תוך שהיא רוכסת את חזיית בגד־הים שלה.

כינוס הפועל ה־11 אינו משופע כל־כך בשיאים, אולם שיא אחד הוא כבר יכול לרשום לעצמו. בבית ברל אפשר היה לראות חתיכות בלבוש חוזה.

המשתזפת חברת נבחרת כדור־המים ההולנדית לכינוס הפועל, צעירה בלונדית נאה, התפשטה ערומה על שפת בריכת השחייה של בית־ברל, שם משוכנת הנבחרת שלה. הילדים הרבים שסובבו אותה והעובדה, שכנראה לא היתה ידועה לה, שהמושב בו היא נמצאת נקרא על שמו של אבי תנועת העבודה הציונית, לא הפריעו לה.

ב רק כצנלסון היה איש רציני ביותר. אבי תנועת העבודה בארץ. בגלל רצינותו אפילו קראו לבית־הספר ולאוני־ברסיסה של מפלגת־העבודה על שמו, בית ברל.

כינוס הפועל הוא מיבצע רציני ביותר. מפני שכינוס הפועל הוא מיבצע רציני, בחרו מארגניו לשכן את המישלחות הרצי־ניות ביותר שהגיעו אליו, במוסד הרציני שנקרא על שם המנהיג הרציני.

אולם ברל כצנלסון בוודאי התהפך ב־קיברו בשבוע שעבר, אולי בהנאה, כשראה מה קורה בבית הנקרא על שמו. ברל אולי התהפך על גבו, אבל כל תושביו הקבועים של בית ברל, צעירים, גברים, נשים וטף, ביניהם תלמידי בית־ספר עממי, תיכון וסטודנטים, גילגלו את עיניהם ב־הנאה או בתדהמה למראה מה שהתגלה להם על שפת בריכת־השחיה של בית ברל.

נבחרת כדור־המים של הולנד שהגיעה לישראל אולי אינה מצטיינת כל־כך ב־ספורט, עד כה היא לא זכתה אף במישחק אחד, אך חבריה מצטיינים בוודאי ברוח ספורטיבית. כאשר היה לחבריה, ובעיקר לחברות הנבחרת חם, הם לא היססו כלל, פשטו את בגדיהם והסתובבו עירומים, חלקם כביום היוולדם והאחרות כשחזיהן חשופים.

איש לא העז לומר להם מילה. מנהלי בית ברל פשוט הסתגרו במשרדיהם, ומ־ארגני כינוס הפועל היו עסוקים בניהול התחרויות. רק הילדים הקטנים, ממשפחות המורים והמדריכים של בית ברל, המתגר־רים במקום, מיהרו לבתיהם וקראו: „אמא, אבא, בואו לראות את ההולנדיות.״

רק כאשר סביב בריכת השחיה של בית ברל החל מצטופף המון רב, הבינו המשתזפים בעם שמשהו לא כל־כך בסדר

הקבוצה בלבוש מלא רק אחרי ש־סביב המשתז־פים הערומים התקבץ קהל עצום, החליטו הכל להתלבש. לא שלפתע תקפה אותם בושה, או שהם החליטו שעירום זה לא יפה, אלא שהקהל הרב הפריע להם להשתזף. אחרי שהתלבשו, הצטלמו כל חברי הנבחרת תמונת מחזור למזכרת מבית־ברל.

6000 מלחים אמריקאיים נחתו בחיפה - ומאות בחורות באו לקבלם

THEY LIKE IKE

הזמנה לריקוד

קיבל נחת אמריקאי מרחל החיפאית. דיסקוטק מאה ועשרים בחיפה היה אחד המקומות הבודדים שבהם עלה מיספר הבחורים על מיספר הבחורות. שלוש החיפאיות שהיו בדיסקוטק הוצפו בהצעות לרקוד ולשתות מצד המלחים האמריקאים, עד שלבסוף כמעט כשלו מעייפות.

קופאית בדיסקוטק

החיפאי נדהמה מהגל העצום של הנחתים, שהציפו את הדיסקוטק. מנהל המקום, איש חיל־הים לשעבר, סיפר כי אין לו בעיות עם הנחתים האמריקאים, מלבד המחסור בבחורות שהעדיפו, כנראה, לבלות במקומות אחרים בעיר הנמל.

בלי מדים

הסתערו האמריקאים על מרכזי־הבידור בחיפה. מאות נערות מכל רחבי־הארץ הגיעו כבר ביום השישי לחיפה כדי לבלות עם החיילים האמריקאים הצמאים לאהבה ולחום בבארים, בדיסקוטקים ובבתי־הקפה.

בפישה היתה דו־סיטרית. אלפי נחתים אמריקאים הסתערו מן הים על חופה של עיר־הכרמל, כשהם רעבים לריקודים, לשתיה וכמובן לבחורות. עלי מות־חן מכל רחבי הארץ הסתערו מן היבשה בבקשן את המלחים האמריקאים.

זה זמן רב שלא ידעה חיפה הסתערות שכזאת. המישטרה עמדה הכן. „בעבר כבר היו לנו בעיות רציניות עם אניה אחרת שהגיעה לחיפה," גילה סגן ניצב יהודה סיגלוביץ, ראש לישכת־סיור. היחידות שבראשן הוא עומד נערכו כדי לקדם את פני הרעה, בעיקר בנושאי סמים, שיכרות והפרת־סדר. „תיגברנו את הסיורים סביב המקומות המיועדים לפורענות, בייחוד ליד הבארים וריכוזי־הבידור. גם חוליית־הסמים נערכה לפעילות מיוחדת. חפ"ק של חיל־הים משתף איתנו פעולה ואנו עומדים איתם בקשר צמוד בעזרת קו טלפון מיוחד."

אנשי מישטרת חיפה עבדו בתיאום מלא עם המישטרה הצבאית האמריקאית. בכל קרן־רחוב אפשר היה לראות שוטר צבאי ישראלי ושוטר צבאי אמריקאי המפטרלים בניחותא.

„עד עכשיו לא היו לנו בעיות איתם," סיפר סיגלוביץ, „אנחנו מקווים שהפלישה הגדולה תעבור בשלום." ואכן, עד אמצע השבוע לא היתה כל התרחשות מיוחדת, מלבד שני נחתים שנתפסו עם סמים וארבעה אחרים שנתפסו בשיכרות.

בעיר־התחתית בחיפה, ליד הנמל, מרוכזים מרבית הבארים. אחדים מהנחתים מבלים שם את שעות הערב. אחרים יוצאים לרקוד בדיסקוטקים ומחפשים בנות־לוויה. אותן לא היה קשה למצוא.

שוטרי חיפה נרתמו למיבצע השמירה על הסדר בכל הרציונות. „אי אפשר להשתלט על הבחורות," קונן רב־סמל נואף עוזאם. „אני כבר עשר שנים במישטרה ועוד לא ראיתי דבר כזה. מילא, על החיפאיות אפשר להשתלט, אבל עשרות בחורות הגיעו לכאן מכל הארץ, הן בכלל לא מתייחסות אלינו, עושות מה שהן רוצות. אם זה ימשיך ככה, נאלץ להיות קשוחים."

„יש עבודה, בטח שיש עבודה כל הלילה," סיפר חברו סמל ראשון דויד פרידמן, מחולייית הבריונות. „רק אתמול עצרנו ארבעה חיילים על שיכרות, הם מספרדים פחד־מוות מהשוטרים הצבאיים. אצלם מקבלים חמש שנים על התפרעות במקום ציבורי."

שיבואו כל יום

אך הסתדקו השוטרים, והשטח הוצף בבחורות. „חמודים הבחורים האמריקאים," סיפרה לעלת־חן תל־אביבית. „שמעתי מחברה שלי שהם כאן ומייד באתי לחיפה. הם כל־כך אדיבים, נותנים מתנות, מזמינים לשתות, יודעים לבלות. יש כאלה קמצנים, אבל הם יותר טובים מהישראלים."

בבאר קליפורניה, שבעיר־התחתית חגגו עשרות נחתים את חופשתם. ליד אחד המשולחנות ישבו ג'ורג' מקנזי, פרייק מרפי וג'ון ברייאן, מכונאים בני 21. על השולחן העגול ניצבו עשרות פחיות בירה. „אנחנו עושים תחרות מי יגמור לשתות יותר," סיפר מקנזי. „יש לנו זמן עד שש בבוקר, אחר־כך אנחנו חייבים לחזור לי־אניה."

„נמאס כבר מהאניה," הוסיף ג'ון. „מה יש לנו שם? סרטים, סיפריה ואולם־התעמלות. רק תנו לי לשתות ותנו לי לבלות עם בחורה ואני מבסוט."

„הישראליות האלה זה משהו מיוחד," ציין פרייק, „חמות. אני רק יורד מהסיפון והן מופיעות. לא תמיד אני רוצה, אבל תגידו לי, מה קורה כאן, זה נכון שיש עודף בבחורות בישראל?"

ליד שולחנם כבר ישבה נערה חמודה בשם לילי. הצעירה, שעבדה עד לפני זמן קצר כעוזרת־בית, החליטה לעשות הסבה מיקצועית. „מזמן לא הכרתי כל־כך הרבה בחורים מנומסים כאלה," גילתה לילי בסיפוק. „הם יושבים, שותים בירה או משהו אחר, אני אומרת להם שאני לא מעוניינת במין ואין שום בעיות. נתנו לי מתנות, סיגריות ובושם. הם מלווים אותי הביתה. למה הישראלים לא כאלה?"

אולם לא רק הנערות נהנו מהפלישה האמריקאית. ליד הנמל עמדה שורה ארוכה של מוניות. זה נוסע וזה בא. „יש פרנסה, בעיקר בדולרים," חייך נהג מוניות, יצחק מסיקה, בסיפוק, ושלף אל מול המצלמה חבילה עבה של שטרות. „הם באים בקבוצות," סיפר, „עולים על המוניות ומחפשים בעיקר לבלות עם בחורות ושתיה. זה לא בעייה, אני חיפאי ומכיר את כל המקומות הטובים." אמר

וקרץ בעיניו. „חבר שלי קנה מהם מצ־למה וטייפ במחיר נהדר, ותראו מה הם נתנו לי,“ הצביע על כומתה צבאית ומצית עם סמל הצי האמריקאי. „הלוואי שיבואו כל יום.“

בשעה תשע בערב הגיעה קבוצת־נחתים לדיסקוטק מאה ועשרים. רא־שונים נכנסו השוטרים הצבאיים, החליפו מילים עם בעל המקום דויד ועמדו משני צידי הדלת.

„אצלנו אין בעיות,“ סיפר המנהל. דויד

אש!

„זו שיטה בדוקה להתחיל עם בחורה,“ סיפר מייק פלן. „זה הולך בכל העולם, אפילו בישראל, וכך אפשר לנסות להתחיל עם בחורות טובות.“

עמר, איש חיל־הים לשעבר ומוסיף: „אנח־נו בודקים כל אחד בכניסה, הכל הולך בסדר. רק חבל שאין כאן כמעט בחורות היום, זה יום ראשון, וכולן בבית,“ התלונן.

כאילו להצדיק את דבריו נכנס לשיחה מלח אמריקאי מגודל־קומה. „נו גירלס, איי וונט גירלס,“ קונן האיש, מייק פלן שמו. לבסוף מצא בחורה פנויה מבין השלוש שרקדו פול־טיים־ג'וב עם החיי־לים. „אפשר לקבל סיגריה?“ שאל, „מה הוא רוצה, אני לא מבינה אנגלית,“ טענה רחל לוי, העובדת בבית־דפוס. „זה בסדר,“ צנחה לידה מזל אנג'לי, מזכירה חיפאית, „הם נחמדים ויודעים לבלות.“

השתיים סיפרו כי הן באות לחיפה פע־מיים בשבוע, אך בשבוע האחרון באו כמ־עט כל יום. „מה, לפספס את החתיכים האלה, אני לא משוגעת,“ אמרה רחל, „בייחוד הכושים. הם נחמדים לאללה, ולא עושים בעיות, כשאומרים להם מספיק, זה מספיק“.

באותו הרגע הופנו כל המבטים לעבר הכניסה ששם עמדה איבט זינו, שחומת־העור, בעלת השיער הגולש. מייד הוצפה בהצעות לרקוד ולשתות. „כן,“ נאנחה ב־ערגה מעבר לכתפיו של קצין גבה־קומה.

זוג אחד מאלפים שמצא ידידות בדיס־קוטק חיפאי. סיפור החברות הת־חיל כמעט תמיד בריקוד לוהט בדיסקוטק.

בגבס ניצבה עלמת־חמודות חי־פאית בצפותה לנחתים. „אי אפשר לפספס הזדמנות כזאת, אז באתי.“

המלח שלי

„זה לא בדיוק הטיפוס שלי,“ סיפרה איבט החיפאית, שבאה לאחד הדיסקוטקים כדי לחכות לידיד אמריקאי מהאוניה. „אני מחכה לו כבר משעה שבע והוא עוד לא בא,“ קוננה איבט.

„הם שאפים לא נורמלים, אתם צריכים לראות את זה שבא אתמול. איזה חתיך פגז, הסתכלתי לו ישר בתוך העיניים והוא כבר נדלק, כנראה שהם לא היו הרבה זמן בחופש. חיכיתי לו חצי שעה על יד הגמל והוא אחר, החברות שלי אמרו שבשביל חתיך כזה היו מחכות אפילו שעתיים.“

„רוב הבחורים שלנו הולכים לחפש דפי־קה על החוף,“ גילה הקצין, „אני לא כזה, אני אוהב לבלות, אם אפשר גם משהו אחר זה בסדר, אבל לא צריך בכוח. צריך לתת דוגמה טובה לישראלית“.

„שטויות,“ התנגד חברו. „אני מת על הישראליות, אתמול תפסנו כמה על החוף ועשינו חיים משוגעים“.

בשעות הבוקר המוקדמות החלו הנח־תים חוזרים לאניה, מי בשירה ובריקו־דים ומי בגידנוד כושל כשהוא מנפנף לידידתו שעל החוף: „להתראות מחר.“

יאירה יסמין ■

המישטרה פועלת

שלושת שוטרי מיחלק־הבריונות, אמיל מלטר, נוואף עזאם ודויד פרידמן, עמלו קשה במשך ביקורם של הנחתים האמריקאים בחיפה, כדי לשמור על הסדר בעיר, השקטה בדרך כלל.

המישטרה ממשיכה מדי פעם לעצור את דוגמנית הצמרת אירים דוידסקו ול שחרר אות

אירים והבלשים

מ כונית הדה־שבו הקטנה התקרבה לעבר הקורטינה המישטרתית, שעמדה לרוחב הכביש בכיכר־המדינה בתל־אביב. שוטרי הקורטינה המישטרתית היו עסוקים באותה שעה בבדיקת מכונית אחרת, ה־חשודה כגנובה, שחנתה אף היא במקום.

נהגת הדה־שבו האיטה, כדי שהניידת תאפשר לה לעבור. נהג הניידת אכן החל מפנה את מכוניתו, כדי לאפשר מעבר ל־נהגת, ונופף לה בידו לעבור. באותו הרגע, זינק מתוך הדה־שבו צעיר כחוש והחל רץ לעבר הבתים שבסמוך לכביש.

הדה־שבו התמימה, שבה ישבו צעירה יפהפיה ולידה גבר צעיר, הפכה באותה שניה מכונית חשודה. השוטרים זנחו את הסימקה הגנובה. שניים מהם מיהרו לדלוק אחר הצעיר הנמלט והשלישי פנה לעבר הנהגת, שנשארה לשבת במכוניתה.

אחרי שביקש את הרשיונות ובדק אם תוקפם עדיין לא פג, שאל השוטר את ה־צעירה: „מדוע החבר שלך ברח מה־מכונית?"

„זה לא חבר שלי. זה בסך־הכל מישהו שהכרתי פעם ואני אפילו לא זוכרת את שמו. לפני כמה מאות מטרים ראיתי אותו עוצר טרמפים. זיהיתי אותו והוא הצטרף אלי."

בינתיים כבר הגיעו שני השוטרים ש־דלקו, לא בהצלחה, אחר הרץ הנמלט. השוטר שבדק את רשיונות הנהגת החליט לשחרר אותה, אחרי שרשם את פרטיה. אולם אחד השוטרים שבאו למקום זיהה אותה: „את לא אירים דוידסקו, הדוגמנית המפורסמת?" כשהשיבה אירים בחיוב הוא אמר לה: „אנחנו צריכים לערוך חיפוש במכונית שלך."

שלושה שוטרים התלבשו בשעה אחת אחר חצות על מכונית הדה־שבו של אירים דוידסקו והפכו אותה על קרביה, כאשר אינם מסתירים את מטרתם למצוא בה סמים. אולם כל מה שמצאו בדה־שבו היה מברג אדום קטן. „בשביל מה ה־מברג? אתם עמדתם להשתתף בפריצה?" שאל השוטר. „אני מודה שהמברג הקטן והאדום הזה הוא שלי. אני משתמשת בו כדי לפתוח את החלון של המכונית, כאשר הוא לא רוצה להיפתח." השיבה אירים.

כמו בגן חיות

ב אותו הרגע נראה לאירים כי ה־תשובה לא סיפקה את השוטרים, רק מאוחר יותר התברר לה כי הובלה אחר כבוד אל תחנת המישטרה ברחוב הרכבת בתל־אביב, בגלל סיבות אחרות.

„החזיקו אותי שם עד הבוקר," סיפרה אחר כך אירים. „הם רצו לדעת מי הבחור. אמרתי להם שאני לא יודעת מה שמו, שאני חושבת שקוראים לו יוסי. סיפרתי להם גם כי הגעתי רק שבוע קודם לכן מטיול בן חצי שנה בחוץ־לארץ, ואם ה־בחור הזה עשה משהו רע, אני לא יכולה אפילו לדעת מזה. הם אמרו לי: ‚מצאנו אצלך מברג. אנחנו נשב כאן כל הלילה עד שיגיעו הדיווחים על ההתפרצויות ש־היו בתל־אביב ואז נעצור אותך כחשודה בהשתתפות בפריצה.'

„ידעתי שאני שוב בצרות איתם. ידעתי שלא עשיתי שום דבר רע ושהם לא יכולים לעשות לי כלום. אבל אני מכירה את ה־מישטרה. אני יודעת שהם אוהבים שיהיה מחר בעיתונים: ‚המישטרה הצליחה לע־צור את דוגמנית הצמרת.' חוץ מזה ה־שוטרים אוהבים להחזיק בחורות יפות אצלם. בכל השעות שישבתי שם נכנסו כל מיני שוטרים, צעירים ולא צעירים הס־תכלו עלי כאילו אני בגן־חיות. בהתחלה זה הרגיז אותי, אבל אחר כך התחלתי לצחוק מזה. הם נראו כל־כך עלובים.

„בבוקר טלפנו לצפונית. שם התברר להם שיש לי עבר בתיקי המישטרה. פעם עצרו אותי ועשו מזה מהומה שלמה. הם טענו שמצאו אצלי חשיש. היו כתבות בעיתונים, השוטרים הצטלמו כמו גיבורים. אבל בסוף אפילו הם ראו שאין מה לעשות איתי ושהם יפסידו את המישפט, אז הם שיחררו אותי."

הדוגמנית המיקצוע הראשון של אירים אחרי בחי־רתה כמלכת המים. תוך חודשים אחדים הפכה אירים דוגמנית הצילום המצולמת ביותר בישראל ודוגמנית מסלול מבוקשת. בתמונה היא נראית בתמונת פירסומת יחד עם מי שהיה האהבה הגדולה של חייה, הקוסם אורי גלר.

הפסנתרנית עוד מגיל צעיר התחילה אירים ללמוד לנגן על פסנתר והמורות שלה ניבאו לה עתיד כפסנתרנית. אולם כאשר גילתה את עולם הדוגמנות. הסרטים, השירה והציור, זנחה אירים כמעט בכלל את הפסנתר, אם כי גם היום „כשעצוב לי, אני מנגנת."

המשוררת לפני כארבע שנים הוציאה אירים את ספר השירים הראשון שלה והצליחה למכור כמה מהדורות ממנו. עתה עוסקת אירים **בהכנות האחרונות** להוצאת ספר השירים השני **שלה. „שיהיה עוד יותר טוב מהראשון."** בינתים סירבה להתחייב על הוצאת הספר, אצל הוצאת ספרים מסויימת.

הציירת לפני כשבועיים חזרה אירים לארץ כשבתיקה ביקורות נלהבות לתערוכת הציורים שערכה בבית־הכנסת הליברלי באמסטרדם. מנהל המוזיאון הלאומי של הולנד אשר ביקר בתערוכה, הציע לאירים לערוך תערוכה גם במוזיאון היקרתי שלו, אולם לאירים התברר כי כל תמונותיה נמכרו והיא חייבת לחזר לארץ כדי לצייר עוד.

מבלי להאשים אותה

„הם יכלו אז לשחרר אותי, כיוון שאת הסיפוק שלהם הם קיבלו. העיתונים תארו אותם לפחות כמו סטארסקי והאץ׳ שתפסו את המבריחה הגדולה של הסמים, שהיא גם נערת זוהר, וגם חתיכה, וגם מוכרת. זה שאחר כך שיחררו אותי בלי מישפט בכלל, וזה הופיע באותם עיתונים שכתבו עלי אז איך התדרדרתי ואיך נפלתי ואיך זה הסוף של איריס, זה בכלל לא שינה להם שום דבר.

מדוע לסבך?

„עכשיו פחדתי עוד פעם מהעניין הזה. הרבה אנשים, ואני לא מדברת על החברים שלי, אלא על אנשים סתם, שכמעט לא מכירים אותי, כל מה שהם זכרו זה איריס דווידסקו מישטרה וסמים. את זה ששחררו אותי, אף אחד לא ידע או לא זכר, או שלא היה לו נוח לזכור. עכשיו הייתי בטוחה שקם דור חדש של סטארסקי והאץ׳, שרוצה שוב להיבנות על כותרות גדולות, איך הגיברים של המישטרה תפסו את דוגמנית הצמרת.׳

כשהגעתי לצפונית שוב התחילו כל החקירות, אבל שם יש, כנראה, קציניס יותר חכמים או יותר אנושיים והם החליטו לשחרר אותי. שוחררתי לא רק ללא שופט, אלא שאפילו במישטרה לא לקחו ממני עדות בכתב ולא לקחו ממני אפילו ערבות עצמית.

„אבל אני לא יודעת איך, אני רק יכולה לנחש, הסיפור הופץ מייד בכל תל־אביב. יש לי הרגשה שהיו כמה שוטרים שהיו מתוסכלים מכך שהפעם איריס דווידסקו לא הביאה להם כותרות לעיתונים, אז החליטו להפיץ את הסיפור בין החברה ובין עיתונאים. עכשיו כל תל־אביב מספרת שאיריס דווידסקו נעצרה על־ידי המישטרה, שוב פעם נעצרה, ושמצאו אצלה קוקאין.

„במישטרה התגלה לי כי הם ידעו את זהותו של הבחור שהיה איתי. הם היו עליו בתצפית. השוטרים טענו כי הוא שייך לרשת של מבריחי קוקאין, אולי בגלל זה בא הסיפור שתפסו אותי עם קוקאין. את איריס דווידסקו משמיצים בכל העיר, אבל למחרת ראיתי את הבחור בים, כשהוא חופשי ואינו חושש כלל מהשוטרים. הם יודעים איפה אפשר למצוא אותו, אם הוא מבריח כל־כך גדול של קוקאין, אבל לא עצרו אותו. אני גם יודעת ממנו, ויודעת שהמישטרה יודעת, שהוא עומד לצאת בימים הקרובים לחוץ־לארץ, ואף אחד לא מפריע לו בזה. אז מדוע לסבך אותו, ובעיקר מדוע לסבך אותי, שלא ידעתי שיש בכלל בארץ קוקאין?״

כיום איריס דווידסקו בת ה־23 היא דמות מוכרת לא רק לצלמי האופנה, יצרני הסרטים, מו״לים של ספרים וקוראי מדורי הרכילות בעיתונים. דמותה מוכרת לכל אחד. פני המלאך שלה, גופה התמיר, הספתיים הנחשקות והעיניים המחייכות מתנוססים על חלק ניכר ממודעות הפירסומת בעתונים, מסיבי הפירסומת בבתי־הקולנוע ואף על כרזות הפירסומת הנוסעות על אוטובוסים.

בפירסום הראשון שלה זכתה איריס כשהיתה בת 14, עת ניגשה לתחרות מלכת־המים של העולם הזה. איריס, בתו של עורך־הדין המפורסם אלי דווידסקו ושל אמה, שהיתה ידועה כאחת הנשים היפות בחיפה, גדלה, בגלל גרושי הוריה, במוסד הדסים.

זו הארץ שלי

לקראת תחרות מלכת־המים היה ברור כי איריס מבוגרת הרבה יותר מגיל 14. יתכן כי יופיה המטרף וקומתה הגבוהה הטעו אותם. איריס השתתפה בתחרות המוקדמת של נסיכת ים־סוף, זכתה בתואר, כאשר מי שנבחרה מאוחר יותר כמלכת המים, שרית דמיר, קיבלה רק את הסגנות.

הפירסום שניתן לתחרות בחירת נסיכת ים־סוף הגיע גם אל מנהל פנימיית הדסים, שאיריס היתה תלמידתו. למרות שקיבלה קודם לכן את אישור אביה להשתתף בתחרות, הודיע מנהל הפנימיה כי אינו מוכן שמלכת־מים תימנה על חניכותיו. איריס הזילה כמה דמעות, אך פרשה מהתחרות. אולם רק לשנתיים.

כאשר היתה בת 16, נרשמה שוב לתחרות מלכת המים. הפעם כבר לא התנגד המנהל ולכל הנוכחים בערב ההכתרה היה ברור כי איריס דווידסקו היא מלכת המים, עוד לפני שנערכה כלל ההצבעה.

התחרות פתחה בפני איריס דלתות רבות. היא הוזמנה מייד להשתתף בתצוגות אופנה, ותוך חודשים אחדים הפכה מבכירות דוגמניות הצמרת. צלמי האופנה והפירתצוגות. הם גילו כי איריס לא רק יפה, אלא שגם המצלמה אוהבת אותה. מגיל 16 ועד היום איריס היא, אולי, האשה המצולמת ביותר בישראל, מלבד גולדה מאיר.

עולם הזוהר והדוגמנות אינו רק עולם התצוגות והצילומים, אלא גם סיגנון חיים מסויים של דיזינגוף, רוול, אקסודוס, דיסקוטקים ומסיבות. ההזמנות לא הפסיקו לזרום לבית אביה של איריס, אולם התברר כי התגלית החדשה של הרחוב התל־אביבי אינה אוהבת את הרעש והשאון של החיים המתחייבים מהזוהר. רק במסיבות מועטות בלבד אפשר היה לפגוש בה וגם אז לדקות ספורות, ומעולם אי אפשר היה „לתפוס״ אותה מזדנגפת.

את הזמן הפנוי שלה מתצוגות וצילומים החלה איריס מקדישה לציור. לפתע התברר כי הנערה היפה מגלה כישרון בתחום זה. התמונות שלה החלו לפאר קירות בבתי אספנים המבינים באמנות.

לפני שבועיים חזרה איריס לארץ אחרי שהות בת חודשים אחדים באירופה, בעיקר באמסטרדם. היא חזרה גם קטלוג וקיטעי עיתונות שאינם מסתירים להלל את הציירת הישראלית. איריס ערכה תערוכת ציוריס שלה בבית־הכנסת הליברלי של אמסטרדם. כאשר הגיע לתערוכה מנהל המוסיאון הלאומי של הולנד, התפעל מהתמונות וביקש לערוך תערוכה במוסיאון שלו, התברר לאיריס כי אין לה מה להציג, מבקרי בית־הכנסת הליברלי של אמסטרדם רכשו את כל התמונות שהוצגו.

איריס שבה לארץ כדי להמשיך לצייר ולהכין תערוכה נוספת לאמסטרדם. „למרות שבארץ קורים לי כל מיני דברים לא נעימים, כמו העניין עם המישטרה, מה שלא היו מעזים לעשות לי בהולנד, זו בכל זאת הארץ שלי, כאן אני אחיה ואותה אני אוהבת. אני גם מסוגלת להתרכז ולשבת ולצייר רק בארץ.״

אחרי שגילתה את עולם הציור, גילה את איריס, באופן טבעי לגמרי, עולם הסרטים. היא השתתפה בכמה סרטים, אחד מהם סרטו של יונה דאי אדם. הסרט נכשל, אולם איריס זכתה בביקורות מצויינות, לא רק בשל יופיה הרב, אלא גם בשל מישחקה.

(המשך בעמוד 66)

(המשך מעמוד 17)

צביעות מצידו, כאשר הוא מייחס את כל מעשי־הזוועות, בכל התקופות, לצד השני בילבד?

יש המייחסים לבגין בפרשה זו מניעים שונים ומשונים.

יש האומרים כי הוא העלה את עניין עונש־המוות מייד אחרי פרשת נהריה כ־תימרון פיקחי, כדי להסיח את הדעת מן המחדלים הביטחוניים החמורים שנתגלו בנהריה, ושממשלתו אחראית להם. ואכן, השאלות שהיו צריכות להישאל — ושסמדר הרן רמזה עליהן בטלוויזיה ובשבועון זה — לא נשאלו כלל. הן נעלמו בלהט הוויכוח על עונש המוות.

יש הטוענים כי הפעלת עונש־המוות תסיח ביכלל את דעת ההמונים מן המצב במדינה. הקיסרים הרומאיים הפעילו את שיטת PANEM ET CIRCENSIS („לחם וקירקס"). בקירקס הושלכו נוצ־רים וכופרים אחרים לאריות, לשימחתו הרבה של הקהל, ששכח את צרותיו ולא התקומם נגד שילטון מושחת ורודני אשר משל בו.

ויש הסבורים כי בגין פועל מתוך חש־בון מדיני קר ומחושב. הוצאות־להורג יביאו, בלי כל ספק, להסלמה גדולה של מעשי האכזריות וההרג, יעזרו לקיצוניים באש"ף לגבור על המתונים וידחפו למעשים עוד יותר קיצוניים. (משום כך מתנגדים מוסדות־הביטחון להפעלת עונש־המוות). לדעת בעלי דיעה זו, רוצה בגין בהתפתחות זו, כדי למנוע מראש כל הידברות ישראלית־פלסטינית, שתביא להקמת מדינה פלסטינית שלווה בדרכי־שלום. בגין מעוניין בהסל־מה, בקיצוניות, בהעמקת התהום.

אני כופר בכל הדיעות האלה. לדעתי, פועל בגין בפרשה זו מתוך מניעים פסיכולוגיים עמוקים, בלי חשבון ובלי מחשבה, בכנות גמו־רה ומפחידה.

בעיות נפשיות

ל ש פסיכולוגים הסבורים כי בכל רח־בי העולם, סוג מסויים מאד של בני־אדם תובע את הנהגת עונש־המוות (בארצות־התרבות, שבהן הוא בוטל) או את המשך קיומו (בארצות הנחשלות, כגון ברית־המועצות, שבהן לא בוטל.)

אין לזה קשר לשום הגיון. הסטאטיסטי־קה של הקרימינולוגים הוכיחה מעבר לכל ספק, כי אין לעונש־המוות שום כוח־הר־תעה, לא לגבי פושעים פליליים, לא לגבי פושעים פוליטיים, לא לגבי טרוריסטים ולא לגבי לוחמי־חרות. הפשיעה לא עלתה בשום מקום שבו בוטל עונש־המוות, ולא ירדה בשום מקום שבו הונהג עונש־המוות מחדש.

הפסיכולוגים האלה טוענים כי הדרישה לעונש־מוות נובעת מתוך מניעים אישיים עמוקים, בדתי־מי־דעים לבעליהם. היא מהווה סימ־פטום למצב נפשי מסויים.

קל לעמוד על כך כאשר בוחנים — ולוא גם בטביעת־עין בילבד — את סוג האנשים התובעים אצלנו את הנהגת עו־נש־המוות. אחוז ניכר במחנה זה מורכב מאנשים שבסלאנג העממי היינו מגדירים אותם כ„פסיכים", ולא רק ביגלל סיבה זו. ברור כי אלה הם אנשים שיש להם בעיות נפשיות חמורות, והשאיפה לעונש־מוות עוזרת להם להתמודד עימן, איכשהו. הכמיהה לתליין יכולה לנבוע משינאה־עצ־מית עמוקה.

לא מכבר השתתפתי בדיון על עונש־המוות, בפני קהל גדול שהיה מורכב ברו־בו מהכריע מאנשים קשישים, „קהל של שבת". דמגוג לאומני, מחסידיו של מנחם בגין, הרתיח את הרגשות בקלות. הוא לא שכח את ששת המיליונים, את האינקווי־זיציה, את היהודים שנהרגו בכל הדורות, את הגולגלות.

כאשר העליתי בשקט את הנימוקים ה־רציונליים נגד עונש־המוות, קמה באולם המולה שגבלה בטירוף. אילו היה צלם מנציח את המראה שנתגלה לעיני, היה התצלום מראה מאות פנים מעוותות בשינ־אה ובזעם רצחני. בסוף הדיון נערכה הצ־בעה, ורוב עצום הצביע בעד המוות. אילו הוכנס לאולם באותו רגע נער ערבי שזרק פצצה בשוק, היה הקהל מצביע בעד הר־צאתו להורג לאלתר, ואילו הוצע להרוג בהזדמנות זו גם אותי, היה מן הסתם מת־קבל רוב דומה.

באותו רגע חשבתי על הקהל בקירקס רומאי, וגם על הזקנות שישבו וסרגו מול הגילוטינה ונהנו מהוצאתם להורג של האצילים הצרפתיים.

כמה קץ לדמגוג לחסית קהל — בכל ארץ! — לתאוות נקם זרצח!

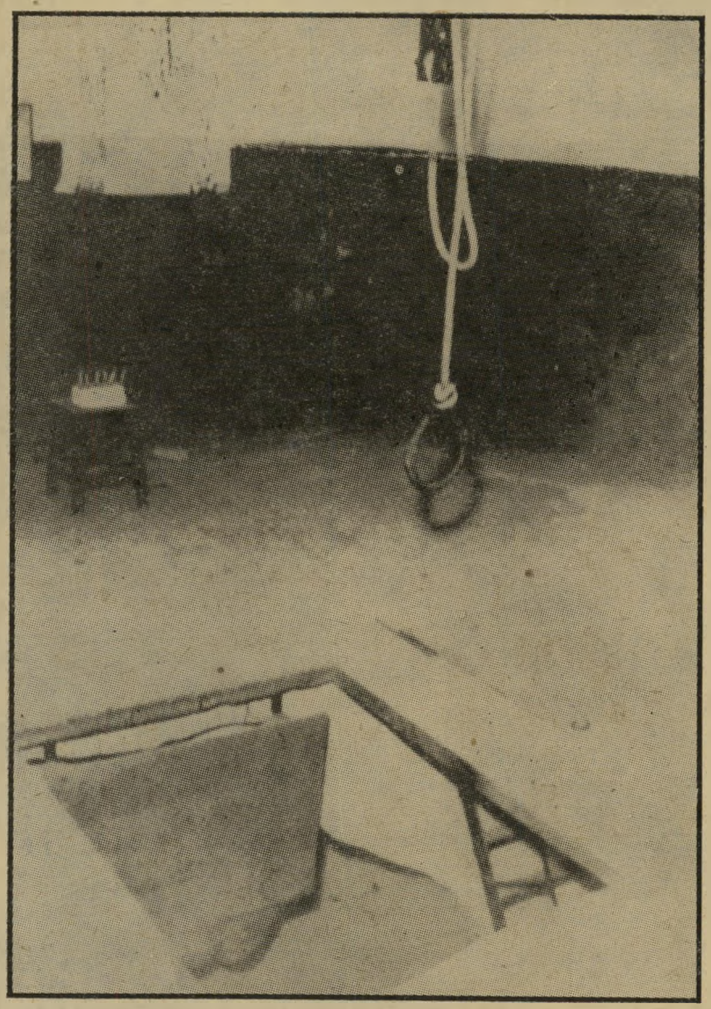

תא־הגרדום בעבו כימי הכריטים
„מעשה שפל מאין כמוהו..."

מזון המדף־דויד אחרי הפיצוץ (1946)
האם די בהודעה מוקדמת?

וכמה סבך העם היהודי מדמגוגים כאלה בדיוק!

ז'בוטינסקי בנהריה

ד שאלה היא אם פרשה זו אינה מגלה בגין ישן־נושן, הממשיך להתקיים לצד בגין החדש, ושגישתו הבלתי־רציונלית בשעות־מיבחן מסוכנת למדינה.

מנהיג לאומי החי בדרך־קבע על גבול הרגשנות המתפרצת, איך אפשר לסמוך על הכרעותיו?

במיקרים רבים הוא יכול להכריע הכרעות רציונליות, סבי־רות (אם אתה מסכים להן, אם לאו) — אך במיקרה האחד, שהוא דווקא הקובע, הוא עלול להיכנע להיסטריה שהיתה רדומה אצלו כל חעת, ולעשות מעשה שיגרום בכייה לדורות!

אין זה עניין של אידיאולוגיה בילבד, אלא של מיבנה נפשי. די להעלות את זיכרו של זאב ז'בוטינסקי, כדי לעמוד על כך. האם מתאר לעצמו מישהו כי אח־רי הזוועה שבוצעה ברחוב שנקרא על שמו בנהריה היה ז'בוטינסקי, הלאומן הליברלי והרציונלי, מגיב כפי שהגיב בגין?

מי הם יורשיו האמיתיים של זאב ז'בוטינסקי בוויכוח הזה?

מניעת הזוועות

א חרי שנאמר כל מה שנאמר — איך בכל זאת אפשר לשים קץ ל־זוועות?

יש רק דרך בטוחה אחת: לשים קץ למילחמה, המולידה את הזוועות. אי־אפ־שר לסיימה באמצעים צבאיים. אי־אפשר לסיימה גם ביעד של עצי־תלייה. הוצאות־להורג אך יגבירו אותה.

מילחמה זו, כמו כל מילחמה, תסתיים רק כאשר יימצא פיתרון מדיני, שכל הצדדים יכולים לחיות עימו.

במילחמה הישראלית־מצרית בוצעו מע־שי־זוועה לא־מעטים, ואינני מתכוון כאן לפרט את הרשימה. למרות מעשי־הזוועה, הושג השלום.

כאשר מתחבקים מנחם בגין ואנוור אלסאדאת אין איש, מילי־בד כמה מטורפים משני הצדדים, מעלה את הזיכרונות השחורים מתמוך־שישום.

כך יקרה גם כאשר יושג השלום בין ישראל ושאר עמי־ערב, והעם הפלסטיני בילכלל.

האם עד אז איננו יכולים לפעול נגד מעשי־זוועה?

בוודאי שניתן לפעול, והחובה מוטלת עלינו.

גם במהלכה של מילחמה, אפשר לדרוש הקפדה על נורמות של לוחמה. אפשר לד־רוש שלא ייעשה על־ידי שום צד דבר ש־נועד מראש לפגוע בנשים ובילדים, ושאין בו הבחנה בין לוחמים ואוכלוסיה אזרחית.

כאשר ישראל תוכיח שהיא עצ־מה מקפידה על נורמות אלה — גם כשהיא מפעילה נשק ארוך־טווח, כים, ביבשה ובאוויר — היא תו־כל להשפיע על דעת־הקהל העו־למית, כדי שזו תלחץ על הפלסטי־נים לחדול ממעשים כאלה. אש"ף, המבקש זיכות בהכרה בינלאומית מרבית, והנאבק על דעת־הקהל ברחבי העולם, לא יוכל להיות אדיש ללחץ כזה.

מחנה־השלום הישראלי יכול למלא ב־מישור זה תפקיד חשוב — והוא עשוי להצליח במקום שאלף גרדומים ייכשלו.

אך ברגע שהאדם הראשון בישי־ראל ייצא להורג בישראל — נדון גם מאמץ זה למוות, יחד עם כל הישגיו הפוליטיים של „בגין ח־חדש" בשנתיים האחרונות.

עונש המוות חי וקיים בחוק הישראלי -

וכל שלוש מערכות השיפוט בישראל יכולות לגזרו

מי יתן את ההוראה?

ב**משך 31 שנות** קיומה של מדינת־ישראל הוצאו להורג, לפי גזר־דין של בית־משפט מוסמך, רק שני אנשים. הראשון שהוצא להורג בישראל היה מאיר טוביאנסקי. הוא נשפט בבית־דין צבאי בשנת 1948, במהלך קרבות מלחמת־העצמאות, והורשע בבגידה. דינו נחרץ למוות, והוא הוצא להורג על־ידי כיתת־יורים.

השני היה אדולף אייכמן. הוא הוצא להורג בחליה, אחרי מישפט־ראווה גדול, שנוהל בבית־המישפט המחוזי של ירושלים ובבית־המישפט העליון. העבירות שבהן הורשע היו לפי החוק לעשיית דין בנאצים ועוזריהם.

נגזרו אמנם בישראל גיזרי־מוות נוספים על רוצחים, בטרם בוטל עונש־המוות על רצח, ועל פידאיון, אולם אף אחד מהם לא בוצע.

השופטים לא רצו

ע**ונש־המוות** הוא ירושה שנותרה מהשילטון הבריטי. גם עונש־המלקות נותר מאותה תקופה. את עונש־המלקות ביטלה מדינת־ישראל באופן החלטי בשנת 1950, באומרה: „לא יהיה עונש־מלקות במדינת־ישראל".

סעיף 215 לפקודת החוק הפלילי משנת 1936 קבע, כי מי שהורשע ברצח דינו מוות, אלא אם כן היתה הנידונה אשה, והוכח בפני בית־המישפט כי היא בהריון. אז יהיה דינה מאסר־עולם.

השופטים הבריטיים לא היססו לפסוק עונש־מוות לפי החוק הזה. אולם שופטיה היהודיים של מדינת־ישראל הצעירה חששו לא מעט מלגזור עונש־מוות. לכן נקטו לעיתים בתרגילים מישפטיים שונים ומשונים, כדי שלא להרשיע אדם ברצח, ולא להביא להוצאתו להורג.

המיקרה הבולט ביותר הוא זה של ברוך סגל. בחור צעיר זה הואשם בשנת 1953 בכך שרצח בכוונה תחילה את נערתו, מזל לוי, על רקע קינאתו לה. הנערה הצעירה לעגה לו לפני מותה, וסירבה לו על בילוייה עם גברים אחרים, וכאשר איבד את עשתונותיו, תקף אותה בידיו ואחר־כך דקר אותה בפיגיון 13 דקירות.

למרות הנסיבות הללו, סירב בית־המישפט המחוזי בירושלים להרשיעו ברצח בכוונה תחילה. נפסק כי הבחור קונטר על־ידי הגערה ולכן לא היה זה רצח בכוונה תחילה. ובריוך סגל הורשע בהריגה בלבד. נגזרו עליו 12 שנות מאסר.

גזר־הדין ניתן בינואר 1954. בחודש פברואר באותה שנה נתקבל החוק שביטל את עונש־המוות על רצח במדינת־ישראל. שופטי בית־המישפט העליון, שישבו ב־עירעור על פסק־הדין, הרשיעו את סגל ברצח בכוונה תחילה, ושינו את ההלכה המישפטית בנידון. יש לשער שהם עשו זאת בלב קל יותר, מכיוון שידעו כי סגל לא יוצא להורג, אלא יישב במאסר־עולם.

החוק שביטל את עונש־המוות על רצח השאיר עונש זה בתוקף לגבי רצח שבוצע לפי החוק לעשיית דין בנאצים ועוזריהם. מילבד זאת נותר עונש־מוות על בגידה בשעת לחימה. שתי עבירות אלה נידונות לפני מערכת בתי־המישפט הרגילה ב־מדינה, ובית־המישפט המחוזי הוא המוסמך להטיל את עונש־המוות. עונש זה יבוצע בתלייה.

גם במערכת־השיפוט הצבאית קיים מאז ומתמיד עונש־מוות. בתי־הדין הצבאיים מיועדים לשפוט חיילים, ומי שהוגדר כחייל לפי חוק השיפוט הצבאי.

בית־דין צבאי מיוחד ובית־דין־שדה מוסמכים לגזור עונש־מוות למי שביצע בגידה בעת לחימה. אולם על הרשעה כזו יש עירעור אוטומטי לבית־הדין הצבאי לעירעורים, והוא לא יוצא לפועל ללא אישורו של הרמטכ"ל.

עונש־מוות לפי חוק השיפוט הצבאי יבוצע ביריה.

מוות לאנשי המחתרת

ה**מערכת השלישית**, המוסמכת ל־הטיל עונש־מוות, היא המערכת ש־הוקמה לפי תקנות ההגנה (שעת חירום) 1945, וזוהי גם המערכת שאליה מתייחסת החלטתה האחרונה של ממשלת־ישראל.

BRITISH POLICY FOR PALESTINE

מודעה של שלוחת אצ"ל בארצות־הברית (1947)
„מדיניות בריטית לפלשתינה ?"

מערכת זו קמה בשנת 1945, אחרי שעם תום מילחמת־העולם התגברו פעולות ה־מחתרות העבריות, והיישוב העברי הגביר את מאבקו בשילטון הבריטי. תקנות אלה נועדו לשמש מכשיר לדיכוי תנועות־המחתרת היהודיות והמסייעים להן. ה־תקנות יצרו מערכת שיפוטית חדשה, המורכבת מאנשי־צבא, אשר ייעודה היה לשפוט אזרחים שעזרו למחתרות בביצוע פעולות שונות נגד השילטון.

התקנות התירו מעצרים מינהליים לתקו־פות בלתי־מוגבלות, התירו הוצאת צווי־גירוש נגד אזרחים, וכן הטילו עונש־מוות על עבירות מסויימות. עונש־מוות כזה היה צפוי לכל מי שירה למקום שבו היו בני־אדם, מי שהטיל רימון או הפעיל חומר־נפץ במקום כזה. אפילו מי שגרם לנזק לרכוש או נשא נשק ללא רשיון, או השתייך לקבוצת בני־אדם שעברו עבירות כאלה, היה צפוי לעונש־מוות.

היישוב היהודי הוקיע את התקנות הללו. בכנס מחאה, שערכה הסתדרות עורכי־הדין היהודים ב־7 בינואר 1946, גונו התקנות הללו בחריפות והוחלט: „ציבור עורכי־הדין העבריים בארץ־ישראל יעשה, ב־שיתוף עם המוסדות הלאומיים, את כל אשר ביכולתו כדי לבטל את התקנות לשעת־חירום ולהחזיר לפרט את זכויותיו האלמנטריות".

עורך־הדין יעקב שימשון שפירא, שהפך לאחר־מכן שר־המישפטים במדינת־ישראל, אמר על התקנות, בהפרזה מסויימת, ש־כדוגמתן לא היו גם בגרמניה הנאצית.

רק בחודש מרס השנה בוטלו סוף־סוף שתיים מתקנות־ההגנה הללו. תקנה 111, שקבעה את המעצר, ותקנה 112, שקבעה את צווי־הגירוש. תקנה 53, אשר קבעה את העבירות שעונשן מוות, לא בוטלה.

החובע ממנה את השופט

א**? תקנה זו** מתייחסת החלטת הממ־שלה, ובתי־המישפט הצבאיים הללו, לשיפוט אזרחים, הם אשר יצטרכו לתת את ההוראה להוציא אדם להורג.

בתי־דין אלה מורכבים, לפי התקנות, משלושה שופטים, שאחד מהם הוא קצין בדרגה של רב־סרן. התקנות אינן דורשות כי יהיה מישפטן. אולם המינהג הביא למי־נוי מישפטנים בשרות־קבע לתפקיד זה.

כיום מכהן בישראל בית־מישפט אחד כזה ומושבו בלוד. הוא המוסמך לדון פידאיון שביצעו את פעולותיהם בישראל.

השופטים בבית־מישפט זה מתמנים על־ידי הרמטכ"ל, לפי המלצתו של הפרקליט הצבאי הראשי. כלומר — התובע הוא הקובע מי יהיה השופט.

היה זה שופט כזה אשר הוציא גזר־דין מוות על הפידאי מחמוד באקר חיג'אזי ב־1965, למרות שהתובע הצבאי באותו מישפט, יעקוב קדמי (היום שופט מחוזי בתל־אביב) לא דרש עונש כזה.

אולם חיג'אזי לא היה היחידי שניתן למוות בבית־מישפט זה. היו גם אחרים, שחלקם ברחו בבריחה הגדולה מכלא שטה. אולם איש מהם לא הוצא להורג. תמיד היה הרמטכ"ל ממתיק את העונש שגזר בית־המישפט, ומחליפו למאסר־עולם. כך קרה גם לגזר־דין מוות, שגזר הפושע הכלכלי מס' 1 של ישראל, יהושע בן־ציון, כשופט צבאי במילואים, על פדאי, בניגוד לרצון התובע, בן־ציון, שזכה בחנינה מידי מנחם בגין, הוא איש ארץ־ישראל השלמה.

במערכת שיפוטית זו לא היתה ערכאת עירעור. אולם בשנת 1963 נוסף פרק בחוק השיפוט הצבאי, אשר נתן זכות עירעור מבתי־המישפט הללו אל בית־הדין הצבאי לעירעורים — למרות שהן שתי מערכות שיפוטיות שונות, המנוהלות לפי חוקים שונים ומיועדות לאוכלסיה שונה.

עורך־דין ותותחן

א**חרי 1967** הוקמו בתי־מישפט בכל אחד מהשטחים המוחזקים. לפי החוק הבינלאומי, מפקד האיזור בא בנעליו של הריבון המנוצח, והוא יכול לחוקק חוקים. לכן חוקק כל מפקד באיזורו את הצו בדבר הוראות ביטחון, וצו זה הוא בעצם תקנות ההגנה המנדאטוריות מ־1945, בשיפוצים התאמות אחדים.

בתי־מישפט אלה מוסמכים לשפוט עבר־יינים, שביצעו בשטחים המוחזקים את העבירות המצויינות בצו. בית־המישפט מוסמך להטיל עונש־מוות על מי שתוך כדי פעולת־חבלה גרם בכוונה למותו של אדם, ולמי שחיבל במתקנים של צה"ל. כדי שאפשר יהיה לפסוק עונש־מוות, חייבים להיות שניים מבין השופטים בהרכב קצינים בעלי הכשרה מישפטית.

היה זה הגורל העיוור שזימן למותב אחד, ב־1968, את עורך־הדין חובב־פירסום יצחק ברא"ז, ששימש כראש המותב, ו־קצין־תותחנים בעל השכלה מישפטית. ולמרות שהתובע לא דרש עונש־מוות, הצליח ברא"ז לשכנע את חבריו למותב לגזור עונש־מוות על ארבעה פדאיון, אשר נתפסו בגדה אחרי שביצעו שם כמה רציחות של ערבים אחרים, שנחשדו על־ידם בשיתוף פעולה עם שילטונות־ישראל.

גם בתי־מישפט אלה יושפעו מהחלטתה של הממשלה. אנשי־המילואים, המשרתים חודש בשנה כשופטים בבתי־המשפט הללו, יוכלו להוציא עונשי־מוות. קצינים אלה הם עורכי־דין ותיקים, בעלי עבר צבאי, הנבחרים על־ידי מפקד האיזור לפי המלצ־תו של הפרקליט הצבאי הראשי.

שופטים אלה מונים עשרות אחדות בול־בד, ודעותיהם בעניין הפעלת עונש־מוות בוודאי ידועות למפקדיהם במילואים. אין לכן כל ספק, כי מפקד צבאי של איזור כזה יוכל למנות מראש כשופט אדם הידוע בהשקפותיו בזכות עונש־המוות או בזכות ארץ־ישראל השלמה, ולהפעיל בצורה זו הרכב קטלני.

אירנה אדון ■

אירים והבלשים

(המשך מעמוד 63)

אחר הכישלון של אדם היתה אירים מדוכאה. הדוגמנות וצילום הפירסומת היו נטולי אתגר עבורה. היא החליטה לקחת את עניין הציור ברצינות, ולנסוע לפאריס ולאמסטרדם כדי ללמוד ציור. אז נפלה עליה הצעה שצעירות כמוה יכולות רק לחלום עליה. אחד מעשירי איראן, צעיר פרסי בשם דניאל, אשר שלח ידו גם בהפקת סרטים, ראה את אדם. הוא הגיע לביתה של אירים, והציע לה חוזה לשלושה סרטים, כאשר השכר לכל אחד מהם היה אמור להיות רבע מיליון לירות, סכום ענק באותו הזמן — שנת 1975.

אירים כמלכת־המים (1971)
המנהל אסר

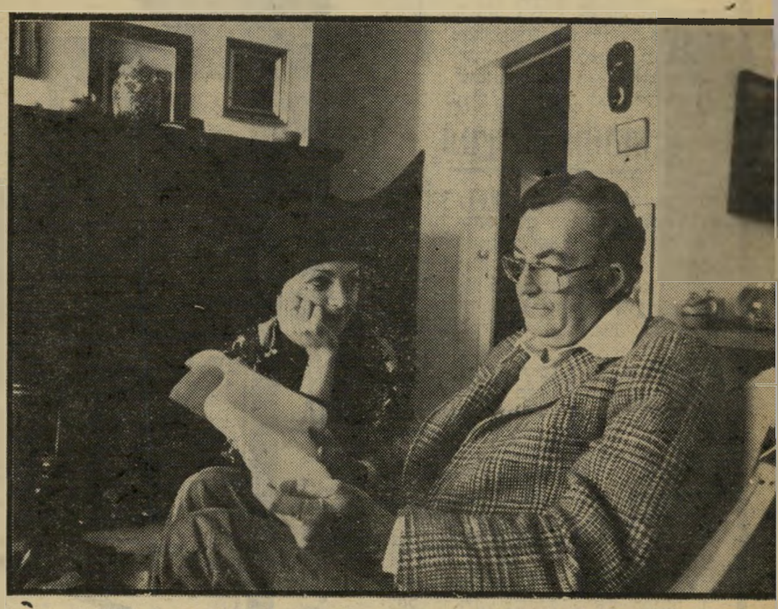

אירים ואביה
האב התיר

אירים יצאה לאיראן עם המפיק, אך התברר לה כי לא תוכל לשהות זמן כה רב בארץ שלא מצאה חן בעיניה. היא ויתרה על שלושה ריבעי מיליון הלירות וחזרה לארץ.

אז החלו להתפרסם במדורי הרכילות הרומנים הגדולים. הראשון והמפורסם ש־בהם היה איש הקסמים אורי גלר. את גלר היא לא ראתה כבר זמן רב, אולם את רישומה של אירים אפשר למצוא בספריו, ואת דמותו אפשר למצוא בציוריה.

אחר כך היו לה כמה רומנים, שעשו יותר כותרות במדורי הרכילות מאהבה. בועז שרעבי, אבי עופרים וואלרי פאנוב.

הפרק האחרון בחייה של אירים הוא השירה. היא החלה כותבת שירים שהקסימו את כל מי שקרא אותם. הילדה־אשה הפכה משוררת אשר ספריה נחטפו לא רק על־ידי בנות העשרה, הרוצות להידמות לאירים דוויידסקו, אלא גם על־ידי מבקרי שירה, שראו בה תגלית של ממש.

בשירתה חשפה אירים את עצמה, יותר מאשר בכל עיסוק אחר שבו עסקה. היא סיפרה על מאבקיה, מאבקי בבית, על כשלון חיי הנישואים של הוריה, על הקיבוץ והדסים, על אהבותיה והציורים. במשך שנים כתבה אירים את שיריה בכל הזדמנות, במסעדה, באוטובוס, בטיסה.

את ספר השירים הראשון שלה הקדישה לאהבה הגדולה של חייה, אורי גלר.

יש לה עוד תוכניות רבות. „אני רוצה לחזור ולהצטלם, לחזור ולדגמן. זה נותן לי מנוחה נפשית כדי לעסוק אחר כך בציור ובכתיבה. אני מקווה שהסיפור ה־חדש עם המישטרה לא יגרום לכך שאנשים לא יתנו לי יותר עבודה."

הוצאת ספרים מכובדת של אחד הצהרונים הציעה לאירים מיפרעה שמנה כדי שהיא תוציא את ספר השירים הבא שלה אצלם. אירים סירבה. „אני לא רוצה להיות כבולה בגלל כסף. יכול להיות שאני דווקא ארצה לתת את הספר למו"ל הראשון ש־גילה אותי, אהרון בר."

ויש לה עוד ועוד תוכניות. היא הבטיחה למוסיאון של אמסטרדם לחזור בעוד חודשים אחדים עם מלאי חדש של ציורים. על ציורים צריך לעבוד, וכדי לצייר צריך שקט נפשי, צריך להיות חופשי.

אם מחר בבוקר לא יקום איזה סמל מישטרה ויחשוב שהגיע הזמן לעצור את אירים דוויידסקו, כדי לזכות שוב בכותרת שמנה בעיתונים, יכול להיות שאירים תצליח להשלים את כל התוכניות שלה, ואולי תהיינה לה תוכניות נוספות. אחרי הכל, אירים דוויידסקו היא רק בת 23.

במדינה

מנגנון

הקורבן הרביעי

אנשי הליכוד מצאו הזדמנות להיפרע ממנהל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה, השנוא עליהם, ודרשו לפטר אותו

„לא ידעתי מה לעשות," סיפר בשבוע שעבר, כשהוא נראה כולו, ח"כ הליכוד יורם ארידור, כאשר ישב במיזנון הכנסת. „ראינו את הראיון עם סמדר הרן בטלוויזיה. זה היה מזעזע. אבל הזעזוע שלי בא רק אחר־כך. פיתאום הסתבר לי, משיחה עם הילדים שלי, שאני צריך להסביר להם ולשכנע אותם שאם תהיה התקפת מחבלים על הבית שלנו, אמא לא תהרוג אותם."

לא רק יורם ארידור היה מזועזע. הציבור כולו נרעש מהמיסמך המזעזע שהביא לשידור, לפני כשבועיים, בהשבוע יומן ארועים, כתב הטלוויזיה החיפאי עמוס כרמלי. סמדר הרן דיברה ישירות אל המצלמה, ישירות אל ליבו של כל צופה. היא סיפרה בדיוק מה קרה, היא סיפרה כיצד חנקה את בתה למוות, היא סיפרה

מנהל־מחלקה יבין
שיפוט מהיר

על רגעיה האחרונים עם בעלה דני ובתה עינת. היא האשימה. היא העלתה סימני שאלה. היא עירערה את ביטחון הכל.

אמת עיתונאית. הארץ סערה כולה. עוזר וייצמן סירב להתראיין בטלוויזיה בראיון מייוחד לכבוד יום־העצמאות כתגובה על שידור הראיון עם סמדר „שפגע במוראל העם."

כאשר התעוררה השאלה בציבור, אם היה צריך לתת לסמדר להתבטא, כפי שהתבטאה, נחלק הציבור כולו לשני מחנות. המחנה הראשון טען כי היתה זו חובה עיתונאית, ואפילו לאומית, לשדר את דבריה של סמדר. „היא לא יצרה את המציאות הנוראה. היא רק סיפרה עליה ממקור ראשון. דברים כאלה, יהיו כואבים כאשר יהיו, אסור להסתיר אותם."

החלק האחר של הציבור טען כי אסור היה לשדר את הראיון. „סמדר הרן היתה בהלם אחרי המיקרה והדברים שלה היו בלתי מאוזנים. אי אפשר לתת לאשה במצבה לדבר אל מול המצלמות." סמדר עצמה הכחישה כמובן בהעולם הזה כי היתה בהלם וחזרה והסבירה את טענותיה בטלוויזיה (העולם הזה 2174).

חיסול חשבונות. הוועד המנהל של רשות־השידור דן אף הוא בבעייה. אולם תחת לדון בשאלה אם אכן היה צריך לשדר את הראיון או לא, בכובד ראש מיקצועי ומוסרי, נגרר הוועד המנהל, כדרכו בקודש, למילחמה פנימית של חיסול חשבונות, כשכמה מחבריו שוכחים כלל את הטרגדיה שבעיקבותיה בא הראיון עם סמדר הרן.

מי שהעלה את הנושא לדיון היה, כמובן, המוקיון המיקצועי של הוועד המנהל, עורך־הדין אהרון פאפו. הוא יצא חוצץ כנגד מנהל מחלקת החדשות, חיים יבין, ודרש לפטרו לאלתר, בגלל שידור הראיון.

גם נציג ד"ש בוועד המנהל, צבי („הזי") זינדר, הצטרף לדרישתו של פאפו.

ממלא מקום מנהל הטלוויזיה, חתן פרס ישראל, מרדכי („מוטי") קירשנבאום, שהשתתף אף הוא בדיון, טען כי אסור לערוך דיון בדבר עתידו של חיים יבין מבלי שהוא עצמו ישתתף בישיבה. לעזרתם של פאפו וזינדר נחלץ יושב־הראש של הוועד המנהל, הפרופסור ראובן ירון, שטען כי הוא חיפש את יבין כדי להזמינו לישיבה, אך לא הצליח למצוא אותו.

המנכ"ל אסר. המנכ"ל החדש של הרשות גילה הגינות מפתיעה. טומי לפיד אומנם התמרמר על כך שיבין לא התייעץ עימו לפני שידור הראיון, אך הודה כי אילו היה יבין שואל אותו מראש, הוא היה מאשר את שידור הראיון.

שאר חברי הוועד המנהל יצאו להגנת יבין והעיתונות החופשית. פאפו הבין כי אין לו הפעם רוב, והוא נסוג מהחצעה לפטר את יבין, אך דרש לנזוף בו. בכך תמך החסיד השוטה שלו זינדר, ונראה היה גם שירון יתמוך בכך. אז איימו חברי המערך בוועד המנהל לפוצץ את הישיבה, ירון התקפל ותוך גימגום ש„צריך יהיה לברר את הנושא," נעל את הישיבה.

נדמה היה כי הפעם ייצא חיים יבין, ולא יהפוך הקורבן הרביעי של התקפת המחבלים על נהריה. הוועד המנהל לא החליט לנזוף בו, והנסיונות להביא לפיטוריו לא הצליחו. אולם לא עברו ארבעה ימים מהישיבה, ואנשי הליכוד הוכיחו כי עדיין לא הירפו מטרפם. יבין הוזמן על־ידי הרדיו להופיע בתוכנית המוקדשת לעיתונאים ולעיתונים. הוא לא היה צריך להתייחס בתוכנית זו לשידור הראיון עם סמדר הרן, אלא לספר על עבודת מערכת החדשות של הטלוויזיה. כאשר נודע הדבר ללפיד, הוא אסר על יבין להופיע בשידור „עד שלא נברר עד תום את פרשת סמדר הרן."

מישטרה

מעצר מיחאר

המנהל נעצר על כי הוציא במירמה מקררים, שבית־המישפט קבע כי הם שייכים ל

כאשר התאבד שמואל פיינשטיין, בחודש ספטמבר בשנה שעברה, הוא בוודאי לא חשב לסבך בצרות את אחד הספקים של השותפות כפריות פרי ויוק. אולם היתה זו אחת מתוצאות הלוואי.

אחרי ההתאבדות פורקה השותפות לפי החוק ועברה לכונס־נכסים, אשר המשיך לנהל את ענייניה. אולם מאחר שהשותפים היו מסוכסכים כבר לפני ההתאבדות, קשה היה להשתלט על כל ענייניה הפנורים, ולכן ביקש המפרק, בין השאר, מבית־המישפט להחזיר מקררים מסויימים לחברה שממנה התקבלו — בשר ראשון. בית־המשפט אישר את הבקשה באוקטובר שנה שעברה.

יש לשער כמה גדולה היתה הפתעתו של מנהל המיפעל בשר ראשון, מרק קלאבין (32) כאשר הופיעו במיפעלו בחודש מארס אנשי מישטרה וביקשו לעשות חיפוש, לפי צו חיפוש שהוצא בחודש ינואר. החשד היה כי הוציא במירמה את המקררים.

טיעון מפתיע. למרות שהמנהל וזכירתו פתחו בפני חוקרי המישטרה את כל ארכיונם ומיסמכיהם, והגישו להם את צו בית־המישפט בירושלים, המצהיר כי המקררים שייכים לחברת בשר ראשון החליטה המישטרה לעצור את המנהל ואת מזכירתו דבורה אורלי (23).

הקשר שמצאה המישטרה בין המזכירה ובין החשדות היה „כי הפקידה הודתה שיש קשר בינה ובין הניירות". טיעון מפתיע ביותר, מאחר שתפקידה הראשי של מזכירה הוא לטפל בניירות המיפעל.

המישטרה עצרה את השניים ל־48 שעות, ואז הביאו את השניים בפני בית־מישפט לשם הארכת מעצרם לעשרה ימים נוספים.

בבית־המישפט חזרה החוקרת המישטרתית, מרים גרשט, על בקשתה לעצור את הנאשמים בגלל הוצאת המקררים במירמה, ונאת אחרי שגם שם הוצג לפניה, על־ידי סניגורו של החשוד, המיסמך המאשר כי המקררים הוצאו לפי צו בית־המישפט.

השופטת לא התרשמה מטיעוני המישטרה ושיחררה את השניים בו במקום בערובה.

עדיין אפשר לקבל הלוואה כפולה לדירה ב-9% ריבית ללא הצמדה

כל עוד תוכנית "יתרון דירה" בתוקף (וההרשמה עלולה להסגר בזמן הקרוב)...

לחסוך בחמש שנים 30,000 ל"י, בתשלומים חודשיים.

תוספת ריבית והפרשי הצמדה

ב9% בלבד — וללא כל הצמדה!

בסכום כפול מהחסכון ועד 60,000 ל"י, כמשכנתא...

כלומר — בידך סכום נכבד לקניית דירה, שאפשר **להכפילו** אם גם בן הזוג חוסך בתוכנית.

כן, 9% ריבית לשנה — זו מציאה!

וזו פשוט מתנה...!

הלוואה משלימה — ללא הצמדה

לזוגות צעירים ולתושבי אזורי פיתוח בעלי תעודת זכאות

בבנק לפיתוח ולמשכנתאות לישראל בע"מ

- **בתל־אביב:** סימטת בית השואבה 16. (רצוף עד 16.30)
- **בירושלים:** בנק דיסקונט, מרכז כלל, רחוב יפו 97 (בכל יום).
- **בחיפה:** בנק דיסקונט, הבנקים 14 (בכל יום).
- **בבאר־שבע:** בנק דיסקונט, ההסתדרות 82 (בכל יום א').
- **בעמק:** עפולה, בנק דיסקונט, הנשיא 9 (בכל יום ג').

הזדרזו — כל עוד תוכנית זו בתוקף — ובואו לאחד מסניפי בנק דיסקונט, בנק ברקליס דיסקונט או לבנק לפיתוח ולמשכנתאות לישראל לקבלת פרטים נוספים.

טוב לעבוד עם

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המטבע

רודוס

עוד יותר יפה עם קופל.

רק מי שנסע עם קופל לרודוס יובל למנות לפניך את כל המעלות של רודוס. כי קופל מציע לך את ה"שמנת" של רודוס: בתי־מלון מובחרים, שרותים מצויינים ותכניות לטיולים משגעים בכל רחבי־האי.

בחודשים מאי־יוני, קופל מציע לך תוספת ל"שמנת": חופשה ברודוס ב־5 תשלומים חודשיים (!) ללא ריבית וללא הצמדה.

חופשה של 7 לילות:

מלון מדרגת תיירות מעולה
-6,125. ל"י (1,225 ל"י לחודש).

מלון מדרגה ראשונה
-6,530. ל"י (1,306 ל"י לחודש).

מלון מדרגה ראשונה מעולה
-7,060. ל"י (1,412 ל"י לחודש).

מלון דה־לוקס
-7,720. ל"י (1,544 ל"י לחודש).

המחירים כוללים
לינה ליחיד בחדר כפול,
ארוחת בוקר + ארוחה נוספת (במשך 7 ימים),
והסעה משדה־התעופה ברודוס למלון ובחזרה.
נציג "קופל" מישראל ישהה במקום, בנוסף לסוכן המקומי של "קופל".

המחירים לפי שער המטבע ביום 23.4.79 (-$1. = 22.58 ל"י). ●

במשרדי "קופל" כבר החלה ההרשמה לבילוי חודשי הקיץ ברודוס, בכרתים וביוון.

חגב

קופל נסיעות

משרד ראשי: תל־אביב, רח' פרישמן 14, טל. 246121. ירושלים, טל. 233533. חיפה, טל. 88011. קרית־ביאליק, טל. 740451. נתניה, טל. 27410. הרצליה, טל. 938057. רמת־גן, טל. 731105. באר־שבע, טל. 78860.

אתה והלירה

מאת יגאל לביב

מכינים כתב־אישום נגד ח"כ גרופר

פרקליטות מחוז המרכז מכינה כתב־אישום נגד חבר־הכנסת **פסח גרופר** (ליכוד). החומר הועבר לפרקליטות מ־לישכת היועץ המישפטי לממשלה, ש־אישר את המלצת מחלקת־חקירות־הונאה של מישטרת ישראל, בראשות **בנימין זיגל**, להגיש כתב־אישום.

המימצאים נגד גרופר עלו בחקירה, שנפתחה על־ידי המישטרה, ביגל חש־דות על מעשי ראשי „אגודת הכורמים" ויקבי „כרמל מיזרחי". מרבית החומר, שאספה המישטרה נגד גרופר וראשי „אגודת הכורמים", פורסם לפני שנה בסידרת־כתבות שלי כאן („העולם הזה" 2104—2107, ינואר 1979).

עיקר מימצאי הסידרה היו, שגרופר קיבל מטבע זר לנסיעות לחו"ל בניגוד לחוק, ומימן נסיעה אחת מהקצבות של כמה מוסדות של „אגודת הכורמים" ו־התאחדות האיכרים. הוא קיבל גם סכו־מי־כסף גדולים, בצורות שונות, ממוסדות התאחדות האיכרים ובניגוד לחוק.

במעשים אלה עבר גרופר גם על תק־נות מס־ההכנסה, אך חקירת מס־ההכנסה הופסקה על־ידי האוצר, שהורה לנציב מס־ההכנסה להגיע להסדר עם גרופר, ולא להעמידו לדין.

ח"כ גרופר
הוצאות בחו"ל

שותפות אמריקאית להוצאה לאור של ישראלים

המו"ל האמריקאי הידוע **לאייל סטיוארט**, חקים, בשותפות עם **מיר־נה פולק**, חוצאת־ספרים חדשה, שתו־ציא לאור באמריקה ספרים של סופרים ישראליים ידועים. מירנה פולק עבדה עד כה עם הוצאת זמורה־ביתן־מודן, ב־הוצאה לאור של ספרי ההוצאה, בשות־פות עם מו"לים זרים.

הספר הראשון של החוצאה החדשה יהיה רומן חדש של העיתונאי והסופר **יגאל לב**, על יחסי־חגומלין בין היהודים לערבים על רקע הסדרי־השלום.

חברות חדשות

● „ח.ח. חברה להשקעות", הוקמה על־ידי **אסתר חלפון**, מריינס 18 בגב־עתיים, **וחי חכמון** במערב גרמניה. נר־שמה על־ידי עורך־הדין **רם כספי**.

● „מטניר בניין וחציבות", חברת ל־קבלנות בניין, הוקמה על־ידי **שמואל ומטילדה עינב**, סביון.

● „ק.א.ב.י." ליבוא ושיווק בשר, הוק־מה על־ידי **יאיר קולטון וברוך אה־רון**.

● „ד.ל.ט לבניה ויעוץ הנדסי", הוקמה על־ידי **ליאון טמאן** מגינבה.

● „ענטוף", יבוא והשקעות בענף ה־דפוס, הוקמה על־ידי **טופל ובניו** וענבי בע"מ, מרחוב מטלון 82 בתל־אביב.

● „טולדו אינטרנשיונאל", לעסקי השקעות, הוקמה על־ידי **שימעון אב־רהמוביץ**, דניאל 15 בבת־ים, **ודויד בר־יונה**, השרון 24, בת־גלים.

עשרות מונות מזון נעלמו ממיפעל „סנפרוסט"

בדיקות שערכה הנהלת „סנפרוסט", מיפעל למזון קפוא באשדוד, השייך ל־קבוצת „כלל", העלתה כי קרוב ל־500 טון של תוצרת, הרשומה במלאי, לא קיימת בפועל. המלאי החסר הוא של תוצרת מוגמרת מסוגים שונים.

בדיקות של מבקר חברת „כלל" העל־תה את האפשרות, כי גניבות גרמו לחוסר המדהים, ששוויו הכספי היה תישעה מיליון לירות בעת הייצור. בניגוד לדברי המבקר, טענה הנהלת המיפעל כי קיימות טעויות הכרחיות, הנובעות מאיכות ה־מוצרים, וכי החוסר ללא הסבר מגיע רק ל־90 טון. היא טענה כי על־ידי הוספת משקלות אלקטרוניים ניתן יהיה לצמצם את התופעה.

איש לא העלה את ההצעה לפנות ל־מישטרת־ישראל.

הפורסה

ההנפקה החדשה של „ארטס"

בבורסה רשומות כיום כמה חברות־ביטוח, ביניהן „סהר", „אריה", „חפ־ניקס", „ירדניה", „צור" ו„סקו־ריטס". בקרוב תצטרף גם חברת „ארטס", מבין הגדולות בתחום הביטוח האלמנטרי.

עם הצטרפותה תישארנה מחוץ לבור־סה החברות „אליהו", „מנורה" „ציון" ו„מגדל־בניין".

ל„ארטס" יש כיום הון של 22 מיליון לירות, במניות של לירה ועשר כל אחת. הכוונה היא לחלק זכויות של לירה נגד לירה לבעלי־המניות הקיימים, וכך לחכ־פיל את ההון, ואחר־כך לגייס בבורסה שליש מההון החדש, שיהיה 44 מיליון לירות. הכוונה לגייס בערך הון חדש ב־ציבור, בשווי של 25 מיליון לירות, נומי־נלי. עם הגיוס תגיע „ארטס" להון ו־קרנות של 100 מיליון לירות, על מאזן שיגיע בשנת 1979 ל־500 מיליון לירות.

„ארטס" שייכת כיום לקבוצת אילן־גת (שליש), קבוצת פיליפ צוקרמן (שליש) וקבוצת האחים רייכמן מקנדה.

קבוצת משוביץ רכשה „דפנה־טורס"

שני שליש מחברת־הנסיעות הוותיקה „דפנה־טורס" נמכרו לקבוצת משוביץ, מבעלי קונצרן „עלית". סכום הרכישה נאמד ב־4.5 מיליון לירות. ל„דפנה־טורס" הפסדים מוכרים בחו"ל של 1.5 מיליון דולר, ובארץ של 5 מיליון לירות. נראה

קונה משביץ
הפסדים בזול

כי הפסדים מוכרים אלה עניינו את ה־קונים, בעיקר. החברה מפעילה מישרדים ברחוב הירקון בתל־אביב ובניו־יורק, ויש לה כ־5% במישרד עמילות־המכס „דפנה־ויסמן־לביא".

השטיח האדום הגיע לארץ

כמה סניפים של „בנק הפועלים" ו־„דיסקונט" החלו מפעילים את „שיטת השטיח האדום", הנהוגה בכל בנק מכובד בעולם. לפי שיטה זו, עומדים הממתינים לתורם במרכז הסניף, כאשר ליד דוכן העובד ניצב רק חלקוח שתורו הגיע, ואין איש מאחוריו או לידו. כך מובטחת ה־סודיות ללקוח, ונמנעת התופעה הישר־אלית, שהפכל רואים מעבר לכתף מה הלקוח עושה בחשבונו.

הרוויחו 17% נקי בדולרים

חקירה שערכו גורמי־ממשלה העלתה, כי מאוקטובר 1978 ועד תחילת מארס היו יזמים שהרוויחו בדולרים 17% נקי, ללא כל סיכון. בתקופה זו עלה המדד פי שניים, לעומת ירידת הלירה בהשוואה לדולר. יזמים חכמים לוו באמצעות בנ־קים כ־100 מיליון דולר, הפכו אותם ללירות ורכשו בהן צמודים. במארס מכרו את הצמודים וקנו דולרים, החזירו את החלוואות ונשארו עם 17% הפרש רווח נקי, פטור ממס, בדולרים בחצי שנה.

„הילטון קאהיר" ו„הילטון ירושלים"

העיתונאים שליוו את הנשיא **ג'ימי קרטר** בביקורו האחרון במרחב שמו לב לעובדה מאלפת: הם שהו שלושה ימים בקאהיר, ואותו מיספר ימים בירושלים. בשני המקומות שהו במלונות „הילטון". בירושלים היה החשבון גדול פי שלושה מזה של קאהיר, כאשר עיקר ההבדל הוא בתוספות, כמו ארוחות וטלפונים. אחד הכתבים האמריקאיים שילם, לדוגמה, ל„הילטון קאהיר" 170 דולר בסך הכל, ובירושלים 450 דולר.

בעתיד הקרוב צפויים ביקורים משו־לבים של תיירים אמריקאיים במצריים ובישראל. יהיה קשה מאוד להסביר להם את סיבות ההפרש המדהים.

מישרד־התיירות מפלה לרעה משקיעים ערביים

משקיעים ישראליים ממוצא ערבי, ה־רוצים להשקיע בענף התיירות, מתלוננים כי מישרד־התמ"ת מפלה אותם לרעה. המשקיע **עפיפי** מנצרת ביקש להקים מלון בנצרת, ואחרי שקיבל את כל ה־אישורים הדרושים, מונע ממנו מישרד־התמ"ת תנאי מיפעל מאושר, בגלל הת־נגדות גורמי־ביטחון, מפני שעפיפי חשוד באהדה לרק"ח.

דומה המצב לגבי חברות־אוטובוסים במיזרח ירושלים, הרוצות לרכוש אוטו־בוסים לחידוש צי־העבודה שלהם להסעות תיירים, ומישרד התיירות מונע זאת מהם מסיבות פוליטיות. מקור הרעה בחוראה של שר התעשייה־והמיסחר־והתיירות חי־קודם, **יגאל הורביץ**, לעכב כל אישור לערבים עד לקבלת אישור ביטחוני־מדיני, שאין דורשים אותו לגבי משקיע יהודי.

ולדמן ינהל את „אביק"

מנהל מיפעלי הברום **צבי ולדמן** יתחיל לנהל את תישלובת „אביק" ב־ינואר 1980. „אביק" היא אחד ממיפעלי הפרמצבטיקה הגדולים בישראל, ושייך ב־51% למישפחת **יואל בן־טובים**, ו־היתר לחברה להשקעות של „בנק דיס־קונט".

אחרי פרישת יואל בו־טובים, מייסד המיפעל, מן הניהול מחמת גילו, עברה השליטה המעשית לקבוצת „דיסקונט". לבן־טובים שלושה בנים. **יורם בן־טובים**, חמוכשר בשלושה, מנהל את המחלקה הפרמצבטית. „דיסקונט" הע־דיף למנות את **אריאל בן־טובים** כדי לשלוט במיפעל, וניהולו הביא בשלוש השנים האחרונות לשורת תקלות. בעיקר נכשל המיפעל בעמידה בלוח־זמנים של חוזה גדול עם מישרד־הביטחון. מישפחת בן־טובים לחצה למנות את יורם כמנכ"ל, אולם „דיסקונט" העדיף להביא את ולדמן.

הציעו לקנות פרדס נורגושש ב־25 מיליון דולר

המשא־ומתן למכירת שטח פרדס מרגושש בין **סמואל בראון** מברלין לקבוצת הקבלנים **אהרון גניש ובצל־אל מיזרחי**, בסכום של 25 מיליון דולר, נפסק, אחרי שבראון החליט לקיים את החוזה שנחתם בזמנו עם חברת „אמישר", בשינויים קלים.

הקבלן גניש (31) עלה בשנים האח־רונות במהירות, ונחשב כאחד המצליחים בישראל. הוא בונה בית גדול ליד בית־מרס, בשותפות עם בעלי רהיטי־מרס ו־בצלאל מיזרחי, וכן בונה שלושה רבי־קומות למגורים ברמת־גן, בשותפות עם „יהלומי פז".

1.3 מיליון דולר דמי־שכירות לשנה

„בנק דיסקונט" משלם כל שנה דמי־שכירות גבוהים תמורת הבניין שלו, ב־שדרה החמישית בניו־יורק. בשנת 1978 שילם הבנק דמי־שכירות בסך 1.3 מיליון דולר, לעומת מיליון דולר בשנת 1974.

אנו החתומים מטה משתמשים וממליצים על

TDK®

הקסטה היחידה עם אחריות לכל החיים!

AIWA · AKAI · CENTREX · JVC
KENWOOD · MERITON · NAKAMICHI
OPTONICA · PIONEER · ROYAL SOUND
SANSUI · SHARP · TEAC · TOSHIBA
UHER · YAMAHA
BANG & OLUFSEN · DUAL · FISHER
HARMAN/KARDON · LAFAYETTE
SANKYO · TANDBERG

ענקי הסטריאו בעולם משתמשים בעצמם וממליצים בפני לקוחותיהם על סרטי הקלטה של TDK: האם יכולה להיות ערובה טובה מזו לאיכות המיוחדת במינה של TDK?... אולי רק העובדה ש- TDK הוא היצרן היחידי בעולם המעניק לתוצרתו אחריות מלאה לכל החיים!

כמובן שבנוסף לנ"ל יש לסרטי TDK עוד כמה יתרונות בולטים מאד ולהלן חלק מהם:

1. רמת התפוקה הגבוהה ביותר.
2. חוסר כמעט מוחלט של רעשים ורחשים.
3. מינימום עיוותים.
4. טווח דינמי הרחב ביותר.
5. היחידים המאפשרים ניצול מקסימלי של יתרונות המערכת.
6. סופר־אוילין - הציפוי המהפכני המונע את שחיקת ובלאי - ראש המערכת.
7. סרט ניקוי ראש. המופיע בתחילת ובסוף כל קסטה.
8. מבנה הקסטה משוכלל מדויק ואמין ביותר.

אלה חלק מהסיבות שענקי הסטריאו בעולם כולו מעדיפים את TDK. סיבה נוספת היא פשוט העובדה שאף אחד עוד לא הצליח לייצר סרטי הקלטה טובים יותר מ- TDK.

הפתעה: הורדנו מחירים עד 42%!

עתה לראשונה הוסמכה סוכנות בלעדית ורשמית של TDK בישראל. עובדה אשר מאפשרת יבוא בתנאים טובים הרבה יותר ושליטה על המחיר. הודות לכך ירדו מחירי TDK בישראל בשיעורים שבין 23% - 42%! מהמחירים שהיו נהוגים בארץ עד כה. כמובן שבנוסף ליתרון זה מובטחים עתה שרות מסור ואמין ואספקה שוטפת של כל מוצרי האיכות של TDK: סלילי הקלטה, קסטות, קרטרידג'ים, אביזרי עזר ועוד ועוד.

אם ברצונך להפיק את מירב ההנאה מהסטריאו שלך, לך בעקבות ענקי הסטריאו. בחר במובחר - בחר TDK.

TDK
תעודת אחריות לכל החיים!

TDK
הקסטה האבסולוטית. באחריות.

יבוא ושווק: פלאצ'ו ושות', ת"א. אלנבי 111 (פסאג' קולנע תמר) טל. 615614

ADMARK

אלטון ג'ון כאילו בורח מ'לילות האכסטזה' וההתפרצות ההמונית של מעריציו בירושלים

ג'ון המשגע

א לפי זוגות ידיים הושטו לעבר הזמר בימה וביקשו ללחוץ, לגעת, לחוש ולהרגיש את האליל שניצב שם. באולם השתוללה היסטריה המונית. הקהל הרב יצא מכליו, השתולל ורקד על הכיסאות. השוטרים איבדו את השליטה במצב, ו־שומרי־הראש האישיים של הזמר עבדו שעות נוספות.

החיזיון הזה חזר על עצמו בכל אחת מהופעותיו של האמן בארץ. אלה שנכחו בהופעותיו בחו"ל, הודו בפה מלא כי האווירה בבניין־האומה בירושלים וב־היכל־התרבות בתל־אביב היתה מחושמלת לא פחות מאשר בלונדון, או ניו־יורק.

במגפי לק שחורים, במכנסיים ורודים ו־בחולצת־משי מנופחת בצבע כחול־כהה, כשלראשו כובע קסקט עם פסים, עלה אל־טון על הבימה. הקהל, שהיה מורכב ב־רובו מצעירים נלהבים, הריע לאלילו. ה־להיטים קלחו בזה אחר זה — דניאל, שלום לדרך האבנים הצהובות, רוק־אנד־רול מא־דונה ועוד ועוד.

מרגע לרגע התחמם הקהל יותר ויותר. מחיאות הכפיים, השריקות, הצעקות וילי־לות המעריצים התחרו בבוקסות הרמ־קולים, שנערמו זו על גבי זו משני צידי הבימה. אלטון לא נראה נרגש במיוחד נוכח הפרצופים הצווחים שמולו. בין כל שניים־שלושה שירים הוא קם, מודה לקהל, וניגש לירכתי הבימה, שם ניצב שולחן קטן ועליו בקבוקי שאמפניה. האליל גומע כוס וחוזר לפסנתר.

למרות שאלטון מופיע ללא תיזמורת־ליווי, איש לא הרגיש בהיעדרה. כאשר ה־אליל מתיישב לפני פסנתר, הוא מפיק ממנו את המכסימום. וכאשר הפסנתר עצמו הוא מיוחד במינו, שרק מעטים כמוהו בעולם כולו, הרי שהשניים עושים ביחד עבודה של תיזמורת שלמה.

הוא מגוון את הצליל בעזרת פסנתר חשמלי, הניצב בצידה השני של הבימה, ומעורר את הקהל. הוא מספק לו את הכל — תיפאורה מתנועעת ומרשימה, מערכת קול מצויינת ורבת־עוצמה, תאורה משגעת, ואלמנטים פסיכודליים ותיאטרליים, המו־לידים אכסטזה המונית.

סיגנון המופע הראוותני והלבוש ה־צעקני קשורים בתקופת ילדותו של האליל. אלטון ג'ון נולד לפני 32 שנים, כרג'נאלד קנת דוואייט, בן יחיד להורים אנגליים בעלי גישה חינוכית קשוחה ו־מיושנת. על הילד נאסר לשחק כדורגל, מישחק שכבר אז משך את ליבו, ותחת זאת נאלץ לבלות שעות ארוכות בנגינה בפסנתר. רק לאחר שהוריו נפרדו, השתחרר הנער מלחץ החינוך הנוקשה. הוא החל לפתח טעם אישי משלו, המתבטא כיום בלבושו ובסיגנון הופעתו.

כנר דולק ברוח

ר אשית הצלחתו החלה בארצות־הב־ריה, שם גם שינה את שמו מקנט דוואייט לאלטון הרקולס ג'ון. הגילוי ה־ציבורי־המוני אירע בפסטיבל הפופ באט־לנטה, שם התקבל בהתלהבות עצומה ו־הקהל לא הירפה ממנו, ודרש עוד ועוד. עלייתו לפיסגה היתה מהירה. תוך ארבעה חודשים העמיד שני תקליטים רב־מכר ב־ראש מיצעד אריכי־הנגן של ארצות־הברית ואנגליה. מאז הפך לאלילם של מיליוני מעריצים בכל רחבי העולם, והוכתר כ"מלך הרוק של שנות השיבעים", ו"האליל ה־נערץ ביותר".

פירסומו והצלחתו המסחררת הביאו לו הון־עתק. במקביל לחתעשרותו המהירה התפרסם בשיגעונותיו ובבזבזנותו היתרה. אורח חייו והתנהגותו המוזרה זכו לסיקור מקיף באמצעי־התיקשורת. רכילויות רבות נקשרו בשמו, ובמיוחד סביב יחסיו ל־גברים ולנשים.

בסיבוב הופעותיו בארץ, שכל הכנסותיו קודש לאירגון ארייתי בישראל, הוא פותח תקופה חדשה בפעילותו הבימתית: אול־מות יותר קטנים, ציוד מעולה, שני אמ־נים — הוא וריי קופר, הנחשב כיום ל־מתופף הטוב ביותר בעולם — ורצון לבקר בארצות רבות.

ההתלהבות וההשתוללות ההמונית ש־אחזו בקהל הישראלי הדהימו את האמן. הוא לא ציפה לתגובה מאין זאת בארץ רחוקה. רגע מרגש במייוחד היה כאשר אלטון ניגן את שירו השקט על מרלין מונרו כנר דולק ברוח. הקהל העצום הד־ליק נרות, ממש כמו בסרט כוכב נולד. היה זה מראה מלהיב, שכמוהו לא ניראה עוד בארץ. היחידים שלא גילו התלהבות מייוחדת מכל העניין היו השוטרים הרבים, שהובאו מבעוד מועד ונירארו נבוכים מעט למראה המתרחש.

פרחים לקהל המושיט ידיים בערגה, כדי לזכות בפרחים שמחלק הזמר בתום ההופעה.

קפיצה לבמה אחת המעריצות עולה לבמה, כדי להיות קרוב־קרוב לאליל הזמר שהלהיב את המוני הצופים בהופעותיו ביש־ראל. סיגנון הופעתו הראוותני הוציא את הקהל מכליו, והשוטרים היו חסרי אונים.

כלבוטק שיבח והילל... המועצה לצרכנות בדקה ואישרה!

מיטת ילדים של "כל-גיל" היא הטובה ביותר!

ה כדאי
ן לצרכנות ומדריך קניות
של המועצה הישראלית לצרכנות

דירוג המיטות

		המחיר
I	„כל גיל", דגם 59	1,190.— ל"י
	„פרימה", מס' 16	1,080.— ל"י
II	„אמי", דגם עממי, מס' 15	1,120.— ל"י
	„אמי", דגם „קשת", מס' 6	1,690.— ל"י
	„עונג", דגם 0-61	1,235.— ל"י
III	„רוואליה", דגם	1,900.— ל"י

„כל גיל"
טובה מאוד-מחירה נמוך יחסית.
- נוחיות המיטה לטיפול-טובה.
- נוחיות הפעלת המעקה-טובה מאוד.
- מראה כללי-טוב.

רהיטי כל-גיל המודולריים הם עולם שלם של דגמים, צבעים ואפשרויות אינסופיות לריהוט חדר ילדים פונקציונאלי ומרהיב עין.
רהיטי כל-גיל יתחבבו על ילדיך כפי שהתחבבו על בני גילם האחרים בארה"ב ובאירופה.

מה שגילה כלבוטק ביום שלישי 22.8.78 ומה שאושר ע"י בטאון המועצה הישראלית לצרכנות "מה כדאי" (אוגוסט 78') רק חיזקו את אשר היה ידוע לנו זה זמן רב –
רהיטי "כל-גיל"– משובחים מהם קשה למצוא.

רהיטי כל-גיל מיוצרים ע"י נגריית קיבוץ גבעת ברנר

כל גיל

רהיטי כל-גיל להשיג: תל-אביב: רח' דיזנגוף 201. חיפה: רח' הרצל 32, בית הזורע-שמרת, רח' אלנבי 110. גבעתיים: רח' ויצמן 10 ובחנויות כל-גיל המיוחדות ברחבי הארץ.

הטלוויזיה במערומיה

קשה לעבור בשתיקה על שערוריית שידורי יום־העצמאות, כפי שהשתקפו במסך הקטן.

לעומת שידורי השנה שעברה, שביתה בהם יד מתכננת ומכוונת ושהושקע בהם מאמץ רב, היו שידורי השנה תפלים, בעלי יומרות ללא כיסוי, וניכר שאם הושקע בהם אישהו מאמץ, הוא היה קטן יותר מהמאמץ המושקע ביום־שידורים רגיל.

האחראי לשידפון השידורים הוא מנהל מחלקת התוכניות של הטלוויזיה, שבאותה תקופה היה גם מנהל הטלוויזיה כולה, **מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום**. אולם נראה כי הטלוויזיה כבר קטנה על קיר־שנבאום. אחרי הצלחת הרביו שלו, ערוץ 2, שבו נחטפים ממש הכרטיסים, עמוס קירשנבאום בהצעות־עבודה עם משכורות־הרעב שהיא משלמת שוב אינה מעניינת אותו.

אחראי נוסף הוא, כמובן, מנהל הטל־וויזיה, **ארנון צוקרמן**, ששהה בחוץ־לארץ, ולא דאג כלל לשאול מה טיב השידורים שיהיו ביום העצמאות, עוד לפני שייצא.

שידורי ערב יום־העצמאות נפתחו ב־שידור ישיר של הדלקת המשואות בהר־הרצל. השידור, כמו הטקס, היה באנאלי

מראיין עילם
היתקלות בעת המישפט

ומשעמם, אך טענת מנהלי־הטלוויזיה היא, שזה המס שהם חייבים לשלם לחג.

קונצרט החג לא היה, כמובטח, שידור ישיר מתיאטרון ירושלים, אלא קונצרט שכבר שודר לפני שנתיים. החידוש שבו היה, שבעלי מקלטים ציבעוניים היו יכולים לשמוע את המוסיקה בצבע.

מהדורת מבט היתה מוקדשת כולה לראיון המיוחד עם **חיים יבין** (ראה מסגרת). כל יתר הידיעות התרכזו סביב נושא אסירי־ציון, והכינו את הרקע לראיון המיוחד.

ליד העשרים של **יהושע סובול**, שהיה צריך להיות התוכנית המרכזית של שידורי החג, היה כישלון, ולא רק של סובול. יתכן והיה קשה להתמודד מהבחינה הטל־ויזיונית עם המחזה על ביתניה, אולם אם יכולה היתה להיות התמודדות כזו, נכשל בה הבמאי **אנטואן מאלח**. העומק הבימתי שהושג בתיאטרון חיפה, שהציג את המחזה, נמחק כליל על המסך הקטן.

התוכנית היחידה שהיתה שווה־צפיה בערב יום־העצמאות היתה ציוניזי הדרך, שצולמה בצוותא. אך מה לעשות, ותוכנית זו היתה תוכנית־רדיו ביסודה, והטלוויזיה רק לקחה עליה טרמפ וצילמה אותה.

אין צורך להתייחס כלל לשידורי יום־העצמאות עצמו. די לציין שהטלוויזיה פתחה את השידורים ב־10 בבוקר, ונתנה גיבוב של תוכניות, מהן סרטונים קנויים לילדים, שידור משעמם של חידון התנ"ך לנוער, ותוכניות חוזרות. די לציין שה־תוכנית המעניינת ביותר ביום־העצמאות היתה חצי־השעה של הסרטים המצויירים.

השידור המרכזי של מוצאי יום־העצמאות, כאשר הכל יושבים בבית נחים, לאחר המסיבות ופסטיבי־הפלסטיק של הערב ה־קודם, היה שידור הסרט הלהקה של **אבי נשר ושרון הראל**. יש שאהבו את הסרט ויש שלא, אבל כימעט הכל ראו אותו כאשר הוקרן על האקרנים הגדולים עד לפני כמה חודשים. לטלוויזיה אין כל חלק בסרט, מלבד עצם הבחירה שלו, וזו היתה שיקול מוטעה.

הסטוריה של מילחמה

עתה התגלה כי התגדותו של מנכ"ל הרשות **יוסף** („טומי") **לפיד** לכך, ש־**יגאל עילם** יגחה את השעה השלישית על האוטונומיה, לא היתה המיפגש ה־ראשון בין השניים. בתביעה המפורסמת, שהגישו כריסטופר מאיו ומייכל אדאמס נגד מעריב, שטען כי שני ידידי־הערבים הבריטיים הם אנטי־שמיים, העיד עילם נגד מעריב וטען כי, לדעתו, למרות שהספר הוא אנטי־ציוני, אין הוא אנטי־שמי. לפיד היה רכז המישפט מטעם מעריב, והוא הכין את כל החומר לעורכי־הדין של ה־עיתון לקראת המשפט.

התוכי של בגין

עיתונאי דבר, **נחום ברנע**, הכתיר בשבוע שעבר את הכתב המדיני של ה־רדיו, **שלום קיטל**, בתואר: „התוכי הפרטי של **מנחם בגין**". יש הרבה מן הצדק בהגדרה זו. בין שני אישים נכבדים אלה נוצרה כימיה. זה מראיין את זה וההיפך, זה מחמיא לזה וההיפך, זה ממתין במשך שעות ליד ביתו ומישדרו של זה ואילו האחר מסרב להתראיין על־ידי כל מי ששמו אינו שלום קיטל.

יחסים ידידותיים בין ראש־ממשלה ל־עיתונאי, כמו בין כל שני אנשים, הם דבר יפה וחיובי. אולם כאשר אותם יחסים גורמים לכך שהכתב המדיני היחידי ברשת הרדיו, הכימעט־מונופוליסטית, הופך נושא־כליו של מנהיג פוליטי, ושוכח את תפקידו האמיתי — לדווח לציבור המשלם את שכרו — צריך הדבר להדליק אור אדום אצל הממונים על הכתב, ואולי אפילו אצל יועציו של ראש־הממשלה.

אולם כאשר בגלל יחסים אלה מחליט השילטון, בניגוד לכל דיעה ועצה מקצועית, לשלם לאותו כתב, ולהכריח את רשת־השידור להעניק לו פרס ולשלוח אותו לוושינגטון, הופכים יחסים אלה פרשת שוחד גלויה ושערורייה ציבורית.

שלום קיטל רצה מאד לנסוע לוושינגטון, ולשרת שם ככתב הטלוויזיה והרדיו. הדבר עורר התנגדות גם ברדיו, שאחדים מראשיו סבורים, שקיטל אינו מתאים לתפקיד זה; אך בעיקר בטלוויזיה. מי שראה את קיטל יודע, כי גם אם היה עיתונאי טוב, אי־אפשר להעלות אותו על המסך בגלל סיבות גופניות. מנהל מחלקת־החדשות, **חיים יבין**, אף הודיע בזמנו ש„אם קיטל יסע לוושינגטון, אני לא אעלה אותו על המסך".

מנכ"ל רשות־השידור דאז, **יצחק ליבני**, והוועדה שהחליטה על נציגי ה־רשות בחוץ־לארץ, קבעו כי קיטל לא יסע לוושינגטון. במקומו נבחר כתב־הטלוויזיה לענייני מפלגות, **דן רביב**. קיטל נבחר לתפקיד נציג הרשות בלונדון, בעוד ש**צבי לידר**, מהרדיו, נבחר להיות נציג הרשות בבון.

ברשות־השידור קיימת החלטה בת שנים אחדות, שלא לשלוח לאותו אתר שני כתבים, מהרדיו ומהטלוויזיה, אלא שכתב אחד ישרת את שניהם. החלטה זו נובעת משיקולים כספיים. כל כתב של הרשות בחוץ־לארץ עולה לקופת משלם המיסים כמיליון וחצי לירות בשנה.

כאשר חזר קיטל, לא מכבר, מאחת מנסיעותיו הרבות עם ראש־הממשלה, התפתחה ביניהם שיחה מאלפת. בגין שאל את קיטל: „אתה נוסע לוושינגטון?" קיטל השיב בשלילה וסיפר כי יועד ללונדון. „זו שערוריה," קרא בגין, „כתב מוכשר כמוך צריך להיות בוושינגטון!"

בגין לא שכח את השיחה. ימים אחדים לאחר מכן הגיע צילצול־טלפון בהול מ־לישכת שר החינוך והתרבות, **זבולון המר**, אל דן רביב, מי שיועד לנסוע לוושינגטון. המר הציע לרביב את התפקיד הרם של מנהל־הרדיו. רביב הנדהם עמד לענות בחיוב, אולם אחרי שהספיק לנשום, ביקש זמן לחשוב. התוצאה היתה שרביב השיב בשלילה. הוא הבין, כמו כל איש ששמע על הצעה מפתיעה זו, שהמר אינו מציע לו את התפקיד בגלל כישוריו, אלא כדי לפנות את המקום בוושינגטון למען חביבו של בגין, שלום קיטל.

בליל־השבת שעבר ערך רביב את מסי־בת־הפרידה שלו לידידיו בארץ, ונסיעתו לוושינגטון היא עובדה.

אך אין זה מרתיע את הצמד בגין—קיטל. לפתע החליט מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד**, החייב את עובדת מנכ"לותו לבגין יותר מאשר לכל איש אחר, לשנות את כל החוקים. על־פי הח־לטתו של לפיד צריכים להיות בוושינגטון שני כתבים, של הרדיו ושל הטלוויזיה. בלונדון אין הכרח שיהיה כתב, מפני שצבי לידר מבון יוכל לספר גם על לונדון.

מנחם בגין רוצה, שלום קיטל ייסע, והציבור ישלם.

ראיונות ורעיונות

● על צופי־הטלוויזיה להתפלל, ש־**חיים יבין** ימשיך לנהל את מחלקת־החדשות עוד שנים רבות. על פי נסיון העבר, כאשר מסיימים מנהלי־מחלקה זו את תפקידם, הם מקבלים תפקידים אחרים בטלוויזיה. **יורם רונן**, מי שהיה מנהל־המחלקה, הוא עתה הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה. **צבי גיל** עושה תוכניות. **אלי ניסן**, מי שהיה מנהל מחלקה בפועל, הוא שליח רשות־השידור בוושינגטון. על פי תקדימים אלה, כאשר יפרוש יבין מהנהלת המחלקה, יצטרכו למצוא לו תפקיד. יבין, שהוא עיתונאי עוד מהתקופה שלפני הטלוויזיה, עשוי לבקש תפקיד של מראיין.

יבין הצטיין כמנהל מחלקת־החדשות, כשם שהצטיין כמגיש חדשות, אך השבוע כאשר לקח על עצמו לראיין את אסירי־ציון שבאו מברית־המועצות, נסתבר שאין זה השטח שלו.

הראיון המיוחד של הטלוויזיה ביום־העצמאות, אשר מפאת חשיבותו החליט יבין לעשותו בעצמו, היה שיעור מאלף איך לא לראיין. המנהל היה בלתי־מקצועי, שאל שאלות שהוכיחו כבר מהשניות ה־ראשונות שאין לו מושג מה לשאול. הוא לא חדר לתוך החוויה העצומה שעברו, ושכל אדם בישראל רצה להתחלק בה עימם.

הרושם שנותר לאחר הראיון של יבין היה שהוא מצפה לכך שיירדו מישראל. עוד כמה ראיונות כאלה עם יבין, והם ישתכנעו.

● את עלי כותרת המציא **ירון לונדון**. אחר־כך עזב לונדון את התפקיד ועולמם של חסידי עלי כותרת **חרב** עליהם. את מקומו, וגם זאת לאחר הפסקה ארוכה, מילאו שלושה: **דן מרגלית**, **יעקב** („יענקלה") **אגמון** ו**מני פאר**. חסידי לונדון התחלקו בין השלושה, אולם הרושם שנותר היה כי הממציא, לונדון, עדיף על שלושתם. מרגלית נשר באמצע הדרך, נותרו אגמון ופאר, שהחלו להשתחרר ממורא המצלמות, ובעזרת הכנת שעורי־בית והאינטליגנציה הטבעית שלהם, התחבבו על קהל מסויים וטוב מקרב צופי הטלוויזיה.

ערב שובו של לונדון לתוכנית התפרסם סקר שהוזמן על־ידי רשות השידור, שבו התברר כי אגדת לונדון נופצה. הסקר גילה כי הצופים, מאותם שנשארים ערים עד שעה מאוחרת כדי להתבונן בעלי כותרת, מבכרים את אגמון ואת פאר, שניהם ביחד וכל אחד לחוד, על פני אגדת לונדון.

ראיונו של לונדון עם השחקנית וכלת־פרס־ישראל **אורנה פורת** בעלי כותרת של היום החמישי האחרון הצדיק את המחקר וגרם לגאיית גל הגעגועים לאגמון ופאר.

פורת היא לא רק אחת הנשים המקסי־מות בארץ, אלא גם אשה שיש לה הרבה מה לומר. לונדון הצליח לנווט אותה ל־מישור השיטחי והקל. בכל פעם, כשנדמה היה שפורת עומדת לפתח רעיון ולהשיב תשובה מהרמה הראוייה לה, היה לונדון כאילו נבהל ומפסיק אותה, כפי שהוא עושה לכל מרואיין טוב שלו.

אולם השיא היה בשאלת לונדון אל פורת: „האם אינך מרגישה אחראית ב־מידת־מה למה שקרה במילחמת־העולם השניה? לשואה?" כדי להבין את הטימ־טום בשאלה זו יש להכיר את ההיסטוריה של אורנה פורת — ואותה, לפחות, ידע לונדון.

אורנה פורת, נוצריה ילידת גרמניה, התקוממה בדרך משלה נגד מעשי בני־עמה דאז, עוד בתקופת־המילחמה. אחת מתוצאות התקוממות זו היתה עלייתה לארץ והתגיירותה, אם כי, כמובן, לעובדת התאהבותה בבעלה **יוסף פורת**, חייל הבריגדה היהודית שפגש אותה בגרמניה. היתה משקל לא מבוטל להחלטה לעלות. אולם גם בתוכנית של לונדון הסבירה פורת כי לולא היתה פוגשת ביוסף פורת, היתה עוזבת את גרמניה, שבה לא יכלה להמשיך ולחיות, ומהגרת לברית־המועצות.

העבריית שבפיה של פורת היא אחת ההוכחות לכך שהיא לא רק ישראלית לכל דבר, אלא ישראלית מהסוג הטוב והנדיר. פורת לא עלתה רק בעצמה. מאוחר יותר היא הביאה לארץ גם את אחותה, המתגו־ררת כאן, ואת אמה, לכמה ביקורים.

אשה זו נשאלת על־ידי המראיין, ירון לונדון, השטחי וחסר־האינטליגנציה, אם אין היא מרגישה אחראית לשואה.

מראיין לונדון
בחזרה לשואה

חסיה, עזיזה, שלום ומנחם בגין
שליחות בכל מחיר

יום רביעי

9. 5

● **חיות טרף (5.30).** הזדמנות נוספת לראות בשני דור שני סרט תעודי מצויין, המתאר, באמצעות צילומים מרהיבים, את מערכת היחסים המיוחדת במינה, הקיימת בטבע בין החיות לבין קורבנותיהן.

● **עץ אדונים ומשרתים (8.00).** מתברר כי אליזבט די אומללה. לורנס, בעתה, אינו שוכב איתה כלל. הוא מנסה לשדך בין אשתו לבין המו"ל שלו, סיר אדווין פארטרידג', המוקסם מאליזבט אחרי שהוא פוגש בה.

נבדה סמית: גרין
יום רביעי, שעה 10

● **נבדה סמית (10.00).** פגישה מחודשת עם שלל שחקנים, הזכורים מסירטי טלוויזיה וקולנוע, במערבון הישן שעליללתו מתרחשת במערב הפרוע בסוף המאה שעברה. שני הגיבורים הם ג'ונאס קורד, בעל מיפעל הנשק הראשון במערב, השחקן לורן גרין הזכור מסידרה בוננזה ונבאדה סמית, בן תערובת, אינדיאני למחצה, השחקן קלייף פוסט, מי שהיה ג'ון ברוק בנשים קטנות. השניים שהיו ידידים בצעירותם נפגשים בשנית, וסיבי היחסים הנרקמים ביניהם מחדש נסובה העלילה. דמות מרכזית נוספת היא שותפו של קורד, הרטלי, שהוא השחקן אדם ווסט הזכור מאיש העמלף.

יום חמישי

10. 5

● **בקו האש (6.32).** הסידרה פליפר מתחלקת שוב לשני פרקים. הערב הפרק הראשון. פורטר ריקס מקבל הודעת פיטורין, בפעם המי יודע כמה, באד וסינדי רוצים למצוא לו תפקיד חדש ונקלעים עם סירתם לאיזור מטוחים של הצי האמריקאי ומנוע סירתם נפגע מפגז.

● **המעריצה (9.30).** המפיק של סטארסקי והאץ' מצא את הנוסחה לסרט מוצלח. גם שני כוכבים אלה וגם עולם האופנה עם דוגמניות חתיכות. הדוגמנית מלינדה, היא השחקנית קרן קיי, נוהגת להתעסק עם שוטרים בפקודת הבוס שלה. היא מבלה עם השוטר הארולד, השחקן דאריל מקקלף, וכשזה מגיע למחרת בבוקר תשוש למקום מישמרתו, מרכז אופנה יקר, הוא נתקל בשודדי פרוות ופותח עליהם באש. אך מתברר כי מלינדה רוקנה בלילה את אקדחו. האץ' מתחזה כקניין עשיר ובא לחגוותו של הבוס של מלינדה. הבוס שולח, כמובן, את החתיכה להתעסק איתו ולהוציא את הכדורים מאקדחו, כדי שאפשר יהיה לבצע שוד נוסף.

● **בועות (11.15).** אחרי הפירסום הרב לסידרה קומית זו, היה הפרק הראשון, שהוקרן לפני שבועיים, עלוב למדי, אולם במחלקת קניית הסרטים בטלוויזיה מבטיחים שהסידרה עוד תתחמם. עד כה, השחקן הבולט ביותר הוא רוברט גילאום המגלם את תפקיד בנסון המשרת במישפחת טייט.

יום שישי

11. 5

● **זכרונות ליד האהבה (5.32).** הסרט הערבי של השבוע צולם עוד לפני המשבר בין מצריים לסוריה. ההפקה מצרית, אך אחרי הצילומים של הסרט הם דמשק וחאלב.

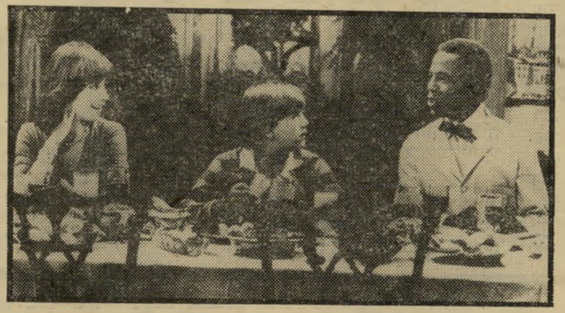

בועות: גילאום, באיו והולט
יום חמישי, שעה 11.15

גם השחקנים הם מצריים וסוריים. גילי היא אשה צעירה חשוכת ילדים. בהיים שמה של השחקנית הוא ליילה. בעלה צלאח זאן אופקאר, השחקן הוא אנור, נקלע להרפתקה במועדון לילה, שם הוא פוגש את רקדנית הבטן קמיליה, היא השחקנית נבילה עבוד, המעוררת בו זיכרונות ותשוקות. העלילה במועדון־הלילה מסתבכת על פי מיטב מסורת הסרטים הערביים.

● **לילי (9.20).** ללילי יש צרות. מלך בלגיה ליאופולד פוגש אותה בקבלת פנים ומתאהב בה. למחרת הוא מופיע בביתה ותובע להיפגש עימה. היא מקבלת אותו בחלוק בוקר, וזוכה בשלל מחמאות. למחרת בא ליאופולד בשנית ומנסה להתעסק איתה בכוח. דומיניק המשרתת מצילה אותה ברגע האחרון מאונס. כאשר מגיע ליאופולד גם ביום השלישי מסרבת דומיניק להכניס אותו והוא נשאר בחוץ, כמאהב שוטה בגשם השוטף. הפרשה מעמידה בסכנה את מעמדה החברתי של לילי, מאחר שידוע שהמלך יכול לגרום לגידויה.

● **קונצרט (10.10).** הצ'לן ליאונרד רוז והפסנתרן קלוד פראנק מנגנים את הסונטה מספר 3 אופוס 69 בלה מז'ור מאת לודוויג ואן בטהובן.

● **הצעד התשיעי (10.40).** במיסגרת הסידרה הנצחית הוואי חמש אפס מנסים ללכוד שניים ששדדו מכונית משוריינת. במהלך החקירה מתברר כי השוטר לשעבר, מרטין קוב, שאותו מגלם השחקן ג'יל ג'ראד, שהיה פעם מכור לטיפה המרה, מעורב בשוד. קוב דולק אף הוא אחר הפושעים, כדי להוכיח שהם סיממו אותו וכי זו הסיבה לכך שמעד בתפקידו, ולא בגלל שחזר שיכרותו.

שבת

12. 5

● **חידושים והמצאות (6.30).** שנת 1960 היתה שנת שואה למגדלי תרנגולי־ההודו בבריטניה. יותר מ־100 אלף הודים מתו ממחלה מיסתורית. אחר־כך התגלה שעובש רעיל צמח על אגוזי־האדמה שמהם ניזונו העופות וגרם את מותם. מדענים בריטיים המציאו מכונת מיון אלקטרונית שתבחין בין אגוזי־האדמה עם העובש הרעיל לבין אגוזי־האדמה הראויים למאכל תרנגולי־הודו. הפרק השני מוקדש לד"ר ג'ון גיל ושתי בחורות עיוורות המציאות המצאות שונות להקל על חייהם של העיוורים. שעון קולני המשמיע צלילים שונים לשעות, דקות ושניות, ומכשיר אלקטרוני שלפיו יכולים הסומא עושות את חשבון־הנפש שלהן לגבי העשור האחרון.

יום ראשון

13. 5

● **קרן המוות (6.32).** במיסגרת הסידרה פלאש גורדון דון מנתקת הנסיכה אורה את ממלכת קיילה מזרם החמצן שלה על־ידי כך שהיא הורסת את לוח הבקרה השולט על אספקת המים והחמצן. באותו זמן חש פלאש גורדון לעזרתה של דייל.

● **ביצות הריזופורה (8.00).** סרט תעודה מעולה על מסע הספארי הימי שערכו ג'פרי בוזוול וציוותו במורד שפך הריו־סן־כריסטובל עד לחוף האוקיינוס השקט. בוזוול ושני מלווים עברו דרך ג'ונגלים בלתי־עבירים ולוהטים וגילו חיות וצמחים מוזרים, יפים ומסוכנים. עצי הריזופורה והביצות שבהן הם גדלים משמשים מישכן למיגוון עצום של חיות־בר, סרטנים, תנינים, יונקי־דבש ואנפות, פרפרים ונחשי־חנק, חתולים מנומרים וקורמורנים, עופות מים מיוחדים במינם ממישפחת השקנאים.

● **החומאים (10.00).** החל מהערב תתחיל סידרה חדשה בת שלושה פרקים, שלושה סיפורים קצרים של הסופר האירי פראנק או'קונור, שעובדו לטלוויזיה על־ידי צוות אירי והשחקנים כולם אירים. הסיפור של הערב, אם קטנה, תחיתו של דווקא במוות. סביב קיברה של אמה, אומר האב לג'ואן טומי, השחקנית ברנדה פריקר, כי מעתה מוטל עליה התפקיד להיות אם קטנה, ולטפל בשתי אחיותיה הצעירות. במהרה מגלה ג'ואן עד כמה קשה התפקיד.

החמישייה: גאלנר, ראסל, האריס ותניש
יום שלישי, שעה 5.30

החמישיה של אינייד בלייטון. החל מהערב מתחילה מחלקת הילדים בשידור סידרה בת 13 פרקים על ארבעת הילדים והכלב שנתנו השראה לכל החסמבות בעולם. הכל קורה בסידרה זו: מנהרות סודיות, דלתות צונחות ונוכלים למיניהם. בסידרה הטלוויזיונית מופיעים מישל גאלנר כג'ורג', גארי ראסל כדיק, מרקוס האריס כג'וליאן וג'ני תניש כאן. הפרק הראשון מחולק לשניים: ג'וליאן ואן מגיעים לביקור אצל דודניתם ג'ורג'. הם מוצאים אותה עצובה מפני שהדוד קווינטון השתלט על האי שלה, האי קירין ולצורך אחד מנסיונותיו בנה מיגדל מיסתורי על הריסות מצודה ישנה.

● **כמישפחה (7.00).** איך להכין ואפל תפוחי־אדמה בטוסטר ביתי. כתבת השבוע בתוכנית מצויינת זו היא על מועדון אחרי שעות הלימודים שהוקם לתלמידי בית־הספר באום־אל־פחם. פינה אחרת מספרת איך לעשות, בזול, מיתלה לאגרטלים ועציצים. פינת האופנה מביאה שמלות חשופות לקיץ ואת הצעקה האחרונה: שמלות מבדים מבריקים עם קישוטים נוצצים.

● **עולם הקסמים (9.00).** סרט על מופע של אחד הקוסמים הגדולים בעולם. דאג הניג ובה מתארחים גם גלן קמפבל וסנדי דנקן.

את התוכנית רק יום אחד קודם לכן, כדי שיקשה על לפיד לפסול אותה. נושא התוכנית הערב הוא האוטונומיה ושני הכוכבים שלה יהיו האיש שיש לו באמתחתו פתרונות לכל, מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה הד"ר אליהו בן־אלישר ומי שהיה שר־המישפטים, עורך־הדין חיים צדוק. במיסגרת התוכנית יוקרן סרט קצר שהכין כתב דבר, דני ("קוצ'קה") רובינשטיין וצילם פטר לקוס. התוכנית תשודר אחת לחודש, אם לפיד־פאפו לא ישתגעו, והנושאים הקרובים העומדים על הפרק הם הסברת החוץ של ישראל, תנועות שלום־עכשיו וגוש־אמונים.

● **מבט שטחי (11.00).** אחרי שצייר בשם פיט גובל מת, חוקר ואן דר־וואלק פרשה של ציורים מזוייפים. הוא מוצא בסטודיו של המנוח עשרות ציורים מזוייפים, אך מכיוון שאין עליהם שום חתימה, אין הם נחשבים כמזויפים על פי החוק.

יום שלישי

15. 5

● **החמישייה (5.30).** הספרים המתורגמים ביותר אחרי התנ"ך וכתבי לנין היו ספרי

יום שני

14. 5

● **שעה אחת קודם (9.50).** השם החדש של תוכנית השעה השלישית שירדה מהמסך לפני שנה. עדיין לא ברור אם התוכנית אכן תשודר. תלוי אם המנכ"ל יוסף ("טומי") לפיד יאשר ברגע האחרון את הנחייתו של יגאל עילם "השמאלן". כזכור, פסל לפיד את עילם כמנחה תוכנית זו, בגלל דיעותיו, אך נבהל מהביקורת הציבורית ונסוג מעמדתו, כשהוא טוען שיקבע עמדה מחדש, אחרי שיחזה בתוכנית שתוקלט מראש. עובדי הטלוויזיה החליטו להקליט

מטבעות: האבני
שבת, שעה 10.00

זוכה בהצלחה בעבודתו. הצלחה זו מערערת את חייהם המשותפים. טניה מסיימת את הרומן שלה עם מארק למרות שהתגרש והוא מוכן להינשא לה. ג'ני, שגם היא גרושה עכשיו, משוטטת עם בנה ברחבי המדינה בניסיון למצוא משמעות לחייה. רוב קייגן, הוא השחקן גאי בויד, ידידן של השלוש מימי הקולג', מזמין אותן לקומונה שלו, שם הן עיוורים להתמצא בחדר. הפרק השלישי מוקדש להמצאה חדשה בתחום הימיה: מצפן רדיו שאינו יכול להחמיץ או לעוות את המיקום. הפרק הרביעי מוקדש להמצאה ישראלית, שעליה פורסם לפני חודשים אחדים, שלפיה קובעים שברים ללא גבס, אלא על־ידי מסמר ניירוסטה שהומצא בבית־החולים רמב"ם בחיפה. ההמצאה זכתה בתהודה עולמית בשטח הכירורגיה.

● **מטבעות שחוקים (10.00).** סוף הסידרה בת שלושת הפרקים. קייט ופיט נפרדים אחרי שכל אחד מהם

יהודי/ה ערבי/ה
ישראלי/ת פלסטיני/ת
מה שנחוץ לך
לביטול הגבולות
שבלב ושבשטח היא
תודעת זכויות־האדם

כדי לעמוד על זכויותיך
ולשמור על זכויות הזולת
*
מה שנחוץ לך הם
כ ל י ם
למימוש ויישום זכויות־האדם.

שלח/י מייד גלויה
ותקבל/י את הנוסח השלם של
ההכרזה העולמית
על זכויות האדם

ורשימת כלים למימושן, ביניהן:
דרכון עולמי
רשות שרות תבל
אזרחי־עולם
בתוך־מיזרח־הים התיכון
ת"ד 20178
תל־אביב—יפו.

ערבי צעירים
במועדון 5
לתרבות ורשה
רח' הס 5, תל־אביב,
טל' 297263

יום שלישי — 15.5
„האם האדישות שולטת בקמפוסים"?
ערב על בעיות הסטודנטים באוניברסיטאות בארץ.
עם: ד"ר רזי צבי
שרה לוונטל, י"ם
זאב מטלון, חיפה
מוחמד ברקה, ת"א
יום שלישי — 22.5
יוקרן סירטו של צ'רלי צ'פלין
„הדיקטטור הגדול"
יום שלישי — 29.5
„על הנעשה בכתי הפיזהר בישראל"
האסירים לשעבר: מגי כהן
רמי ליבנה
התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.
המועדון פתוח משעה 8.30 בערב.

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מחשם שבדת
איתן עמיחי - הדברת
מומחים לחרכית
תולעי עש
וחרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מוריעין 18, ת.ד 2272
טל. 790114-5-6 רש מס' עסק 481/75

מהחר מטמי
קלמזין Kalmezin
ללא חומר משמר
מזון מבושל מוקפא

קולנוע

כוכבים

זוהר בגיל 80

„הם לא עושים היום פנים שכאלה. לא יותר.“ כך אומת נורמה דסמונד, מלכת הסרט האילם, שירדה מגדולתה כשהיא מתבוננת בפניה הצעירים המוקרנים לפניה מסרט שעשתה בימי זוהרה באולם ההקרנה הפרטי שבחווילתה.

זהו אחד המעמדים המפורסמים ביותר בתולדות הקולנוע. קטע מסירטו של בילי ויילדר (ראה שעון פדורה), שדרות סנסט. מ׳ שיגלמה עבורו את נורמה דסמונד היא השחקנית גלוריה סוונסון. מלבד המשמעות המיוחדת שיש למילים אלה בתוך יצירותיו והשקפותיו של ויילדר על הקולנוע, יש להן משמעות כפולה ומכופלת כשמדובר בגברת סוונסון עצמה.

אכן, לא עושים כבר פנים שכאלה היום — ואין כבר הרבה נשים כאלה היום, מיתוסים מהלכים כסוונסון, שחגגה לפני כמה ימים את יום הולדתה ה־80 בבשורה על תוכניותיה לעתיד: בארוחת צהריים שנערכה לכבודה במועדון הסיפרותי „ה־שולחן העגול המערבי“ שבלוס־אנג׳לס הודיעה גלוריה סוונסון שהיא עוסקת בכתיבת האוטוביוגרפיה שלה וכי חברת ראנדום הוסכם להוציאה לאור בשנת 1980.

„אבוא לכאן שוב.“ לארוחה הופיעה הגברת סוונסון כשהיא מצויידת בכל קסמיה: תילבושת משי־טריקו בגווני בז׳ בהיר עם כיסוי־ראש הולם המבליט את פניה הזוהרים. אי אפשר לומר שהם חלקים לגמרי מקמטים, אך אף לא אשה אחת בת 50 היתה מתביישת להיראות כמוה. ליווה אותה בעלה, ויליאם דאפטי, סופר ומי שכתב את הגברת שרה בלוד (תולדות חייה של הזמרת בילי הולידיי שהפך סרט באותו שם), מן הצד עמד גבר בן 51 שלא גרע עיניו מן הכוכבת. זהו פקיד העסקים שלה המכנה עצמו: מעריץ פשוט. „אני מאוהב בה משחר ילדותי, אבל אין זאת אומרת שהיא חייבת לאהוב אותי בחזרה. אני פשוט חושב שהיא אחת בדורה.“

סוונסון והודען בתפקידי דסמונד וגוילים ב„בשדרות סנסט“
המלכה לשעבר והסופר בלי העתיד

כמותו חשבה גם המארחת. היחידה במקום שהיתה מבוגרת מגלוריה סוונסון ויכלה לספר שראתה את כל סרטיה הראשונים של הגברת. היתה זאת העיתונאית הוותיקה בת ה־85, מרגרט ברק סנט ג׳ון, שפתחה את יום־ההולדת בהצהרה: „היכרתי רק שני כוכבים השייכים לקטגוריה של הנצח — קלרק גייבל וגלוריה סוונסון.

בעלת השימחה הירבתה לחייך ולא חסכה מאומה מצלמי העיתונות שהתגודדו במקום. הארוחה היתה על טהרת הצימחונות, שכן סוונסון נמנית על שוחרי הטיבעונות והלוחמים בזיהום האוויר. היא נושאת עימה פרח ציפורן לכל מקום, מיום שהפסיקה לעשן. עיקר מעייניה, כך אמרה, נתונים היום לדאגה לאיכות־חיים נכונה. אולי אם תשתפר איכות־החיים יחזור גם הקולנוע ויטפל בנושאים סימפטיים יותר מאלה שבהם הוא נאלץ לדון היום.

היא סרבה להשמיץ את הוליווד באופן מפורש, אך הבהירה שלא חיתה שם את כל חייה ואולי זוהי אחת הסיבות לאריכות ימיה.

היא התחילה לשחק באסטוריה, עוד לפני שניבנתה הוליווד, ויצאה לאירופה. בפאריס הכירה את בעלה הראשון, המרקיז דה לה פאליס, ועימו באה להוליווד כשהיתה בת 25. אך היא עזבה שנית וחזרה רק כשהיתה בת 50, לבקשתו של בילי ויילדר, שרצה בה לתפקיד נורמה דסמונד בשדרות סנסט. שלושים שנה נקפו עד שבאה שוב להוליווד, ליום־הולדתה ה־80. „אך אל דאגה, אבוא לכאן שוב,“ הבטיחה.

„תן להם לחכות.“ „החוויה החזקה שהיתה לא מעודי? האמהות — בלי כל ספק. זה התפקיד שנתן לי את הסיפוק הרב ביותר. יש לי שתי בנות ובן מאומץ אחד, שבעה נכדים ושני נינים. אני הייתי זו שהעזתי ללדת, גם כשהאולפנים הזהירו אותי שההריון עשוי להרוס את עתידי המיקצועי. אז העדפתי להרות וללדת; לשחק על במות יותר ויותר ובסרטים פחות ופחות. מעולם לא הצטערתי על כך.“

האם חזרה להוליווד בשנת 1949 כדי להוכיח דרך תפקיד נורמה דסמונד, שאף היא כגיבורה, לא חלפה מן העולם וכי כוחה עדיין במותניה? „לא.“ זו תשובתה היום. „לא חזרתי להוכיח את עצמי, אבל מדוע באמת חזרתי — על כך תקראו הכל בסיפרי.“

מהי לדעתה תרומתה הגדולה של הוליווד לעולם? „להעניק לצופים סיפורים יפים עם הפי־אנד. האנשים מבקשים לשכוח את עצמם בקולנוע. לשקוע בחלומות דמיוניים. לא בשביל זה נוצר הקולנוע.“

גלוריה סוונסון בת ה־80
זוהרת כמו לפני 30 שנה

מיכתב ממילאנו: כל אחד והפסטיבל שלו

מ בקר הקולנוע הישראלי, שנקלע לקונגרס הבינלאומי של עיתונות הקולנוע, שנערך בעיצומו של חג הפסחא הנוצרי במילאנו, הרגיש כמו עליסה, שצעדה דרך המראה, בסיפרו של לואיס קארול, ומצאה עצמה בתוך עולם הפוך.

היו שם נציגים מ־20 ארצות שונות, מארצות־הברית ועד בריה״מ־המועצות, שהתקבצו כדי לדון בנושא משותף לכולם: פסטיבלי סרטים. היחס היה שונה מזה הרווח בישראל, שפסטיבל כזה הוא אירוע שבו שותים שמפנייה חינם ומנסים להתגונן מפני המון החתיכות המוכנות לקפוץ למיטה תמורת שלוש שורות ותמונה בעמוד האחורי של העיתון.

הדברים שנאמרו במילאנו נשמעו שונים לחלוטין. פסטיבל, כך סבורים אותם הבורים שלא התחנכו על ברכי העיתונות הישראלית, הוא אמצעי שבעזרתו מנסים עושי הסרטים להגיע אל הצופים האפשריים שלהם, באמצעות העיתונות שתראה את הסרטים ותכתוב עליהם, ומפיצים שיראו את הסרטים וירכשו אותם. עולם הפוך, לא כן?

על בימת הדיונים עולים הנציגים השונים, וכל אחד מספר על הבעיות המייוחדות לארצו. מסתבר שכמעט בכל ארץ יש פסטיבל סרטים בינלאומי, ואם אין כזה, יש לפחות פסטיבל לאומי אחד ותוכניות להכנת פסטיבל בינלאומי בקרוב. אז מה יש לנציג ישראלי לספר בהזדמנות כזאת. הוא פשוט מתפלל שלא ישאלו אותו יותר מדי שאלות.

מציאות מוכרת

ל בד מקאן ומברידן, פסטיבלים שהכל מבקרים בהם כדי לקבל קריאת כיוון לנעשה בעולם הסרטים, יש המוני פסטיבלים המתמחים בנושאים מייוחדים, מספורט ועד מדע בדיוני, מסירטי אימים ועד סירטי ילדים, ולכולם יש לקוחות למכביר, מפני שיש קהל המתעניין בקולנוע ורוצה לדעת עליו. גם זו תופעה נדירה בישראל.

אבל מה שמוזר מכל ואינו מתקבל על הדעת, הוא שהממשלות עצמן הן שמארגנות את הפסטיבלים הלאומיים, במייוחד מפני שהן מעוניינות לדחוף קדימה את יוצרי הסרטים שלהן. זאת, כמובן, אחרי שהגישו לאותם יוצרים את הסיוע הדרוש כדי לעשות את הסרטים, ואחרי שסיבסדו את בתי־הקולנוע כדי שלא ייסגרו, ואת מפיצי הסרטים כדי שלא יביאו רק סחורה של סופרמרקט להמונים.

מדוע הם עושים את כל המאמצים הללו? מפני שישנם הסבורים שהקולנוע הוא אמצעי ביטוי מודרני חשוב ושכדאי להוציא את האזרחים מן הבית ומן הכורסה כדי שיבלו קצת יחד, לפני שיהפכו עבדים חשוכי מרפא למיפלצת הקטנה המרעישה והמפחידה בסלון הפרטי של כל אחד ואחד.

אבל בישראל יודעים, כמובן, טוב יותר. לראיה, מה שקורה עם אותם 12 מיליון לירות מיסכנות שאושרו לעידוד הסרט הישראלי לפני שנה, ועד היום הן ממשיכות לפרפר ולהצטמק מבלי למצוא כתובת.

מזל שהיה עוד יום אחד בכנס הזה ובו אפשר היה לשוב ולעבור דרך המראה בכיוון ההפוך למציאות המוכרת. ביום האחרון נערכו הבחירות להנהלת האיגוד. כמו בכל איגוד בינלאומי, מאיגוד הקצבים ועד לאיגוד חוקרי־החלל, יש כאן מיזרח ומערב. הם מתנצחים ביניהם, מלגלגים זה על זה, אבל כשהמדובר בחלוקת העוגה הם מייד חברים. חצי לך וחצי לי ושלא יידחפו מן הצד.

לא חשוב אם היו״ר החדש לא טרח כלל לבוא לישיבה. והכל יודעים שאין לו כלל זמן להתעסק במישרה החדשה־ישנה. שמו לינו מיצ׳קה. הוא איטלקי. הוא כבר היה יו״ר, פינה מקומו לידיד מפולין. היה מזכיר, פינה מקומו לידיד מצרפת (אחד ממיזרח, אחד ממערב) וחזר להיות נשיא. בהסכמה מלאה שכאשר יגמור את הקדנציה יפנה את מקומו למישהו מן המיזרח. העיקר שיהיה סדר.

זה באמת מרגיע. טוב שנתקלים במציאות מוכרת. כמו בבית. אחרת אפשר היה לקבל ריגשי נחיתות.

דן פיינרו ■

ורודים. הקולנוע הוא בבואה של הזמן. בימים הטובים של הוליווד הרומאנס היה עדיין בחיים. היום איננו עוד. אני שואלת את עצמי מה עושים היום הצעירים בלעדיו?"

גלוריה סוונסון אינה מחכה שארבע מאות הקרואים שלה יגמרו את הליפתן וחותכת את עוגת יום־ההולדת כשהרביד שלה מתרומם מכוסה כולו בקצפת. היא קמה לפני כולם כשם שהגיעה אחרי כולם. זו דרכה של כוכבת אמיתית. וזה מזכיר שוב מעמד ניצחי מתוך שדרות סנסט, הסרט שרשם את סוונסון בתולדות הזוהב של הקולנוע כמיקצוע: הטלפון מצלצל. הסופר הכושל ג'ו ג'ליס (ויליאם הולדן), שהפך לג'יגולו של האלילה הדועכת, מרים את האפרכסת ובפיו בשורה גדולה: פאראמונט על הקו. נירגש כולו לקראת ההזדמנות הגדולה שתציל את שניהם, הוא מצפה ממנה שתרוץ אל הטלפון, אבל הפרימדונה מסרבת: "תן להם לחכות. אני חיכיתי להם די והותר!"

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: תרגיל לבלשית מתחילה, רוקמת התחרה, השיבה הביתה.
חיפה: השיבה הביתה, שומר היערות, תרגיל לבלשית מתחילה.

תל־אביב

*** **תרגיל לבלשית מתחילה** (אלנבי, ארצות־הברית, מוצג גם בחיפה):

סוונסון על בימת הצירומים
המלכה על הכסא

סוונסון בתפקיד נורמה דסמונד ב„שדרות סנסט"
המלכה על המיטה

מצחיקון מפוכח מתובל במתח ומבויים בקצב שאינו נותן לתאים האפורים לעבוד קשה מדי. קסם שופע של מי שנחשבת היום ליורשת של מרלין מונרו: גולדי הון.

*** **השיבה הביתה** (סינמה 2, ארצות־הברית, מוצג גם בחיפה): הנושא, שאמריקה העזה להתחיל לטפל בו ברצינות בקולנוע, מילחמת וייטנאם והנכים הגו־פניים והנפשיים, שהיא משאירה אחריה. ג'יין פונדה, ג'ון וייט והתסריט זכו בפרסי האוסקר על סרט זה ואילו ברוס דרן, שחקן אופי מעולה, כמעט וזכה בו, על תפקידו בסרט.

** **ריקוד איטי בעיר גדולה** (בן־יהודה, ארצות־הברית): פול סוראבינו, ה־ידוע כשחקן מישנה, עגלגל ואנושי, נוטל הפעם את התפקיד הראשי, כעיתונאי הו־מוסכסואל המתאהב ברקדנית. האהבה מש־משת כקרש קפיצה לחיים בעלי עתיד מכובד יותר. מוסר השכל: דומה כשתי טיפות מים לרוקי.

** **מזון בקליפורניה** (סטודיו, ארצות־הברית): הזדמנות לראות, כיצד משתנה ג'יין פונדה והופכת לעיתונאית חדת־לשון ומרירה; לחזות בפינג־פונג מב־ריק ואמנותי של תמליל ומשחק על־ידי מגי סמית (קיבלה על כך את האוסקר) ומייקל קיין; לצחוק מוולתר מתיאו, המס־תבך בשלומיאליות עם בלונדית, שאינו מכיר; לגחך נוכח ביל קוסבי ואחרים, המצליחים לפורר לחלוטין סוויטה שלמה בבית מלון הדור. מצחיק ולפעמים שנון לפי ניל סיימון.

חיפה

**** **שומר היערות** (אורה, ברית־המועצות, מוצג גם בגבעתיים): שמו המקורי של הסרט הוא דרסו אוזלה. הוא נעשה על־ידי אקירה קורסאווה (שבעת הסמוראים, רשומון) בברית־המועצות, וזכה באוסקר כסרט הזר הטוב ביותר לפני כמה שנים. ביצירה בעלת אופי סיפורותי על רקע נופים מדהימים, מספר הסרט על ידידות אמיצה בין קצין, הממונה על שירטוט מפות טופוגרפיות, לבין צייד, שחי כל חייו בטבע.

*** **רגשות** (שביט, ארצות־הברית, מוצג גם באשדוד ובראשון־לציון): וודי אלן מנסה לטפל בבעיות אנושיות בנוסח אינגמר ברגמן, אבל הצלחתו חלקית בלבד. סרט מעניין, המציג את אלן כאמן החושב לא רק בהומור מקאברי.

רקוויאם לקולנוע

פדורה (פאר, תל־אביב, ארצות־הברית) — בילי ויילדר הצעיר לא היה מרשה לעצמו לעשות סרט „רך" שכזה, אבל בגיל 73 אפשר רק להעריך מה יכולות השנים להוסיף לבמאי מסוגו. מאחרי החתכים העמו־קים של התער הידוע זה מכבר, של ויילדר השנון והעוק־צני, ישנו הפעם עומק ולא מעט דמע. זו גדולתה העיקרית של פדורה — החולשות האנושיות קיימות, אבל ויילדר הקשיש מרשה לעצמו לבטא גם הבנה והשתתפות בגורלן, לא רק התבוננות מן הצד.

הסיפור מסופר בצורה מוזרה למדי. במבט ראשון: סופה של הגיבורה ידוע כבר מלכתחילה, שיחזור העבר נעשה רק עד לאמצע ואילו התרת התיסבוכת והאני־מאמין, בחלקו האחרון של הסרט. העלילה: מפיק סרטים מחוסר עבודה מנסה להרים עצמו מעפר יחד עם החייאת כוכבת שהפכה מיתוס. המפיק הוא ויליאם הולדן והכוכבת היא שתי שחקניות, כאם ובת — פדורה האם: הילדגרדה קנף בעלת הנוכחות הקולנועית והאישיות המדהימה. ופדורה הבת: מארתה קלר הצעירה, המטיבה להחליף דמויות ופרצופים.

את הסיפור מספר בילי ויילדר בדרכו הקולנועית המיקצועית, כשהתיפאורה, הנופים, מזג האוויר והתילבו־שות משרתים את המטרה העיקרית: ניסיון לתאר שוב את המין האנושי, על חולשותיו ונפתוליו והפעם עוד יותר מזה: את המיתוסים שהוא יוצר במו ידיו וחופף עבד להם.

מארתה קלר — לשמור על המיתוס

אפשר להרגיש את האני־מאמין של ויילדר לא רק מן המישפטים החכמים שאומרת הילדגרדה קנף בזכות השח־קנית וכנגד הכוכבים, כי אם גם מתמונות הלוויה הממו־ארת הנערכת לפדורה, והיא הפותחת ומסיימת את הסרט. זוהי לוויה לכל מה שהקולנוע היה פעם, לכוכבים הגדו־לים מן החיים, למיתוסים הענקים שגרמו לכוכבות לחי־עלם כמו גארבו או להתאבד כמו מונרו — ובין השורות זהו רקוויאם למיפלצת ושמה קולנוע, האוכלת את אנשיה כמולך הבולע את קורבנותיו.

שיר־ערש למורה

מורה היא גם אשה (גורדון, תל־אביב, צרפת) — לאיב בואסה חיבה נודעת לילדים ולדעתו חיי־בים כל המבוגרים את חייהם, ריגשותיהם ומאמציהם האני־טלקטואליים להבנת ילדיהם. על אחת כמה וכמה אם מדובר במורה המקדישה עצמה במפורש לעניין. אלא שהמורה בעלילה שבחר, אינה סתם מורה. היא עושה הכל כדי להיות בדיוק כמו תלמידיה התיכוניסטיים, אחת מהחבר'ת. היא מז־מינה את כולם לאכול ספגטי בביתה הפרטי, מגלה הבנה מיידית כשבמקום סטנדל הם רוצים לקרוא פורנוגרפיה ומוכיחה שהיא מוכנה לשמוע קטעים גסים מבלי להסמיק. היא יושבת בג'ינס ובגופיית טריקו על הריצפה ושומעת פופ באוזניות. הכל טוב ויפה. אלא שלא ברור כל־כך מה היא תורמת לתיכוניסטים המבולבלים כמורה וכמחנכת. זאת, הס מלהזכיר. ועוד למעלה מזה — עם ילדיה שלה, שלושה במיספר, שבעלה הותיר על כתפיה (משום מה עזב אשה נפלאה שכזאת אין איש יודע עד הסוף) היא אינה מסתדרת אחרי ככלות הכל.

לרגע נדמה שכל המתירנות הגדולה של המורה המת־קדמת נכשלה וכי תלמידיה פונים לה עורף, ואז מתרחש נס: היא פוגשת ברופא (פטריק דיוואר) שתפקידו להציל אנשים ולילד ילדים באמצע הלילה במישפחות של מהגרים, ורק הוא פותר את הבעייה שבגללה העליבה אותה בתה המת־

אני ז'יראר דו — לשמור על הילדים

בגרת לעיני כל הכיתה — הוא שם קץ לעובדה שבמשך חמש השנים האחרונות לא חרגישה גבר במיטתה. פתאום יש הבנה בין הילדים והמורים. חסל סדר הקונפליקטים הנית־חיים של גיל ההתבגרות. נעלם לחץ הבחינות. אין יותר בעייה של בית־הספר כבית־סוהר והבת המתבגרת מבקשת סליחה מאמה. ואולי טוב שאני ג'יראר דו לא באה לישראל כדי לתגן על הסרט הזה.

רחל מרחלת על כל העולם

סיפור על איפור בהמשכים

ישנם סיפורים קצרים, וישנם רומנים־בהמשכים. ותאמינו לי, זה לא שיעור בסיפרות.

אני בטח הכל רוצה לספר לכם שמס־תובבים אנשים שמצליחים לשלב סיפורים קצרים עם רומנים־בהמשכים. אחת כזו היא **דליה אטקין** בת ה־26.

היא מוכרת בארץ כמאפרת בטלוויזיה. את עבודת־האיפור שעשתה בתוכנית ניקוי ראש זוכרים לה לטובה תקופה ארוכה, אחרי שתוכנית זו נעלמה מעל המסך הקטן. מאז היא מועסקת ביותר. היא מאפרת אומנים בכל מיני תוכניות לטלוויזיה, ואפילו תיכננה תילבושות ואיפור להצגה החדשה של **מוטי קירשנבאום**, איש הטלוויזיה בחופשה, ערוץ 2.

מי שחושב שדליה רק מאפרת ולא מתבדרת — יש לי חדשות בשבילו. בין איפור לאיפור — היה לה סיפור. אם יורשה לי להזכיר רק חלק קטן מסיפוריה אז היה לה סיפור (רומן, לאותם שלא מבינים בסיפרות) עם השחקן הירושלמי **איי דנקר**. (אותו אלי, שהיה לו גם רומן עם **ליהי**, אשתו של הזמר **שלום חנוך**, שאם אני כבר מזכירה אותה, רק אציין שהיא ושלום חזרו אשה לרעה, עד להודעה חדשה). היה לה סיפור קצר

דליה אטקין בפעולה (מאפרת את יאיר אלוני)
הגברת מניקור־ראש —

גדעון בן־עקיבא (עם ידידה)
— קנתה כרטיס לאמריקה

עם **דודו טופז** המנחה, ועוד כמה כאלה שלא אלאה אתכם בפרטים עליהם, אך אשמור בשבילכם לפעם אחרת. כל אלה הם סיפוריה הקצרים. על הרומן־בהמשכים של דליה אני רוצה עכשיו לספר לכם.

הבחור שמו **גידעון בן־עקיבא**, בן ה־31. גידעון, שנולד בפתח־תיקווה, הוא בן למישפחת לייבוביץ, המוכרת לנו מ־המיפעל עץ הזית, שהוציאה כמה דמויות מוכרות מאד בנוף התל־אביבי, כמו הספרית **אנטה נוי**. כאשר פתח־תיקווה נעשתה קטנה עליו, נסע הבחור ללוס־אנג'לס, וכבר שש שנים הוא מתגורר שם. הוא הספיק לקבל תואר ראשון בקולנוע, לפתוח עסק לייצור אביזרים למצלמות־קולנוע, ולא שכח להתחתן עם בחורה אמריקאית, אך זכר גם להתגרש ממנה.

באחד מביקוריה של דליה בהוליווד נחה עינה המאופרת על גידעון השובב, ואז נדלק משהו הבוער עד היום, בהמשכים, כמו שהבטחתי לכם. האהבה בין השניים בוערת כל־כך, שדליה עזבה את לוס־אנג'לס, אך חזרה אליה אחרי חודש וחצי, ושוב לזרועות השובב. היא באה וחזרה כמה פעמים, ואף בילתה עימו ב־מכסיקו, כדרך כל האוהבים.

אך אסור לשכוח שדליה גם מאפרת, ולכן חזרה ארצה לעבודתה, ובימים אלה הגיע גידעון, פשוט כדי להמשיך ברומן.

השניים בילו בירושלים ובתל־אביב (מכסיקו קצת רחוקה, הפעם) ופשוט וידאו שמה שנדלק לפני כשנה, עדיין בוער וסוער. גידעון עומד לעזוב את הארץ לעסקיו באמריקה, ודליה כבר קנתה כרטיס לארצות־הברית, ואין לי ספק שבהזדמנות הראשונה תיסע לשם, כדי להמשיך ברומן, כמובן. מה שגידעון ודליה עושים, כל אחד בנפרד בארץ־מגוריו, לא אספר לכם כרגע. לא שאני לא יודעת. אני רק רוצה לשמור אתכם במתח, כמו כל רומן־בהמשכים ששווה משהו.

אולסי מתחתן

אם לי לא נמאס לכתוב אני מקווה שגם לכם לא נמאס לקרוא, כי הזוג ה־מקסים הזה פשוט נמצא בכותרות כל הזמן, וכל נתח רכילות טרי יכול לרתק.

אז ככה, **אולסי פרי** שיהיה בריא, נסע לחופשה בניו־יורק לחודש ימים בימי ה־פגרה בכדורסל, הוא אומנם נסע, אבל לא לבד, **תמי כן־עמי** הדוגמנית ה־שחומה והנאה, חברתו הצמודה מזה זמן רב, נסעה בעיקבותיו, שבועיים אחריו.

לשם מה היא נסעה? זהו הסוד השמור: אולסי מתכונן להציג אותה לפני הוריו. ואם אלה יגידו כן, יש סיכוי רב שבקרוב תהיה לנו גב' תמי פרי.

החג מקרב לבבות

מזל שיש חג־הפסח, סדר והורים. כי אחרת, מי יודע כמה זמן עוד היינו מחכים לראות את פניו היפות של **משה מטרון** שוב בארץ?

משה מטלון בנה של **יעל מטרון**, מנהלת מכון היצוא, חי לו מזה שנתיים בניו־יורק, ונראה כעושה חיל רב. נו טוב, זה כבר לא חדש, על זה סיפרתי לכם, וגם סיפרתי לכם על רומנים העוברים עליו שם במרחקים והמגיעים אלי מדי שבוע, כי מטלון הוא שובב עליז ונחמד, האוהב את החיים והמראה את זה לכולם בלי בושה.

בקיצור, עד היום חיכה משה לגרין קארד שלו, ווז בעצם הסיבה לכך שלא

משה מטרון
שינוי התקן?

ראינו אותו פה. אבל את יצר הנסיעות והתיירות שלו הוא סיפק לגמרי על־ידי נסיעות בתוך אמריקה, וחרישת אמריקה הלטינית מכל הכיוונים.

וזהו בעצם הסיפור, כי מהרגע שבו נחת בארץ, כבר נראתה תלויה לו על כתף מוצקה **תרז** היפה, מי שהיתה אשתו של **איתן סבר־נסקי**, בנו של היהלומן הידוע. השניים היו נשואים רק שמונה חודשים, וכיום תרז גרושה.

אבל מי יודע? אם האהבה הרבה שמסתובבת שם חופשי בשטח־ההפקר בין מטלון לתרז, אולי ישונה מעמדה בקרוב. אומנם, משה יישאר איתנו רק זמן קצר, ואז הוא עוסק לפתוח עסק פרטי משלו של מוצרי־חשמל. אבל תאמינו או לא, תרז כבר מתכננת את נסיעתה הבאה לארצות־הברית.

היהלומים לא קרצו

מה אומר ואספר לכם? יש אנשים מאורשים שכל הסוב בעולם מתלבש עליהם ועושה להם הרבה־הרבה שימחה בלב.

האופנאית **אליס בן־סימון**, למשל, פגשה בזמנו באיטליה ב**אלבר פוצי**, יהלומן אמיד, שהתאהב בה עד מעבר להרי איטליה, ונשא אותה לאשה. אחרי תקופה של שלושה חודשים כבר לא גרה אליס באיטליה, והיא חזרה גרושה ומאושרת, לנהל את מיפעל־חייה ובית־האופנה שלה. אבל בזה עדיין לא נגמרו הסיפורים על אליס קטנת־הקומה ויפת־התואר.

לפני כחודש, בשיא ההכנות לתצוגת־אופנה גדולה, פרי תיכנונה, בא ארצה אותו יהלומן, שכנראה לא התגבר על האבידה בדמותה של אליס. הבחור שכבר אינו כל־כך צעיר התמקם במלון־יוקרה והחל מושך בחוטים כדי להחזיר לעצמו את אליס, ואם לא לצמיתות אז לפחות לרומן ארצי זמני. אבל אליס, בקדחת התפירה, הבדים, השמלות והאופנה, פשוט לא יכלה להתייחס לבעלה־אקס בעניין רב.

ישב פוצי במלון, משועמם עד מוות, כשכל מה שיש לו בראש זה איך להביא אליו את בחירת־ליבו. ואומנם, מה שהביא אותה אליו, רק אחרי סיומה של התצוגה, היתה שרשרת־זהב סופר־מודרנית, משובצת ביהלומים, כל אחד בגודל של ראש־גפרור.

ראתה אליס כי טוב, ושאלה ישירות — כפי שמתאים לטיבעה — מה בדיוק המחיר שהיא צריכה לשלם עבור השרשרת, ואכן, לפוצי היו דרישות. הוא רוצה אותה אצלו, שלוש פעמים בשנה, לחודש.

הבנאדם מודע לעניין מיפעלה בחיים, ולא אחד המתחשב כמוהו יקלקל לה לאליס את הקאריירה כשהיא בשיאה. אבל, לדעתו, הצעירה צריכה לקחת חופשה מפעם לפעם, ולתת לשאר העובדים לדאוג לאימפריה שלה, כשהיא משתזפת בשמש האיטלקית וחיה חיי־מלכה בזרועותיו של אלברט פוצי.

חשבה אליס שוב ושוב, הביטה שוב באותה שרשרת, אמרה כן, ושוב חשבה, ולבסוף אמרה לא.

עכשיו, כששאלתי אותה למה ומדוע לא, מה איכפת לה ליהנות מהשרשרת ומשלושה חופשים באיטליה, ענתה לי אליס הגבונה: ומה יהיה אם אחליט להתחתן בארץ עם החבר החדש שלי? מה יהיה אז? איך אוכל לשבור את המילה שלי ולא לנסוע לאלברט?

זו בחורה ישרה. אני מכירה כאלה שהיו עושות אחרת.

Lee עושה אנשים יפים.

את חולצות האיכות של Lee ניתן להשיג בחנויות האופנה המובחרות.

9.5.79 י"ב אייר תשל"ט 80 עמודים
גליון 2175 שנה 43 הכתבה: 20.00 י"ו וכולל כ-ע-פ

העולם הזה

הבוהמה נרעשת ממעצרה של נערת־הזוהר איריס דוידסקו

מדוע נעצרה איריס?